

АЛКСІКОН
ДЕ
КОНВЕРСАЦІЕ

ПРЕДІКРАТ ІІІ НЕБЛКАТ

ДЕ О СОCIETATE ЛITERАРЬ

ССПІ ДІРВІЦІА

АГІ Г. АСАКІ.

У У У У У У

* БРОШВРА I *

Д Д Д Д Д

1842.

ЛІЧІНЦАРЕ.

Дорінца а філесні Ромжнілор добъндіреа фольгірітелор іхношице, аж діндемнат пе о соціетате де літераті а літтературіде ачест мърең ші останітор ліккү, прекъм саұ цыникат прів програма де майнаште. Аныс грехтьціле че саұ літтінінат ла ғиңенэт, аж фост алғс оарекаре ғиңжрзіере. Ахире мъсіріле акъм лігате, тіпъріреа саұ порніт, ші астынан салтам ғысталаре а продхче кроштара I-ia алексіко-вілі, дхнь каре пе ранд вор ҳрма ші челеалте пынъ да ғылмереа томжні ғылтық, каре полате фі де 20 қоале, о кітіме черғанынде да ғиңдіт нәмър де форматыл обічигіт.

Де айт се вор шітеда ғиңредінца четітіры де ғолосыл алексіконулы де конверсаше, че ғылмалінеше лінса хнеі біёл-ю-тічі, ші қыпрайде атжт қвінтеле векі, кіт ші неолоці-смхл ғиңроджс ғиң лімба ноастрь, ғынъ ші специале қыно-шице деснре челе че інтересазъ пе ғиңреага Ромжніе.

Ачест лексікон авжид а қыпрайде обьектеле історіче, атінгътоаре ші де челеалте провінцій лъквіте де Ромжні, соціетатеа се адресазъ ғынъ одатъ қытър Д.Д. літератій дін цара Ромжнеаскъ ші Трансильвания, чержнід ғи-тру ачесаста а лор ғылурезін ліккәре, ші пофініді съ ғи-партышаскъ артикле орінінде де історія Автіквітъцілор ші ғеографія ачестор провінції, каре артіквле се вор ті-нърі күз ғысеминареа де измелс ахторілор респектіві.

III ПОДІЛЛЯННЯ

ІНВЕСТИЦІОННЕ ВОНОВЕРГАЦІЕ
ПРЕДПРИЯТИЯ

ПРЕДПРИЯТИЯ

ЛІМБА РОМАНІЕАСКЪ

ДЕ О

СОЦІЕТАТЕ ІНТЕРАРД

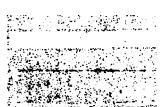
4 ТОМХРІ, 8⁰ МАРЕ.

ПРЕЦЗЛ ПРЕНЮМЕРАЦІЇ ПІНТ ЛА 1 ІЗЛІ ВІТОР ПЕНТРЗ ЗН ТОМ 20 ЛЕЙ, ІАР ДЗНЬ АЧЕЛ ТЕРМІН КХХТЕ ФНГАЛЬБН

Е ПІ ГІ ДА І Н С Т І Т Б Т З А А Д Е І Н Е І.

Пренумерація сс фінс Академії ла Іспн. Альбін, ла ціннурі ле ла Академії Бюро че ау пішеною а се фнснерупа ку аласпа. Академії Букурешті ла Ко
лестул Ср. Савва ши А. І. Романов, Академії Букурешті ла А. Редакторуа Г. Барін.

No. 1.

Ачеасть тнтрпріндерे с'ай пъвлікат тп апвл трекут ші саў рекомендат ныбиторілор де література ші култура ромітпеаскъ ка тіжлок практик де а ревърса купошніце фолосітоаре тнтре Молдо-Ромії.

Тибръщошареа чеа білевоітоаре діп партеа Пре Тпълцатула Домп ші а чіст. Епітропій а твъцьхрілор пъвліче аў тнсфлеціт соціетата тнтрэ останелеле лукрърілор сале. Ачест Лексікон автпд а ку-прінде обіектеле історіче, atinigътоаре ші де челеланте провінції, лъкшіт де Ромії, соціетата саў адресат деадрептка ші кътъръ ДДлор літераторій діп цеара Ромітпеаскъ ші Трансільванія, чертпд тнтрэ ачеаста а лор тнпреднъ лукраре ші пофтіндх съ тнпъртъшаскъ артікле оріштале діп Історія, Ан-тіквітъціле ші Цеографія ачестор провінції, каре артікле се вор тіпърі ку тнсемпареа де пътеле ажторілор респектіві. Ачеасть тнпреднъхаре ші тнпързіере де върсареа тнпарила пох, ку қареле есте а се пъвліка Лексі-копла де Конверсаціе, ші ку қареле есте тіпъріт ачест проспект, пх аў ер-т пъпъ акъта пе соціета а скоате том 1-нх тай алес къ піч пх саў адъ-нат тнкъ пътърхла пеапърат требхитор ал препутмерапцілор спре тнпът-пареа үпор келтхеле аша де тнсътпътоаре, ктпд прецхл кърдѣ есте атіта де ефтин, пхтай ку скопос а тлесні доріторілор добтпдіреа ей.

Пріп ачеаста се тноєще пофтіре кътъръ чіст. боері чі аў білевоіт а се тнсърчіна ку адъпареа препутмерапцілор де а се сіргхі ку лукрареа, ші а адреса соціетацій фойл съ пътеле чіст. препутмерапці спре а се пътеле регула соціетата тп операціїле сале.

Се альхреазъ ші оарекаре артікхле хрепт прхбъ а ачестх Лексіконх де Конверсаціе, че се ва тіпърі ку үпвл діп ачесте карактере, каре се вор чнудека тай плькүте.

Ешиі 1 Маі 1840.

No. 2.

Асфалт, Asphalt, Asphaltus, Asphalt. Үп фел де ръшінь де пътни, въртоась, тнкись, фъръ густ ші тиро; се топеде ўшор, ші арде к'о паръ дескісь, се афъл тай алес тп Свєзі, Данімарка, Сіверія ші Германія, ба тнкъ ші пътнід пе пареа тоартъ, де ачеа се пътеде ші мареа Асфалтікъ.

Аерул, Aér, l'air, die Luft, тп кареле пе тішкът, віедхім ші ръсъфльм, есте оаместекътър де тай пътні газе ші алте матерій, діп каре доль газе стп прінчіпале, үпхл пуміт оксічен, есте үп фел де газ че арде сейл тай біне а зіче че тлеснеде ар-дереа, ші ведуриеа фінделор; карь алтг, азот, тп кареле вътпд лукмпареа апінсь се стпнє ші тнекъ ведуриеа фінделор. Тоате ачесте ла т-лок пі дъ аерул чел пуміт атмосферік, тп кареле пе алтг алте аместекътър тнтро сутъ тъсурі се купрінд 21 тъсурі оксічен ші 79 азот. Аерул ка ші алте тнпхрі автпд грехтатае са се тндеась некон-тені спре фада пътнтула, адкът пхтереа атрак-тиъ а пътнтула та траце пуруреа спре чентрул съу. Де аиче хрепаэзъ къ еа апась пе орі че фі-іпсь к'о грехтатае тнсътпътоаре. Пріп барометр саў афлат къ атпасареа лхт съ тн күтпнъ ку о колонъ де арцінт віў, паль, ка де 28 падле петціешъ кар де апъ де 32 стнжні! аша дар о колонъ де арцінт віў де ачеасть тнплціте ші де о бась де үп-пальмак патрат апась к'о грехтатае де 5 $\frac{1}{2}$ окъ, хрепт

каре атпасареа аерулті асупра үпхл от де тіжлок, а кърдѣ супра фада съ поате сокоті де 15 тічоаре патратиче, есте де 1042 окъ, карь атпасареа аеруллі пе тоате фада пътнтула сейл попуда абсолют ал тнречей атмосфере віне ка ла 96,480 вілюане де къттаре. Фінд къ тоате тнпхріле пріп кълдтъръ се тнпхл кар пріп фір се тндеась, де ачеа ае-рұл ктпд чёр маре се паре къ вреа съ пе тн-чесе ші пх пе пътн ръсъфла лесне дар сундуке пе вітфурі де тнпхл талді сімдім о деосеітъ прі-фаче тп ног.

Бесарабія, Bessarabia, сеў Басаранія (де ла Bassa гіра адкът ріпа де чюс, сеў цара де чюс сеў поате де ла веќій лъкшітір пуміції Бесії). Ачеасть провін-цие аў фост о парте а Молдовеі ші пріп пачеа де Бу-күрещі тнкіеть ла 1812 тнтре Тнлата Пояръ ші тнтре Roccia, саў дат де кътъръ чеа ділтые чесеф хіп уртъ, де ктпд се афъл сув скінтургл тнп-хрещії Roccie ші астъзі алкъткенде о парте діп Гу-вернія Ноуль-Росіеї.

Tntridera ей ареал есте де 789 □ ку 700 тій лъкшітір, се тнпхріпеше тнтре Мареа-нейгаръ, Дунъ-реа, Прітлк ші Nictrul. Ачеасть цеаря ка ші Молдовеа се фаче тнсемнать пріп рамул агрікултуреі ші ал ві-телор тай вътпс айлор, ші а кайлор, ку каре фел де продуктүр се фаче о експортацие тнсътпътоаре. Пар-теа де чюс а Бесарабія пуміт Буџеак аре ліпсь де пъхдір ші де апъ, аиче ла цертул търэй Negre

лакері вара прін евапорациі ацніце саламбра мъреі а се кристаліза дн грэнзі де саре.

Капіталіа провінції есте Кішінѣвъ (Каса новъ сеаў кишла новъ, фінд аічя дніжкіс о къшьріс) къ 20 мій лъкбіторі. Аічя есте резіденція Віче-губвернаторскій ші а Архієпіскопскій, се а-фль о Гімназіе, о Семінаріе, ші май мѣлте Фабріче де мануфактурі.

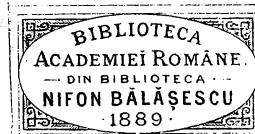
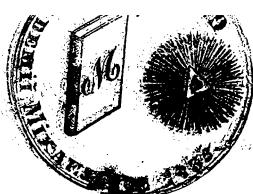
Афарь де капіталіа схит де днісьмнат четъціле де пе Ністръ дні партеа деспре Подолія: Хотінъ, Тігіна сеаў Бендеръ, ла цермбріле Мъреі Негре Четатеа Алѣвъ сеаў Акерманъ, ла Дніпро дні партеа деспре Добріцеа: Сімілел сеаў Ісмаїлъ ші Кілія новъ.

Лъкбіторій Бесарабієї схит Молдо-Романі, шінtre карій де ла анбл 1814 дні пърціле Бѣдеакблѣ лъкбескі ші Германі, колонізації дін Віртенбергъ ші де ла анбл 1829 Бѣлгарі трактаті де престе Дніпро дні фундаментальному ресбоулѣ чі аѣ авѣт Росія къ Поарта.

Лаватер, Lavater, Іоан Каспар, нѣскот дні Цірх ла анбл 1741 Ноемвріе дні 15, єнде аѣ трьйт ші пърнителе сеў ка лофтот днішкіс о къртиціт ел Теологіа, ші се фѣкъ ла 1769 предикатор де бісеріка орфанілор, ла 1778 діакон ші ла 1786 преот ла бісеріка схіжнѣлѣ Петръ дін ачеаста по-літіе. Ел се фѣкъ вестіт дні ачел тімп прін містічісмѣл сеў, прін черкѣріе челе фізіогноміче ші прін сіргбінца са дні обсерваціє магнетіче; дарт адесе къз дні черте неплькѣте ші фѣ піс-мѣт фоарте де контрапарії сеї прекъзм ші лъбдат ші прещіт де партізані. Ел авеа о фантасіе дніавѣціть, хнисе преа фнкордатъ, ші кареа'l дѣчуа лесне ла фанатісмъ. Бѣнътатеа, сіміреа, патріотісмѣл ші компътіміреа се въдеск атжт дні скріпtele сале, към ші дні віаца са. Маї словод дні кѣуетъріле сале саў арътат дніпротів драгътірілор революції Францезе, дін каре саў ші іскат прігонірі асংпра лей. Спре схіршітъл віецеі сале прігоніт ші лъбат дні ржс де контрапарії сеї аѣ днічепт чиї маї мѣлці ал єїта ші а нѣ'л єъга дні сеамъ. Ел аѣ мѣріт ла 1801 Іан. 2. де о ранъ де фундаментальнъ че къпътасе ла 1799 дніжнітіче де ла єн солдат Францезъ. Шінtre скріпtele сале, схит маї дѣнсемнат: кънітікъл Ельвіенілор, ті-пъріт дні Берн ла 1767; Де фізіогномікъ,

дні липса 1775—78; Плат дні поїд дні Цірхъ 1782—83; Лімвъцьтері ші днідемнітъ крешінешї, дні Цірхъ 1799; ш. а. л. везі „віаца лей Лаватер де Геснер“ дні Вінтертѣр, 1801—1802.

Дніфіереа (Adoptio.) Дніфіереа ера ла Романі ал тріеле кіп лецит, прін кареле се къщіга пѣтереа пърнитеаскъ; чеа че о къпъта се нѣміа дніфіеторій, нар чеа че се съпънеа ачеліа, се зічеа дніфієшї, апої фінд къ дѣпре дніцьлещіреа §лѣ 4-ле дін тітлѣ XI а Інстітютілор „Дні-фіереа ёрмѣа зъ дѣпре натѣръ“ пентръ ачея, чеа дніфієці ера пріміці дні фаміліа дніфіеторіялі саў днікіп де фї, саў де непоці, мощенінд атжт а-вереа ші коннамеле (побрекла) дніфіеторіялѣ, кът ші прерогатівеле новілітаре, ші тітлѣріле прівітоаре спре фаміліа лей: се дніцелене де сіне къ дніфіеторіял требюа се фіе май вътржн декът дніфіеторіял, каре се веде ші дін §. 4. ла тітлѣ XI а Інстітютілор, че аша грѣще: „Монстръ ос лѣкъ ар фі съ дніфіезе єн тѣнър пре єн вътржн“ асеміне обсерваціе фа-че ші Теофіл зіжнід: дніфіереа е-то а-татъ нѣмай спре а дніспліні дефектъл натѣръ, ші а май лі-ніші дѣререа дніфіеторіял че о аре дін прічнѣ къ се веде ліпсіт де мощеніторі фірешї: апої дні ёрмареа прін-ципілор ачестора саў ші статорнічт леце, ка дніфіеторіял съ ковжарашскъ пре чеа дніфієт дні лок де фін къ 18 юаръ пре чеа дні лок де непот къ 36 де ані. Дні ёрмъ се днітінсе дніфіереа ші ла чеа вржстніч, адекъ карій єшісе де съв пѣтереа пърнитеаскъ нѣміндъсе „sui iuris“ къ тоате ачесте ера оаре каре деосеіре; пентръ къ дніфіереа чеіор невржстніч се єъчea прін Матістрат ші се нѣміа Adoptio; юаръ а-челор вржстніч се днітімплла ла дні-къвінцареа Прінцѣлѣ фѣкътъ прін ре-скріпт, ші се нѣміа Arrogatio. Деспре каре везі пе Іїцеро „pro domo“ кап 13 ші 28 ші Інстітютіле ла тітлѣ XI § 1. прін асеміне дніфіере адекъ: А-рогаціе аѣ дніфієт Аѣгъст пе Агріпа ші пе Тіверіе. Везі пе Светоніе кап 65. Аша Клаудіе пе Неро, везі пе Тацит ла Аннале картea 12. кап 25. към днісъ, съв че кондіції, ші лъбърі де самъ, ші къ че соленітате се іспръвеа ѡмвеле дніфієрі, ачеа се поате веде маї пе ларг дін щінца Дрентѣлѣ Роман.

ЛЕКСІКОН

ДЕ

КОНВЕРСАЦІЯ.

A

A.

Аараў

А, Літера Кіріліанъ дн ізмеряется вісеріческъ респѣнде ла 1, еар **А** авжнд дедескыт о љидоітъ краче, днсъмнеазъ 1000. 1.

А, Літера фіткія а Алфабету-
лій ла тоате лімбеле, 2.

Аагард, (Ніколай ші Христіан)
с'аў нъскът пе ла днічепетел ве-
кілій трекът ла Віборг дн Дане-
марка. Чел днтыкъ с'аў фъкът вес-
тіт ка філософ ші фізік, іаръ чел
дн брмъ ка поет. 4.

Аазі, сеаў Оронтес, дн ріў дн
Тэрчіа асіатікъ, ісворъще дн Ан-
тіліанон, формеазъ лакбл Ка-
дес ші се реварсъ дн мареа Ме-
дітеранъ. 2.

Аайн-ел-Гінзи, (Фінтхна
зінілор), о політіе веке а Афрічей
дн статбл Фец. Дн ea се афла
эн темпль, дн кареле се съвър-
шea де кътъръ Ідололатрі прочесі-
іле челе маі скандалоасе. Шрмъ-
торій лві Мохамед аў сэрпнат ші
політіа ші темплвл. 2.

Аалворт, ал патръллеа цінѣт
ал Ієтландіе дн Данемарка. Маі
цѣмътате а ачестї пъмжніт есте
аконеріт кб пъдбрі, лакбл рі мо-

ластіне. Мэнтеле чел маі налт
есте Hymelsherg (мэнтеле черн-
лій) 1368 палме налт. Каціала
цинѣтблі есте сіновімъ, кб 830
касе ші 6,600 лъквіторі. Аіче
есте резіденція Епіскопілі ші а
Губернаторілі. Дн портбл де
аіче фнтръ пе ан пын ла 500
весе. 2.

Аалст, політіе дн Фландрія
остікъ кб 11 міл лъквіторі. 2.

Аар, энбл дн флэвіле прін-
ципале але Елевеніе, ісворъще дн
трій локбл дн Грімзел, дн Геде-
рэл. Аарблі де сэс, ші дн валеа
нэмітъ а Аарблі. 2.

Аараў, цінѣт дн Кантонбл
елветік Аараў, кб 12,417 лъ-
квіторі. Аараў капіталіа цінѣтблі
1,296 палме престе нівла мъреј
ла поалеле мэнтелі Іора кб
660 касе ші 3,218 лъквіторі, кб
фабрічі де катэн, мътасъ ші фіс-
ръріе, кб върсъторіе де тэнзрі,
кб аргъсъторій ші вігрюлърі.
Поеці Чіоке ші Бронер віецбеск
аіче. Прі пачеа де ла 1712 с'аў
фъкът капът ресбоуклі нэміт ал
Тогацілор. 2.

Аарберг, Резіденціє ші по-
літіє дн Кантонбл Берн дів Ельве-
ціа. Чедін тікак 10,725, чеа де
адо це е інсель стажкоась дн
Аар кб 740 лькейтор. 2.

Аарберг, о політіе кб 200
касе ші 1200 лькейтор лжнгъ
рівл Аар, есте вреднікъ де дн-
съмнат ка сінгера четате а Ель-
веціе. 4.

Аарвелер, ён цінют дн-
тре Колоніа ші дніре дістрік-
тэріле Аденай ші Наївід, се мър-
пінеше ла ръстъріт кб Рінбл; ла
съд кб Айфел. Вінбл файмос де
Аарвлахер се фаче аіче дн ва-
леа де Аар ші пе костішеле Рі-
нбл. 2.

Ааргау, Кантон дн Ельвеціа,
дніре Кантоанеле Цбріх, Цбл,
Лцерні, Солотерн ші Basel, ла
Норд деснъріт де Баден прін
Рін. Мърімеа лві ареаль есте
де $23\frac{3}{4}$ міле патрате кб 155,
мій лькейторі реформаці, католіч
ші Іадеі дн 276 політіи ші сате.

2.

Аардаї, партеа вестікъ а ёнмі
мэнте че трече пін провінціа
Прэсіань Вестфален. 4.

Аарон, Архіереял лві Дэмне-
зев дн Ісаїл, фінл лві Амрам
ші ал Іокеведеі дін семініа лві
Леві, фрате маі маре а лві
Моісі, аў афлат фрателіт съў-
трімес де ла Дэмнезев кътъръ
Фараон, ші аў доведіт прін мі-
ніні аса тріметере. Дн дешер-
тэл Арабіеі аў фъект віцелбл де
аэр ші аў мэріт пе мэнтеле
Хорев дн анбл 123 ал вірстей,
фъръ а веде Ханаанбл. Везі а
патра карте а лві Моісі. 2.

Аарон Водъ, пронеміт чел
реў ші къмпліт, ел аў домніт дн
Молдова дн доњ ржндері де ла
1591 — 1595, песте тут 3 ані
8 ляні.

Аноскрісле зік къ ел аў фост не-
піт а Мітрополітбл Ніканор, де
ла каре, дн кърсбл петречерей

ачестюла мънъстіреа Агапіа
веке, Аарон аў фъріт дн цеара
Бунгерааскъ шіде аколо ла Кон-
стантінополі. Дн ачеле тімпбл
нестаторніче, атжт пентръ не-
контеніте кълкърі а стрынілор,
кът ші дін дісбінареа боерілор,
тронбл церей ера прада ачелбл
маі гібачіші ші маі днтрепрінзе-
тор. Де ачеа Аарон афлжнблсе
ла Константінополі аў авт прілеж
а къта ші ел Домніа. Талентъл
сей пъръ ёнор спекбланці фна-
вцій днестръл днкізешліре де
а респбнде днзечіт сомеле че
с'аў дндблекат ай нэмъра, ші
Аарон, парте прін ачесте, парте
прін цнрвіре де а маі спорі даж-
діа церей, аў кълътат Домніа дн
лена Септ. анбл 1591. Дблъ че
аў веніт дн Молдова пентръ плі-
ніреа цнрблор ші дндарірілор
сале с'аў възэт невоіт а спорі
трібетбл, ші пре лжнгъ ачесте
а чере къте ён боў де фіешкаре
кась. Елсе арътъ тіран ші плекат
ла десфтьрі ші вершніе, ші
неднкрезіндблсе дн компатріоці
с'аў кънцікрат де пъзіторі Бунгэрі
ші Тарчі. Днасеміне үрмърі, с'аў
ръдікат асбпра лві Орхеній ші
Сороченій, авжид де кълітеніе пе
ён Домнішор Іонашко, чеі пъсесе
нѣме де Богдан ВВд. Аарон, пре-
пннд дн ачест комплот пе вор-
ніцій Паон ші Бъчнум ші пе Ло-
гоф. Барладеані яў тъет, ші апої
къ а лві оасте аў мерс де аў
днтымпінат пе ревелі ла апа Реб-
етбл шіде де tot яў сърмат,
яар пе домнішорбл прінзінд яў
тъет насъл ші л'аў дат ла къ-
лѣгъріе. Къ тоате ачесте фінд
къ пе аў пътът сътъра череріле
неконтеніте чеі вінѣ де ла Кон-
стантінополі, ёнде ацбисесе ші
пхра Боерілор пентръ а лві асп-
ріме шіръпіре, апої кеар дн зіба
днвінцерей ла Ребет, яў веніт
масіліе дблъ каре де фріка кър-
тенілор пе асканс аў ші пърчес

къ Даомна ла Константінополі. Аїчеснемінгі ар фі пътіміт моарте деакъ, прекъм зік історій, нѣ ар фі афлат марі иріетені адекъ пе кредиторій сеі, карій се днітереса се тръяскъ пентръ ка съ лі поатъ пъті, днкът ачестія, дніtre карій се афла ші Сір Едвард Бартон, амбасадоръл Англіей, атъта аїтъріт пе лжигъ Поартъ пънъ кънд аїтъмбънато, маі алес къ Аарон с'аїт маі днідаторіт а да Тврчілор четатеа Тігіна (Бендер) къ 12 сате. Дечі нэміндесе еар Домн ел аїт трімес пе кредитічосъл сеі армаш Опре ла Фреке Лого-Фътъл, чеї ера локоційторій, къ скрісорі секрете ка съ тае пе мълді дін воерій чїї кънощеа дашмані, дар Фреке аїт Фьдіт пе Фьріш пе-сте Ністръ, ші Аарон сосінд дн Молдова аїт афлат пе бы алт претендатор Петръ (вез ачест ар-тікъл) че се зічеа фрате къ Богдан V, філъ лѣї Александъръ Лепшнеанъ, дар ші пе ачеста л'аїт бірєйт ші прінзіндъл л'аїт трімес ферекат ла Константінополі, ѿнде аїт пътіміт о моарте фуарте крѣдъ. Ди міжлокъл ачестор днвълзірі, дорінд а се днпъка къ компа-тріої ші аскътъра цыгъл Тврчілор, Аарон Водъ с'аїт днцълес къ Міхай Водъ ветеазъл църеі Ромжнешї, къ Сігісмунд Баторі ріга Фнгаріе ші къ Лампъратъл Родолф, карій деасеміне се гътеа а ставіла пропышіреа Отоманілор. Аша дар с'аїт Фькът дн ачесте цері маре сънет де арме, дар пе кънд Аарон ста днкъ ла дндоагль, 12,000 Казачі, днвітациі де алеації съв команда лѣї Лободъ, аїт днкълкат цара, ші Аарон аїт фост невоіт а мерце ла Міхай Водъ кареле л'аїт днвсплекат а се деклара Фьціш асъпра Тврчілор. Аїчесе с'аїт ші днкъеет ла Прага дн 16/28 Ген. 1595 бы трактат днітріе днпъратъл Родолф, Сігіс-мунд Баторі, Міхай ші Аарон

Водъ пентръ о алеаціе оғензівъ ші дефензівъ. Аарон Водъ днічепъсь акъма а ощи асъпра Тътарілор, аїт лѣат ші аїт аре Тігіна ші Акерманъл, пе малъл Дннереі ациста пе Міхай асъпра ѿнї Богдан, че ера де Поартъ трімес дн локъл лѣї Міхай Водъ. Дар нез-ніреа алеацілор ші а лор інтересрі дісвінате аїт вътъмат ачесте днтрепріндері. Амбіціосъл Баторі днічепъ а чере де ла Аарон ка съ се съпъе Фнгаріе, іар деспре, алть парте Хатм. Стефан Ресван, гъсінд прілеж де къпътат домніа, аїт дніщінцат пе Баторі къ Аарон, аре плекаре а се днпъка іар къ. Тврчій. Днкът Баторі аїт трімес. інстржкій секрете генералілор. сеі Каспар Корніс ші Дажо, карій. къ оасте ста съв команда лѣї. Аарон, ка съ аскълте де Стефан. Ресван, ші днпре поронка ачес-тія Аарон с'аїт ші прінс дн 11 Маї 1595, ші къ аса фаміліе ѿні авере с'аїт днс ла Брашов. Аїчесітімдъл пріетенъл сеі Хіршер, че ера губернатор четъці, Аарон къ лакръмі се тжнгвія де не-статорнічіа Молдовеі дін прічіна мълтор претендаторі. Днпъ ачеа. Ч и тързій Баторі аїт порончіт а се днче ла кастелъл (четъція) Ал-вінці, ѿнде джнідбісе венін аїт мэріт. ла 1597, днпъ че маі днгти аїт. аїзіт де къмпліта моарте а днш-манълві сеі Ресван (вез ачест. артікъл). Дін ачесте історісірі се. ведереазъ къ Аарон Водъ, деші. фіреа с'аїт кондіціїле Домніе іл. Фькъссе рѣў, рѣпітор ші пътімітор, totъш дн днпредікъръріле челе-греле, дн каре аїт домніт, аїт дес-въліт енергія ші статорнічіа, ѿні. парте пентръ аса мжнгвіре, парте пентръ вііторімеа цері аїт. черекат къ вървьціе аї статорнічі. соарта. Днпре датіна домнілор. векі, аїт зідіт ші ел о мънъсіріе. дн паріна Іашілор, каре мънъс-тире поартъ нэмеле сеі ші сервеа- 54

зъ пе Сф: Ніколај. Ка ші алте сїніе лъкашърі са есте дніс-стратъ къ авері днісемнітоаре спре плініреа фаптелор пльквте лѣї Дзеъ.

1.

Аарон Петръ, Домињл Молдовеї (вез арт. Петръ Арон). 1.

Аарон Рашид, (ал Рашид) нѣміт де Арабі Емір Алмбеній, ал чинчіле Каліф дін фамілія Абасізілор ші ал 25-ле дніltre Ка-ліф, аў домніт де ла 787 — 809. Ел аў фост фаворітор кълтареі оріентальні ли веакъл де міжлок, ші аў стат дні релациі де прієтеніе къ Мареле Карол.

2.

Аарон Хаахарон, ўн файмос Рабін караїтік, нѣскът ла 1346 дні Нікомедія, аў скріс ўн комен-тар деснре Хаггада.

2.

Аархъс, цінѣт дні Істланда, маре де $11 \frac{1}{2}$ міле патрате, къ 136,000 лъквіторі. Капітала сі-нонімъ аре пын ла 890 касе ші 6000 лъквіторі, ўн порт мік, фаврічі де мънжші ші де табак.

4.

Аасім, нѣмеле а дої файмоші авторі тѣречці, дні карій юнбл аў мэріт ла 1675, іар челалалт ла 1758.

4.

Аахен, Aquis granum, Aix-la-Chapelle, Капіталіа сінонімѣ про-віндії пръсіене дніltre Рінбл де ѹос ші Mac, къ 37 мілі лъквіторі, 75 де ѹліце, 52 зідірі пъбліче, 83 фабріче ші морі. Еа аў стъ-тэт дні веакъл де міжлок капі-таліа імперіе Романе де ашс. Есте леагънбл ші мормажтбл марелбл Карол, театръл а маі мѣлтор конференції, конгрессрі ші кончілій, че аў хотърът соарта попоарълор. Поплітіа стъ де ѹн шес дніфлоріт днічинс къ маі мѣлте мѣнчеле. Векімеа еї о аратъ днікъ Плініе нѣміндю Vetera, дніпъ каре апої і с'аў зіс Aquis granum. Еа аў къпътат де ла M. Карол пре-към ші дела ѿрмъторії лѣї маі мѣлте прівлечії. Четъченій еї ера

словозі де рекрѣтаціе, де ангърії, де днікісорі ші де тоате трібътв-ріле, ші ера ўн асіл пентръ чїй осміндіц. — Прін пачеа де Леневіл 1801 с'аў ѹніт къ Франція, фъ-къндъссе съп нѣміде Aix-la-Chapelle резіденціа департаментълбл Poer. Ла 1815 с'аў дат іаръ Пръсіе. Аналеле еї челе маі трісте сънт аній 881 — 888, пе кънд с'аў бостбрат де Нормані, пре-към ші аній ресвоаелор де ла 948, 1187, 1248, 1598 ші 1638. — Дніца паче днікееть дні Aquis granum аў пѣс каптъ ресвоаблѣ нѣміт ал револъції, пе кареле Лѣдовік XIV, ла 1667 дніпъ моар-теа сокрѣлі съў Філіп IV, л'аў пъртат къ Іспанія дні нѣмеле соціе сале Інфантa Maria Терезіа, претінзінд періле де ѹос, стънд дні Фрэнтеа армії фран-цеze файмошії коменданці Тарен ші Конде. Дні ачест ресвою с'аў къчкеріт четъциле: Ліл, Шарлероа, Бінхе, Дзай, Тарне, Фденард ші алте шесе фортреще къ комітатъл Бергендіеї (Franche Comté). Олан-да, Англія ші Сvezia аў днікееть дніпротіва лѣї Лѣдовік ла 23 Ініе 1667 о тріплалеанцъ, кареа ла 2 Маі 1668 аў фъптѣтіт пачеа де Аахен дніltre Франція ші Іспанія. — Адоа паче днікееть а-їчea ла 18 Окт. 1748 аў фъкѣт каптъ ресвоаблѣ де съкчесіа Аб-стріе, пъртат де Maria Терезіа ші алеації еї Мареа-Брітаніе ші Оланда дні контра Баварії, Фран-цеі, Саксоніеї, Сардиніеї, Спаніеї ші Пръсіе пентръ цінереа Санк-цеї прагматіче. Аіче с'аў дніко-носът ачеасть санкціе прагма-тікъ, ередітатеа касеі де Хановер дні Англія ші Пръсіе с'аў гаран-тѣтіт провінціа Слезіе къ Глацбл. Дні конгресъл де ла 1818 аў фост адънаці аіче дніпъратъл Аб-стріе ші ал Росіеї, Ріга де Пръсіа шіррепрезентанціі челораланте пътері марі, пентръ а хотърі дањъ

Франція, окжпать прін трій аії де армія п'єтерілор Европеї, ар трєзі. съє се дешерте. Конгресъл аў цімнэт 7 сънтьмжні ші Франція с'аў дешертат. — La днтьзл кончліў дін чсле шенте пінъте аіче, с'аў. хотърят ла 809, ка ші Монахії афльторі дн Іеръсалім ка перегріні (Хаїф) се адаогъ ла сімволлл кредінці артікъл: чел че де ла татъл ші дела фінъл перчеде. — Дн ал 2-ле ла 817, ал 3-ле ла 819 ші ал 4-ле ла 836 с'аў лбат дн тратације днбънътъреа Монастірілор ші дісчіллна бесерічей. Дн ал 5-ле ла 841 аў кърмат Епіскопії чеарта жмілор фі а лбі Лбдовік къвіосъл къ фрателे лор Лотар. Дн ал 6-ле сінод ла 860 Теоверга соціа рігъи Лотар де Лотаріціа с'аў оснадіт ла пенітенціе вісеріческъ ші днкідере дн монастіре. Дн ал 7-ле с'аў декретат деспіріреа лбі Лотар ші воіа а се дисопі къ алта. Історія ачестей політії се фаче інтересантъ, къ дн ea с'аў днкоронат 55 де Ампъраці. Мареле Карол с'аў нъскът аіче ла 742 ші аў мэріт ла 814. Днтрэ зідіріле вредніче де днсъмнат есте вісеріка катедраль зідіть де Мареле Карол де ла 796 — 804 дн формъ рътъндъ, спріжінітъ де опт піластрі, а кърора аркърі се съпцин де 32 колоане де ордінъл корінтік. Сы хоръл, зідіт ла 1353, се днналць мормажнбл лбі Карол къ інскріпціе: Carolo Magno, Деасъпра лбі спінъзъръ де ён ланц корона колосаль де арціт ші арамъ полеіть къ аэр, хъръзітъ де Фрідерік I. Ea есте тот одатъ ші ён полікандр пэртъторія де 48 фъклій. Аіче се афль ші тронъл де мармортъ, не кареле аў шезът 55 де Ампъраціла днкоронарае лор. Ачест трон есте де мармортъ алъ, алкътът дін патръ вѣкъці ші днвъекът къ табле де аэр. Крѣна

політієе се днкоронеазъ къ статба Марелъ Карол върасът де арамъ. Дн локъл ёнде аў фост дін векіме кастеллромуан, Ріції франчі аў зідіт ён палат, дн каре Мареле Карол аў възвът лбміна віеце. Дн съста а 14^а с'аў префъкът дн палатъл мѣнічішл. Днтрэ вълле Aquis granului сълфбріче (де пъчоасъ) шесь калде ші ёна ръче, чеа маї файмоасъ есте нэмітъ а днпърътълбі, днтокмітъ дз- пре моделъл вълор романе, есте віндекътоаре де боалеле че се наск дін нелъкрапреа ші аморціреа васелор сістембл містѣрій, а афедронбл, ші а пърцілор генітале. Лъкътъорі сжнт чеа маї маре парте католіч, віецзеск дін комерчнл фаврічелор де пънъръ, казімір ші боддар. 2.

А ба сеаў Ова, нэмеле ёнѣт ал тріле Рігъ крещін дн Фнгаріа де ла 1040 — 44, с'аў оморжт дн вътъліа къ Енрік III, лжнъ рібл Рау. 2.

А ба в, есте нэмеле марінарілор тэрчещ. 4.

А ба га, Ріга Татарілор де ла 1662 — 1682, днкъркжнблсе къ Султанъл де Егіпет ші къ Сераченій дн реебоў, мэрі венінат днпрезън къ фінъл съ ў Аргон. 2.

А ба гар, сеаў Авгар, тітлъл домніторілор де Едеса. 2.

А ба ді, (Іаков) ён преот протестант, нъскът 1658 ла Хай дн Берн, аў мэріт 1727 ла Лондра. Челе маї днсъмнате скріръ асале сжнт: Traité de la verité de la Religion Chrétienne, Rotterdam 1684. L'art de se connaître soi-même, Rotterdam 1692. 4.

А ба діоці, ён неам арабік пе-інсъла Крета (Кандіа). 4..

А ба дір, чеа маї днсъмнатъ зінітате а Картаценілор. 2..

А ба діці, о дінастіе мабрікъ, че аў домніт дн Севіла прінсъста а ёнспрезечеа. 2.

А ба дон, дн лімба Евреяскъ

дицербл морцеі, ресіпіторыл, стрікторыл. 2.

Абаза, (Абазі, Абаса, Абхасі Абхасія, Абхазет) цара Абазілорла цермбл мъреі негре 55-59 ленц. ост, 43-45 лъц. норд, се афлъ акъм парте съпт стъжніреа Росієй ші парте съпт а Тэрчіе. Тоатъ цара се паре а фі о пъдбре де tot фелнл де копачій ношрі джнд лемн де дзрат фоарте вън. Пре кът натера а ў днзъстрат пъмжн-тъл, пре атхта есте негріжт де лъкъторі, карій иж самынъ алтъ, дект попшоі ші малаік аколо ёнде лі плаче. Тоате поамеле креск аіче сълватіче. Вітеле лор дѣместече сънт ка ші але ноа-стре, ұнсъ не днгріжіте пе қарінь лъсжнідзле нѣмаі къ мәгърбл копачілор, піер о мәлціме. Него-цъл лор стъ нѣмаі ұн міере ші чеаръ, ші манѣфъптаріле ұн фабрічі де арме, фйнд къ тоцій ұнарамац. 2.

Абаі, о політіе ұн Елада къ ұн оракъл де ёнде се нѣмса ші Аполон Абаеbs. 2.

Абака-Хан, алоптъле ұмпъ-рат ал Монголілор дін фамілія Чінгіс-Хан; ұмпърьці де ла 1264-1281, стътъ ұн монарх брав, լәмінат ші віневоіторій. 2.

Абакъс, о табль де Фъкът пе джиса сокотеле, днтребжіть де векій Романі, де ла карій аў ръмас қәвжнітъл ла ної Амбакъадекъ сокотеалъ. 2.

Абанаціе, ұн ексіл де үн ан. 4.

Абандон, цесіа сеаў дель-сареа үнбі цермў. 2.

Абано, політіе ұн провінціа Падба ұн а къріа апропіере се афльбыле нѣміте одінеоаре Aquae Arionі. 4.

Абано Петръ, ұн доктор вес-тіт ұн Падба пе ла міжлокъл ве-кълій ал 13-ле; ел иш візіта нічі ұн болнав, кареле иші пъттеа ұнайнте 50 талері. 4.

Аванос, ұн арборе маре де Ост-Індіа къ франзе овале ші піелоасе, аре бокочей нетеі ші флоаре фъръ кодіцъ. Трэнкнллжі ні дъ Аваноссл каре есте негрж ші чел маі греў днтре тоаге соң-ріле де лемн. Маі наинте се дн-трэвінца ка міжлок спре ас-даре, іар акъм се прелѣкразъ нѣмаі де лемнарі ші стрѣгарі 4.

Аванци, Аборіцій інсълей Еб-беа дѣпъ Омір. 2.

Аваріс, ұн Счіт файмос, деспре кареле вореюще Еродот, къ дн-тре алтеле ар фі къльторіт ұн аер пе о съдеатъ. 2.

Алас, фінл ләй Лінчей шіал Іперміестреі, се зіче а фі афль-торжл скътблжі. 4.

Аласа, сора ләй Арон-ал-Ра-шид ші Поесть. 2.

Аласавад, о фортецъ пе різл Араксес ұн ханатъл Нашіеван, че аў қъзэт съпт Росія прін па-чех де ла 1828. 2.

Абаеіці, везі Алас.

Алас Мірза, есте нѣмелемо-щеніториці Персіеі. 2.

Авате, ұн лімба евреискъ Пърінте, астызі ұнсъмнеазъ бътрыні (старец), де үнде се паре къ аў ръмас қәвжнітъл ла Ромжн: Баде. Не ла сфершітъл сътей а 4^а аў ұнченет а днсемна Старец, Еғъмен, Мандріт ші Архімандріт. Бенедікт де Нэрсіа аўрегълат май де аироапе дрептъріле Абапілор ла 530. Ұн съта а 6^а ера тоції Авації қлеріч ші үніна ал доілеа лек дѣпъ Епіскопі. Ка еғъмені ай монастірілор дѣпъ че сінодъл де Шалон і Фъкъ неатжранці де епіскопі діечезані, даръ деадрептъл де кътъръ Папа, ақынсеръ Авації ші Абатеселе фоарте пітер-нічі, дикът се ұнъліцът ла ранг де коменданті, де конте, де прінципі, карій адміністра монастіріле прін декані ші пріорі (ла ної дікеі ші ікономі) деосевіндзссе ұн Majores, Minores, Guardiani, Ministri, Rec-

tores ші жи Abates insulati сеаү мітраті, көм сжит ла ної архімандріцій кэ мітърь.

2.

Абаті Ніколо, нъскют ла Модена, 1512 аў фост ёнэл дін чай маі гівачі зэгравы. Дінтре лъкруріле лѣі сжит вестіте маі алес нащереа Д. Христос ші о конверсаціе мәсікаль. Ел аў мәріт ла Париі жи анбл. 1571.

4.

Абатіні, Гвідо Фвалдес, ён файмос зэграв історік, нъскют ла Чита ді Кастро, аў трыйт пе ла анбл. 1650.

4.

Абатічі, 1) Шакомо Шетро, аў фост жи анбл. 1794 генерал де дівізіе жи армія Ріно - Мозель. 2). Жан Шарл, фікел челмі дейнтьш, нъскют ла Корсіка 1770, с'аў дысемнат ла мәлте прілежбрі, ші аў пердёт віаца ла 1796 кжд коменданеа събет Моро жи генерал де дівізіе лжигъ подбл де Хіннген. Моро юк ашезат ён монумент пе інсюла Рінелі. 4.

Абазіт, (Фірмен), ён літерат де ла Генф, с'аў нъскют ла 1679 ші аў мәріт ла 1767. Ел ера дысемнат маі жи тоате щінцеле.

2.

Абазіт Міхаіл, ён новіл дін Трансільванія, кареле ла 1665 с'аў сёйт де кътъръ Търчіе тронэл ачестві прінціпат жи локбл лѣі Кемені Іанош. Фмвінгжиджсе Търчіе ла 2 Септемвріе 1633 дікътъръ Собіевскі, ші Іоан Георгіе IV, къдерека лѣі Абазіт се пъреа сігбрь, жи съ прін ён трактат жи кеет кэ Фмпъратбл, аў дыльтэрят прімеждіа. Ел аў мәріг ла Фъгъраш жи анбл 1690 лъсжид кліроном пе фікел съх Mixaіl Абазіт II, кареле аў пъръсіт тоате дрітаріле сале де Съверанітате пентръ о леафъ аннжалъ де 15,000 фіоріні.

2.

Абаівар, ён дістрікт жи Бнгарія кэ капіталія Кашова, аре 53 міле патрате ші 124,298 лъкіторь.

2.

Авгар, Авгар, маре пътернік; предікатбл а маі мэлтор домніторі аў Фмпъръціей Осроеніче дін Месопотамія. Фнкл дінтре ачеща нэміт Фхомо (Негрбл) се зіче, къ ар фі авэт кореспонденцъ жи скріс кэ Д. Христос.

2.

Абдалатіф, 1) (Абделатіф, Абдалатіф) къноскут ка аетор ёней къльторі жи Егіпет, нъскют жи Багдад 1161 ші ръпосат ла 1231. 2) Фікел лѣі Флэг Beg, с'аў ёніс де жиесші аї сеі солдаці, кънд с'аў ресбоіт ла 1450 асупра пърітелі съу. 3) Ханъл Фсьекілор, кэ кареле с'аў стжн-дінастія ші імперія лѣі Чінгіс-Хан.

4.

Абдалах, Шеръбл лѣі Дэмнезеј. Аша се нъмеа 1) Абдалах Ен Абдалмоталеъ, пърінеле Профітблі. 2) Абдалах Ен Або, кареле жи анбл 1569 с'аў нъміт рігъ де Гренада ші Андалусія дікътъръ Маэрі, че се револтасе асупра лѣі Філіп II, ші с'аў ёніс де ён Капітан ал съу. 3) Абдалах Ен Елмонзір, ал оптъле Каліф дін дінастія Омеаізілор жи Іспанія. 4) Абдалах Ен Моварек, ён сжит ал Мохаметанілор. 5) Абдалах Ен, Мэхамед, фрателе лѣі Елмонзір, ал шептеле Каліф о-меаідік, аў домніт де ла 888 пън ла 908. 6) Абдалах Ен Омар, ён фмвълат ал Арабілор ші Колегъ ал Профітблі.

2.

Абдал-Малек, 1) фікел лѣі Марван, аў домніт де ла 685—708 престе Арабія ші Іерсія, ші аў сънѣс май тоате цермэріле норд-афрікане. 2) Ал 5-ле Рігъ дін фамілія Самарізілор, аў мәріт ла 961. 3) Ал новле дін ачеаш фаміліе. 4) Фікел лѣі Абдалах, ёнкүл Профітблі, гъбернатор Егіпетблі пън ла 794.

2.

Абдалонім, ён Прінц де Сідон, азънсе гръдінар, пре кареле Мареле Александру л'аў сёйт юръ пе трон.

2.

Абдае, Епіскоп дн Персія не ла дичепетвл веакблі ал V-ле, сэрпжнд ён темпл ал Магілор аў къштнат крэде прігонір а-сэпра Крещілор ші аў мэріт ка ён мартір.

2.

Абделбер, Еви, ён дмвъцат Араб ал Іспаніе, аўтор а маі мэлтор кърці тэологічі ші істо-річэ, аў мэріт ла 1070.

2.

Абд-ел-Кадер, ён Емір ал семінілор арабіче дн Алір. Maxi-ел-Дін, пырітеле лії Абдел-Кадер ера ён Мараў сърак де ла Маскара, ёнде тръеа дн елеімозіне (мілостеві), дн презічер ші дн мэзікъ, каре індэстрые есте дыдествл де фолосітоаре ла ён попор атжт де съперстіюс, прекэм сміт Арабій. Ma-xi-ел-Дін аў фост къщігат лн ачеастъ месеріе оарекаре фаль, каре пш-цін де нб іаў адъс пейре. Фъкмінд одіноаарь оарекаре презічере ас-пра гъвернблі, Бенл домніторі лаў прецъс де комілотіст, лаў архнкат ла лнкісоаре фмпрезінъ къ фыл съў, че ера аткнчэ лн върстъ де 9 ані, ёнде несмінтіт ар фі періт фъръ міжлокірэ виор протекторі аі сеі пэтэрніч. Абд-ел-Кадер аў пъшт дн тъі пе брмеле пырітелі съў. Нѣскот дн кортыл де Азааза ла анзл 1807, фъръ ацтторі, аў мэрэ ла Оран, ёнде парте ёмъла ла схоаль, парте черае елеімосінъ тот ла ачій оамені, пре карій астъзі лн-деамінъ ла сэпннере. Андатъ че аў съвършіт аса едакаціе, Абдел-Кадер дн днсштіме де Мараў, с'аў фъкот къльбз де караване. Мэлці Арабі жші адък амінте към къра марфа лн лъ-жнтрал Афрічей, ші към маі на-інте лаў възят аместекат къ чеата чёршіторілор, че къльтореа ла Мека. Маі лн брмъ се фъкъссе поет, ші кънтічеле лії се віндеа къ о бркіе (монедъ ка де 30 марале), къ о мъсэръ де гржъ,

сеаў кътэ къ о гъінъ. Вересяріле, каре фъкъссе ла лжареа Алірблі де кътъ Францезі, сміт лнкъ лъздате. — Андатъ дыпъ статор-нічіреа Францезілор дн Афріка, Maxi-ел-Дін ші фыл съў, фоло-сіндэссе де алор карактір де Ма-расъ, аў днідемнат пе Арабі ла о скепедіціе релігіоась асپра Крещілор. Резултатэл ачестей ек-спедіціі есте къноскут. Maxi-ел-Дін аў мэріт, ші Абд-ел-Кадер наў брмат лн вреднічэ. Де аткнчэ ресронж, кареле с'аў сір-гтіт ал апрынде, аў днітърат пе тоате семінілле Арабілор ші аў адаос а лії днрібріре персональ. Ел аў лнцълес къ аперіме, къ тімбл ар фі сосіт де а лнфін-па проектвл пырітелі съў, адекъ а еші дн стареа преоціе ші а се фаче съверан, днкът фолосіндэссе де оарекаре фмпрецърърі ноњ къ ацтторіл ёнор Шеічі, прін днсаші аса пэтере ші фъръ щреа. Арабілор с'аў ашезат Беіз дом-ніторі де Маскара. Лнсъ неа-мэріле Бэрзіа, Дзіар ті Смаела, че нб сміт ка ел дышмане Фран-цезілор, сімцінд бръ кътъ ён ом-фъръ сътіорі ноўлі, нелініщеа пе Абд-ел-Кадер. Ачесте неамбрі, че фъсесъ пэррора ён разім пэт-тернік а домніреі Отомане, нб аў-войт съ се сэпнєе ноўлі шеф, ші Мѣстафа — Ісмаіл адънжид. 3,000 оставіл де ла Тремецен, с'аў фмпротівіт къ дышмыніе ф-сэрпаторблі. Лн міжлокъл ёнор асеміне фмпречърърі, ресронж нептжнду фі фаворіторі лії Абд-ел-Кадер, кареле аў възят къ нб' рымжне алта, дектіт аші къ-пъта разім пэттереа Францезъ, спре а лнтемесе а са домніре пін провінціе. — Де ла дичепетвл анзлі 1834 аў брмъріт ел сіс-тэма са, прін каре аў дншелат пе Францезі де атжте огі. Абд-ел-Кадер аў арътат прістаніе лн релациіле сале політіче къ Фран-

ціа, пе кът юї фост требінчоась а еї алеаніє спре а ұнгіндемар-
шініле статбрілор сале, фолосін-
десе де спайма, де каре се ұн-
сифла Арабі ла фіешкаре бірж-
інць а Францезілор, ші пе кът
а ў авт требінць а къпта арме
ші амбній де ресбој де ла
Францезі. Акм се қноаше ка-
рактірбл ачесті домінтор араб.
Ел а ў ұнтребінцат мәлте стра-
тігіме адемінтоаре спре а аїца
пе Арабі ұмпротіва Францезілор,
зғръвінді ка нішеднінъторі де
Ідолі, ші а ў тімес ціркіларе ұн-
шінцанд, къ Францезій а ў скопү
сь ръдіче де пін провіанії о даж-
діе де 1,000 тінері ші 1,000
тінере фете, ші къ пачеа ню се
маі поате пъстра къ асеміне кон-
діції. — Абд-ел-Кадер есте ла
статбрь де міжлок, къ фада лен-
гъреаць, палідъ ші слабь; варва-
чea неагръ жі дъ єн аер къ
тотбл деосевіт, ұнкът нюмаі прін
фісіономіе се ұнсъмнеазз дінтре
чіалапі, къчі ню поартъ вре єн
семи деосевіторх. Аса ұмвръ-
къмінте се алкътжеще дінтр'и
каік де вр'o трізечі лей, іар пе
кап поартъ єн өөрнж (глөгъ) алъ
ші негръ. О рогожінъ, о перінъ, о
къльмаре, пене де скріс ші єн
канделер сжит тоате мобіліле
кортбл съу. Коранъл пъстрат
ұнтр'o кѣтіе де лемн се афль
ұнтр'o парте пе єн ковор де
Маскара. Ню се поате дескіріе
ұнцосіреа респектбл, чеі аратъ
Арабі афлъторі лжнгъ ел. Ұнз-
інте де ай ворві, бат метани ұн
пэлвере, жі сърѣтъ мжніле ші
пічоареле шії хъръзеск дарэр,
каре дақъ се алкътжеск дін өз-
ката сеа ѡ поаме, атжнче Емірбл
ню ле пріменце, къчі мънжнкъ
нюмаі өзкателье фъккте де єн
каснік ал съу кредитічос. Де чінчі
орі пе зі ел есъ дін корт спре
а фаче рөгъчні, ші атжнче дұпъ
албі пілдѣ, тоці ұнценжнкеазъ.

Ел воеще аші спорі ұнріжріреа
прін арътареа зілосжлж релігіос,
ди локъл діспілінене европіене, а
къріа фолосбрі жі сжит қноскѣ-
те, әрмезз къ аспрімеа лецілор.
Дрепт ачеса есте опріт Арабілор
сеі а траце тұтнн сеа ѡ тафак ұн
лънтрбл таверей, ші нічі ұнбл
нұші поате вінде қалбл сжит пе-
деанис де моарте. — Гвардіа са
се алкътжеще дін 30 сжпші а-
сей кредитічоші ші доіспрезече Негрі;
її пъзеск де асеміне стеагъл
сфінціт, кареле нічі одінеоаре ню
се дісвълеще фъръ а фі ұнкън-
църат де вро 3,000 солдаці гата
де ал апъра. — Къ тоате ачесте
неамбріле се десвінъ пе ржнде
Абд-ел-Кадер шіресбојл къ Фран-
цезій се апрапіе де сжмршіт. 4.

Абдемолех, (Евед-Мелех)
бын фамын ал ұмпъратылбі Седек-
кія. Ачеста а ў мжнтбіт пе Іер-
мія дін ұн кісоаре. 2.

Абдера, о політіе ла ңермж-
ріле Трачіеі ню департе де рібл.
Нестзс, ұнтемеетъ де Еркъле,
патріа філософілор: Демокріт, Прот-
агора, Анаксарх, а поетблі Ні-
чеч щі а історікблі Екатеу. Къ.
тоате ачесте Абдера се сокотеа.
лъккінца невжнілор ші а каріка-
түрілор, ұнкът ера дестблъ де-
фымаре а се нюмі чінева, къ е-
сте де ла Абдера. 2.

Абдерам, (Абдал Рахмен),
Абдірам, файмосбл комендант ал
Маэрілор ұн а 8^а сәтъ, дәпъ че
а ў сжпс тоате Испания ші къ о
арміе нюмероась а ў ұненідат Фран-
ция, ди бътъліа де ла Тэр 732
фұ ұнвінс ші үніс де кътър Ка-
рол Мартел. 2.

Абдерітісмұ, Мінорітатеа
сеа ѡ невржстнічіа ұнбі попор сеа ѡ
ұнбі стат. 2.

Абдіас, дін Вавілон, єн фан-
натік віклсан, кареле зічea ұн
скріеріле сале, къ а ў қноскѣт пе
Д. Христос ші ар фі фост ұнн-
мербл Апостолілор съи. 4.

Абдікаціе, Паретісіс, сеаў депэрнера ўні дрэгъторій. 2.

Абдомен, днанатоміе се кеамъ пынтечеле сеаў вінтрічелбл. 2.

Абдосалам, (Ієн. Інігідзест Ал Фавалі), ўн філософ Араб, че аў віецвіт дн а 13^а сэць дн Багдад. 2.

Абдбл-Бакі, Ефенді, нумеле а даў Поеці Тэрчі. 4.

Абдбл-Мецід, Султан ші Падішах ал Османілор, ал доіле фіў ал Султанблі Махмуд II, няськот дн 20 Апріл 1823, ші еаў сіт пе тронбл Тэрчіе дн 19 Іюль 1839. 1.

Абдбл Раман Паша, ўн Командант тэрческ дн ресбонбл дн 8рмъ днтра Тэрчіа ші Росія. Ел саў днсъмнат ла тречерона Росіенілор песте Балкан. 4.

Аб ё, ўн халкограф съптытор дн арамъ че аў треіт ла Антверпен дн амъл 1670.

Аб ё, днаінтеа революціі се нумеа дн Франціа тоці презідіі католічі карій нэ авеа вре ўн пост, че трывіа нэмай днаісптаре. Abbé commandataіе съ нумеа орхідэйтбл де кътры рігъ дрэгъторій цівіл, кареле фъръ а авё вре ўн дрепт ас়пра мънъстіреі, тръцеа а тріа парте дн венітэріле ёй. Дн protiva ачестыя ера Abbé regulier пе каре нэмай мънъстіреа авеа дрепт ал алеце. О фрізэръ рътэндъ ші ўн страіх скърт де о въпсы неагръ сеаў віолеть, ера съмнеле дн афарь пе каре съ къношё ўн авё. Дн епоха стрълчіреі кліросылі Франціе нэмървл ачестора ера аша де мэр, днкът днформа о осъвітъ класъ дн соцітате. Дн адънърі ші пе лжнгъ дамеле кокете ера аша де юбіц, днкът апаре орі алці тінері, пентръ а къпта о асъмінеа протіе, съ відеа невоіці а іміта портбл ші маніера ачестор Абё. (Везі Абате). 5.

Абевас, предікатбл лёі А-доніе де Абэба. 2.

Абевіл, 1) ўніціёт дн Кароліна де амеазъзі (Амеріка) къ 23,167 лъквіт. 2) Абевіл пол. дн Комітатбл Понтіс дн Пікардія къ 17,913 лъквіторі. 2.

Абеднего, (еврееще) склавбл лъміней, ўнбл дн чій треі барбаци дн кънторибл днфокат. Везі Данил кап 3. 4.

Абел, Ніеле Енрік, Математік вестіт, неськот ла Христіансунд (Норвегія) 1802, шімортла 1829. Днцtre скріеріе лёі съ днсъмнеазъ: Методбл ўніверсал де а афла фракцііе ўні мърімі варіабіле ші Memoire sur les équations algebraïques. etc. 5.

Абелард (Pierre Abaillard) ўн спірітбл кълбгър де ордінбл Бенедіктінілор, вреднік де днсъмнат пентръ дмвъцътэра ші пентръ віапа са романтикъ къ Елоїза, еаў няськот ла 1079 дн палатбл де лжнгъ Нантес днтра о старе преа ферічітъ. Ел се афіеросі Мэзелор дн тжнъра вхресь, се днделенічі маі алес къ філософіа сколастікъ, ал къріа днтемеіторій се сокотеше, се діспѣтъ къ днвъцъторіял се ў Шампо чел маі днармат діалектік ал тімблі ачелбія дн ўніверсітатеа де Паріс, прін каре'ші трасъ бра дмвъцъторіял ші а сколерілор, днкът се възб невоіт а пъръсі Парісбл. Ашезжидзсе дн Мелэн дескісе о скоаль дн вхресь де 22 ані, прін каре се рекомендъ фоарте мэлт пъблікблі. Стрэнчінареа сънътъцей л'аў невоіт а се днтарна дн Паріс, ўнде се дмпъкъ къ дмвъцъторіял съш, ші аіче парадосі Ріторіка, Філософіа ші Теолоція; днешші сънтул Бернард стътъ сколеріял съш. Аіче къносць Абелард пе Елоїза, не-поата Канонікблі Фэлберт, кареа ковършеа къ фрэмъсесца ші ценіа маі пре тоате контімпра-

неле сале. Абелард, днікіржнд се апрінсе де доръл чел май дніфокат пентръса, кареа се арътъ кътъръ джиссл къ де асеміне сіміцре ші плекаре. Дечі пентръ а птета днілесні днітилліріле сале къ Елоїза, дескісіе днітрареа дні каса лді Фблверт съп претект а по-въціі стбділе Елоїзей. Шоптіріле ұнора ші версіріле лді Абелард кътъръ аманта, дещептъ лбара амінте а вътрынблі Фблверт, днесь акъм ера пре тжрзіі аі птета деспърці, къчі Елоїза пірта дні сінү ұн аманет ал аморблі лор. Абелард Фбрь не іувіта че нъскі ғні фік дні Бретана, кареле дніс мәрі. Дні симіршіт ұнкіл Елоїзей днівоі днісоціреа фуциллор ші амжидоі се днітрынъръ ла Паріс, ұнде пентръ а аскунде денайнтеа певлікблі днісоціреа лор, віецзеа деспърцій. Ұнкіл порніт де мжніе пентръ пассл Елоїзей о малтръть; Абелард Фбрь не Елоїза де алдоіле ші о дбсь днітро монъстіре дін Арчен-тезл. Фблверт тэрват де ачеаста, ғрмърі не Абелард ші прін-змндл л'аў ліпсіт де въръціе. Акъм Абелард ші Елоїза се хотърж се петреакъ о віацъ кон-тимплатівъ, ші ұнвл се фъкъ къ-лэгър дні Монастіреа Сан Деніс, یар алтэл дні монастіреа кълғыр-ріцелор дін Арчен-тезл. Абелард днічепжнд прелекіл сале, дшманій л'аў пиржт днайнтеа Кончі-ліблі дін Соасон ла 1122 пентръ о компннере аса де сжнта треіме. Сентенціа құдекъцеі л'ос-жнди, съ і се ардъ скріпtele. Маі тжрзіі нэміндэссе Абелард Абате де S. Gildas-de-Ruys, възб днівъ ғніпрезече ані аі деспърціріе дні-тыа датъ пе Елоїза. Днікенцірат де дшмані авб а пріві къ джюшіе доктріна са де құдекать денайнтеа Кончіліблі дін Сенс 1140 (вез а-чест арт.). Кончілібл лб влъстъ-мъ ші декреть а се днікіде. Абе-

лард фуці ла Рома пентръ а апела асъпра сентенціе; пе кале афлжн-дэссе дні Клбні, се днітжлні қы көвіоссл Петръ, кареле домолі пе джшмані лді. Истовіт де дніфръ-наре ші скжръ мәрі аіче да 1142 ка о пілдъ де дісчіллінъ мона-стіріаль. Елоїза, каре дні віацъ л'аў фост іувіт атжта демблт, нә воі а се деспърці де джиссл ші дбнь моарте, с'аў ръгат, калжн-гъ тръпбл лді Абелард днімор-мжнит дні Параклет, съ се а-стръче ші ал се. — Абелард пентръ талентбріле ші щінцеле са-ле се поате нэмъра днітре бар-вацій чиі маі днісъмнаці аі веакъ-лі се. Прін ел щінцеле філо-софіе аў фъкѣт пассрі днісъмна-те, дніс мініе ніаў ръмас дін скріпtele лді. Біографіа са ш'аў ашерчшто дні Historia Calamitatum suarum. Дні романсл Abaelardus et Heloisa тіпъріт ла 1616 дні Паріс, се қбпрінд скріпtele лді ші а Елоїзей.

2.

Абеліпі, (Абеліані, Абелоні), о сектъ крещінеаекъ дін Афріка дні партеа деспре Хіппо, каре с'аў стжнс дні съста а патра. Іі се нэміа аша депе Абел фрателе лді Каін, лепъда къ тотжл къстъ-торія капе о сервіре діаволеаскъ.

2.

Авенакі, ұн попор норд-аме-рікан дін Канада.

2.

Авен-Есра, ұн Ієдіў літерат а веакълі ал доїспрезечеледа, с'аў днісъмнат ка доктор, мате-матік, фіолог ші поет, аў мәріт ла Родос дні анбл 1174.

4.

Авен-Мелек, (Саломо), ұн рабін дмвъцат, кареле аў ек-сплікат еврееще дніцълессл граматікал ал Бібліей дніт-ғні том дні фоліо, тіпъріт дні Амстердам де ла 1661 — 1685, днітіблат: Міх-лал Соfi, адекъ десъвършіреа фрэмъсцеңей.

2.

Авенсберг, о політіе дін Ба-варія къ 1054 лъкіторі, вестітъ

пентрж лїита, дн каре Наполеон ла **20** Апріл **1809** аў вѣтѣ не Аэстрісні. Еа дн векіме се нэмое Abasina сеаў Abasinum, аре ён ізвор мінерал ші аў фост одінеоаре резіденція Контесор де Абенесбр. Аіче се вѣд днкъ рѣнеле ёнай тавере романе. **4.**

Авераціе, рѣтъчіреа лїміней, пропрія мішкарэ а стелелор фіксе, дн каре еле не тот анёл се пар а петрече о елісъ. Фінд къ пъмжнтыл неконтеніт се мішкъ къ о неспѣхе репециуне де ла апбс сире рѣсърт, ші къ джненбл тутодатъ ші осверваторбл, аної пентрж ачееа ел нічі одать нѣ веде стелеле кіар ла локбл ёнде еле днтрж адевър се афль. Брадлеі аў обсерват маілнтыл ла **1725** ачест феномен, ші л'аў експлікат къ апіторыл атэнчіе декбржнд Фъккетей дескоперір деспре репециуна лїміней ші а мішкъреі пъмжнтыл. Авераціа есте о довадъ днтемееть, пентрж мішкарэа пъмжнтыл філіпецнурбл соарелбл.

4.

Авербротік, політіе літораль дн комітатбл Ангес дін Скоціа къ **7150** лък. ші къ фабріч дѣ вмнгтреле. Лїнгъ ea не стажка Белрок се афль ён тѣрн лїмінтыорій. **2.**

Авердеен, Георг Гордон ші Вісконт Формарін аў іскъліт дн **3 Окт.** **1813** ла Телліц трактатл днкеет дн Віена днтре Аэстрія ші Англія. Ла **1814** с'аў днайнітіт ла вреднічіеа де Паір, цінжид дн камера де с'е локбл ёнбл Паір де Скоціа. Ла **1828** аў апініе Міністрж інтересбрілор стреіне с'єпт Велінгтон, ші аў днтемееть дн Лондра соціетатае нэміт Атеніанъ, нэмай дін ачій, карій фбсесе дн Атена. Ла **1841** аў днтрат еар Міністрж інтересбрілор стреіне. **2.**

Авердеен, Комітат дн Скоціа къ **156,000** лък. Дн політіа де

асеміне нэміре се афль о ёніверсітате, ші лъккіторій фак днсъмнітторій негоц къ лемне ші піне. **4.**

Аберкромві, ён неам новіл дін Англіа. Сір Ралф Аберкромві, ёнбл дінчій маі днсъмніці оффіцері енглезі дн ресбоул революціі францезе, аў мэріт ла **1808** дн вѣтъла де Абжір. **4.**

Абезе, ён предікат а лзі Аполо, че і с'аў дат де не темплл че авеа дн політіа Абэ. **2.**

Абжбраціе, се нэмеше дн Англіа цэрквінтыл че піне ён кріміналіст днгінтеа цідекътторибл, къ пінь дн **40** де оаре (час.) ва първі цара, днккнд о кроче де лемн ші дмвръкат дн страе мізерабіле. **2.**

Абіа, фіна лзі Рехабеам, аў домніті трій ані престе Ісрайл, ші аў фост днкінтыорій де Ідол. **4.**

Абіагоні, предікатбл ёнай зеітъпі індіане, мэмма лїнай ші а нобрілор. **2.**

Абіад Бар, рібл алб, льтбралік ал Нілбл. **2.**

Абіаті, (Філіп), збграв вестіт дін Мілано, ёнбл дін схолерій лзі Невелоне, аў мэріт ла **1715**. **4.**

Абіда, ён Зеў ал Калмечілор ел цідекъ сафлетеле морцілор, ші пре а ле челор ёнай ласъ словоде дн аер; кар пре а ле челор ръї, ле аржнъ дн цос. **2.**

Абідос, 1) о політіе дн Асіа мікъ къ ён порт ла цермбріле Елеспонтбл лїнгъ Пропондіда, с'єратъ дн ёрмъ де Тбры, есте вреднікъ де днсъмнат пентрж пінтеа лзі Ксеркес, престе кареа къ оастеа аў трекът Елеспонтбл, ші пентрж аморбл Херей ші а лзі Леандр, кареле с'аў днекат дн ачестъ маре дннотжнд ноаптіа повъцбл де лїміна Фанарбл, чеї цінеа аманта дін тѣрнбл лъ-

кінції сале. 2) Абідос політіє дн Егіпет лжигъ Делта, файмоасъ пентръ палатбл лві Мемнон, ші морможнбл лві Озіріс. 2.

Абіла, о політіє дн Сірія, 18 міле нордвестік де да Дамаск по о квілме а мянцілор Антілівані спре сюд де да Еліополе. Романій съвчжнд пърціле ачесте, кънощае пе Тетрапхій де Абіла ка прінчіпі неатмрнаці. 2.

Абімелех, ера тілбл Рі-ділор Філістені де Герарші Гат. 2.

Аб-інтестато, ab intestato, а клірономі Фърь тестамент: сеаў а прімі ка кліроном фірек о авере лъсать, асбпра къріа иж се афль пненрі ла кале тестаментаре. 4.

Абінці, ёи попор тътьреск дін провінція Коліван. 4.

Абіпоні, о семінціє пътернікъ ші ресвойнікъ пе ріпа різблі Ля Плата. Не да міжлокбл сюгей а 17-а днівзліці де Сіаніолі с'аў ретрас де да цермбл нордік ал різблі Гранде кътръ чел сюдік. Астьзі де авіе май сжит днкъ 5,000 де капете, днтре карій се афль 1,000 рнарамац. 2.

Абісінія, (Хавеш, Етиопія веке) о царь дн Афріка, днтре Марса Рошіс, Адел, Невіа ші Нігріція, къпрінде апроапе 20,000 міле патрате ші аре мянці фоарте днналці. Деші қара есте фоарте ғмвіелшѣгать де мінералій ші алте продѣктбрї, авжнд трї сечерішврі пе ан, аре днсь тогодатъ прімеждійле ші неплъчеріле церілор сюдіче. Лъкъстеле, фіареде ръптоаре ші вътъмъторнл вжнт Самъм сжит педепселе ачестеї цері. Релівіа есте аіче ачев кофтікъ аместекать къ ғмвъцътврі мохаметане ші евреєці. Лъкъіторій сжит віклені ші аў лъсат негоцбл дн мжніле Аразілор, ғадеілор ші Арменілор. Днтре днншії се афль неамбл Галас, че

есте фоарте варвар ші тръеще дін лотрій. Одінеоаръ се ашезасе аіче кълѣгърі Іезвіці, спре а лъці релігія католікъ; днсь дн ғрмъ де тот с'аў алэнгат да 1632 де кътръ домінаторнл Нега Базілід. Брюс чел днты аў черчетат ші аў дескріс астъ царь (везді Брюс). 4.

Абісі, ценбне, аджнчіме де апъ, днсьмнеазъ ші еадбл. 2.

Абітбріент, се нъмеше ачела, че трече де да о гімназіе да ғніверсітате, сеаў де да ачеста дн віана соціаль; Ексамен абітбріентал се зіче ачела, каре се фаче дектръ сколерій гімназіалі спре а доведі вреднічія лор пентръ стѣді май дналте. 4.

Абішегам, просфоръ де ғнічесре ші вътѣръ да Індіені ғнічнікідъсе сервареа лор релігіюасъ. 2.

Аблегат, се нъмеше солбл Папеї де класбл ал доіле, тріміс дн треві май мічі дн локбл Нэнціблі. 2.

Аблепсіе, орбіре, вез ачест арт. 2.

Аблженціе, докторіе де қыръцъніе. 2.

Аблжціе, спъларе. Да Католічі спълареа мжнелор преотблій дѣпъ съвжршіеа містерілор. 4.

Абмачера, істовіре. 2.

Абнер, фінл лві Нер ші къпітенія оастеї лві Саэл, с'аў сжис де кътръ Йоав. 2.

Абнова, ёи мжнте дн Германія, дін кареле дѣпре Таціт ші Плініе ісворъще Денъреа. 2.

Абнорм, аблтэт де да нормъ сеаў регблъ. 2.

Або, сеаў Обо, капіталія Фінландіеї къ 1,160 касе, 11 міл лъкъіторі, къ о ғніверсітате ғнійнцатъ де регіна Христіна а Све зіеї да 1640, есте вреднікъ де днсьмнат центръ пачеа днкіеть да 7 Август 1741 днтре Росія ші Сvezia. Дѣпъ ачеста Сvezia,

днтеціть де Франція реноінд ре-
своюла ла 4 Август 1741, фе въ-
тѣть армія сведезъ ла 3 Септ:
дннгъ Вілманстранд де кътъ ге-
нералій Каїт ші Ласії, ші респінші
пънъ ла Хелсінгфор, ѹнде се ка-
пітблъръ днвінгъторілор, ші че-
рннд паче, лі се дмвоі съпт кон-
днціє, а ръдіка пе тронбл Сvezіе
пе прнцбл Адолф Фрідерік де Хол-
стайн-Готорп, Епіскопбл де Лу-
бек, ші се делесе Росіеї провін-
ція Кіменегард къ кнтара політї,
днкжт ла 4 Іюль 1743 рівля Кі-
мен аценсе а фі хотар днтре Ро-
сія ші Сvezія. 2.

Абовіл, 1) Антон, Івліан, ка-
валер де Абовіл, аў мбріт ка Ге-
нерал-Лейтенант ші Генерал-Ін-
спектор ал Артілеріеї ла Лафер
1773, днпъ че аў слжіт съпт
краї Лбдовік XIV ші XV, днч-
пннд де ла чеа маї ле Ѹос треап-
ть. Ел с'аў днсъмнат ла аседіlle
де Тэрнай, Мастріхт ші Остенде.
2) Абовіл, Марія, Франсоа, Кон-
те, нъскжт дн Брест ла 1730,
с'аў ресбоіт днкъ ка жъне къ
вредніціе ла Фонтене 1745 ші ла
Лавфелд 1747. La 1781 с'аў дн-
съмнат ел ла къчеріреа четъцеї
Іорктовн дн Норд-Амеріка, а къ-
ріа аседіе аў комендантіо ка шеф
де артілеріе. Де аіче днподобіт
къ ордінбл цнцінал с'аў днтрнрат
дн Франція, ѹнде ла 1792 с'аў
фъкжт Генерал-Лейтенант де ар-
тілеріе, ла 1805 комендант гвар-
діеї націонале, ші ла 1814 Паір
де Франція ші комендант ордінбл
Сан-Лбдовік. 3) Абовіл, Ау-
густін, Гавріел, Конте, нъскжт
ла 1774 ла Лафер, аў фост пе
ла днчептбл революціеї ла 1789
Съб-Лейтенант де артілеріе, ла
1800 шеф де баталіон съпт Бо-
напарте, ші днпъ лбпта де ла
Маренго с'аў фъкжт Генерал-Ді-
ректор артілеріеї. Наполеон л'аў
нъміт кавалер коронеї де фіер ші
комендант а легіонеї д'онор. La

1808 аў фост шеф артілеріеї дн-
ресовоїл къ Іспанія, ші аў мбріт
ла 1820, днпъ че ла 1817 с'аў
днзлцат ла ранг де конте ші піар.

4.

А б о в о, ab ovo usque ad mala,
де ла оў пън ла мере; Аша зічеа.
Романій ші днсъмна: де ла днч-
пнт пън ла капт, пентръ къ прж-
ззл ка ла пої, се днчепеа къ оў ші
се днкее къ мере. 2.

А боліціе, се нъмеше дрітбл
Окърмбіріеї де а ерта пе ѹн віно-
ват фъръ вре о черчетаре ші фъ-
ръ а се фі днкредінцат де віно-
вніціа сеаў невіновніціа пнржтбл-
лі.

4:

А б о м е х, Абомеї, капіталіа
стадблі Нігріціеї Дахомех де пе
цермбріле склавіче де Гвінае.
Політіа есте ръв зідітъ, аре 24
міл лъкбіторі ші фаче негоц дн-
съмнат. 2.

А б о н а м е н т, о днідаторіре въ-
неаскъ де пыртъшіе пе ѹн тімп-
ла о днтрепріндере, сеаў фоло-
съл ѹнбл лбкръ, аbonамент де
театръ, газете ші алтеле. 2.

А б о н д і о, 1) Александр дн
Флоренца, сколер алзі Блонаро-
ті, аў фъкжт кіпбрі ші лбкрбрі і-
сторіче дн чіаръ къ маре німе-
ріре днтокма днпъ натръ. 2) Абондіо, Антон, нъміт де Аскона,
сквлптор, аў фъкжт пентръ Франц
I де Франція о Вінере ші ѹн Ке-
підо. 2.

А б о р, ѹн преот ші Држід Скан-
дінав веніт дн Гречіа, деспре ка-
реле се зіче, къ дескжита къ фолос
чъма, фоамета ші тот фелнл де
ненорочірі. 4.

А б о р і г і н, (бастінаш); сен-
мек ачій че лъкбеск дн о царь
днвінтеадескълекърі алтор напії,
преком сміт Ромжній дн Тран-
сіланіа, аша се нъміа ші векії
лъкбіторі аі Італіеї. 4.

А б о р т, прънчій че се наск маї
найте де тімп. Абортів се нъ-
мек дофторіле, че се днтребін-

цаъ пентръ піердереа прѣнчі-
лор.

5.

Абот, 1) Карол, нѣскот ла 1775, аў ұмвъцат дн колециул
де Вестмінстер, дѣпъ че аў слы-
жіт патріе сале дн маі мѣлте кі-
пірі, л'аў нѣміт Ріга Віконт дн
Колхестер ші л'аў ашезат ка Паір
дн камера де сс. Дінтре скрі-
еріле сале маі днсъмнатъ есте
ачеа деспре комерцъл не маре ші
дрептъл ачестіе дѣпъ прїнціп-
іле Міністеріе снглезе, Лондра
1808 едіція а 3-а. Дн къльто-
ріле че фъкъ приі періле стрейне,
се днкъноска кб Іоан де Мілер,
дн акърбса скріері ла том. 17
N. 135 се афъ о скрісоаре албі
кътърь Мілер. 2) Георгіе Абот,
сеаў Абот, Архієпіскоп де Кан-
тербері, нѣскот ла 1562 ші морт
ла 1633, аў ұмвъцат дн Окс-
форд, дѣпъ онъпареа маі мѣлтор
дрегъторії преоцещі, аў мерс дн
Скоція, ші апоі днтарніндъссе де
аіче, се фъкъ Архієпіскоп дн
Кантербері. Ел аў фост ғн е-
нергік фаворіторъ а днтиіндері
протестантісмблі. Фрателе аче-
стія 3) Роберт Абот, Епіскоп
дн Салісбєрі нѣскот ла 1560 ші
морт ла 1617 с'аў ғніт кб джисл
ші амжндоі ұмиреңпъ аў днльмъ-
нат лъніреа протестантісмблі. 5.

Абраам а Санта Клара,
адевъратъл съў нѣме есте Бл-
рік де Мегерле, нѣскот дн Шва-
бія ла 1642. Ля 1660 аў ұм-
бръющаш тагма кълбърілор А-
гъстіні ші съвършінд Філософія
ші Теолоція, с'аў фъкъ Предіка-
тор дн монастіреа Такса дн Бав-
арія, кар ла 1669 аў веніт ка
Предікатор де кърте ла Віена,
ғнде аў мэрт ла 1709. Де дн-
съмнат есте къ ел нѣ крѣца прін
къвінтеле лѣй нічі пре чій марі,
нічі пре чій мічі, ші къ тоате а-
честе авеа тоддеажна пре мѣлц
аскълтъторі. Натѣра днзестрасе
не ачест бърбат кб о деосъйтъ

ащеріме, днкът ера дн старе фъ-
ръ че маі мікъ греѣтате а афла
о асемънаре днтре челе маі не-
потрівіе лъкбрі, прекъм.“ О фе-
чиаръ тревъе се фіе ка ші о о-
гліндъ, каре кжнд съфль чінева
аспра еї, фаче о фацъ посомо-
ріт; О фечоаръ се фіе ка о бро-
скъ цістоасъ, къчі ачааста поар-
ть тоддеажна каса са кб сіне; о
фечоаръ съ нѣ се ғіте пре мѣлт
ұмпрецъ, ш. а. Пън ші тітләріле
скріерілор сале поартъ ачест ка-
рактір сатірік, прекъм:“ Рәшине
де лбем! вініцъ плінъ де він, дн
каре мѣлте съфлете днсътате се
пот днестръла кб къвінтелие дъ-
ховнічещі; съ'пі дее Дѣмнезеў! &

4.

А браванел, Ісаак, ғн Іздеў
пре ұмвъцат, нѣскот дн Лісабо-
на ла 1437, кареле апоі креші-
ніндъссе ацънсе Міністр. Дѣпъ
мѣлте прігонірі, че съфері, аў мә-
ріт дн Венеція ла 1508. Ел аў
скріс ғн Коментар фоарте інтер-
есант асспра Пентатеүхълб. 2.

А брадатес, Ріга де Съса, бъ-
тжнілес кб Кір, дѣпъ че къз
Пантеа соціа лѣй че преа фръмоа-
съ дн мжніле Персълб, се днкінъ
ші ел. Дн бътъліа де лжнга Тім-
бреа 548 дн Д. Хс. піердѣ віаца,
ші Пантеа, десператъ прін моар-
теа соцълбі еї, се сінчісе. 2.

А бракадавра, ғн къвін-
ті магік, пре карсле'л скріеа чій векі
дн фігъра ғрмътоаре шіл пірта
легат ла піепт, днебжніндъї по-
тереа апърреі де воале.

ABRACADABRA
ABRACADABR
ABRACADAB
ABRACADA
ABRACAD
ABRACA
ABRAC
ABRA
ABR
AB
A

2.

Абрамсон, поет Данік, нъскет дн Слесвіг ла 1744, вредник де днсъмнат пентрэ але лэй поеме дідактіче. 2.

Абрантес, 1) о мікъ політіе днитърітъ дн Португаліа пе рівл Тай къ 4900 лък. че се днделеніческ къ коръбієріа ші негоціл. 2) Дюка де Абрантес. Вез Жунот. 5.

Абрахам, 1) дн рігъ Маэра дін Афріка дн съта а XII, с'аў дтетронат де кътъ дн стрейн Абадала Бербер дмвъцьторік. 2) Абрахам, рігъ де Етіопія дн съта а V, дн зелос ֆрмъторік алѣ Христос. 3) Абрахам, Єске, дн дмвъцат Іздеў портгез, аў традыс бібліа дплімба портгезъ ла 1553. 2.

Абрахаміці, Деісті дін Божемія, карій с'аў дмвъцшат ла 1744. Іи мъргбрісеа реліціа лэй Абраам днайнте де тъереа дмпредцір, кредеа днтр'ян сінгбр Дамнезеў адевърат, ші дін вібліе ню прімеа алтъ дектъ челе зече порончі ші рэгъчунеа Татълі нострэ. 2.

Абревіаторі, Секретарі дн канцілеріа Папеї, карій алкътвеськ концептъріле бревірілор (везі Брева) Папеї, 72 ла нэмър дн рангбл Прелапілор. 2.

Абревіації, прескѣртърі дн скріере. 2.

Абрен, Дон Ніколаї, губернатор інсъклор Капблей верде, аў трімес лэй Дон Мігел дэпъ з-сэрпареа тронблей портгез дн Фідалго (новіл везі Фід.) фанатік, кареле аў червт а чі нэміт калья, спре а спажнзора пе тоці констітўціонелій. 4.

Аброгаціе, десфінцаре. 2.

Абродіетбл, предікатбл файмосбл зэграв грек Паррасіе, де кареле скріе Еліан, къ пэрта пэрпэръ, коронъ, тэнікъ абріть, ші де асеміне ера легътъріле днкълцъмітелор сале. 2.

Абрэд-Баніа, о політіе дн Трансільваніа ла рівл Амполі; апроапе де еа се афль о бае де абр шіде арцінт. 2.

Абрэццо, партеа нордікъ а рігатълі дн Неаполі къ 637,000 лък. 530 міле патрате, коперітъ де кодрі ші мэнці ші лъквітъ маў къ самъ де лотр. 2.

Абрэцціе, дн мэнкъ днчтареа де одатъ. 2.

Абсалом, фігул лэй Давід ші ал Маехеї, чел маў фрэмос ом ал тімблей съў, днесь амвіціос ші днтрепрінзъторік. Дэнь че аў ёчіс пе фрателе съў Амнон, пентрэ къ нечінстісе пе сора са Тамар, аў фэціт ла ванібл съў Талмаї. Трій ані дн ֆрмъ с'аў прокламат де Рігъ дн Еврон, ші інтерінд пе пърінтеле съў аў днтрат къ тріблмф дн Іерасалім. Абнінс дн ֆрмъ де Йоав кънітенніа оастеі пърінтелі ші фэцінд і се анінъ плетеле дн креанга ёні стежар, Йоав аўнгандбл іл стръблнсе къ трій ловітэрі. Лжнігъ о колонъ а лэй Абсалом се афль ші дн гэмой деспітре, пре каре ле архнкъ Шелеріні престе мормжнтел лэй. 2.

Абсалон, вредник де днсъмнат ка бърват де стат, ощеан ші преот, с'аў фъкэт ла 1158 Епіскоп де Роескілда, ла 1178 Архіепікоп де Лэнд дн Шонен, юнде аў мэріт ла 1201. Щынцеле сале, пэттереа трэпесакъ, актівітатае ші статорнічіа карактърълі сеў л'аў рекомендат рігъ. Валдемар I, днкът с'аў фъкэт пріетін ші компаніон де апроапе ал ачестія. Дн анбл 1168 л'аў трімес Валдемар ла інсъла Рижен, пре каре аў къчеріто ші пе лъкбітторі іаў адс ла крещіннате. Ел аў зідіт ла 1161 мънъстіреа Соре ші четъцюа Аксельбрг, търія Копенхагы. Маў дн ֆрмъ аў лініштіт о ревеліе іскать съў Кнот IV ші аў Абнінс пе Богіслав Дз-

ка Вензілор. Мормантъл лѣй дін бісерік Соре с'аў дескіс ла 1827, ші лжкрбріле афлате дн лънтрѣ с'аў депеc дн бісерікъ, кар кжржа ші палошл се въд дн мззэл де арте дін Коненхага. 4.

Абсент, нб де фацъ. 4.

Абсолвеск, 1) діслег, словод, 2) севжшеск о стѣдіе. 2.

Абсолют, некондіонат, фъръ реласіе кътър алт чева. 4.

Абсолютісм, пѣтере немърциніт ші сәпжнере кътър джиса фъръ вре о кондіціе. 2.

Абсолюторі, актъл ертърел. 2.

Абсолютіе, словозіреа; 1) дін вре о ижъръ політікъ; 2) дін канонбл бісеріческ джиджі ертаре; 3) дін бісерікъ словозінд по-порбл. 2.

Абсорбенції, се нѣмек дн Медіцин міжлоачеле, каре трагла сіне ғмелаза дін стомах, пре-кѣмбі Магнезія, Натрэм ш. а. 4.

Абсорпціе, сорвіре, лігішіре, се нѣмеше дмпрѣзнареа хемікъ сеаў механікъ а флѣіделор еластіче къ челе къргътоаре дн пі-кътърі. 4.

Абстеміи, ом днфрънат. 2.

Абстенціе, лепъдареа дрі-тблі асѣпра ғней клірономій. 4.

Абстергенції, міжлоаче де къръщеніе. 4.

Абстракт, се нѣмеше дн Фі-лософіе ғн концепт кърат гжидт сінгэр де сіне. 4.

Абсурд, де ла къвітеле ла-тіне ab nisi surdus, адекъ ачееа, че віне де ла ғн сурд; есте о зічере пентрѣ ғн лжкрѣ непогрівіт сеаў грешіт. Абсурд ар фі қжид дешілдъ чінева ар зіче къ 2 ші къ 2 нб фак патрѣ. 4.

Абсцес, дипеноере. 4.

Абзекрѣ; 1) Прімарікл Ка-ліф адекъ ғрмъторі а лѣй Махо-мед. 2) Абзід Сафар Ебн Тофаіл, нѣскот дн Кордова, ші морт ла 1190 дн Севіла, піерзжидбші а-

веріле с'аў дедат ла дмвъцтѣра Філософіе ші а Медішиней.—Днтрѣ сколерій сеі де днсемнатѣ А-верроес. Ел аў скріс ғн Романі філософік, прін каре аратъ, към ғн прѣнк депеc днтр'о інсэлл прін а ле сале рефлексій аў ацѣнс а афла прінціпіле Філософіе. 5.

Абздахер, (Абзіл Тахер) къ-пітенія ғней секте нѣміте Карма-ції дін Арабіа ла 891. Дн анбл 929 аў бостэррат Мека, аў ғніс 1,700 пелеріні дн каса де рѣгъ-чине, аў сѣрмат ғшіле темплъ-лубші аў лжат къ сіне піатра чеа неагръ, каре депеc към се кредеа, ар фі фост къззгъ дін черіх. А-бздахер аў мэріт ла 953 днблль Д. Хс. 4.

Абзкарас, Теодор, аў скріс дн лімба гречеаскъ ші арабъ май мэлт де 40 дісертацій дмпротіва Іадеілор, Махомеданілор ші ал-тор еретічі, прекъм ші асѣпра алтор фелікітре обіектірі релі-гіоясе. Днтрѣ еретічі прігонеа май къ самъ пе Акефалі, Іаковіці, Несторіані ші Орігіністі. Обіекте-ле теологіче, деспре каре аў тръ-тат се атіндеа май мэлт деспре Дзэй, деспре Д. Христос, деспре С.Ф. Трісіме ші деспре С.Ф. Чінъ. Епоха дн каре аў трът ел есте некъно-скуть. 5.

Абз-Карб, Асаад, Рігъ де Іемен, 700 ані днайнеде Махо-мет. 2.

Абзікір, Бікір, Вегуiere, оді-неоаре Канопос, кар астъз ғн сат неднсемнат, лъкіт де піскарі ші де марінарі, се афль ла піскъл ғней промонторій, патрѣ чеасарр спре ресъріт де ла Александрия. Дн партеа деспре апѣс а сінблі де Абзікір се афль ғн кастел къ ғн тѣрн лъмінторіх. Аіче аў сѣрмат файмоаса бътъліс дс марс (нъвъліе) де ла 1 пын ла 3 Авг. 1798, дн каре Енглезій аў сѣр-мат флота Францезъ. Адміралбл Францез Брихе, рѣдікмід пожизеле

дін портвл де Тблон, транспорта кътъръ Егіпет о ноњъ арміе пен-тре Бонапарте. Еровл де Абжір, контр' Адміралвл Нелсон, днда-торіт де Адміралвл Сан Вінчент, ұрмъреа флота Францезъ, пека-ре о зері ла 1 Август 1798 кътъръ трій чесасрі дәпъ амеазъзі лжигъ цермвл де Абжір. Флота францезъ ера дншіратъ днтр'ян семічекі днгръдіть де о мікъ ін-сэль, ші пънъ а се ашеза оффі-циері францезі ла постэріле лор, Нелсон жіш фъкѣ дрѣм прін між-локвл васелор дәшмънеші, днкът къ цымътате де флотъ кыпінсь пе а Францезілор дін дъръпт ші къ цымътате денайте. Бътъліа с'аў днчепт ла 7 чесасрі къ о ләпът непілдійтъ дін жмье пърци-ле. Бригъ с'аў єчіс де бомба є-нѣ тѣн, ростінд къвжитл, къ ён генерал францез требве се моар-р пе шатъл чінстей сале адекъ пе ковертъ. Бътъліа аў цінът пън адоа зі ла 2 чесасрі дәпъ амеа-зъзі. Ној васе де лініе аў къ-зэт дн мжна Енглезілор, ён вас де лініе с'аў арс, ёнкл с'аў спарт де кътъръ Енглезъ, ші ён вас де лініе къ о фрегатъ с'аў апрінс де кътъръ дншій Францезі. 2.

Абжір-Лола, днтькл поет ал Аравілор, нъскѣт ла 973 дн Маора. 2.

Абжір-Фарагжес, Грігоріе, ён дофтор дін політія Малація, аў скріс о історіе, каре аў ешил ла лбмінь дн анбл 1663 лмпребінъ къ о тълмъчіре латінеаскъ де докторвл Покок. 5.

Абжір-Феда, Ісмаїл, нъскѣт ла 1273 дн Дамаск, аў стътът Сұлтан дн Хамад дн Сірія. А-честа с'аў фъкѣт вреднік де дн-семнат атжі пентръ бравэріле сале, прекъм ші пентръ коми-неріле челе днцъленте, маі вхр-тоос ка географ ші історік. Ел аў скріс історіа днтилдатъ а не-амелі оменеск. 2.

Абжі-Мансур, ён астроном вреднік де днсемнат, аў віецбл дн Багдад съ каліфвл Абзл Абас ал Мамун. 2.

Абжі машар, ён філософ арав дін веаквл ал 9-ле, вреднік де днсемнат пентръ алкътіріле лбі математіче, філософіче ші астро-номіче. 2.

Абжі-Меслім, генералвл лбі Ібраім Енн Мәхамед, аў вѣтът армія Омаізілор. Ел аў стътът ші філософ, зічеа: къ ләмее ар фі о зеіме, моартеа ші віаца о скімбаре пъррелнікъ де днфор-маре ші дісформаре а фінцелор, ші къ матеріа ар фі веңікъ. 2.

Абжіна, адекъ пърінтеle нос-тръ, тітлвл чел даў крещіні Е-тіоні Мітрополітблей лор. 2.

Абжі-Навас, домніторъ дн Іемен, ёнкл дін чій маі къмпліці прігоніторі де крещіні днайнте де Махомед. 4.

Абжінданціе, лмвіелшага-ре, Copria, Ubertas; персоніфікатъ се лмфъцоазъ о фігъръ феме-еаскъ, фръмоасъ, къ о къненъ де флорі пе кап ші лмбръкатъ къ ён страікъ късът къ аэр. Дн мжна дреантъ ціне о корнокопіе, гар дн чеа стжнгъ о жервіе. 5.

Абжі-Новас, ён файмос поет арабік, нъскѣт дн Баєра ла 792 ші морт дн Багдад ла 810, ёнде лаў фост кемат Аарон ал Ра-шід. 2.

Абжір, Вапор, се наимеше філ-ідітатае експансівіль, (пэтінчоа-сь а се днтинде) че се формеа-зъ прін кълдэръ дін траппірі вхр-тоасе сеаў къргътоаре. Дақъ се ағль ён трапп къргъторъ дн фіер-вере, апоі атбнче се префаче дн авәрі, каре неконтеніт үрмезъ, пънъ кънд на маі ръмжие німік дін тражисбл. Астажніндъсе авж-рій днтир'ян вас, десвълеск дін прічина еластіцітъце лор о пъте-ре неспѣсъ де маре, де ёнде с'аў

лзат днтребкіреа лор ла машіне де вапор.

4.

Абъ Ханіфа, ал Номан, иъсект ла 699 дн Кифа, ші морт ла 767 дн Інкісаареа дін Багдад, аў стытёт ыш дисемнат дмвѣцторк ал Ісламблэй, дись аў фост-фоарте прігоніт. Дэпль моартеа лбі ынбл дін схолерії сей Мелішах Селчукл аў днфінцат о схоаль ші іаў ръдікат ыш монумент помбос дн Багдад ла 1092 дэпль Д. Хс.

2.

Абъшер, (Абъшар, Бѣскір, Бендер, Абъш, Бѣшір) о політіе мікъ дн Фареістан лжнгъ голфу персік къ 1,200 касе ші 10,000 лъкѣторі. Компанія остіндікъ аре аіче о факторіе, ші негоцбл есте дисемнаторк. 4.

Абъхазіа, есте иъмеле ышней пері каъказіче лжнгъ мареа неа-гръ спре апес дела Мінгреліа къ 140 міле патрате. Лъкѣторії смыт Абъхазі, ыш попор че тръеще дін агрікълтэръ ші кхтє одатъ дін хоцій де маре. Росія стыжнеше дн Абъхазіа четъцеле Сохъмкала ші Анапа.

4.

Абъшерон, о пенінсль росіанъ дн мареа Каспікъ файмоасъ центръ 25 фхитжній де Нафтъ.

2.

Ава, одінеоаръ капиталія імперіе Бірмане, есте акъм първість ші востърать. Тоатъ імперія пэрта маі наінте ачест иъме.

4.

Агад, Абъд, Өде, о провінціе а Бенгаліе дін Індія, пе жмбэ пърціле рівлэй Гангес, къ 4,000,000 лъкѣторі пе 1,373 міле патрате ші къ капиталія Лакнов, че аре 300,000 лъкѣторі. Провінціа есте парте пропріета снглезъ, ші парте трібжтаръ Енглезі-лор, фінд Салтанбл де Агад дн-даторіт а пльті компаніеї брітаниче $4\frac{1}{2}$ міліоне талері пе ан. Шрінтеле Салтанблей де акъм се иъмеа Саадет Алі ші есте кено-

скэт прін файмосбл сеў үвраж: Heft Culsum, or the seven seas, a dictionary and grammar of the persian language, by H. Maj. the King of Oude. Компанія остіндікъ аў къпътат маі мълте екземпляре, спре а ле дмпъртъші челор маі дисемнате үніверсітъші вібліотіче европіене.

4.

Авалеле, аваній, се иъмск дъріле ші жакъріле че се факнегъціторілор крещіні дн імперіа Отоманъ.

4.

Авалос, о фаміліе вестіть дн Іспанія ші Неаполі, дін каре с'аў дисемнат маі алес Франц Фердинанд де Авалос ка комендант де къпітеніе ал арміеї дмпъртъші дн Італіа сънт Карол V. Ел с'аў иъскэт ла 1489 ші аў мэріт ла 1525.

4.

Авангвардіе, оасте де пазъ, днтыя лініе днаінтіть а ышней армії, а кърія днсерчінаре есте, а мерце днаінтеа арміеї де къпітеніе дн оарекаре депъртаре, спре а черчата деспре дешмані ші ай днделетнічі, пънь кхнід армія ва фі гата ай прімі. Авангвардіа се элеце дін челе маі ышшоаре тръпе ші къ ыш комендант дндейстсл де гівачій.

4.

Авантэріер, авантэріеръ. Ачела сеаў ачеса каре кафът авантэр. Ачесаста се зіче де о персоанъ, каре иж аре вре о месеріе хотърітъ, фъръ авере, ші кареа прін тоате кіпъріле чеаркъ оаре каре авантэр че ар пътє а о фолосі. Деасемене се зіче де оаречіне каріле тръеще иъмай де інтриці. Дн Амеріка се да иъме де авантэріері ла оарекаре хоці днтрепрінзъторі, карій винеазъ пе лъкѣторі.

1.

Авантэръ, Ачеса че неащептат, се днтримпль оаменілор сеаў дін прічіна де оарекаре патімі сеаў дін інтриці. Авантэр паате фіреальъ (адевъратъ) сеаў ідеаль, прекъм смыт авантэріле лві

Енеас, ші а лії Телемах. Інкорі се іса авантюра де Хазардъ (вез артікбл).

1.

Аварі, ѣн попор монголік, кареле аў кырінс Панонія не ла сферштбл веакблч 5-ле. Дэпль ачееса аў нъвіліт дн Далмация, Германия ші Italia, де ѣнде іарыш с'аў ісгоіт, ші ла 796 с'аў біртіл де Карол чел маре, днікіт пе днічет с'аў піердэт де тот, ші нъмаі дн Чіркасія се маі афль ръмъшіца ачесті попор.

4.

Аваріціе, згърчітэръ с'аў скампета (вез артікбл:)

1.

Авеіро, Іосеф де Маскаренхас, Дѣка лс. Доведіндъсе де партізан ѿні револте асбира лії Помвал ші ла 1758 асбира лії Іосіф I де Портugalія, с'аў тъєт кѣ роата.

4.

Авеірон, Департамент дн Франція кѣ 350,000 лъкіторі пе 167 міле патрате. Капіталія Родец кѣ 8,000 лъкіторі аре фавріч де постав, де лжнь ші де пъльрій.

4.

Авеланеда, де Алфонс Фернандец, аў трыйт дн веакбл ал 16-ле ші аў скріс о контінгаціе а кърцеі Cervantes (вез ачест Артікбл).

4.

Авеліно, Капіталія провінціі Прінціпата ёлтеріоре дн кръіа Неаполі, аре 12,000 лъкіторі, ші есте вестітъ пентръ стрымтоара афльтоаре днтре ачеастъ політіе ші днтре Беневенто (Furcae caudinae), ѿнде с'аў біртіт Романій де кътры Самніц ла анбл 321 днайніе де Д. Хс.

Авентінс, Іохан, Тэрмаир, нѣскѣт 1477 ла Авенсберг, аў фъкѣт стѣділе сале ла Інголстад ші Паріс. Днтарікнідъсе дні маі мѣлте кълъторії, аў фост профессор пъблік дн Віена, Краковія ші Інголстад. Ла 1512 с'аў алес де крескъторіх фрацілор Дѣкти Вілхельм IV де Баварія, ші ла 1515

аў днисоціт пе прінцбл Ернест де Баварія ла Italia. Ла 1517 с'аў фъкѣт ел Історіограф баварез, ші аў мѣріт ла Регенсбург дн 9 Ген. 1534. Дні кърціле скріс де днисоціл сжит вредніче де днисемнат: Аналеле Боіорбл (Ліпска 1810) ші Історія Баваріі.

4.

Авентінс, чел маі маре deal дн челе шентепе каре ера зідіть Рома, авжнд о фмпрециріме ка де ѣн чесас.

4.

Авентіра, а зечеа Мъзъ а ноецілор іроічі дні тімпбл сва-бік, прін акъора адораре ії кре-деа а се днвіпъеа.

4.

Авере, се нъмеск ачеле лъ-кърбл дні каре се алкътъеск між-лоачеле днестълърэй персоанелор пъбліч сеаў партікъларе. Авереа есте мішкътоаре сеаў немішкътоаре. Аверіле мішкътоаре се нъмеск лъкърбліе че се пот мішка, пре-към: бані, одоаре, мовіле, страе, віте &; кар немішкътоаре сжит: касе, мошії, вій, подѣрі & . Авереа поате фі а статблч, ші атвиче се нъменце Домініе, сеаў а Бі-серічай ші атвиче се зіче Фон-дос вісеріческ, (вез ачесте Артікбл.)

1.

Аверно, ѣн лак дн кръіа де Неаполі апроапе де Пиззолі, днкънцерат де dealбл ші пъ-дэрі десе, дні каре авіе стребате лъміна соарелбл. Дэпль арътареа лії Омір пе аіче ера днтарареа дн тартар, ші аіче ера пещера Сівілей, прін каре аў днтрат Енеас дн тартар.

4.

Аверса, політіе дн кръіа де Неаполі кѣ 13,000 лъкіторі, зідіть дн дърмътэріле веакбл по-літії Атела, ші кѣ о четъцье, дні каре кръіаса Іоана I де Неаполі аў зэгръмат пе соцбл еї Андрей де Бнгарія.

4.

Аверхоес, Аббл Валід Мъхамед Ебн Ахмед, Ебн Мъхамед, Ебн Рошд, нѣскѣт 1149 ла Кор-

дова дн Испания, аү фост чел май вестіт філософ ал Арабілор, схолерій алғаи Альвекер ші әмбъшторій а ләі Мойсі Маймонідес. Ел аү әрмат пърінтелій съў дн вреднічіе де маре құдекъторій ші Мофти дн Кордова; днес пентрэ препъс де еретічіе с'аў скос дін дрекъторіле сале, аү фост сөргеніт ші сіліт а фаче ла Фец покынның дн пәвлік. Альтерніндась апої дн патрія са, аү авт протектор пе Каліф Алмансор, кареле нарыш лау ашезат дн дрекъторіле сале. Ел аү мәріт ла Мароко дн анжл 1217. Аристотел, акырзіа скріер ел ле аү тълқыт, се сокотеа де джисыл ка чел май маре філософ. Альтре партізанії сей Аверхоисті с'аў дисемнат май алес Александро Ахіліні. 4.

А в і г н о н , Капітал Департаментіләй Воклюз лынгъ Рона, пе ыш шес романтик қы 2,800 касе ші 31,000 лъккіторі, есте вреднікъ де дисемнат пентрэ петречереа Папілор аіче. Альтре бісерічі се дисемнеазъ май алес катедрала ші вісеріка Францісканілор.

А в і л а , провінціе а крьєі Кастілія вске дін Испания, къ капіталіа де асеміне ныміре. Політія аре 12,000 лъккіторі, есте резіденциа үнії Епіскоп ші изньла 1807 аү авт оғніверсітате. Нөблеса Кастіліе векі адъніндасе аіче, аү декларат пе Країл Енрік IV невреднік де трон, ші аү алес де країн пе фрателе съў Алфонзо. 4.

А в і с , ші Авио, дн негоц дніщінцаре. Васе де Авис сжит ваке мічі хотържте пентрэ адъчереа дніщінцілор, 4.

А в і т ә с , Маркюс Цепліс, нъскыт дн Галія, с'аў фъкыт ла 455 әмпърат імперіе апъсане. Прінс Фінн де Рісімер, аү депъс ачаастъ вреднічіе ші аү мәріт ка Архиепіскоп де Піаценца. 4.

А в і ч е н а , Ебн Сіна, нъскыт 978 ла Бокхара, вестіт ка Дофттор ші Філософ, аү скріе әні кашон кареле көпріндеа тоатъ медіцина де атънчә. Дінтрे скріпtele сале челе філософіе се дисемнеазъ май алес Метафісіка са. Ел аү мәріт ла Хамдан 1036. 4.

А в о к а т о р і ў , о поронкъ, прін каре үн домніторі кеамъ днібръпіт пе сәнбаш сей афъторі дн сложъ стрейнъ. 4.

А в р а а м , (Аврам) пърінтеле Іудеілор, с'аў нъскыт пе ла анжл 2000 днайнте де Д. Хс. дн Фр, політія Халдеев. Кемат де Дэмнезеў аү ешіт дін пъмжитыл патріе сале къ Сарра соціа са, къ непотыл сеў Лот ші къ Тарах пърінтеле, ші аү еміграт ка үн иномад дн пъмжитыл Ханаан. Де аїчі невоіт де фоамете, с'аў дес дн Егіпет, үнде петрекънд і с'аў арътат Дэмнезеў дн май мәлте раждырі үзрінді, къ де ва аскълта де лециле Дэмнезееш, жл ва фаче пърінте а мәлтор по-поаре, скімбінді нымеле дін Аврам, пърінтеле мәріт, дн Аврахам, пърінте а май мәлтор 'наці. Ләй іау порончіт Дзей а се тъеа әмпреңер спре семи де легътвърь көберіторілор сей. Ел днтыш аү нъскыт дін Агар серза ләі, пе Ісмаїл. Апої Фінн дн вѣрстъ де үна сэть ани аү нъскыт дін Сарра соціа ләі леңгітъ пе Ісаак. Дзей іспітінд кредінца ләі Авраам, аү чертат съ'ї жәнгіе пе Ісаак Фінн съў чел преңгіт, ші Абраам аү пріміт, дніст یаръ Дзей лау опріт. Мәрінд Сарра, Авраам с'аў дисоціт дн вѣрстъ де 127 ани къ Кетэр, къ каре аү нъскыт май мәлци Фі дінчепъторі де семіній аравіче, Ез аү мәріт дн вѣрстъ де 175 ани. 2.

А г а , о къпітеніе ла Төрчі песте үн нымер де педестрі, де асеміне үн тітлө чінестіторі. Ага Іенічесірілор ера къпітеніа Іенічес

рілор, кареле пентръ аса дрегъ-
торіе авеа маі tot ачеа чінсте
ка ші мареле візір. 5.

Агабъс, ѣн пророк днІеръса-
лім аў трът дидать дѣпъ Д. Христо-
сіос ші аў спус днаінте маймл-
те лѣкбрї, каре дні адевър с'аў
дніжмилат. Ел аў мэріт ка Мѣ-
ченік. 5.

Агаве, о пложть дін фаміліа
ліліачілор, словоаде дін ръдъчи-
нъ френзе марі ашезате ѣна песте-
алта, дін каре челе денафаръ
сжит дндоіте дні үос, дешерте
дні лъбнтръ, гроасе, карноасе ші
пе ла марцін колцъроасе, іар спре
вхрф аскъціте. Еа словоаде о
флоаре къ коадъ ленгъ ші ла
вхрф къ о коронъ. Дні патріа еі
Амеріка міжлочіе, се днітреъвін-
цазъ віцеле челе маі сәпцирі а
Франзелор дні лок де кжнепъ ші
ін, дін каре с'аў Фъкът колцъні,
мънжші, къмеші пън ші хъртіе.
Мѣстъл ачестей пложти днаінте
де дніфлоріе есте віндекъторіе
де ране, іар дѣпъ доспіре се фаче
о бъетъръ спіртъоасть. 4.

Аагаг, Крачл Амалекілор,
с'аў бірѣт де кътъръ Сафл, днесь
иі с'аў үчіс, пентръ каре Самзіл
днисш аў Фъкът ачеаста, ші пентръ¹
неаскълтареа лѣ Сафл, аў
иіс пе Давід де Ампърат. 4.

Агадес, о політіе днисемнъ-
тоаре де негоц дні Нігріціа, дні-
кннхрата къ зідър. 4.

Агадір, сеаў Санта Крѣц, о
політіе днітърітъ къ ѣн порт вън
дні провінціа Сас а імперіе Фец
ші Мароко. 5.

Агазіклес, дѣпъ Еродот Хе-
гезіклес, фіукл лѣ Архідамъс дін
ал доіле неам аріцілор де Спар-
та, с'аў сжит петрон ла 580 дн.
Д. Хс. ші с'аў ресвоіт къ Теге-
ації Фъръ вре о ісправъ. 5.

Агалама, ѣн қыжыт греческ
че днисемніеазъ: 1) о статъ; 2)
подоаба ѻні темплѣ; 3) ѻн лѣ-
кбрѣ Фъръ паттере. -- Дні ачест

де пе ֆрмъ дніцълес есте днітре-
бзінцат нѣмай ла соборбл дін Ні-
кеа. 5.

Агалматоліт, ѣн фелѣ де
піатръ хінезъ, а къріа въпсь
верзіе вате дні рошітк. 5.

Агама, ѣн фелѣ де шонжрль
неагръ къ пете галбене. 5.

Агаме, промонторіа ші пор-
тъл де Троа. 5.

Агамеде, фійка лѣ Аѣгіас
ші соціа лѣ Мѣліос аў фост вес-
тітъ пентръ къноащереа а феліръ
де еръбр. 5.

Агамедес, фіукл Крачл де
Орхоменос, Ергінѣ, іар дѣпъ ал-
цій а лѣ Аполо ші а Епікастей,
аў фост ѻн архітект файмог, ка
ші фрателе сеў Трофоніе. Іі аў
зідіт ѻн темплѣ лѣ Аполо ла
Делфі, ші аў рѣгат пе зінбл ка
съї ремънерезе пентръ ачеса, дѣ-
пъ каре адоа зі амжндоі с'аў а-
флат морц. 4.

Агамемнон, Ріга де Мічена
ші Аргос, фіукл лѣ Плістенес
ші а Аеропей, непотъл лѣ Атрѣ-
с, дѣпъ алцій днесь фіукл ачес-
тъеа ші фрателе лѣ Менелаѣ
(пе амжндоі жі нѣмеще Омір А-
трізі) аў фост комендантъл гре-
чілор дні ресвоіл Троадей, ші
100 коръбій ле аў үмилет нѣмай
къ оаменій че ел сінгѣр іаў
дат дні ажътор челораллці гречѣ,
Дні времеа лѣ Танталъс стръ-
мошлѣлор неамбл Атрізілор ера
прігоніт де кътъръ зеі. Дні політіа
Аѣліс ѻнде с'аў адѣнат арміа аў
тревѣт Агамемнон ка съ жърт-
феаскъ Діанеі пе фійка са Іїде-
нія, кареа де кътъръ ачеастъ зеіцъ
днітрън іохр се адѣсъ дні Таѣріс.
Дні време де зече ані а ачестѣ
ресвоій Агамемнон с'аў деосебіт
атыт прін аса дніцелешкисе дні
сфатѣрі, кът ші прін ал съў ку-
раж днілѣпте. Дніанбл ал нозле
прін фірареа Врісеідѣй кареа
ка о споліе ера а лѣ Ахіл,

прічині армієй о фоарте маре вътъмаре. Литэрніндъсь дн аса патріе се ѹчісъ де кътъ Егіст, кареле пітречеа дн преквріе къ Клітемнестра соціа лві Агамемнон. Дѣпъ алції Клітемнестра дн залезіа че авеа асѣпра Касандреї пе каре Агамемнон о адѣсьсе къ сіне, ла прілежжл ѹнѣй Фередеў арбнкъ соцвлкъ еї дн кап о къмешъ Фърь гарь ші атѣнче җндасть Егіст жл ѹчісъ. Орест фнл лві Агамемнон респльті ачестъ неледніре атът маичей кът ші аморезатвлкъ. 5.

Агамі, сеаѣ Макѣкава, Psophia crepitans, о пасере де генвл Псофіелор, тръеще лн Амеріка сїдкъ, есте май маре декжт о рацъ, аре шіоаре лѣнці, гръмаз лѣнг, мънжнкъ пеші мічі ші ленсне се днеллизеще. 4.

Аганна, капитала інсѣлеї Гбам дн Acia, ла акърія дескоперіре дн анвл 1521 піердъ Магелан аса віацъ. 5.

Агандбрз, Родріго Моріц, ѿ місіонар спаніол съпт Філіп III ші Філіп IV, ера де секта Агностінілор десквлкъ, карій саѣ җнесемнат май алес прін зелл че аў арътат җнтрз лъціреа Христіанісмлкъ дн Іапон. 4.

Аганіпе, ѿ ісвор пе мънтели Елікон, днкінат лві Аполо ші мъзелор; апа ачестѣ ісвор се зічea къ җнесфлецеще арта поеззіей. 5.

Агапантѣс, umbellatus, флоаре аморблкъ, фоарте фръмоасъ къ вървбл албастрѣ. 5.

Агапен, зіна драгостей (*агуалл*), драгосте съ нѣмскѣ ачеле чіні каре фъчea крещінї дн времеле де май җнайнте ла адѣнъріле лор реліциосе, җнтрз адѣчераамінте ачеле май де пе җрмъ чіне, каре аў фъкѣто Д. Христос къ аї сеї ѡченії. Фіешкаре дѣчea аколо че авеа ші серачї се оспъта дн ачеле че аѣ адѣс богацї. Агапеле

се фъчea май късамъ җнайнтеа сервъреї чіні де сарь. Дѣпъ че җнчепъ а се фаче ла ачесте сервърі май мѣлте некъвінце, сіноаделе ле аѣ опріт. ҃нтре Хернххтері саѣ фост җноіт ачест овічек. 5.

Агапенор, ѿнбл днтре лѣптьторі де ла Троіа, аѣ комендуїт җнайнтеа ачестіа шесъзечі коръвій, ші дѣпъ сѣрмареа Троіеї аѣ мерс ла Кіпрѣ, ѿнде аѣ зійт Пифосбл ші темплбл Вінеррей. 5.

Агапес, дої де ачесташ нѣме, аѣ мэріт мънченічеще ѿнбл дн анвл 306 съв. Максім дн Кесарія, кърь алтъл җмпрезиъ къ сопраса съв Галеріе Максіміан.

5.

Агапете, се нѣмеще о соціетате де фете крещіне, каре тръеще ла ѿн лок Фъръ а се кълъгърі ші дн евлавіе слѣжea пе прездї. 5.

Агакетѣс, 1) ѿ діакон дн Константінополі, каре аѣ тръйт дн сёта а 6-а дн зілеле лві Ієстініан, ші аѣ алкътѣйт о карте нѣміті charta regia фоарте прецѣйтъ дн ачеле времі. 2) Агапетѣс I ѿн Папъ ла 535 җрмъторі лѣ Ioan ал II-ле аѣ мэріт дѣпъ 11 лѣні ла 536. 3) Агапетѣс ал II ѿн Папъ ла 946 җрмъторі лві Martiin ал II, аѣ кемат пе җмпъратръл Отo ла Рома дн ажъторкъ, җмпретіва лві Беренгар ал II, че воеа а се фаче домніторікъ Італіеї. 5.

Агапіа, о фемее, кареа аѣ тръйт дн сёта а патра, ші аѣ днітаемет секта Агапетелор. 5..

Агапіа, файмоасъ мънѣстіре де кълъгъріце дн Молдова, цінѣтъл Неамцѣ, околъл де със. Ачестъ монѣстіре есте ашезать ла пічорълмънцілор дн о позіціе піторескъ. ҃мпрецнръл вісерічей җнкінате: Адормірѣ Сынтѣ-Маріеї съпт зідірѣ регнлате къ дозъ рън-

дэрі къ галерій, дн каре лъкескъ ѿ нѣмер де кълѣгъріе афльтоаре съвъ поўзыціреа ста-реї лор. Амірецикърел мънъс-тіреа маі сжит ші алте сехъстрий лъкігіе де кълѣгъріе. 1.

Агапіє, Agapius, ѿ філософ-дін Александрия, кареле аў дмвъ-цат дн ѿрмъ ла Візантія къ въ-нъ ісправъ. 5.

Агар, 1) Іаков де Агар, нъ-скът ла 1640 дн Паріс, ѿ зб-грав днисемнат ші сколер а лей Фердинанд Вет, аў мэріт ла 1716. 2) Жан, Антоан, Мішель, Конте де Моссвр, нъскът дн департаментбл дн Лот, аў фост днтькл міністры алві Мірат, апої Міні-стрѣ де фінанц дн Неаполі, ші акам тръеще дн Паріс. 5

Агард, Артэр, нъскът ла 1540 ла Фостон дн Дервісхіре, с'аў алес ла 1570 Deputy chamberlain, ші аў цінѣт ачеастъ слѣжъ 45 ані. Ка ѿбл дн чій маі днисем-напі мъдбларі а соціетъе де Антіквітъці ш'аў агонісіт фоарте маре меріт прін маі мѣлте скрі-ері ші черчетърі а антиквітъцелор енглезе. Ел аў мэріт дн Лон-дра ла 22 Август 1617 ші с'аў днгропат дн Вестмінстер. 5.

Агард, Agardh, Карол Адолф, професор дн Лэнд ші Кавалер а Стлемі поларе, нъскът ла 23 Га-нваріе 1785 ла Бестад дн О-ланда. Дн анбл 1799 аў днчеп-пѣт а дмвъца ла Щніверсітатае де Лэнд, ла 1807 дмвъца аіче Математіка, маі дн ѿрмъ се а-плікъ ла Ботанікъ ші дапъ о къ-льторіе фъкѣтъ прін Данімарка, Германія нордікъ ші Польша се нѣмі ла 1812 професор де Бо-таникъ. Ла 1816 се фъкъ преот дн мънъстіреа Сф. Педер ші ка-деністат а тагмей сале аў фост де фанъ ла діета анбл 1817 ші 1823. Ла 1825 се кемъ де кътърь ріга ла Стокхолм, ѿнде с'аў нѣміт мъдбларі соціетъе

днсерчінате къ черчетареа ра-мѣлі де дмвъцътъра пшелікъ. Дн тратациіле ачеастъ соціетъці съ пот афла довезі а стрелчі-тѣлѣтъ съвъ талент, лѣт і се фаче днптаре пентрѣ сокотіна че аў дат къ дмвъцътъра авторілор класіч пентрѣ лъмінареа тінері-меи із ар фі німерітъ. 5.

А гастрѣре, о нѣміре новъ а анималелор інфезоріе. 4.

А гат, Quarz-agathe, Agathe, Achat, есте ѿ фосіл (піатръ пъ-мінтоасъ) аместекат дн маі мѣлте фелікрі де кварцъ. Агатъл есте дн мѣлте соірі, се гъсепе дн Саксонія, Щнгарія ші Сієрія, ші се прелѣреазъ дн печеї, черчеї, кей де чеасорніче, кръчи-це ш. а. 4.

А гата, о сжитъ дн Палер-мо, пе каре Квінціан гѣвернато-рэл днпірательлі Дечіе ненѣтмі-дзо днтоарче ла пъгжнътате, по-рончі а о ёчіде ла 252 дапъ Д. Христос. 5.

А гатангел, Іеромонахъл Іе-ронім, пронѣміт Агатангел, адекъ де вънне меніторі. Ел с'аў нъскът дн Родос ла 1200. Ачеаста пе-трекий дн Месіна Січіліе днтр'о монастіре де Васіліені, ла анбл 1279 дн лена лей Мартіе спре дѣмініка днтьіа а паресімей, нѣ-мітъ а ортодоксіей зіче, къ ар фі възят оаре каре веденій, прін каре-ле презіче днтімплъріе політіче але Европеї, дндейлінінд прекъм се ростеше ел преданій.

Хрісмосвріле ачеастъ се днпарт дн зече капете, ші с'аў тіпъріт днтьі ла анбл 1555 дн Мілано де Монахъл Іаков Палеотбл, апої дн лімба францезъ с'аў традѣс дн чеа греческъ ші дн ачеаста дн ромжнеаскъ тіпъріт дн Іаші ла 1818 ші дн Бекрещі маі дн-дреітат ла 1836. 2.

А гатархідес, ѿ Періпate-тік географ ші історік нъскът дн

Гнідос, ла 104 дн. Д. Хс. с'я^в
фъкѣт крескъторѣ лѣї Александъръ
Птоломеѣ ріга Египетскїй.
Дінтре а ле сале скріерѣ де авіе
кхтева фрагменте с'я^в пъстрат
ињъ дн зілеле ноастре. 5.

Агатархес, ѿн звграв ли
Самос, аү фост чел днтьх, каре-
дпъ арттареа леі Ешил (Aeschi-
lus) ла 480 ли. Д. Хс. аү адес
перспектівеle ли театръ. 5.

Агататіс, ѿн и́ме а лѣй
Плѣто, днсемнеазъ стрікъторијл
бекшрієй. 5.

Агатемерос, ѿн цеограф грек, аѣ трѣтъ ви съта а тріа дѣпъ Д. Х. картеа са житѣлатъ Нупотуposes geographiae с'аѣ датла лѣмінь де Тенслібс ла 1671 ші де Гронов къ алцї ла 1697.

Агатіас, сколастік ші історік грекъ дін Міріна дн Еолія, аж трый кътръ сферштэл сътей а шеса ші аж скріс о ѿрмаре майде парте а історії лѣї Прокопіе деспре моартеа ұмпъратълсі Ієстініанде ла 553-559 дәпъ Д. Хс. Адѣнареа Фъкѣть де Бранк кѣпрінде майде мѣлте епіграме де але ачестбее. 5.

Агатінос, Дофтор греку дін
Спарты, аж літнемеет ли лін-
тия сатъ секта епісінтетілор
(еклектилор). 5.

А г а т і р з і, ѿ попор сітік нє-
міт аша де пе Агатіре Фінел лєй
Еркæлес ші а Ехіднеї, се зіче-
къ дін пършіле Асіеі ар. фі емі-
грат ли Трансільванія, Молдова
ші Валахія. 5.

Агатіхі, ла Астролої а чін-
чea касъ череаскъ адѣкътоаре
де вѣквріе ші новочіре. 5.

Агатодемон, къмът греческ, днес неизъ ви да ви, ар контраиръл лъ есте какодемон, ви да ви ръж. 4.

Агатоклес. 1) Тіран де Сіракуз, фігул үнші оларіш, сағындықтадан анылған 359 жылданте де

Д. Х. фінд дн вірстъ де 18 ан,
аў мерс къ пѣрітеле съ ла Сі-
раккза, ѿнде дінты аў зналті
тот ачех месеріе, яр дн брмъ
аў сложіт ка солдат де ржнд.
Фрэмъсена, таліа ші пѣтереа трѣ-
пнлгі сеъ іаў агонісіт фаворбл
лві Дамас, комендантблі Агрі-
гентінілор, кареле л'аў нѣміт Хі-
лларх, адекъ Комендант песте о
міе солдаці. Дѣпъ моартеа аче-
стѣ дін брмъ с'аў късъторіт ел
къ въдѣва лві ші прін ачест пас
аў къщігат маре стемъ. Дѣпъ
моартеа лві Тімолеон алънгат
фінд де Созістрат, аў фуціт ла
Кротона ші де аколо ла Тарент,
зінде с'аў фъкът шеф зінії ванде
де хош. Дн сїжршіт с'аў ізгоніт
Созістрат днпрезнъ къ шесъ съ-
те дін чеі маї днсемнаці четъцені,
ші Агатоклес кемат фінд дндъ-
рьптил ла Сіраккза с'аў нѣміт ко-
мендант де къпітеніе. Дн аче-
стъ днсвішімі аў плніт ел неаб-
зітє крзімі ші днкържнід аў къ-
черіт маї тоатъ Сіцілія. Картаго
аў трімес пе Хамілкар асепрѣї,
кареле л'аў днвінс днтр'о лєпть
ші л'аў аседіат дн Сіраккза. А-
гатоклес аў днкредінціт коман-
да політіеї дн мжна фрателї сеъ
Антандр, ші днсвіш с'аў порніт
къ о флотъ ші къ 14,000 ос-
таші ла Афріка, зінде аў къчеріт
мвлтє політії, ші апої с'аў дн-
тэрнат іарыш ла Сіцілія, врбінд
претєтіндене. Дисъ фінд къ дн
Афріка из мердеа требіле дѣпъ
дорінца са, апої аў мерс адоза
оаръ аколо, дар аў фост днвінс
ші аў піердзт пе фій сеї дн лєп-
ть. Де аіче іарыш с'аў днтар-
нат дн Сіцілія, аў къщігат съ-
пннреа престе тоатъ інсъла, аў
къчеріт Корчіра ші аў бѣттє пе
Мачедоні пе апъ. Акэм с'ар фі
петтє вѣкъра де сїнгера стъп-
ніре, дисъ непотвл сеъ Архага-
тос л'аў отръвіт дн ал 72^{ле} ан ал

ле. 2) Агатоклес ші Агатоклеа франц, аў щіт а се фолосі де слевъчунеа Країлзі де Египет Ітоломеў Філопатер, акързяа фаворітъ ера Агатоклеа. Дэпъ моартеа лэй Ітоломеў, Агатоклес аў рэмас епітрон клірономблэй, дысь с'аў пэртат аша де рэй, дыккіт аў ісбъкніт о ревеліе, ды каре с'аў хчіс ші ел ші сора са. 4.

Агатологіе, дымвъцьтэра деспра чел маі дыналт віне. 4.

Агатон, 1) ды поет дін Атена вестіт прін а сале комедій ші трацедій, с'аў дыкоронат дэпъ докуріле олімвічка поет трагік. Ел аў віецкіт ды чеа маі де апроапе прієтеніе к Сократ ші Ефрішд. 2) Сан Агатон, нѣскотла Палермо, с'аў алес ла 678 Паль ші с'аў дысемнат маі алес пентрэ блестембл ростіт асюпра Монотеліцілор. Ел аў мэріт ла 10 Ген. 682. 4.

Агатон, скіт де кължгърі ды Молдова цінэтбл Ботошени. 1.

Агвадо, ды евреў портгез, кареле дэпъ експедіція чеа дін ڈрмъ а Францезілор ды Іспанія, фінд Агент ал Фінанселор де Спанія ды Паріс, агонісіт статвлзі францез кредит, пріфъкхід векселэрі векі іспаніоле ды маі нозъ, къноскоте сэнт нѣме де Агвадос, прін каре ш'аў адънат о авере де 20 міліоане де франче. 5.

Агверефте, ла Персіені пъкатбл де а вате пе алтбл. Спрэ дыфрънареа ачествіе се дъ пентрэ дытъя датъ 5 ловітэрі къ о кърь де піеле де къміль, де се дытхмплъ а маі фаче ші алтъ датъ, і се адаоце туткхте 5, дыккіт дакъ чінева а шептэа баръ аў фъкот ачестъ грешаль, капътъ 70—80 де ловітэрі. 5.

Аггер, ды ріў ісворжторі дін Вестфалія, се реварсъ ла Сігвэрг ды Сіг. 5.

Агде, політіе ды Франціа де амеазъзі ды департаментбл де Л'Ерол (С. Hérault) пе ріэл де асеміне нѣміре къ ды порт мік, аре 1,100 де касеші 7,800 лъккітірі. 5.

Агдістіс, сеаў Агдестіс, ды фамън, с'аў нѣскот дэпъ о зічере фріціанъ дін аместекарае че аў авт Жоіеакъ Цібелла ды віс. Зей дін дыра кътъ ачестъ фінцъ, аў лъсат съ'і креаскъ ды локкъл пърцілор бървътеші ды мігдал. 5.

Агеасма, сеаў апъ сфинцітъ. Дынtre челе патрэ елемен-те а ле векімей: пъмжитбл, апа, аербл ші фокъл, чел маі дытре-вънцат спре къръціре аў фост апа, къ ачестъ флід с'аў къръціт дынтрэ дычепт оаменій, віетъціле, пъмжитбл ші аерръл, пре ачеста лаў дытре-вънціші дысюші містеріле релігілор, пентрэ а севжрші сімволбл къръцірі атът фісіче, кът ші морале, прін апъ се къръцеа Ісде-їй, Егітеній, Першій, Еліній, Романій. Аша не аратъ Скріптара къ профітбл Елісеў аў поронітіт дынніторбл ды Неман, пентрэ а се къръці де лепъ съ се спеле де-шенте орі ды Йордан. Аша не аратъ пе Ветесда адекъ лакъл оаёй, къ ды ел скълднідбесе чій не-пътнічоші се къръцеа ші съ'исе-нътошеа.

Ла Романі се фъчеа къръціре къ апа нѣміть лъстраціе, ачестъ апъ се сфинцеа прін інвокаціа о-рацілор попеи Азгэр, ды кареа ды ڈрмъ се стінцеа ды тъчуне-де ды лемн ароматік прекъмш'я-дағінбл, снеапінбл, тіса ш. а. Де-энде аў ръмас пънь астъзі ші ла ної дісконтекъл бабелор ды апъ къ стажнереа къръжнелор ші съфлареа, къ ачестъ апъ лъс-тратъ се стропеа політіле, каселе, къмпіріле, вітеле, оаменій ші тоа-те челе че се сокотеа спѣрката.

Бісеріка ноастръ днкъ аре сін-
ціреа апей нэмітъ Агеасмъ. А-
геасма есте де доъзъ фелбрі, а-
геасмъ мікъ, че днтипъеще ко-
лемвріта Вітесдеї, кареа одатъ
дн антъльзратъде днцербл Дом-
нблѣ, орі каре болнав днтра-дн-
тьѣ дѣпъ тъльзрареа апей се
фъчеа сенътос орі де че боаль
ера къпрінс, каре агеасмъ спре-
сінціре ші къръцире се фаче пре-
сте tot анбл ші маі алес ла дн-
тиъя зі а неолѣніе. А доъзъ агеас-
мъ есте чеа маре, кареа дн-
типъеще апа де ботезбл Домнблѣ
дн Іордан, нэмітъ Епіфаніе
адікъ арътареа Мжнтипорблѣ,
ші ачеаста съб нэме де Іордан
адекъ рібл къръціторбл Домнблѣ,
се фаче олатъ пе ан ла 6 Іан-
аріе дн зіза фестблѣ де боте-
збл Домнблѣ дн Іордан де ла
Іоан проромбл, кънд тотодать
се сінціеще ші фіреа апелор а-
декъ апатра ачеастъ стіхіе. 2.

Агедікъ: географ. веке, ка-
піталіа Семнонілор дн Галіа Чел-
тікъ, астъзінніміт Сан (Sens). 5.

Агел, дн коран днсемнаазъ
хотържбл скопос а віецей. 5.

Агеладас, дн Аргос, ѣн
скълптор вестіт, дмвъціторбл лѣ
Мірон ші Поліклет дн Сікіон. Ел
есте чеа днтий, кареле аў фор-
мат лъмбріт вінеле ші пърблка-
пблѣ дн съпѣтбл, ші карбл лѣ
Клеостенес, кареле аў къщігат
вірзінцъ дн а 66-а олімвіадъ,
516 дн. Д. Хс. ера фъкът де
дмнсбл. Плініе днкредінцазъ, къ
Агеладас ера вестіт дн олімвіа-
да 87 къ 432 ані дн. де Д. Хс.

4.

Агелеіа, ѣн предікат а Mi-
нервеи. 4.

Агелет, Іосіф конте, нъскѣт
ла 1751 дн Тоне ла Лонгэ, аў
днсоціт ка Астроном дн доъзъ
кълъторбл дмпрецбл пъмжнбл-
лѣ пе Кергбл ші пе Лапербл,
ші аў мэріт ла 1785. 4.

Агема, о дівізіе вестігъ а
арміеї Мачедонілор. 4.

Агемер, о провінціе дн Индо-
стан къ капіталіа де асемінен-
міре. 4.

Аген, о політіе ръч зідіть,
капіталіа департаментблѣ де
Лот ші Гарона къ 1,050 касе ші
11,700 лъкейторбл. Дмпрецблімеа
еї есте продѣкътоаре де він, ті-
тизи, олої ші кънепъ. 4.

Агенезіа, нептінца де а се
плінта маі департе. 5.

Агенор, 1) ріга Фенічіеї, пъ-
рінтеле лѣ Кадмбл ші а Европеї.
2) фінл лѣ Антенор, вестіт дн
рескоял Троадеї, се ѣчісъ де къ-
тръ Пірхбл. 5.

Агент, ачела, кареле днсер-
чинат къ векілеме, лъкреазъ дн
локбл алтзіеа, векіл. 5.

Агер, Агеріе, Ніколай, профес-
сор де Медінін ші Ботанікъ ла
Страсбург, аў трыйт ла днчен-
тъл веакъблѣ ал 17-ле шіа лъ-
сат маі мѣлте скріері прецзіте
атінгътоаре де історіа натэраль.
4.

Агерхъс, везі Христіаніа.
4.

Агесандер, ѣн Скълптор дн
Родзс, де кътръ ачеста ші де
кътръ фіїї сеї се зіче а філжкрат
Грэла лѣ Лаокоон, каре ла 1505
с'аў гъсіт днтрбл о віе ла Рома.
5.

Агесілаш, ѣн рігъ ал Спар-
теї днълцат пе трон ла 399 дн.
Д. Хс прін Лісандр, меарсь дн
ацетор Іонілор дмпротіва лѣ Ар-
таксеркс ші ла 395 къчері чеа
маі маре парте а Асіеї мічі. Ла
393 се днтирнъ дн аса патріе,
вътъ пе Гречі лжнгъ Коронеа,
ші дѣпъ вътъліа де лжнгъ Ле-
зктра ла 371 скъпъ патріа са
дн мжніле лѣ Епаміонда, лжн-
гъ Мантінеа днвінгжнбл се фъ-
къ чеа маі де пе ѡрмъ аса ек-
спедіціе дн Егішет, де ѻнде ка
віріторбл днтирнжнбл се мэрі ла

361 дн. Д. Хс. дн ал 84 ая а вжрстей апъкат де кътъръ о фор-
тънъ чеъл скоасъ ла цермэрле Афрічей. Ел стътъ ышл дн чеъ
маи віртбоші четьцей, дар прін протегіреа некредіносчлбї Фе-
відас кареле къпрінсь Тева дн міжлокслпчей, пътъ ал съу кра-
тратер. 5.

Агіла, ѣн рігъ а Вестгоцілор дн Спанія пе ла ансл 550, прі-
гонеа фоарте пе крепіні. Де кътъръ Атанагілд ші дмпърратл Ієс-
тініан вътът лжигъ Кордова, се-
вчісе дн ышръ де кътъръ днсэш
ай сей съпеш дн Меріда. 5.

Агіліа, о фаміліе а анімалелор
съгътоаре, каре карозътоаре, се-
днисемнеазъ прін а лор дндъмъ-
натікъ ищалъ. 5.

Агілолф, се зіче а фі пърні-
теле днгъеі дінастії а Боюарілор
(Баварілор), о семеніе германъ
дн Норікэм ші Речіа. Чел дн-
тъкъ Агілолф, че се нѣмеше дн
історіе есте Герівалд I пе ла
ансл 554. 5.

Агілон, Франц, нѣмеле ѣній
Математік вестіт ші Іеззіт дн
Бръксела, аѣ скріс о карте дес-
пре Оптикъ ла Анверса 1613,
каре днсъ прін дескоперіріле Фъ-
ккете де Невтон аѣ ремас Фъръ
прец. 4.

Агілолф, Дукъ де Тэрін, с'аѣ
днсоціт къ Тедделіндіа въдѣва
лѣ Аўтаріс ріга Лонговарзілор,
ші аѣ аузые прін ачеастъ късъ-
торіе пе трон. Ел аѣ фост чел
днтъкъ, кареле аѣ пѣртат корона
де фіер, аѣ къщігат дн ресвоае
маи мълте вірзінце ші аѣ мэріт
ла 615 дѣпъ Д. Хс. 5.

Агімон, ѣн цінѣт дн партеа
деспре меазъноалте а мънілор
Ардені пе жмеле малѣрі а рів-
лѣ Mac. 5.

Агіній, нѣмеле ѣнор еретічі,
карі пе ла ансл 694 тъгъджеа
дѣмнезеяска днормжндуре центръ
късъторіе. 5.

Агінэм, геогр. веке, капіта-
лія Нітіобріцілор дн Галіа акві-
танъ. 5.

Агіосідерон, нѣмеле чока-
нѣлѣ, пе кареле крепіні де ла
ресъріт ѡл днтревѣнца дн ло-
къл клопотелор. 5.

Агірізм, о політіе дн Січі-
лія веке, локъл нащереі лѣ Ді-
одоръс Сікълс. 5.

Агіртес, (де ла *άγυρτης*, ка-
реле адънъ чева), крайній, комеді-
єр, вагабонзі. Аша се нѣмее
ші сложіторій Чібелей, карі пе-
трекінд дн лок дн лок, кжита
імне скандалосе, ші презічеа фе-
лукріте лѣкърі, спре а адъна
бані. 4.

Агіс, I) Ріга Спартеї, фів лѣ
Еїрістен, пърнителе Агізілор. А-
гіс II де ла 346 — 320 дн. де
Д. Хс. Чел маи днсемніт днтра
тоці Рідій къ ачеаст нѣме аѣ фост
Агіс IV, кареле аѣ мэріт ла 235
дн. Д. Хс. дн време кжнд воеа
а реставра дн Спарта констітю-
ція лікъргікъ. 5.

Агітакел, (днхеміе) ѣн ве-
цішор де атінс, фъкѣт дн форма
вній мъчччи. 5.

Агкрі-Дене, дн лімва тѣр-
чеаскъ нѣмеле мънтелѣ Аарат
5.

Аглаіа, ѣна дн челе трї гра-
ції. 5.

Аглаопе, ѣна днтра Сірене.
5.

Аглаофон, нѣмеле ѻній фамілії
де зѣграві вестій, се аше-
зъ дн а 90-а олімбіадъ дн А-
тена венінд дн Тазос, ші пен-
тру аса гівъчіе дн ачеастъ ар-
ть, се пънє тот днтр'о треантъ
къ Апелес ші Зеъккіс. Квінті-
ліан лаудъ пе Аглаофон пърні-
теле фоарте мѣлт, де асеміне
Плѣтарх пе Полігнот ші Арісто-
фон фій лѣ; ачеаст дн ышръ се
зіче, къ ар фі зѣгръвіт вестітл
кадръ, че дмфъцоша пе Алчібіад
къ Немеа дн а сале враце. 5.

Аглабра, сеаў Аглаўла 1) фійка лёї Чекроп, Палас аў дат ачещіа ші сэврорілор ей Херза ші Пандроза панеріл кё Еріхтоне-
зэ кё поронкі се пы кастве че
есте ды ел. Аглабра ші Херза
на аў пэтэт днівінце а лор кё-
ріозітате ші къэтжнід днідатъ аў
небыніт, ші с'аў арэнкаде пе зіл-
бріле четьцьвей дін Атена. 2) Ён
нэмезажней Палас. 3) Ёна дін Гра-
циі. 4) Фійка лёї Ерехтей ріга Ате-
ней, пекаре Меркэріе о пріфъкс ды
стажнікъ.

5.

Агла́с, ён четьцян серак ші
кочернік дін Аркадія. Оракул
Делфілор ла прілежкіл кънд Кре-
зэз аў воіт а аэзі де ла ел, ка-
ре есте чел маі нороочіт дінтра
мэріторі, наў нэміт пе Аглаас.

5.

Аглі, (Антон деглі), ён пост
італіан, юмвіцьторікіл Папеў Па-
вел II, аў мэріт ка Архіепіскоп
де Рагаза ды Флоренца ла 1477.

5.

Агліата, Францеско, фіукл
прінціпіалі ді Вілафранка дін Па-
лермо, ера файмос ды веакул ал
шептеспрезечеле ші есте аўто-
ріл май мэлтор поэзіі фрэмоасе
Сіціліене.

5.

Агліе, о політіе мікъ ды Піе-
монт кё 3,000 лъкіторі, аў
фост маі днайніе фоарте дніть-
рітъ.

5.

Агмат, нэмеле ёнай політії
ла поалеле мэнителі Атлас ды
Мароко.

5.

Агнадело, тэргшор ды Мі-
лано вестіт прін вѣтъліа лёї Лев-
довік ал XII ла 1509 кё арміа
Венеціі ші а Папеў, де асемінеа
прін вѣтъліа лёї Еўген де Савона
кё Дэккліе Вандом ла 1705.

5.

Агнано, ён лак де 3 міле
ды Ампредікіріме апроапе де Пі-
ццолі лінгъ Неаполе, апа ачес-
тэа ды фацъ есте дылчэ, яръ
маі афэнд съратъ. Ел се паре
а фі кратербл ёнай мэнте вър-

съторій де фок, апроапе де джин-
сэл се афль въіле де сэдоаре де
С. Цермана ші пещера кънелгі
къноскотъ прін пэтэрошій авэрі
де пъчоасъ.

5.

Агнаці, се нэмеше рэденіа
прін коворжреа tot дінтр'о лініе
върбътеаскъ а стремошблі ё-
ней фаміліе, токмай дін протіва а-
честора схінт Когнаці.

5.

Агнезі, Марія Гаєтана нъс-
кетъ ды Мілано ла 1718 аў фост
о мінъне а сексблі сеў. Дыал
ноўлеа ан авэрстей ера ды ста-
ре съ факъ къвінте ды лімба ла-
тінь ші ды брмъ джидбсе ла дм-
въцареа Філософіі спекулатів
спріжінеа фелікрі де теме філо-
софіче ды адбнъріле барвацілор
думвіцаі че візіта каса пъріте-
лій еі. Дыделетнічреа че фъчеа
ды Математікъ о адбсъ ла аша
десевършіре кът ды ал 32-леа
ан а вірстей се оржидбі де про-
фесор ордінар де математікъ ды
Бологна. Аній дін брмъ а віцеі
сале ў пітрек ды мънъстіре къ
дыделетнічре днітъ челе реліціо-
се, ші мэріла 1799. Сора ей Тे-
резія аў лёкрат май мэлте алкъ-
тэір.

5.

Агнело, Андрей дін Равена
эн історік а сютеі а 9 аў скріс
о історіе фоарте пъртініоаре а
патріе сале събт тітлбл: Liber
pontificalis пе каре Бахіні ла 1708
аў дато ла лэмінъ. (2 Том. д. 4).

5.

Агнесс, о схінть, я аў фост
о фімее де о деосевітъ фрэм-
сесъ ші ды времеа прігоніріе кре-
щнілор събт Діокліціан аў съ-
феріт ка о крецінъ моартеа мэ-
ченічесце. Ён портрет а лёї До-
меніхіно дыфъцошазъ а ей ёчіде-
ре ші алтбл а лёї Тінторето ды-
фъцошазъ мінътбл кънд са ды-
тоарче ведереа лёї Сімфороніе.
Еа аў мэріт ла 303 д. д. Хс.

5.

Агнес Бернарбер, фійка ё-

небі пропріетар де Фереде^й дін А́гсбюрг, а^хине ^жи ан^л 1428 а фі фаворіта Д^жакі Албрехт де Баварія, кареле ^жисоцінд^жесе к^ж джнса о д^жесе ^жи четъ^жеа В^ов^орг, ка д^жиль моартеа п^рінте^лл^жі се^ж се о поать деклара ^жи п^рблік де а л^жбі адевъратъ соціе. ^жись Д^жака Ернест, п^рінтале се^ж порніт де мжніе пентр^ж ассеміне фаптъ, а^у р^піто к^ж п^ртере дін Страубінг, ^жинде о аск^жине се Албрехт ші а^у п^рес асе ар^жника де к^жтръ калт^ж ^жи Д^жен^жре. Бабо ші доктор^ж Шіф а^у дескріс драматиче^же ачеасть ненорочіт^ж д^житъм^жларе.

5.

Агнес Сорел, ^жывіта л^ж Карол ал VII, н^жск^жтъ ла 1409 ші д^жисемнатъ прін а еї фр^жм^жесецъ ші талент. ^жи ан^л 1431 а^у флан^жд^жесе ^жи к^жртеа Франції^ж камдам^ж д'онор (чинст^ж) а рецін^ж Ісавела де Лотарінгіа се д^жамомор^ж де ріга. ^жа 1442 се трасъла Кош (Coches) ^жинде ріга Карол порончі а і съ зіді ^жи палат, ші афар^ж де ачеаста ї д^жер^жі комітат^ж Penthievre ^жи Бретанія, д^жомніле Roche Serviere ші Issoudun ^жи Бері ші четъ^жеа Beaute ^же Марна, ^жинде с'а^у ші н^жміт dame de Beaute. Д^жиль тречера де чінчі ан^ж кеммінд^жесе де реціна іар^ж ла к^жрте, м^жрі ^жи четъ^жеа Masnal-la-Belle д^жиль ^жній де лех^жсіе, іар^ж д^жиль алції д^живенінатъ де Дофін^ж Л^ждовік (^жи б^жрмъ Л^ждовік XI). Еа м^жрінд л^жль тре^ж фіч^же де каре Карол д^жиль а еї моарте леа^у д^жифет. Че май маре ла^удъ че і съ к^жзвіне, есте к^ж а еї д^жирібр^жре че а^у ав^ж ас^жира ріг^жі а^у д^жиреб^жінцато тутде^жна спре вінеле об^жеск, че съ атінде ^жись де а еї д^жирібр^жре ^жи рес^жон^ж к^ж Англія пентр^ж словозенія Франції^ж есте неадевърат, фінд к^жеа ла аседія Орлеан^жл^жі ера н^жма^у о^жкошль ші пентр^ж ачеаста ка к^ж

вітъ а л^жбі Карол н^ж п^ртеа съ^л дещенте дін аса тржид^жвіе. ^жи ачеасть прічинъ требе а съ да деосъвіт^ж ла^удъ рецін^ж Маріа де Анж.

5.

Агнетлер, Міхайл н^жск^жтъ ^жи Брашов ла 19 Ізліе 1719 а^у фост професор ^жи Хелмстат ші а^у скріс к^ж в^жнъ ісправъ деспре Математікъ, Ботанікъ ші Історіе. Ел а^у м^жріт ла 1752.

5.

Агні, Зінбл Фок^жл^жі ^жи Індієні. Ел се д^жкіп^жеше к^жларе пе ^жи береск, к^ж кап^жл д^жк^жн^жк^жрат де флакърі, к^ж патр^ж мжні дін каре ^жи дозъ аре п^рмнаре.

5.

Агнідагда^с, стремошій Брамінілор Індіені к^жръщі^ж ірін Фок.

5.

Агніціе, ^жи ле^л к^жноащереа ^жній релатіе се^л а ^жній віновъціе, іар^ж дін театр^ж счена дін каре съ ^жицьлеце піеса.

5.

Агное^ц, о сектъ крещінеас^жкъ дін с^жта а патра н^жміт^ж ма^у тірз^ж дін с^жта а чінчea ші а шеса Евтіхіані. ^житеме^торі^ж еї а^у фост Теофроніе дін Кападочія, кареле т^жгъд^жеа а tot^жінца Д. Христос. Чї ма^у модераці^ж де ачеасть сектъ зічea н^жма^у, к^ж ел н^жа^у щіт^ж німік деспре ж^ждеката чеа де пе ^жрмъ.

5.

Аговалд, Аговард, Агоберт, Архієпископ ^жи Ліон, н^жск^жтъ ла 779 ^жи ачеасть політіе ші морт ла 840 ^жи Ксентонж. Ел с'а^у сірг^жйт^ж ка се д^жичетезе суперстіція ші д^жкінареа Ікоанелор, ші пентр^ж ачеаста се чінстеще ^жи Ліон с^жит^ж н^жме де скіт^ж Агово.

5.

Аговс, о семінціе н^жмероас^ж ^жи Афріка, каре тръеще ла ісвоар^жле Ніл^жл^жі ші есте д^жирдіт^ж к^ж Негрі.

5.

Агоіе, ^жи фетіш а Негрілор дін рігат^ж Відах дін Афріка. Ел есте ф^жк^жт дін п^рмжніт Негр, аре о фа^ж ка де мжнь де маре

ші шеде пе ён постамент делэт рош. 5.

Агон, (гречеще) се нэмеше ляпта сеаў сіргвінца че днтребенцазъ чінева, ка се днвінгъ сеаў се ковжршеаскъ пе алтъл. Аша фелік де ляпте сеаў сілінце спре а ковжрши пе алтій, нэміте agonies, се фъчес дін векіме прін алергірі, ляпте кѣ арме, цокрі, мэзікъ ші поезії. Жэдекъторій ржндбіц пентръ ачесте, се нэмеа Агонархі сеаў Агонотеці. 5.

Агоніе, ляпта ёнкі болнав днтре віацъ ші моарте. 5.

Агонікліці, о сектъ дн сэта а 7-а пе а 8-а, кареа нѣ пріміа жыценжнкереа дн времеа літэргіей. 5.

Агоністічі, Circumcellionnes, Circuitores ші Montenses се нэміа дн сэта а 4-а дн зілеле лібі Аўгустін о сектъ а Донастілор, карій ёмела пін царь, Ѹмвіца дн пъблік пе ла гармароаче, нѣ авеа нічі ён фелік девіецыре статорнікъ ші ацэнхсъ дисфіршіт прін а лор ѿчідері ші тълхърії а фі ѿржікъ ші днсёші Донастілор.

5.

Агоона, о царь дн Афріка пе цермэріле Абрэлбі кѣ політій ші сате сэв о клімъ влжнідъ ші кѣ пъмжніт родіторій. Аіче се афль портъл Енглез Вімба с'аў Сімба. 5.

Агоракріто с, дін інсъла Папрос, ён сколерік а лібі Фідіас. Ел аў фъкот пе Мінерва Ітонікъ дн а къріа темплъ сеафла ён Жое, о Немесіс ші вестіта Афродітъ ка зеіцъ а поамелор, гръдінелор. Ел с'аў фъкот вестіт дн а 83-а олімвіадъ. 5.

Агоста, о політіе дн Січіліа кѣ ён порт сігэр ші 15,000 лъкбіторій, дн анбл 1593 с'аў дърмат чеа маі маре парте прін ён кътремэр де пъмжніт. 5.

Агости, (Ціліо) дін Реціо, ён поет трагік Італіан, кѣ та-

лент, аў мұріт дн анбл 1704. Апостоло Зено жл лаждъ фоарте мэлт, ші тжигжеще моартеа лібі чеа тімпэріе. 5.

Агра, 1) провінціе де маі дннайнте а Імперіе Монголіче, афльтоаре спре норд дела Делхі, спре вест де ла Зегор, спре сэд де ла Малва ші спре ост де ла Лакер. 2) Агра Акварад маі дннайнте резіденціа пэтернікблі Маре-Могъл дін Асіа кѣ 800,000 лъкбіторій, дін карій астъзі се афль нэмай 60,000 ші днфъцоашазъ ажм нэмай мовіле де рәіне амаі мэлтор темплърі ші палатэрі дн днтиндере де 3 міле германе. Аіче се фаче ён негоцъ днсемнат де транзіт (скімбъ). 5.

Аграм, Заграв, Заграбіа, локбл де къпітеніе а Заграбілор кѣ 1,200 касе ші 13,000 лъкбіторій, се днпарте дн політіа рігаль слободъ ші дн ачех епіско-паль, фаче негоцъ кѣ тхтнін, він, пънне ші алтелье, ші есте резіденціа ванблі де Славоніа, а ёнкі Епіскоп ші днаптілор колеї. 5.

Агрегат, 1) ён днтрег алкътбіт дін маі мэлте пърці ёніте ла ён лок дін днтхмпларе, 2) маі мэлте кънощице фъръ нічо системь. 5.

Агреда, Maria de, нъскетъ ла Агреда дн Іспаніа ла 1602, аў фост старіцъ дн монъстіреа де аколо ші аў скріс дэпъ към се зіче, дін поронка лібі Дзеў ачеха че і с'аў арътат дн віс ші анфіе: Mістіка політіе а лібі Дзеў, мінънеа атотпэтернічіе Сале, пръпастіа мілей Дзеещі, віаца ші Історіа Дзеещі а сінітей Фечоаре Maria. 5.

Агрігентам, (ажм Гіргенті) пе мънтеле Акрагас, о колоніе днтемееть де Гела ла 582 дн Д. Хс. ера дэпъ Сіракъса днтьеа політіе а Сіціліе, шіла 262 се къчері де Романі. Еа фъчес

негаціоріє дисемнатъ къ юндемі ші він.

5.

Агрікола, 1) Кнеїс Ізліе, консул ші губернатор Брітанії, прін віршінца че п'яртъ аспира комендантьлі Галакъє ші прін сюнінереа Скоцілор жші къщігъ атжта глоріе, днккжт дмпъратбл Доміціан залбзде ачеаста оржнді ла 92 де ані дбпъ Д. Х. а се днвніна. Тачітъс каріле аж цініст пе о фікъ аса, аж скріс віаца лбі. 2) Рєдолф Хафман нъскт ла Бафлен дн Гренінген, ѹн філософ холастік, кареле дбпъ че аж візітат Італія ші аж петрекжт о време днделенгать дн къртеа дмпъратблі Максімілан, аж лъмбріт ка професор дн Хайдельберг філософіа Аристотелікъ. 3) Мартін нъскт ла 1486 дн Сораж, кантор ші діректор де музікъ дн Магдебург, с'ај фъкжт вреднік де дисемнат центр музіка де атбнчє, ші євражжл съў Musica instrumentalis есте фоарте інтересант; ел аж мэріт ла 1556. — 4) Георгіе нъскт ла 1490 дн Глаххас, дбпъ че аж дмвъщат Медіціна дн Італія ші Ліпска с'ај дедат ла 1531 днтръ дмвъщареа щінцелор монтане, ші с'ај фъкжт въргмаістръ ші фізік де політіе дн Шемніц. Ел аж фост чел днтыж, кареле днтръ дмвъщареа ачестей щінце аж п'яс фундаментбл теоріе. Ел аж скріс картеа: „De ortu et causa subterraneorum (Базел 1558). De re metalica (Базел 1561) de mensuris et ponderibus Rom. atque Graec. (Базел 1550). 5) Іоан, нъміт ші magister Islebius, нъскт дн Аіслевен ла 1492, ка предікатор де кърте а Електорблі Іоан де Саксонія се дмпъртъші де конфесія Авгсбургікъ ші ла іскльіреа артікълелор Смалкадіче. Прін єрмъріле лъпителор сале антиномістіче че авбкъ Летер ші Меланхтон фз не-

войт а се ретраце ѹаръші, ші се фъкж предікатор де кърте ла Електорбл де Бранденбург. Де дисемнат есте тратациа са деспре проверйле вългаре а Германілор (Магдебург 1528). 6. Христофф Лєдовік, дн Регенсбург єн зъграв вестіт де пеісажбл нъскт ла 1667.

5.

Агрікбл търа, дисемназъ мъестріа да а ківернісі пъмжнитбл, ші ал фаче tot маі родіторік, союзітіе днтръ днделечерреа теоретік есте кънощіна пъмжнитблі де семънат, а родірей ші а днгръшерей сеај а геноіре лбі; ѹаръ дн прівіреа практик есте днріжіреа ші днделетнічіреа къ лъкръріле економіе днпрезнь къ тоате прегътіріле че се пофтек ла джнса. Да чеї векі ера ла чінste фоарте маре, днтръ кжт пре чеї маі єнні економі ші лъкръторі де пъмжн ті днвреднічea адесе ші де челе маі дналте дірегъторій а Статтблі.

3.

Агрім, єн сат ірландез дн Галовай, дисемнат прін сфермареа арміе лбі Іаков ал II де къттръ Цілом III.

5.

Агрімоніа, о пложть дн Класбл XI Ордінбл II а пложтетлор (agrimonia eupatorium), аре фрнізе дмпънате ші пе марціні днкрестате; флоріле гальвене стау дн спіче лънгърепе, ші се днтръвънца майнанте ла медіцінъ.

4.

Агріоніа, о серваре греческъ а лбі Бахъс ла сферштбл къріа се да чімлітбл де гжчіт.

5.

Агріофаг, єн ом кареле тръеще къ мжнкареа віетъцілор селватіче.

5.

Агріпа, 1) Маркъс Вісанійс нъскт ла 64 ші морт ла 13 дн. Д. Х. аж фост де доњъ орі консул дн Рома ші аж апітат лбі Октавіе де а днвінде пе Секстъс Пом-

пенс лжигъ Січіліа ші пе Антоніе къ Клеопатра лжигъ Акізэм. Ел се дисоці къ Ієліа Фіка лві Август ші аў фост дисемннат аттака мілітар кът ші ка по-літік, фаворінд фоарте мълт дна-інтіреа артелор. Рома есте да-тоаре аі мълцьмі пентрэ фаче-реа а трей апеджкърі ші пентрэ Пантеон. 2) ын Філософ Скептік днтре Енесідем ші Секстус Ем-шірікъс. 3) Агріпа дін Нетес-хайм, Енрік, Конрад нъскът ла 1487 дн Колоніа, пентрэ днв-цьтэріле че лъці дн Паріс сокот-тіндбес де еретік, се дъсе дн Англія, де ынде ла 1510 се дн-тарь каръ дн Колоніа. Дѣпъ че ла 1515 аў фост професор дн Павіа ші апоі дн Мец, днтръ дн-жрмъ Архівар ші Исторіограф дн-пъртеск дн церіле де дос. Дн-сь дін ноў днвіновъціт де ереті-chie, се ыні къ Лютер ші къ Меланестон дѣпъ каре дін поронка лві Францікъс I се пъсе ла дн-кісоаре, ші дѣпъ о скрѣтъ вре-ме словозіндбес мэрі ла 1535. Прін днdemбл авателі Трітхайм къ кареле се днкъноску дн къ-льторіа са ла Вірцбрг, аў скріс-де: occulta philosophia. Маі наїн-те днесь қъноскънд а сале смін-те аў дат ла лжмінъ о алтъ карте днтітълатъ: de incertitudi-не et raritate scientiarum (Кълоніа 1527, Паріс 1529, Антверпен 1530).

5.

Агріпіна; 1) Фіка лві Мар-къс Агріпа, непоата лві Август соціа лві Цезар Германікъс, аў фост ына дін челе маі дисемннате, маі фръмоасе ші маі віртъ-оасе фемеі а тімпблъ еі, аў пі-ердзт пе ал еі соц прін венін, с'аў скінціт де кътъ Тіверіе ші аў мэріт днсфіршіт де фо-ме. 2) Агріпіна фіка чеа маі-тжіръ а лві Цезар Германікъс, ына дін челе маі дефымате фе-меі каре қъноаще історіа, аў дн-

венінат пе соцбл еі Клафдіе ші ла скіреа пе трон а фіклъ еі Нерон, се оморж ші ea де кътъ ачеста. Політіа Колоніа се из-меше де пе джнса Colonia Agrip-riна.

5.

Агрішъ (Groseiller, Staehelbaum beere), есте ын мік арбор ка-ре фаче о помъшоаръ де асемі-не ижмітъ Агрішъ, ынъ де мжн-кат, пъцін акріе ші аре формъ де мічі стрегърі. Ачест Агрішъ есте рошъ, ыар ын алт фелік, че-ва маі маре, есте аль-гъльбі крес-кънд пе рамбрі гімпоасе. 1.

Агрономіе, днвъцътбра де-спре лжкрапе пъмжнблъ. 4.

Агт стаін, о четыціе ші мо-шіе лжигъ Дннъреа дн архідѣка-тэл Ахстріеі, қъноскътъ пентрэ петречереа а доі хоці вестіці, Шрекенвалд ші Шек.

5.

Агфдбл, ын арбор дін кла-съл XXI, есте де дозъ соцрі: 1) Агфдбл алб, аре фрънзе лжн-гъреце, овале, дінцоасе, мої, пе амжидоэ пърціле нетіде ші лжчи-тоаре. Флоріле върътещі стаі-ка мжшіоареле, ыар челе феме-ещі дн сношшоаре нодоасе дн-десіте, дін каре се фак бовіцеле челе алб дблчі. 2) Агфдбл негръ, аре фрънзе маі марі ші маі въртоась, ші роадъ неагръ къ маі ын гъст. Амжидоі ачещі ар-борі, маі къ самъ ачел дін тък, слжеск спре нѣтрепбл віермі-лор мътъсарі, патріа ачестор ар-борі сжит зонеле стжмпърате.

4.

Агфті, ын анімал де ордінбл розътоарелор, тръеще дн Бразі-ліа, есте маі маре декът епврі-ле де моск, пічоареле деденай-ти аў патръ, ыар челе де дена-пої, каре сжит маі лжнї, аў трий геаре къ доі нецеі мічі; пърел лві есте скрѣт ші маслнік лж-чітори.

4.

Ахалціхе, Акалціка, Акіс-ка, капітала провінціі георгіче

Сатаваго, къ 15,000 лъквіторі ші къ о четъцѣ. 4.

Агжрлжк (търчеще), даржріле алкътвіте дін жъваербрі ші алте лѣкбрѣ прециօасе, пе каре єн Паша късъторіт къ о прінцесъ җмпъртвѣаскъ, есте даторіѣ аї презента. ڦи ջрмареа єнене асеміне легътврі ел се фаче къ тутъл атърат де джнса, ші пен-тру ачеса са поартъ тутдеазна єн гъетан грос ла връѣ ші аре пштере а алънга пе тоате челе-лалте а сале фемеї ші конї. 4.

Ад, фінл лѣ Амлах, непот лѣ Хам ші стренепот лѣ Ноe, аї фост стръмошбл Адізілор, ѣнчі попор фабблос ші ջріеш, каре се фъчеа ڦналт де 60 — 100 конї. Ел аї воіт се фіе асеміне лѣ ҆Джннезеj, ші аї зідіт мінната гръднън Іран, каре ера о політіе мъреацъ җмподобітъ къ челе маї фръмоасе палатбрі, ші къ челе маї десфътътоаре локбрї де петречере. 5.

Ада, 1) нѣмележненія ла Бавілоненій, дисемніеазъ ісвор, ве-селіе, іар сіріенеще пъшнене. 2) Фінл лѣ Екатомнос ші соціе лѣ Ідрінос, рецина Каріеj. Еа дѣпъ моартеа соцълѣ еї с'аї інтеріт де кътъръ фрателе еї Піксідорбл, ші апої де кътъръ Александръ ал Мачедоніе jаръші с'аї ашезат дн дрептѣріле еї челе векі. 5.

Адад ал Каp, педеапса мор-мжнтулвѣ. Дѣпъ сокотінца Махомеданілор оаменій ڦидатъ дѣпъ моартеа лор се چедекъ ші се педепске дн мормжнт. 5.

Адагіе, провервіе, зічере. 5.

Адад, чеа маї ڦналъ зеіме а Сіріенілор, дисемніеазъ соаре-ле (Макровібс), сеаѣ ріга зіні-лор (філо Бівлібс), се адора ші де Фрігій. Соціа са се нѣмае Атаргатіе (пъмжнтул). 4.

Адад Едаѣлах, фінл лѣ Рокн Едаѣлах, җмпърат ал Пер-сіеj, с'аї нѣскѣт дн Іспахан ла

936 дѣпъ Д. Хе, ші ла 949 с'аї сеіт пе трон дѣпъ ѿникл сеіт І-мад Едаѣлах, ші аї җмпърціт ла ڦичепэт статэл Беziлор къ пъ-рінтеле сеj. Дѣпъ моартеа аче-стїа ла 976 ацънсе а фі къпі-тенія касеj Беziлор ші аї пѣр-тат маї мѣлте ресвоае къ маре норочіре. Боала епілесіе ловін-дбл, аї мѣріт ла 24 Февръзаріе 983 дн вѣрстъ де 48 анї. Ел аї стътѣт пентрѣ цара са ѿном-ниторій ფоарте вен. 5.

Адалберо, Адалберон, А-спелін, епіскоп дін Лаон ші поет. Порніт де патіма ресъннрѣ аї продосіт ел пе Карол Хъвътбл кътъръ Хъго Капет, ші аї мѣ-ріт дн Рома ла 1017, іар дѣпъ аллії ла 1030, ѿнде аї фост немат дін прічіна ші а алтор про-досіт. 4.

Адалберт, 1) Аделберт дін Франціа с'аї івіт ла 744 дн Гер-манія ка предікатор еретік. Ел с'аї фъкѣт юноскѣт прін сжнтул Боніфаціе, кареле л'аї ڦивіновъ-ціт пентрѣ ғъцърнічіе, преком ші пентрѣ къ прін адънтрі нелед-цѣйтѣ аї десвінат попорбл де ві-серікъ ші аръта ѿнгіле ші пъ-ррл сеj ка реліквій (моаще). Дѣпъ пшра фъкѣтъ де кътъръ Боні-фаціе, сіноаделе дін ани 745 ші 748 л'аї декларат де еретік, ші аї мѣріт дн темніцъ. 2) Адал-берт, сжнтул дін Прага, ڦитъ-нл апостол дін Пресіа, нѣскѣт ла 950 дн Контатбл Лѣбік дін єн неам дисемннат; пырнтеле сеj аї фост Контелье Воічех Славнік. Дѣпъ че с'аї ڦисенътошат де о боаль гре, ші пърінцій лѣ л'аї хотърят пентрѣ віаца ڪلъغъ-реаскъ, с'аї ڦiformат пентрѣ а-честь тагмъ де ла 973 — 982 дн катедрала дін Магдебург съб-вестітбл Архіепіскоп Адалберт, кареле л'аї ші ڪلъгъріт джнѣт нѣмележ Адалберт. ڦи ани 983 с'аї алес де Епіскоп дн Прага,

жись днізъдар с'аў сіргейт къ а-
спріме а стърпі овичнріле челе
пъгжнешці а Бохемілор, карій л'аў
прігоніт дніт'ята, днкжт ла
988 аў дат настеті ші аў мерс дні-
тькі ла Монастіреа Монтекасіно,
апоі ла Мон: *Vallis lucis* ші дні-
сфършіт ла ачса а Сф. Алексеі
не мэнтеле Авентін. Аіче аў
петрекут ел дніпредзнь къ пріе-
тенбл сеў Гайденціе о віадъ а-
девърат кълбгъреаскъ, ші с'аў
днісемнат прін челе маі аспре-
постэрі ші прін съвършіреа че-
лор маі дніосіте лбкрърі, дормінд
тотдеазна къ капбл не о
пеатръ въртоась. Дн анбл 993
карьш с'аў днітърнат дін поронка
Папеі Іоан XV ка Епіскоп ла
Прага, жись нептъмн съфері о-
вічнріле пъгжнешці а Бохемілор,
ла 995 карьш с'аў днітърнат ла
Монастіреа са дін Рома. Ля 996
а тріа оаръ авеа а се днітърна
ла вреднічіа са. Дн кълторіа
са ла Архіепіскопбл де Маїнц,
с'аў днітълніт къ дніпъратбл О-
то III, къ акърсіа світъ аў мерс
ла Германія, ші не дрэм аў бо-
тезат ла Гран не ёрмъторијл
край а Фнгаріе Стєфан нэміт
чел Сфнгт. Дн ачеастъ кълъ-
торіе карьш аў арътат смереніе
прін съвършіреа челор маі дні-
осіте лбкрърі, къръцінд ноаптеа
днкълцъмінте тѣтърор де ла
чел маі маре пын ла чел маі мік.
Петрекжн апоі дн Гнезен ла Дн-
ка Болеслав Хробрі де Польша,
аў хотържт а адъче ла христіа-
нітате пе Прѣсіеніи пъгжні, ші дні-
соціт де прієтенбл сеў Гайден-
ціе ші де 30 оамені днармаші,
аў днічепут а ботеза ла гѣра рі-
шліе Вістла. Ел аў мерс пын
ла Самланд, ѣнде се афла кодрбл
чел сфиніціт къ зінітагеа чеа ма-
ре а Прѣсіенілор, нэміт Ромо-
ве, ші аіче аў афлат а са моар-
те. Фн преот ідололатръ прѣсі-
ан л'аў гъсіт дормінд не ѣн лок,

энде из ера ертат ѿнії стреін а
кълка, ші л'аў ѿніс дн 23 Апріл
997. Днка Болеслав де Поль-
ша аў ръскмпърат трэпбл лбі
къ атжта арцінт пе кжт ера ел
де греў ші л'аў днімормжнітат дн
Гнезен, ѣнде азвіндбссе деспре
оарекаре мінані че фъчеа, пелег-
ріна мблці оамені. Де атънч-
аў дніченпут а се зіді вісерій дн
тоате церіле ші а лі се хъръз-
нмел ел, преком есте кате-
драла дін Конігсберг, ші днісуш-
Ото III аў візітат мормжнітбл лбі
ка пелегрін. 3) Адалберт, Архі-
епіскоп де Бремен ші Хамъбрг,
фнчл ѿнбі електор саксонік. Дні-
пъратбл Енрік III л'аў нэміт Е-
піскоп ла 1043, Днль че аў дні-
тovършіт пе дніпъратбл ла Ро-
ма ші дн анбл 1046 пецин де
ші с'аў фъкту Папъ, Лео IX л'аў.
ръндбіт Легат вісеріческ ла Норд.
Ел ші Епіскопбл Хано дін Ко-
лонія аў ръпіт спітропія неврж-
нікблці Енрік IV, ші къ ачеаста.
тотодатъ ші окърмвіреа, кар дн.
анбл 1065 Адалберт с'аў прокла-
мат де регент немърцініт дн нэм-
мел ел Енрік. Днль че л'аў
депъртат Магнації Саксонії къ-
птере дін апрапіереа лбі Енрік,
1066, ші аў пѣстіт ѿнбітбл лбі,
ла 1069 карьш аў къщігаг пе-
тереа са де майнаінте, ші ла.
1072 аў мэріт дн Гослар. 4).
Адалберт, фнчл краінлбі Лад-
діслай де Бохемія, с'аў нэміт.
дн анбл 1168 съв Папа Алек-
сандр III Архіепіскоп де Салц-
брг дн Баварія, ші ісгоніт фі-
нінд дін епархіа са пентръ къ а-
пекась партіда Папеі асѣпра лбі
Фрідерік Барбароса, аў зіді че-
тъціа Халмъбрг, спре а се а-
пъра дн тражна деспре дѣшмъні-
ле дніпъратбл. Аіче с'аў прінс,
дар аў къпътат словозеніе ші аў
мэріт апоі ла 1200. 4.

Адалгаріе, ѿн кълбгър ве-
недіктін дін монастіреа Корвеї,

аў днімеет о семінаріе пентрэ кългърі меній а лъці христіанісмбл, ші аў мэріт ла 909. 4.

Адалдагъс, Архіепіскоп де Хамбъерг, ера дн маре чінste ла къртеа а трой фримпъраці Отоны дн кэрс дэ 50 ай. Аўнгжнд а фі канцелар фримпърътеск аў фост брзіторыял челор май мэлте днтокмірі, че аў фъкът ачепці фримпърапі, ші аў днімеет дн Іётланда трой Епіскопатэрі ла Шлесвіг, Ріен ші Аархъс. 4.

Адам. (Адам, адекъ дн пъмжит нъскэт, ші Ева, адекъ маіка челор ві) есте днтыя пъреке де оамені алзмей. Дэнъ че аў пльсмбіт Дзеў лъміе дн чів'ч зіле, аў зідіт апої дна шесца зі не ом дэнъ кібл ші асемънареа са, л'аў днізестрат къ дн сэфлет нембріторій, ші л'аў ашеват днтр'о гръдінъ пре фримоась, нэмітъ Еден, Парадіс сеаў раій, кярде соціе каў дат пе Ева, зідіть дн о коасть а лбі Адам, пентрэ ка амжндои эніці се днімлласкъ фримпопареа пъмжнітэті. Дн ачеха гръдінъ се афла тоате кътэ лі трэвззэа пентрэ мжнкаре ші десфътаре, ші тоате ера дате лор, нэмай дн помбл кънощицей, кареле се афла дн міжлокъл гръдіній, ик авеа вое съ мънжнче.

Дн фрмъ Ева амъніндэсе де шерле с'аў днімнат а гъстадін роада помблей опріт ші аў днідблекат ші пе Адам съ гъстэ, пентрэ каре кълкаре а порончей Дэмнезеещі влестембл аў къзэт песте джніші ші песте тоатъ фіреа оменеаскъ. Адам аў мэріт дн вхрстъ де 930 ай ші аў авэт трой фі: Кайн Авель ші Сіт. Маі дн тоате традіційе алтор попоаре се афль ачехасть історіе деспре днтыя пъреке де оамені, маі мэлт сеаў маі пѣцін скімбатъ. Днтрэ алтеле маі алес эні дн Рабіні евреещі історіеск, къ днтыя фе-

мес а лбі Адам ар фі фост Ліліт ш. а. 4.

Адам, дін Бремен, эн кългър католік нъскэт дн Маісен, аў фост Діректор Схоалеі дін Бремен, ші ш'аў агонісіт меріте марі пентрэ стірпіреа пъгжнътъцеі ші лъціреа Христіанісмблей дн маі мэлте пері а Европеі нордиче. Ел аў скріс о карте Ністоріа ecclesiastica а нордблей де ла 788 пын ла 1072. 4.

Адам Кадмон, ла Кавалісті Ієдеі, есте днтыя преданіе а челў вечнік, каре слъжеще ка эн ісвор ла тоате челелалте преданій. 4.

Адама, эн дн челе чінчі політій афбрісіте а Палестінеі дн вала Сідімблей. Ачеаста пентрэ а ей фримпърътъшіре де целеціріле Содомеі ші а Гомореі, с'аў німічіт прін эн фок къзэт дн чеरрій ші с'аў акбенданат дн мареа Моартъ. 5.

Адамах, дэнре Талмут ал доіле пъмжніт дн челе шепте дн Ѹос дн със. 5.

Адамбергер, Анна Марія, эн дн челе маі файмоасе актрыць германъ, фійка акторблей де кърте Жакет, с'аў нъскэт дн Віена ла 1752 ші аў мэріт ако-ло ла 1804. Днкъ дн фрацедъ вхрстъ фінд, с'аў фримъцошат пе сценъ къ ролбрі трагіче фримпрезнъ къ сора ей чеа къ деосевіт талент Катеріна, каре днсъ аў мэріт тімблрій. Да 1781 с'аў къ-съторіт еакъ кънктърецбл Адамбергер ші ла 1804 с'аў фримъцошат чеа де пе фрмъ датъ пе сцени дн лжна Февръбаріе, ші де атэнче болнъвіндэсе аў мэріт дэнъ тречере де 9 лжий. Фійка ей чеа плінъ де талент Антоніа, аў фост логодніка къноскублей поет Теодор Кернер, дн акързіа колекціе де поэзіі се афль маі мэлте імне амороасе компъсе дн чін-стяа ей. 5.

Адамі, (Адам) ѿн кългър
бенедіктін, нѣскот ла Мілхайм
не Рін дн веакъл ал 17-ле, аў а-
дінс дн анъл 1640 Пріор сеаў
Егзмен монастіреі Мѣрхард дін
Віртемберг, ші аў стьтът ѿнбл
дін вѣрбацій чай маі літерат і а тім-
пльбі сеў. Дэпъ лэпта де ла
Нердлінген трімес фінд ка фм-
птернічіт дін партеа монастір-
лор Віртембергблей ла конгрессл
пъчеі де Мінстер, ші дн ѿрмъ
ка фмптернічіт а Прінцэллі-Ава-
те ла Корвеі, ш'аў къщігат прін
днтемеетеле сале Ѣїнці інрічіе,
прекъм ші прін карактербл сеў
чел блжнд, іувіреа тэтэрор, кар
маі алес а лді Хігі, нѣнціл Ша-
пей, кареле дн ѿрмъ се фъкъ Ша-
пей съв нѣме де Александэр VII.
Адамі дн къльторіа че фъкъ ла
Рома, се днъльці де кътъръ пріе-
тенбл сеў Александэр VII ла
вреднічіа де Епіскоп дн Хілдес-
хайм къ тітлѣ де Іерополіс, дн
каре вреднічіе аў мэріт дн анъл
57 а вѣрстей, ла 1. Март 1663.
Ел аў скріс: Секретеле пъ-
чеі де Мінстер, каре карте
с'аў тіпъріт днтыя оаръ ла 1698.

5.

Адаміці (Адаміані), 1) нѣ-
ме батжокоріторія а ѿней секте
гностіче дін веакъл ал доіле, дн-
темеетъ де Продікъс, ѿн сколер
а лді Карпократес. Дэпре фм-
въцьтвра ачестора ар пште о-
мвл прін днфънареа тэтэрор
пофтелор трэпеші а къщіга іарыш
ачеа старе а невіновъціе, дн
каре аў фост Адам днайнте де а
мжнка дін родбл опріт. Дн а-
дннріле че фъчea ачещіа, вѣр-
бацій ші фемеіле се фмфъцоша
голі, ші ачії карій нѣ се пштеа
днфъна, се да афаръ дін адъ-
наре. 2) Адаміані о сектъ
дін съста а 13-а днтемеетъ де
францезбл Шікард, пентръ каре
с'аў ші нѣміт Шікарзі, фрації
Шікарзі ші Бегарзі. Ачеста пре-

діка де асеміне комінітатае феме-
ілор, ші къ се къвіне а ѿмbla оа-
меній дісбръкаці. Адаміані аў пе-
трекът Оланда, Германія нордікъ
ші Моравія, ші с'аў ашезат дн-
сфжршт дн Boхеміа не о інсъль
мікъ а ріблей Лѣзеніц, ѿнде Цішка
нѣвълінд асѣпра лор, аў стірпіт
пе чеа маі маре парте. Пе ѿрмъ
с'аў вѣзэт ачеастъ сектъ днтире
Таборіці.

5.

Адамс, 1) Самюел, нѣскотла
Бостон дн Амеріка, дн 27 Септ:
1722. Сентенція лді ера: „Есте.
еррат а се фмпротіві челеі маі.
днналте пштері, дакъ дн алт кіп.
нѣ се поате мжніті статбл,“ ка-
ре темъ аў апърато ла 1743 спре
а къщіга о вреднічіе академікъ.
Ел аў фост чел днтыш, кареле.
аў днфінцат соціеты де попор
конреспондентіоаре, а кърора а-
дннаре генераль се фъчea ла
Бостон. Ел аў трыйт ші аў мж-
ріт дн съръчіе ла Бостон дн 2
Октомвріе 1802, нѣміндже Като.
Амеріканъл. 2) Адамс Іоан,
презідент Статэрілор - ѿніте де
Норд-Амеріка, нѣскот дн 19 Ок-
томвріе 1735 ла Байнтрек дн
колоніа де Масахессет. Днайнтега-
революціеі ші дэпъ ачеаста с'аў
днсемнат ел ка інріст ѿн, скрі-
інд днкъ дн анъл 1765 о чер-
каре асѣпра дріблей канонік.
Цінtrіеа чеа де къпітеніе а лж-
крърілор сале ера де а апъра
дрітэріле кончетъценілор сеў, ші
а дещента дн ії сенсъл лівертъ-
цеі, прекъм ші а лі діскопері
ліпсэріле лецілор челор векі а
Англіеі, къ скоп де а фмпеці-
на стіма Амеріканілор кътъ Ан-
гліа. Дн анъл 1776 аў пропъс
ел о формъ де генері, каре с'аў
днкъвінцат де кътъ статэріле
нордамерікане дн 4 Іюліе 1776.
Ла 1778 с'аў трімес ка міністр
фмптернічіт а Статэрілор - ѿніте
ла Франціа, спре а днкее ѿн трак-
тат де алеанціе ші де негоц,

каре днесь ла сосіреа са ера днікеет прін Франклін. Дєпъ днітернареа са аў проектат лецніреа чеа ноњь фундаменталъ, ші маї дні ёрмъ с'аў дмпъртъшіт де трактацилे кб Оланда. La 1782 аў днікеет ел дні Паріс дмпрењъ кб Франклін, Жай, Жеферсон ші Лайренс пачеа кб Англія, ші апої аў прелжкрат кб Вашінгтон, констітюція амеріканъ. Дєпъ Вашінгтон с'аў фъкѣт Адамс презідент ла 1797, ші ла алецерееа чеа ноњь дін 1801 с'аў ковършіт де кътър Жеферсон прін дні сінгэр глас. Ел аў мэріт дні 4 Іюніе 1826 пе мошіа са Квінсі дні вхрстъ де 91 ані, джнд ла лемінь скрісоріле: „Історія републічелор“ ші: Defence of the constitution of the Gouvernement of the united states. Лондра 1787 — 1792.

3) Адамс, Іон Квінсі, чел маї маре фін ачелкі де майнайнте. Дні аній 1801 ші 1802 кънд ера Пленіпотент а Статврілор-вніте ла Берлін, аў візітат Сілезія, ші аў дескріс маї алес манфактъра ачестей цері дні епістоле, каре с'аў публікат де кътър фрателе съў дні Філаделфія прін фоаіа днітіглатъ Портоколібл, (кар дні лімба германъ де Фрізэ ла 1805, ші дні ачea францезъ де Дені ла 1807). Дєпъ че аў стътът Жеферсон Презідент, аў кемат пе Адамс днідърпти, ші іаў дат о катедръ дні колеџіл Харвард, ёнде аў парадосіт Ріторіка ші аў дат ла лемінь о карте ёніз десніре декламаці ші ріторікъ. Дєпъ че аў фост трімес ла 1814 ка Пленіпотент ла Росія ші дні анбл 1815 ла Англія, с'аў нэміт апої ла 1817 Секретар де стат а тревілор стреїнс ші ачелор дні лъбнітр. Дні анбл 1825 аў ачёнс ка презідент ла кмрма гумверблі, ші ла 1828 с'аў скімбат прін Жаксон.

4.

Адамс, ёнбл дін челе 43 ко-

мітатблі а Пенсільваніе, кб капітала Гетісбург, дніфінцат пе ла днікеереа венблі ал 18-ле ші днікъ ла 1810 авеа 15,152 лъкѣторі.

4.

Адамспік, Адамспік, Адамсберг, нэміт де кътър лъкѣторі ші Хамал-еа, сеаў Хемалах лъкѣнца омътблі, есте ён мэнтэ дніалт де 6,650 палме, пе інсіла Цейлон, ші се веде кънд есте тімп сенін, дін депъртаре де 30 міле маріне. Пе вхрвбл ачесты мэнтэ се аратъ ёрмъ ёнбі пічор колосал алві Бхадха, днітеместорікл релігіе Сінгалезілор. Ачеастъ ёрмъ де пічор есте дмпредніратъ кб арамъ ші дмподобітъ кб патръ рхндулі де пістре препіоасе, днесь неадевърате. Ён арбор венінос, че креще аіче, се зіче къ ар фі арборвл чел опріт дін парадіс, ші родвл леј се нэмеше пентръ ачеса мървл леј Адам.

4.

Адамстал, ён сат фримос дін Моравія дні цінбліл де Бриїн, аре бъї днісъмнітоаре де фіер ші о четъціє мъреацъ кб ён парк.

4.

Адана, о політіе стръвееке а Чілічіе дін Асіа мікъ, кб 6,000 лъкѣторі. Стефан дін Бісанц дрівеазъ нэмеле ей де ла Аданос, ён фін а чернілі ші а пъмжнілі, кареле се зіче, къ ар фі днітеместорікл ачестей політій.

5.

Адансон, нъскѣт ла 1727, аў фост ёнбл дін чій маї необосіці ші маї дмвъзаці Натбралісті францезі. La 1748 фінд дні вхрстъ де 21 ані, аў фъкѣт о кълъторіе ла Сенегал, ші аў адѣнат о мълціме маре де одоаре пентръ челе трій імперій натбрале. Історія натбраль а Сенегалблі, компесе де джиссл кб мълть німеріре, доведеше дорінца са чеа дніфокатъ пентръ ачеса щінцъ. Революція л'аў съръчіт де тот, ші ла рестаторнічреа інстітутъ-

лъї націонал, фъквиджесе пофтіре де а фі мъдблар, с'аў десвіновъціт, къ нѣ аре днкълцъмінте, дѣпъ каре апої і с'аў рѣндгйт о пенсіе. Ел аў мѣріт ла 1806. 4.

Адансоніа, *Adansonia digitata; der gefingerte Affenbrotbaum*; ён арбор, аре фрэнзе ла вмрв днтрій пърці деспърціе ка ніще дечіт, флоріле лъї сжит марѣ шірошії, юар роада самънъ къ ён. харбз. Трёнкъл се фаче дналтка да 13 палме, ші грос дн діаметрѣ ка да 34; корона кренділор се фаче дналтъ песте 80, ші се лъщеще ка да 180 палме. Вмрста ёнї арбор де ачеща, есте да 5 пън ші 6,000 де аи. Лемнъл се днтревъніазъ фелнріт, юар роада се мънжнъкъ декътъ Егіопіен. Ел креще ла Сенегал дн Афріка. 4.

Адар, (Адер), 1) ла Персіен Ізедбл фокълб, кътє одать се дъ ачест нәмѣ днсюш фокълб ѿфінціт. Ачеста ка сімілітъл лъї Ормъзд, се нәмеше фінл лъї Ормъзд. 2) Ла Індеї се нәмеше Адар а 12 лънъ аанблъл релігіос ші а 6-а ачелъл політическ, ші ръспондиде ла Февр. ші Март. 5.

Адаристо, се нәмеше ла Індіен соарта. 5.

Адармен, алкътейт дн а ші *darmen*, віртъте, днсемнеазъ ла Індіен нелецжіреа продъсь дн спінареа лъї Брама. 5.

Адвент, де ла къвжнъл латінск *adventus*, есте тімпъл пентръ прегътіре де сервъторіле нащерей Длбі. Хс., ші се сервеазъ маї алес де кътъ Католіч ші Протестанці. Тімпъл адвентълб се днчене къ патръ септъмжні днайніеа кръчнълб. 5.

Адвербіе, о парте а къвжнъл, че слъжеще пентръ лъмбріреа маї де апроапе а вербълб. 5.

Адвокат, се нәмеше ачea персоанъ каре, дѣпъ съвіршіреа кър-

сълві леңілор, ші дѣпъ депенреа ексаменълай дін *Praxis advocatoria*, капъть вое а спріжні дрептъріле вре јні персоане днайніеа Инстанцілор компетенте. Даќъ днкредінцъторгул прін неднгріжіреа сеаў нещінца Адвокатълъ съферे вре о дањнъ, атънче поате се апъче пе Адвокат ка съї дее тоате дндърълт дн ачеща старе прекъм і ле аў днкредінат (*Restitutio in integrum*). Адвокатії нѣ сжит дн тоате церіле аша прецбії ка дн Англія ші Франція, сеаў прекъм майнаінте дн Рома, ёнде чеї май днсемнаї дрегъторі а статълъ ера де ачеща старе. Дн церіле май съе нәміте, Адвокатії аў днсъмнътоаре венітърі, ші адесеорі чеї май вреднічі дінтре ї се дналцъ ла дрегъторійле челе май марѣ. Днпротівъ дн алте статърі (п. к. ші дн челе май мълте, але Германіеї) сжит май пъцін прецбії, фіннд къ прін аспра съпннере Ієрідікіеї трівънналърілор цдекътътърещі лі съ мърцінеше фоарте мълт венітъл, ші де ачеста чеї май вреднічі кафътъ а скімба а лор ста-ре къпътънід вре о дрегъторіе кът де мікъ, юарь чеї май невреднічі ръмжн дн ачеща старе, лъкъръ де фоарте маре вътъмаре кодікълълб де леци дн фіешкаре Стат. *Advocatus ecclesiae*, ён предікат ал дмпърацілор романі пе каре 'л къпътъ май днты Карол чел маре ла прілежъл кънд дъдъ ажъторії Папеї дмпротіва Лонговарзілор. 5.

Адвокатъл діаволълъ, *Advocatus diaboli*; кънд есте а се каноніза (деклара де сжит) ла Католіч вре ён морт, атънче се рънджеще дн локъл діаволълъ ён адвокат, къ днитаторіре де а адъче съпъ препъс ші а днтънека тоате віртъцеле кандідатълъ де сғінценіс, каре адвокат апо-

ла ѿрмъ се траце дндърът ка
врзгт. 4.

Адвокатъл коронеї, адвокатъл статъл, есте дн Англия ачка персоанъ, каре кѫнд се а-
съпреде де чинева статъл сеа ѿ
дритърле Краицъ, се ѿмѣщо-
шазъ дн нѣмеле Статъл сеа ѿ
Краицъ ка жълтиторъ. Адвокатъл
Коронеї поате прімі ші ли-
серчинър партікъларе. Дн Фран-
ціа се нѣмеше ачеста, homme
du roi, procurator sive actor ge-
gis, ші аре вое а се аместека ші
дн прічині партікъларе. Ачеаестъ
їнститъде есте фоарте єюнъ, Фі-
їнд къ цѣдекъторъ, нефїнд ел
жълтиторъ, поате фълтъл Фъръ
пъртніре. 4.

Адгандестес, прінціпъл Ка-
тілор ші дѣшман а лві Херман,
ел аў скріс сенатъл роман ші
иаў пропис къ прін отравъва пъ-
теа оморж пе ачест дн ѿрмъ,
днсь алѣ прописнре на са ѿ
днкъвінцат. 5.

Адгілъс I, 1) чел днтыкъ
пріац крещін а Фрізілор. Ел дн
прівіреа патріе сале се фълкъ
вреднік де юсемнат прін лъци-
реа Христіанісмъл ші прін ашев-
зареа а маі мѣлтор езътър. 2)
Адгілъс II ѿрмъ пе тронъл че-
лъл днтыкъ ла анл 710 д. X.
ші фълтъл токмаі дінпротівъ, сір-
гіндъсе а стірпі Христіанісмъл
ші а днтроджче юръші пътгън-
татае. 5.

Адда (Ечъ), Адію, єн ржъ
дн Италия, ісвореще дн мѣнції
Алпі ші се реварсъ дн рівл По.

5.

Алді, се нѣмеше ла Іздеі лъ-
на а патра а анлъл реліціос.

4.

Адевър, дн юцелечереа ло-
гікъ, есте конглъсірса къцетъ-
рілор ноастре къ еле днсъш сеа ѿ
лечеле гъндіреі. Деакъ лъ-
крапреа ноастръ юнтеще асъпра
юнор сингъре обиките практиче,

атенче адевъръл се нѣмеше Ем-
пірікъ; адевъръл юноскът нѣ-
маі де сингъра мінте дн сіне ка
адевър рационал лъмбріт прін
їшнцъ се нѣмеше адевъръ фі-
лософік; іар адевъръл дн тоа-
тъ аса днтиндере есте єни-
меа гъндіреі ші а фінціе. Дзе ѿ
есте адевъръл днсъш. Мінтъ-
торул аў пътіміт пентръ адевъ-
ръл релігіе, мартір (мъченій)
аў ръспіндіт алор сънде мъртв-
рісінд адевъръл. Днтире філосо-
фії векі Сократ аў мѣріт пен-
тръ адевъръ ші асемене пілдъ не
живаш а преці адевъръл ка єна
дн челе днтыкъ віртъці. 1.

Адекват, єн концепт адек-
ват се нѣмеше ачела, каре ю-
прінде дн сіне хотеле челе маі
де къпітеніе а лъкърілор асъ-
пра кърора ел аре релацие 5.

Адел ші Аіан, цері пъцін
юноскът ла цермъріле очеанъ-
лъї Индік дн Афріка де ръсъріт,
пліне де арінъ ші къ о клімъ
фербінте, пъмжитъл лор се ада-
пть де ржъріле Ханоцо ші Хаваш.

5.

Адел, сеа ѿ Аділ, Краицъ Све-
зілор дн съта а шеса, са ѿ сът
пе трон дѣпъ моартеа пърітелъї
съ ѿ Отар, ші аў пъртат маі мѣлте
рескоае къ норочіре асъпра Да-
німарчей. Ля о серваре де вір-
їнцъ дн ѡпсала, аў къзэт къ ка-
лъл се ѿ ші аў мѣріт дѣпъ о окър-
мъре де шесе ані. 4.

Аделаїда де, 1) Бъргенди, фі-
ка Краицъ Редолф II, юскътъ
ла 931 дѣпъ д. Хс. са ѿ късъ-
торіт къ Краицъ Лотар а Италіе,
дар днкържид аў піердѣт пе со-
цил еї, кареле са ѿ ёчіс, ші ла
951 са ѿ късъторіт адова оарь
къ Ото I а Германіе, кърія іа ѿ
юскът пе Ото II. Еа аў автъ
чea маі фолосітоаре днрієріре а-
съпра едѣкаціе непотъл еї О-
то III, ші аў мѣріт дн 16 Деке-
вrie 999 ла Селц дн Елзас а-

доратъ фінд ка о схінть. 2) Аделаїда Терезія, Кароліна, Амалія, соціа ръпосатлэй Краіх а Англіей, фійка Дэкты Георг де Майнінген ші а Дэксесей Лізіа Елеонора, с'аў нъскѣт ла 13 Август 1792, ші с'аў късъторіт ла 11 Іюніе 1818 дн Кев къ Фостэл пе атэнче Дэкъ де Кларенс. 3) Аделаїда де Франціа, адова соціе а лій Лідовік II Гінгавэл, аў нъскѣт ла ён ан дэпъ моартеа лій ён фій, кареле с'аў съйт пе тронбл Франціе къ нёме де Карол IV (простэл). 4) Аделаїда (Мадама) де Франціа, фійка чеа маі маре а лій Лідовік XV ші мътвіш а ненерочітлій Лідовік XVI, о прінцесь дыдеоющіе чінствітъ пентръ карактербл ей чел вреднік де лафдъ, с'аў нъскѣт дн З Маі 1732 ла Версал, аў еміграт ла 1791 ші аў мэріт ла 1799 дн Рома. 4.

Аделар, ші Аделер сеаў Аделер (Лорд Сівертсен) ён ероў файмос де маре, кареле с'аў дысемнат дн ресбоў асўпра Тэрчіе, фінд дн слёжва венеціанъ. Ел с'аў нъскѣт ла Бервіг дн Норвегія 1622, ші де ла 1637 аў слёжіт шесе ані ка марінар дн Оланда, іар ла 1642 аў дынтрат дн слёжва венеціанъ, ёнде аў фъкт мінэні де ветежіе ші с'аў днаінтіт ла ранг де Генерал-Адмірал. Фрідерік III дін Данемарка л'аў кемат ла 1661 дн цара са ші л'аў авт де Генерал-Адмірал пънъ кънд аў мэріт дн амъл 1675. 4.

Аделебрнэр, Міхайл, нъскѣт дн Нірнберг ла 1702, аў дн въцат Математіка ші Медіцина, дысемніндэсе маі алес ка Астроном. Ел аў мэріт ка профессор де Логікъ дн Алтдорф ла 1779. 4.

Аделгіс, 1) ён рігъ а Лонгобарзілор, кареле де ла 759 аў дынніт дыпредзін къ пърінтеле

сеў Десідеріе, іар ла 770 с'аў дысопіт къ Гізела сора лій Карол чеа маре, кареле де асеміне с'аў дысопіт къ сора лій Аделгіс, дысь дэпъ тречере де ён ан о алэнгъ ші се дыкъеръ дн ресбоў къ фрателе ей. Аделгіс дэпъ о ловіе ненорочітъ, непэткіндэсе мхнітві дн Верона, аў фукит дн Гречіа, де ёнде ла 788 дэбъркъ къ о арміе дн Калабрія, ші аіче дэпъ към се паре, къз бчіс дынтр'о лептъ. 2) Аделгіс, ён прінц дыннігорій дн Беневент, аў ёрмат ла 854 пе тронбл фрателі сеў Раделгер ші дн тот кърсэл віцеі сале аў авт а се ляпта дымпротіва Сараценілор нъвъліторі дн статбл сеў. Ел аў мэріт бчіс де цінерії ші непоції сеі ла 878 сеаў 879. 5.

Аделграйф, (Іохан Албрехт) дін Ельзінген, фінл ёніз предікатор, с'аў декларат ла 1636 къ ар фі адвірватл репрезентант а лій Дэмнезеў, ші дыдаторіт а стірпі тот ръбл де пре пъмжит ші а педепсі къ бічбл окърміреа міренеаскъ. Дысфіршіт с'аў арестаіт ла Кенігсверг ші с'аў педепсі къ моарте. Де дысемнат есте къ ел авеа мэлте щінце. 4.

Аделен, Фрідерік, ён Фрісландез, кареле дін поронка евлавіоасеі Ієдіт с'аў тъет ла 839 дынінтеа алтарблі, пентръ къ н'аў воіт съ дыкъвінцезъ дысоціреа ей къ Лідовік евлавіосэл дін прічина къ ера ръденій де апроале. Фрісландезій овічніеа а се апъра де оарекаре стахі че с'ар фі дыфъдошат дыстрае алье фемеещі прін о рэгъчуне комісісі де дынсэл кътъ Тріме. 4.

Аделнаў, ён цінэт прэсіенеск дін провінціа Позен къ 1674 міле патрате ші 39,830 лъкейторі дн патръ політії ші 233 сате. 4.

Аделсберг, ѿн цінкт дн Ілріа къ 63,258 лъквіторѣ Вензі пе $59 \frac{3}{4}$ міле патрате. Капітала ачестей цінкт анѣм Аделсберг Постоніа фаче днисъмнъторѣ комерц де каїші есте вестітъ пентръ грота (пещера) Аделсберг афльтоаре дн депъртаре де ұамътате чесе спре Нордвест. Дн гѣра ачеаща че сеамънь къ аркъл ѿнѣ под зідіт дін піетре марі квадрате, се варсе къ ѿн вѣт маре рівл Шінгк сеаў Пінка, де ѿнде апої дѣпъл маі мѣлте чесеєрѣ съв нѣме де Ӯнче, се івеще ла Малімград ші Клайнхайзел. Дѣпъ ачеаста піерзіндѣсе дін ноў дн тротеле де Лаазе се івеще юрьш дн Лайбахъл дѣ със съв нѣме де Лайбахъ, ші есте дн старе а пірта пе ел васе пльтітоаре. Дін дніллімеа де 16 стжнжжні а ачестей гропі се словод дн дос ніще колоане помпоасе де пеатръ кристалізать, формжннд ѿнеле дін еле фігѣрѣ вредніче де мірапе. Аіче се афль bela riba, сеаў пе щеле алѣ, кареле мѣлт тімп с'аў сокотіт ка ѿн сою де шопжрль. Лајренті дн ал сеў Synopsis reptilium ла 1763 л'аў нѣміт: Proteus anguinus, юр маі дн өрмъ вестітъл натэраліст Скополі л'аў дескріс къ деамънютъл.

Аделстан, (Ателстан, Етестан) ал оптѣле Країа а Англо-саксонілор, с'аў сїт пе трон ла. 925, ші аў щіт а се фаче попоррлой сеў یыйт, юр дѣшманілор. дніфрікошат. Ел аў бѣтът дн. шессріле де Бромфілд пе Даній-дін Нортемберланд, карій черка: аші рестаторнічі імперіа лор, пре-кѣм ші пе Скоціені, карій аў во-йт а се ѿні къ Данії. Ел аў мѣріт дн анѣл 941 дѣпъ Д. Хс.

4.

Аделхнг, 1) Іаков, органіст дн Ерфѣрт, кареле пентръ файмоаселе сале скріерѣ деспре ор-гане, се нѣмі мѣдблар Академі-

еї щінцелор де аколо. Дн анѣл 1736 ѿн фок лісіндѣл де тоатъ авереа, аў фост невої ка прін феліхрі де скріерѣ мѣзікале съші спореаскъ венітэріле сале. Елаў мѣріт ла 1762 ка профессор ла Гімназіа дін Ерфѣрт дн вѣрстъ де 63 ані. 2) Аделхнг, Іохан Христофф, ѿн літерат кареле ш'аў агонісіт меріт марѣ пентръ лімба германъ. Ел с'аў нѣскот дн анѣл 1732 ла Спантеков дн Помераніа ші аў өрмат кърсъл дивъцтѣрілор дн Хале. Да 1759 се нѣмі профессор дн Ерфѣрт, де ѿнде апої се дѣсе ла Ліпска ші аіче къ ѿн ғифокат зел лѣкра кътѣ 14 чесеєрѣ пе зі ла черкъріле сале деспре лімба германъ. Дн анѣл 1787 се кемъ ла Дрес-да, ѿнде днкредінціндѣсе постъл. де протобіблютекар і се дѣдъ ші тітъл де консіліер де кѣрте, каре драгъторіе о пѣрть пынъ ла аса моарте тѣмпліатъ ла 16 Септ. 1809. Дінтре скріеріле сале маі днисемнате сжн: черкареа деспре о Історіе а ордінблї Іезвіцілор, Берлін ші Хале 1769; прінціїле ортографіеі германе, Ліпска 1782; деспре стілбл герман, Берлін ші Хале 1785; повъзіре десъвѣршітъ а ортографіеі германе, Ліпска 1788. Ачеа че фъптѣще маі мѣлт пентръ лафда лѣ есте дікціонеръл. лімбей германе, кареле маі дн. өрмъ с'аў маі дндрептат ші с'аў маі дмѣлліт де кѣтръ Кампе. (вѣзі лімба германъ). 3) Аделхнг Фрідерік, консіліер де стат а днппърятблї Росій, кавалер ші мѣдблар а маі мѣлтор Академії, с'аў нѣскот ла 1768 дн Стетін. ші есте непот ал челві де маїнайт. Де ла 1815 се афльдіректор Академіе асіатіче дін. Петерсърѣг ші се фъкъ ѿнѣл дін чеї маі вреднічі де днисемнат чер-четъторѣ лімбелор ші а історії прін дніщінцеріле деспре Поэзіа веке а Германілор,

Кенігсверг 1796, пе каре ле аў афлат дн Бібліотіка Ватіканскай; прін скріереа днітітлать Мерітэле Екатеріні Екаторія кшноашереа лімбэлор, Петерсварт 1815; прін черкареа деспра о літератэръ а лімбэ Санскрітіч, Петерсварт 1829; прін Бюографія баронскай де Хеберстайн, Петерсварт 1817; прін культорія баронскай де Маіерберг прін Росія ші прін алтеле маі мэлте.

5.

Аделфорс, есте ёніка мінъріе де абр дін Сvezia дн провінція Смаоланд, с'аў дескоперіт ла 1738 де кътъ Антон Сваб. 4.

Аделфорс, ён філософ гностікі ші платонік, аў компас дн веакбл ал тріле дін кштева скріері а лжі Александра дін Лісіа ші дін дескоперіеле лжі Зороастръ о сістемъ аместекать кш прінципіі платоніче ші гностічес, каре днесь с'аў анерісіт де кътъ Плотінс. 4.

Адемар, Вілхелм, ён Трэбадэр, (везі арт:) ньскют ла Мервеіл сеаў Марвеголде дн Гаіодан дн сюта а 13^a. Ел аў скріс 18 поезіі мічі, че авеа о стімъ фоарте ма-ре. Дін прічіна ліпсеі се лепль-дъ де тагма кавалерілор ші се афіеросі поезіі. 5.

Адемар, де Монтель, Епіскоп де Піні ші Велаі, аў фост майна-інте мілітар ші чел днітъй кареле ла консіліл де Клермонт дін 1,095 аў чэртъ кръчэа. Пана Франц II л'аў нэміт ал се ў Легат дн армія Кръчніатъ. Адемар дн франтеа ёнкі нэмър ма-ре де преоці ші а арміі комен-дзіте де Раймэнд дін Тблэза, дэ-пъ мэлте дніпіедекърі ацэнсе дні-сфэршіт дн пъмжнітбл, ёнде аў пътіміт ші аў днівіет Мжнітогор-ск, ші аіче прін а сале бравэрі ші кэчернічіе с'аў фъкэт вреднік де днісемнат. Елаў мэріт апоі де о боаль фіреаскъ дн Антіохія. 5.

Аден, о політіе дні провінція арабікъ Іемен, ла пермэріле мъ-ре, есте днісемнатъ пентръ не-гоцбл де Гэмі, акэм кшпрінсъ де Англія. 5.

А дена ў, ён цінэт дні рігатбл Прэсіе, аре 19,750 лъкіторі, карі петрек дн 4 політій, 54 ов-ші 267 сате пе о днітіндре де 1,003 міле патрате, різрат фінд де Аар. 4.

Адепт, се зіче а фі пропріє-таріху піетре філософілор, акэм днісі нэмай о экспресіе днітре-вінцать ка іроніе. 4.

Адервал, 1) ён комендант картагінез, аў вірбіт лжнгъ Дре-панбл дн о лжпть де маре пе консблбл роман П. Клаудіес Пбл-хер, 251 ані дн, де Д. Хс. 2) Адервал краін Нэмідіе, фінл лжі Міціпса, аў клірономіт корона дніпредніт кш фрателе Хіемпсал ші кш ёнкіл се ў Ієгэрта, дар с'аў алянгат де кътъ ачест дін ёрмъ, ші днітэрніжніссе апоі дэ-пъ міжлочіреа Романілор, с'аў ё-чіс дні палатбл се ў ла анбл 113 дн, де Д. Хс. 4.

Адерно, політіе дн Сіціліа дін цінэтбл де Катана, есте ашеза-тъ спре апхе ла поалеле мэнте-лжі Етна, аре о четыціе, мэлте мънъстірі ші вісерічі ші 8,000 лъкіторі. 4.

Адерсах, мэнцій де Адерсах дн Божемія, се днітінд де ла сатбл Адерсах пын лако-мітатбл Глац ші се алкътъеск дін піетре марі. Ёнеле стажні дні-налте де 100 палме сжит дес-пърціе ёна де алта прін пръпа-стій ші ріпі сепате де апъ. 4.

Адес, Хадес, вез Плэто. 4.

Адевагіе, пофтъ де мънка-ре песте мъсэръ. 4.

Адіавене, чеа маі днісемна-тъ царъ а Асіріе днітре Лікъс ші Каиръс. Еа ера дні векіме о Кръе ші лъкіторі се ёнкіна соарелжі ші пъмжнітбл. 4.

Адіанте, нэмеле ұнай Данайде. 4.

Адіарріе, опріреа ешіреі ағаръ. 4.

Адіафора, ләкірі несъгате ұн самъ; ұн сензэл бісеріческү се сокотеск ачеле обічеңір, каре се пәттеа лепъда сеаұп пыстра пентрж къ ңб ера құпрынсе ұн өвіліе, прекъм есте апрындерел жынырлор ла чіна чеа де тайнъ, а дытреңіңпъріе ікоанелор, ш. а. каре саұп пыстрат шіла Ләтерані дәпре поронка словозітъ ла 1548 де кътры әмпъратрлі Карол. 4.

Адіафоріе, непъсаре сеаұп несъгаре ұнсамъ; 1) ұн прівіреа фісікъ ұнсемнеазъ о ръчалъ кътры ұнріріреле дінафаръ, фіе ачеле плькъте сеаұп непълкъте; 2) ұн прівіреа мораль, қынд ңб се фаче деосебіре ұнтре біне үші ръх; 3) ұн прівіреа релігіоась, маі де асеміне ка адіафоріа мораль, нэмітъ үші індіферентізмъ. 4.

Адіадо, сеаұп Аіадо, о політіе мікъ ұн Натоліа қб үн ліман лінгъ голфъл деасеміне нэміре. 4.

Адіачент, пъмжит сеаұп царъ карс есте ұнвекінат къ алта, ұн Геометріе се нэмеше ұнгыл ұнвекінат къ алтәл ұнформат де прелініреа латтареі ұнбі алт ұнгы. 4.

Адівараж, Перғнал сеаұп Варанген, нэмеле ләй Віши префъкт ұнтр'ын порк. 4.

Адіді, (зіоа), ера ұн мітологія Індіенілор соціа ләй Касіава, фіхл стръмошлік Марічі сеаұп Марісен, ші ұна дін челе 50 фіче албі Дакша сеаұп Дакшен, ұнбі дін чи 10 рестръбені а домніторлор престе фінцеле пльсмәите. Еа аү նъскют пе Індра ші пе чіалалці 11 зіні, карій дәпре джнса саұп нэміт Адіді ші домнеазъ ка 12 сорі ұн ләнеле де престе ан. 4.

Адіектів, ұн граматікъ се

нэмеше құвантыл карс аратъ ұнсұшімеа сөвстантівелор. Без ештетон. 4.

Адіем, ші Оглан әра ұн Константинополі нэмеле пріншілор ұн ресвоі сеаұп а ровілор, карій ера ұндарорің а севърші челе маі ұнқосіті ләкірір. 4.

Адіқаціе, ұнқеноащере ұн-декътореаскъ. 4.

Аділхіско, тәрчеще ұнсемнеазъ тронъл дрептъцеі, пе қареле шезжид Сұлтанъл хотъръде десире моартеа сеаұп віаца солдацілор. 4.

Аділ-Ціквас, о політіе ұнтрітіріті ұн Арменіа ла малыл вестік а лакблі Ван, пе о ұнъліциме де ұнмұтате чеас, аре о четъцбес қб 38 тәрнірі ші 70 касе. 4.

Адімантыс, 1) ұн комендант атеніан, кареле сінгэр саұп ұмпротівіт ұн ресвоіл пелопонез ла пропанереа ләй Філоклес, де а се тъеа пріншілор деңеттәл چел әре де ла мұна дреаптъ. Дечі қынд саұп пріне де кътры Лісандр флота атеніанъ ла Егостопамос 403 ұн. Д. Хс. нэмайел сінгэр аү фост пе кареле ңб ла ү осандіт Лачедемоній ла моарте. 2) ұн ехолерік албі Манес, ші лъзіторік ұмвъпъттареі ачелсіа, пе кареле ла ү анерісіт с. Ағғастін. 4.

Адімарі, Ләдвік, саұп նъскют ұн 3 Септемврі 1644 ла Флоренца дін о фаміліе новіль, аү въдіт ұнкъ фоарте тімпәріү таленттәрі өзіне де поет. Ел аү мәріт ка професор де лімба італіанъ ла Академіа де Кавалері дін Флоренца ұн 22 Іюніс 1708. Дынтре скріеріле сале се ұнсемнеазъ маі алес: Le gare dell' amore e dell' amicizia, Comedia Firenze 1679; Sonetti amorosi 1693; Poesie sacre e morali 1696; satire, Lucca 1776. 4.

Адінаміе, слъвъчыне, нептінцъ. Адінамік есте кон-

трапі к ё дінамік. (вез ачест Арт). 4.

Адінгтон, Енрі, Лорд Вісконт с'аў ньскэт ла 1756, с'аў кре- скет фінансаў Піт, фігул Лордблей Шатам ші с'аў фъкет ла 1789 оратор дн камера де пос. Дэпъ че аў кэпрынс ла 1801 постбл лбі Піт ші с'аў фъкет канцлер вістеріі Кръещі а Англіі аў тръдат дрэгъторія іарш пріетенблі сеў, ші апоі ла 1812 с'аў нэміт секретар де стат ла міністерія дн лъянтрі ші дн брмъ Лорд Вісконт де Сідмэт. 4.

Адіпіде, нэмеле деосебітэ- лор трэпхрі анімале, грасе, пре- кэм: Амброін, Кастроін, ш. а.

4.

Адіпо-чеаръ, сеаў чеара грасъ, о аместектэръ де маі мэлте акрімі грасе. 4.

Адіпсії, міжлоаче рекортоа- ре сетей. 5.

Адісеш, Аісеш, Сешен, ші Секен, Ананден с'аў Аナン- та ші Васагі, дн Мітологія індіанъ ышерпе маре, каре лък- енце дн чесалалть лъме нэмітъ Падалам, ші аре оміе де капете, не каре разъмъ лъмса. К ё фо- къл піетрелор преціосе аachelор о міе де капете, лъмінеазъ не а- челе шепте лъмі. 5.

Адісон, Іосіф, ньскэт ла 1 Маі 1672 ла Мілстон дн Англія; дн ал 16го ан а вірстей, трасъ асэпрыші мірареа дн въ- цторілор сей дін Оксфорд прін о аданаре де поеме днгітблать: Musarum anglicarum analecta. La 1695 фъкѣ Рігъи де Англія Віль- хелм о поемъ лъздътоаре, ші къпътъ де ла ачеста о стіпен- діе анхадль де 300 ліvre пентры а кълъторі прін Франція ші Італія, ышде прін а сале епістоле поетіче кътъ лордбл Халіфакс жні днтемее аса стімъ літераръ. Дэпъ моартеа Рігъи пердз а са пенсіе, ші апоі днтр'о старе к ё

тотбл ліпсітъ, вені ла Лондра, ышде маі тэрзі юпбл к ё каре скрісъ дн версэрі вътъліа де ла Хохшед, іаў кжшігат постбл де ал доіле секретар де стат. Нэ дэпъ мэлтъ тречереде време, аў днтовършіт пе маркізбл дн Вор- тон, че се нэмі губернатор дн Ірланда ші съ фъкѣ архіварій дн- четьція Бірмінгхам. Трацедія са нэмітъ Като, каре ла 1713 с'аў репрезентат де чінч-зечі ші трій де орі ышэ дэпъ алта, аре ал сеў прец нэмай дн прівіреа полі- тікъ. Дн анэл 1715 днтарын- дзе дін Ірланда, ші къпътэнд- ён пост дн міністерія комерцблі, аў скріс чеа маі днсъмі- тоаре а са газетъ політікъ нэмі- тъ: The freholder. La 1717 се- нэмі секретар де стат, ші дэпъ че аў пътіміт мэлте сэпърърі дін прічіна пъціней сале аплікрай къ- тръ трэвіле пъвліче, аў дат ді- місіе дін ачест пост. Чеа маі днсъмінтоаре скріре прозаікъ а- са есте Evidence of the christian religion, каре с'аў пъвлікат дэпъ моартеа лбі, ші кълъторія са дн Італія. Ел мэрі ла 1719. 5.

Адітіпшія, (адекъ жертва стреінілор сеаў а пріетінілор къ- пътіаці де кэрхід), днсъмінеазъ ла Індіені жъртва каре ышнече пе оаспеці дн пріетеніе. 5.

Адлекті, се нэміа ла Романі сенаторі алеші дін тагма ка- валерілор, прекэм ші тоці ачіа, карій прін алецере ера пріміці дн вре ыш колециі. 5.

Адлер Шатічініа, ышл дін чи днты съпътіорі дн арамъ, аў трыйт пе ла 1518 5.

Адлерспар, Георг, ньскэт ла 1760 дн провінціа Іемланд дін Сvezія, дэпъ че аў съвършіт стэділе сале дн Упсалы, аў дн- трат ла 1775 ка корпорал дн служба мілітаръ, ші с'аў нэміт ла 1790 кавалер ордінблі де спадъ, іар к ё ыш ан маі тэрзі

с'аў трімес ла Норвегія, прекзм се зіче, спре а днітърта пе Норвегіен асъпра гэвернблгі лор. Дэпль моартэа Крауклбі аў дат демісіоне ші аў пэблікат о фоае періодікъ: *Laesning i blandade A-estnen*, каре тръта деспре поезіе, літератэръ, політік ші алте о-біекте. Ля 1808 дэпль рекомендациі Дэккы де Седерманландаў къпътат команда асъпра зней дівізія а арміе вестічে, ші дніквржнд с'аў днайнтіт ла ранг де съб-колонел. Пе атънне мэлді дін магнаці ера де сокотінцъ, къ патріа с'ар пштэа мжитѣ нэмай прін дэтронареа крауклбі, ші Адлерспар трас фінд дні компліт, с'аў зініт, днесь нэмай къ ачеастъ кондіціе, ка се нѣ се факъ върсаре де сънце, се нѣ се револтезе по-порбл, ші армія се нѣ претінды альтъ, деккът нэмай кемареа зней діеці. Адлерспар с'аў апрошіт де капіталіе къ армія де къпіте-ніе, днесь краукл с'аў лягат прінес дн 13 Март 1809 фъръ аместе-кареа арміе, ші Дэка де Седер-манланд с'аў прокламат де краукл, дэпль каре апої Адлерспар аў днітърат ла 22 Мартіе дні капіталіе, ші днісквртъ време с'аў днайнтіт де кътъ Регентбл ноў ла ранг де Консіліер де стат, колонел, генерал-адъютант, комтэр а орді-нблбі де спадъ ші барон. Дэпль че аў фост трімес днікъ одатъ къ о соліе секретъ ла Норвегія, спре а револта пе лъккіторі а-съпра Данемарчей, каре черкаре днікъ нѣ с'аў німеріт, апої юръш с'аў трас дін сфатбл де стат, днесь краукл тот нѣ аў контеніт ал дмпресъракъ фаворэрі, де време че ла 1811 лаў днълцат ла ранг де конте ші ла 1817 наў дат тітл де Домн а імперісі (En of Rikets Herrar). Прін о-кърмжіреа зней провінцій ш'аў а-гонісіт марі меріте, днесь дніквржнд с'аў ретрас ші дін ачест

пост, петрекжнд ла о мочіе дэ-пътать, энде се дніделетнічеа къ пэблікаціа актэлор атінгъ-тоаре де історія веке, ачеа нөсь ші чеа маі нөсь а Сvezie, ла 1831 с'аў осжніт пентрэ къл-кареа цензбрей ла о педеапсь въналъ пе каре аў ші пльтіто, дар аў декларат дні пэблік недрептатеа осжнідірэй, ші днікъ дні анзл 1832 аў пэблікат томжл ал шеселе ші ал шептеле а актэлор історіче.

4.

Адметос, 1) Адметос, фіхл ші ёрмътюржл рігы де Тесаліа ші пріетін а лжі Аполо. Дні Мітоло-ціа Гречеаскъ днісъмнеазъ інві-реа чеа маі апрынсь де соц. Дэпль о зічере а оракблбл, ел нѣ пштэа а се днісънътоша де о боаль, да-къ нѣ с'ар жъртві чінева пентрэ джнисбл. Соціа лжі Алчеста, ее а-фіерос дні секрет зеілор ші ел съ днісънътошъ; іаръ еа аў мэ-ріт. Се зіче къ Еркъле днідзіо-шіт де тжнгзіріле сале іаў адзе днапой пе соціа са дін чеелалтъ лъме, іаръ алцій зік къ Аполо ар фі фъкѣт ачеаста. 2) Ёнрігъ а Моносілор дні Епір, аў донніт дні времеа ресбоулгі Гречілор къ Ксерксес, днесь нѣ с'аў амес-текат дні ел. Дэпль съвжршіреа ресбоулгі воі а днікес о аліан-ціе къ Атіней, карій днесь нѣ аў пріміто. Дечій порніт де мжніе пентрэ зи асеміне афронт, аў дат адъпост ексілітблгі Темісток-лес дні статбл сеў.

5.

Адмета, 1) Фіка лжі Еєріс-тенес, шербъ дні темплбл Жъ-ней дін Аргос, дэпль че аў фы-ціт де аіче, дніроджсе дні інсвла Самос дін Архіпелаг кълтбл Жъ-ней ші аў фост прічіна, къ дні чінстаа ачестей зіне с'аў днъл-цат аіче о статъ. 2) О німфъ къ асеміне нэміре

5.

Адміністратор, кърмжітор.

5.

Адміністраціе, кърмжіре. 5.

Адмірал, кювант десрас дін лімба Арабік де ла Амір, Емір, адекъ домн сеаў комендант де къпітеніе, днсъмнеазъ ла тоате націле, (афаръ де Тэрч ла карії се нѣмеше адміралъ Капітан-Наша) комендантъл де къпітеніе песте о флотъ днтраегъ. Маї маре декжт ачеста есте мареле адмірал ка комендант де къпітеніе песте маріна днтраегъ, съб ачеста стъ віце ші контраміралъл, ка коменданці флотелор маї мічъ. Не васъл адмірал се афль адміралъл сеаў віце-адміралъл, днмирењъ ші вандіера адміралъ, каре требе а се ръдіка нѣмаї а-тѣнче, кжид адміралъл ва аве 20, каръ віце-адміралъл 12 васе. Адміралітатеа сеаў колецилл ад-міралітъцеі се нѣмеше снатъл а-чела алкътѣлл дін Ѳн адмірал, маї мѣлці контрадміралъ ші Ѳній дін чиї маї марі офінер де марінъ. Даторіїлл колецилл адмірал сжит де а прівігє ші а ждека тоате прі-чинеле чесе атінг де марінъ. 5.

Адмісіе, днгъдѣре, дндрі-тѣре; Ѳн докъмент че дъ дріт де а се днпъртъші де варече.

5.

Адмодіаціе, днпосессіреа мошілор. 5.

А до ва, капітала цінѣтълл Тігр-ре дн Авісініа, кж 800 де касе ші 8,000 де лъкътіорі, се афль днтраєнъ шіс днкенцірат кж деа-лърі. 5.

Адолф де Насаў, Ѳн днпърат а Германілор, ал доіліа фіў а контелл Валрам де Насаў, аў авѣт а мѣлцьмі а са сїре пе трон Архіепіскопълл де Майнц Герхардде Ешенстайн, кареле днпъ моартеа лзі Редолф дн адѣнареа електорілор фък а се трече кж відереа Албрехт фінл ачеста пентръ але сале пѣртърі амбі-оасе, ші ла 24 Ініе 1292 а днкорона пе Адолф де днпърат дн Аахен. Ел деші ера погоржторъ

дін о фаміліе стрълчітъ, тотжші авеа фоарте пїціе пъмжнѣрі, днкжт пентръ а се днпътернічі се възъ невоіт а лвз днтра дн-соціе фінлл сеу пе фінка лзі Венцеслаў ріга Божемії ші се Ѳні кж Палатінъл де Рін. Чеарта іскать днтра неполітікосл Ал-брехт маркіонъл де Маісен кж фії сей, деді прилеж лзі Адолф а се фолосі де ачеаста кѣмпъ-ржнд церіле лзі кж 12,000 мар-че, каре сомъ днпрѣмѣтжнѣд'о де ла Едвард 1^к Ріга Англії, кж фъгъдѣ аї да ажетор дн-протіва лзі Філіп IV Фримоссл Ріга Франції. Адолф днсь фъръ а пѣрта рескоюл нж пѣтъ се кашете стълніреа асѣпра ачелор цері. Ачест пас аціц асѣпръї пе прінції Германіеї, пе карії Албрехт де Аѣстрія нж прецеть аї днтеці маї таре, днкжт днпъ че Архіепіскопъл де Майнці се дісвінъ де Адолф пентръ къ нж воі сеаў нж пѣтъ съї дее це-ріле фъгъдѣите пентръ а лзі слѣ-жже, се кемъ днтра днфъцоша-ре днайнтеа адѣнъреї прінцілор, ла каре нж ера де фашъ ачел де Тріер, Колоніа ші де Шталлі. А-долф нж воі а се днфъцоша, ші пентръ ачеаста се депъсе ла 23 Ініе 1298, днтраонжнѣд'се дн-локъї Албрехт де Аѣстрія. Адолф не вржнд а се сїпнє ачещеі хо-търі се днармъ ші ла 2 Ініе 1298 арміа лзі ші а лзі Албрехт се днтьлніръ ла Гелхайн нж де-парте де Вормс пе Рін. Лѣпта днчепжнѣд'се, Албрехт кж днсъш а лзі мжнъ деді пе Адолф де пе-кал ѹос, кареле дндать се Ѳчи-се де кътъръ Ѳн конте, днсъші Архіепіскопъл де Майнці дншма-нъл лзі Адолф зісъ ла ачест прі-леж: „Астъзі аї пікат морт чел маї брав ерої Герман. 5.

Адолф II, Конте де Холстайн, режнтемеіторілл політіеї Лукбек, къзжнд дн чеартъ кж Енрік Ле-

жл съ възб иовоит а лъса аче-
стюа політія, ла 1164 къзб дн
аседіа де ла Демін. 5.

Адом, ѝн стат пътерник а Нев-
грілор пе пермѣріле Аерблж дін
Гвінеа де със, есте стъпніт де
5 сеаў 6 Негрі, каре фоарте рак
съ житжмпль а аве паче жнре
джншій. 5.

Адонаї, Еврееще домній меї,
мълтжратікъл де ла Адоні дом-
нъл меї, ѡисемнеазъ ла Іудей
ръгъчнаа кътър Іехова, пе а-
кърга, нѣме ії нѣл ростеск.
Прін нѣмър мълтжратік ії воеск
аі арата о деосевіт чинстіре. 5.

Адоніас, ал патроле фіж а-
ллѣй Давід, се револьт жнпротіва
пърітеллі съу, ші дѣпъ моартеа
ачестюа ші жнпротіва фрателлі
сеу Соломон, кареле ла 1014
д. Д. Х. порончіа се ѿчіде. 5.

Адонівесех, ѝн рігъ крд
ші върсътірі де схнде, кареле
живінгънджсе ші прінзінджсе де
кътър Істраелітені і с'аў тъет мж-
ніле ші пічоареле ші се адже
ла Іерсалім ѿнде аў ші мжріт.

5.

Адоніс, ѝн тжнър фръмос н-
біт де зіна Вінереа, сл мжрінд дін
прічіна ѿней ръні че къпнть ла
вжнат де ла ѝн віер, Вінереа жл
пріфъкъ жн флоареа Анемон. 5.

Адоніс, (*Adonis autumnalis*),
о пажнтишоаръ че фаче о флоаре
рошие фръмоась. 5.

Адоніш, ѝн верс алкътвіт дін
и Дактіл ші ѝн Спондеў сеаў
Трохеў. 5.

Адоптатор, се нѣмеше ачел
че жнфіеще пе чінева (вез жнфі-
ре). 5.

Адопціані, се нѣмек тої
еретічій бісерічей векі, карї зічеа
къ Христос дѣпъ фіреа са чеа
Джмнезеаскъ ера жнтръ адевър
фінл лѣй Дзеў, іаръ дѣпъ чеа
оменеаскъ нѣмаї прін жнфіере,
прімінджл ка пре ѝн фіж ал съу
нѣмаї прін міжложіреа ботезблї.

Чї маї де къпненіе спріжніторі
а ачестей жнвъцътврі ера Фелікс
епіскопъл де Іоргел, ші Еліпан-
дѣс Архіепіскопъл де Толедо,
Фелікс се кемъ де кътър Карол
чел маре жнтръ жнфъцишаре жн-
нінтеа ѿнї сінод ла Регенсвѣрг
ла 792 ші се афѣрісі. Жнайн-
теа папеї Адріан I жнші рекемъ
жндъръпт а са сокотінцъ, жнсъ
маї тързії тот пентръ ачеасть
жнвъцътвръ се кемъ дін ноў
жнайнтеа ѿнї сінод дн Франк-
форт ла 794 ші іаръ се афѣрісі.
Чел маї маре жнпротівіторі а-
честей жнвъцътврі ера Алкѣн,
пе каре Карол чел маре жл жн-
сърчнъ де а фаче о дізертаціе
жнпротріва лѣй Фелікс ші де ал
кема жнтръ а се діспѣта ла А-
ахен, ѿнде Фелікс ръмасъ живінс
ші іаръші рекемъ дін ноў сокотінца
са. Еліпадѣс аў мжріт жн
анбл 800 дѣпъ Д. Х. ші кѣ моар-
теа лѣй се стінсе пе жнчетбл ші
Адопціанісмъл. Челе маї декъп-
теніе скріері а Адопціанілор се
афѣлъ жн ѿвражъле лѣй Алкѣн.

5.

Адопціе, везі жнфіере. 5.

Адоратор, жнкінъторі, чін-
стіторі, амант, аморез. 4.

Адораціе, жнкінаре, чінстіре.

4.

Адореа, се нѣмека ла Роман
дарбл алкътвіт дін гржнє, че се
хъръзea оставшлор ветежі. 4.*

Адорно, нѣмелe ѿней фамілї
новіле ценовезе, дін каре шепте
мъдбларі: Гавріел, Антоніото, Ші-
орціо, Рафаеле, Барнавас, Прос-
пер ші Антоніото II, де ла 1363
пън ла 1522 жн маї мълте жн-
дѣрі аў стътът Доеї жн Ценова.

4.

Ад патрес, (*ad patres*), ла
пърінці а мерце, адекъ а мсрі.

4.

Адраман, фіж ѿнї касап дін
Марсіліа, с'аў ръпіт дін фрацеда
са вхрстъ де кътър Търчі, карї

л'аў ші крескют. Ел аў ацэнс
дн ҳрмъ а фі Пасть де Родос,
маре Адмірал ші генерал, въднд
деосевіт квраж дн ресвоае ші ѣн
карактер бын. **Лініновъціт** апої
къ ар фі пэс ла кале о адрере
де фок, аў мэріт зэтгрэммат, дар
дэпъ моарте с'аў доведіт невіно-
въціа са, ші дэшмані лжі аў сэ-
феріт педеапса **днвреднічтъ**. Ел
аў мэріт ла Генаріе 1706, ші аў
льсат 22 копій, дінтре карі фі-
хл сеў чел маі маре с'аў днсем-
нат прін ветежіа са. 4.

Адраміцім, Адрамітізм, дн
Географіа-веке, о політіе дін Mi-
zia лжигъ різл Каікъе, зідіть де
Адраміс, фрателе лжі Крезъс. 4.

Адраніс, зінбл Січіліенілор
ші стръмошбл Палічілор. Лжигъ
темплъ ачествіа се цінеа песте
100 кхні, спре а се гэдэра дн-
найнітэа челор че венеа ла тем-
плъ. 4.

Адраст, 1) дін Афродізія, аў
тжлкбіт скріеріле лжі Арістотел
дн сёта а доха дэпъ Д. Хс., ші
се нэмъра дінтре періпатетіч.
2) фікл лжі Талахъ ші а Езрі-
номеі, Краікъ дн Аргос. Ел аў
мърітат пе дохъ фіче а сале дэшъ
Полініцес Краіл де Тева ші дэпъ
Тідэес. Дн ресвоюл челор шеп-
те алеаці асспра Тевеі, Адраст
дмпрезнъ къ Тідэес аў ацэтат
пе Полініцес дмпротіва фрателі
сеў Етеклес, кареле ръпісъ ко-
роне де ла джнсбл, ші дн ачест
ресвоіх тоці, афаръ де Адраст,
аў піердэт віаца. Ел аў скъ-
пят прін фуга калблі сеў, ші
ла 1215 дн: Д. Х. адоа оаръ
с'аў порніт асспра Тевеі, пе кареа
аў кечеріто ші аў пръядато, піер-
зжнд днсь ла ачеасть дмпрец-
паре пе фікл съх Егіалеъ. 3)
Адраст, фікл Краілі Мідас дін
Фріціа, аў авт ненорочіре а Ѳ-
чіде пе фрателе сеў, ші апої пе
фікл оаспелі сеў Крезъс, Кра-
ілі Лідіеі, дар дн сфершіт ко-

вжршіндбесь де пъререа де ръч, с'аў сінечіс. 4) Адраст сеаў
Адрастъс, ѿ Грек, аў фост чел
днтыкъ, кареле аў зідіт зіні Нем-
лезіс ѿ темплъ. 4.

Адрастеа, фіка Океанблъші
а Нопцеі, ера дэпъ Плітарх плі-
нітоареа ресвнърэй зінілор, на-
дэпъ Аміанъс Марцелінъс, нэмай
жэдекътоареа фаптелор ші зжна
дрептъцей. 4.

Адресъ, 1) Скрісоареа де
деасспра зіні ръваш. 2) О
скрісоаре сеаў жалобъ а ѿні Кор-
порації, політії, &. 4.

Адретс, Франсоа де Бомонд,
Барон, нъскът ла 1513 дн че-
тьціа. Ла Фрет дн Дофіна, аў
комендбіт дн ресвоаеле реліціо-
се а Франціе, маі днтыкъ трэпне
протестантэ ті апої католіче,
фъккнідбесь прін а са крэзіме
фоарте ѡржт ла ѡмбеле партізі,
днкіт нэмеле сеў ші акам се
поменеще де кътъ попорбл дін
Дофіна. Ёржт шіпрігоніт де тоці
с'аў ретрас дн четьціа са Ла
Фрет, ші аў мэріт аколо дн 2
Февр. 1586. 4.

Адресъс, ера ла Романі зж-
нъл апъртъторі родэрілор коантэ.

4.

Адріа, Іохан, Іаков, ѿ дофі-
тор вестіт дін Сіціліа, с'аў фъ-
кът ла 1510 доктор де Медінінъ
дн Салерно, ші аў мэріт ла 1560
дн Мазара, лъсжнд маі мэлте
скріпте прецѣте, деспіре местешь-
гъл віндекъреі боалелор. 4.

Адріані, 1) Іоан, Балтіст,
с'аў нъскът ла 1511 дн Фло-
ренца, ші аў мэріт тот аколо ла
1579. Ел аў скріс къ маре ні-
меріре ші непртніре, о історіе а
тімблі сеў, ка о контінжаціе а
історіі лжі Гвічардіні днчепътоа-
ре де ла 1536. — 2) Марке-
лъс, фікл челві де маі сёс, нъс-
кът ла 1533, ші морт ла 1604,
аў ѡрмат пърітелі сеў ка про-
фесор фримоаселор ѹнінці дн

4

Флоренца, ші с'аў днсъмнат къ деосесіре ка літерат. 4.

Адріан, кардінал нѣскѣт ла 1457 дн Корпето, аў фост ён бѣрват фоарте дмвъцат ші дніцълент. Папа Александрѣ ал VI юл фъкѣ ал съў секретаріші касіеріш, шіаў хъръзіт пірпера де кардінал. Цезар Борчія днсъмнат прін а ле лѣї авзій, оржнідѣ а се днвеніна; днсь ел аў скъпат. Сёв Папа Лео ал X піржт къ ар фі дн конжърація кардіналблѣї Петръчи, аў фъдіт, ші дѣпъ юм се паре с'аў ёчіс де кътръ о слъгъ а са. Ел аў лъсат маў мълте елегантне поеме латіне, ші доеў дісертації тіпъріте де маў мълте орі, анъме: *De vera philosophia, ші De sermone Latino.* 5.

Адріан, монах, юноскѣт съв нѣме де фрателе Корнеліе, ел с'аў нѣскѣт ла 1521 дн Дортрехт, ші аў фост монах францікан де ордінбл леї Гвардіан; дн тімнбл мътэрісірѣ, се зіче, къ ар фі фъкѣт мълте неледнірі, ші аў мѣріт ла 1581 дн Іперн. 5.

Адріанополі, тѣрчеще Едернє, адова капіталь а Імперії Османічє, се афль дн Рѣмеліа, 40 міле департе де Константінополі, есте зідітъ пе шепте деаллѣрі де кътръ дмпъратбл Адріан, ла дмпърнareа ржэрілор Арда, Тэндша ші Маріца, аре доеў серакрѣ, маў мълте палатрі, 40 де щемії, 24 медресе сеаў сколі днтале, ён апъдѣк ші 22 де бѣї (фередее). Нѣмърбл лъкбіторілор есте де 100,000, днтре карій 30,000 сюн Гречі ші аў ён Архієпікоп. Фрѣмѣсца ачестей політії се кжнітъ дн версэрі де кътръ маў мълці Тѣрчі дн а лор скріері днтітблате, Шеренгіс (поеме дескрітоаре). Адріанополі аре днсъмнътоаре фаврічіде пажнзърі ші мътасъ, ші фаче ён днсъмнъторі комерц къ сопон, апъ де трандафір, ёнт де розъ каре

аіче дн апропіере се фаче чел маў вѣн, сафтіан рошѣ, гэты ѿпі-жм. La 1829 армія Росіанъ трекінд Балканбл, дмпъщіе днтре армія Тѣрческъ чеа маў маре неоржнідњаць, де каре дмпърецъ-паре фаворіці Росіенії, стрѣбътэръ пінь дніантгэ ачестей політії, дн каре се афла 12,000 де лъкбіторівіне днараці, 10,000 де Ин-фантаріе ші 2,000 де кавалеріе. Ачестъ арміе не авжнід вро днсъшіре маў вѣнъ де кжт чеелалтъ, дндемънъ Росіенілор ла 20 Август днтрареа дн Адріанополі. Пачеа де Адріанополі. Дівічі прін дніантріеа арміеї Росіене пінь ла Адріанополі, днчепъ а дндуплека хотържреа Сълтанблѣї, ка се днтре дн тратацие де паче, ачестъ тратацие се діскісъ прін тріметріеа прѣсіенескълѣї генерал-лейтенант Барон де Міблінг, кареле дн нѣмеліе рігъ де Пресіа, днкредінцъ пе Поартъ деспре кжнітъріле де паче а дмпърнѣлѣї. Дѣпъ о днделнгатъ днтарзіере, се днкее днсъфжріт паче ла 14 Септ. 1829, пе теме-иля кондіцілор конвенціеї де Акерман. Артікъліе челе 16 а ле ачестей трактат, хотърско фръмътоареле: Rosia се дее дндаръпт Порцеї Прінціпатріле Молдова ші Валахія, дмпреинъ къ тоате ло-кѣріле че аў кжчеріт дн Бѣлгариа ші Рѣмеліа. Лініа хотъртоаре маркінілор ачестор 2 Імперії се фіе Прѣтбл пінь ла ръвърса-ре леї дн Дннъреа. Малбл дн а дреапта а Дннъреі съ ръмже съв стыпніреа Порцеї, амжндоўзъ статріле днсь се айъ словодъ піэтріе пе ачест ржъ. Днтре провінціїле Росіене ші Тѣрчещі дн Acia съ трагъ о лініе лъмърітоаре хотарълор къ деамънѣнбл. Тоате провінціїле афльтоаре ла съдбл ачестей ліній съ ръмже съв донніреа Порцеї, іаръ ачеле де ла Норд-Ост ші Вест съ ръмже

а Росієй. Потрівіт трактат^ж де Акерман, челе шесе провінції лежате де ла Сервія, съ і се дее лндъръпт, Росіенілор съ лі фі словодъ а фаче комерції лн тоате статаріле Тэрчієй, ші съ айъ словодъ пльстіре пе апеле Тэрчієй, лнгъдінжле тречіреа дін мареа Неагръ лн Медітерана ші лндъръпт. Тэтэрор п'єтерілор афльтоаре лн релакії прієтінеші къ Ноарта, прекм ші Росіенілор съ лі фі словодъ тречіреа прін Дарданеле. Афаръ де ачесте Ноарта аў пльстітіт Росієй пентръ давніле че аў прічиніті 1,500,000 галені Оландежі, авжнд аї май да ші алть сомъ каре с'ар хотъръ лн ёрмъ. Росія Фъгъді къ джпъ лмплінреа кондіцілор ачесті трактат, ва дешерта провінціїле окжпate де арміле ей. Лан 5 Маі 1830, Ноарта дін тоатъ сома діспъгбіре де 10,000,000 галіні, аў міжлочіт аї се ерта З мілюане. Тоці пріншій лн ръсовохъ се словесіръ къ платъ. Бн артікъл деосевіт аў статорнічіт пе лн баз маї темеїнік декжт конвенціа де Акерман окжрмбіреа Прінціпатэрілор Молдова ші Валахія. Лан 20 Ноем. Росіені аў ешіт дін Адріанополі, ші лнданть джпъ ачеаста аў пъръсіт ші малдл дрепт ал Дбнъръ. 5.

Адріан, Папа. Свят ачест
наме аж стътът шесе Папи до
Рома. 1) Адріан I де ла 772
пън ла 795, дядът дълът съреа
са пе трон, с'ај възът невоит а
кема днитръ ащор пе Карол-чел-
маре дмпротива нъвълрѣ Лонго-
барзилор съб Дезидерие. Карол аж
къчерйт ла 774 империя лонгобар-
дъ ші с'ај днкоронат ка Край.
Днес ші дн амъл 776 с'ај въ-
зът Адріан невоит а днтревънца
тот ачел міжлок, фйнд къ церіле
държите лѣй де Карол-чел-маре,
ші амъм: Анкона ші Беневенто,
иб воое съ днкъюасъ стължні-

ре Папеї. **Ла 781** аж веніт Ка-
рол атрія оаръ, спре а піне ла
кале чертеле Папеї кб Архієпіс-
копъя Лео де Равена. ші кб Дб-
чий де Неаполі ші Беневенто, дб-
пъ каре апої ла Паші аж ботезат
пе амжандой фій сеї, ші аж пъс а
се ьнде де Край. Адріан аж трі-
мес ла сінодбл конвокат де дм-
пъртеаса Іріна, пентръ чеарта
ікоанелор пе легації сеї, карій аж
днітвріт хотърілє сінодблей, пе
каре ел днісь н'ај воїт а ле дн-
квінца, ші спре а нѣ се стріка
кб Карол, ла дмпротівіреа са аж
щіст а днітревінца о пазъ део-
севігъ. Карол-чел-маре іаў ком-
пъс зи епітаф, кареле с'аў възят
пън дні тімпвріле челе майнось дні
Ватікан. 2) Адріан II, зи Роман,
фінд дні вмрстъ де 75 ай с'аў
алес Напъ ла 867 кб общеаскъ
знире ші вѣквріе а попорблей.
Ел фзесес майнанте преот ла
бісеріка сғ: Маркъ, ші пентръ¹
немърднітеле сале фачері де ві-
не, ера дні чел май маре град іквіт
де кътврі попор. Окърмвіреа са
ча скургъ аж лъсат мѣлте піл-
де де ѿмілінцъ ші де ръвдаре. **Дні-**
къ дні анвл дінтъя аж нъвъліт
Дѣка Ламберт де Сполето дні
статвріле Напеї, дар с'аў педеп-
сіт де кътврі дмпъратбл Лѣдовік
кб піердереа дѣкатблей съч. Ел
аж ертат пе Архієпіскопъя Хінк-
мар де Раймс, кареле ера мжніст
пентръ скоатерое дін слежъ а
Епіскопъя Ротард дін Соасон
де кътврі прокатохбл лѣї Адріан,
Ніколаї I, де асеміне с'аў дмпъ-
кат ші кб Лотар, пе акъреа со-
ціє адоптать аж словозіто дін
блестем. Маре съпъраре аж съ-
феріт ел апої де ла ачел Хінк-
мар де Раймс, кхід дѣнь моар-
теа лѣї Лотар, Карол плешевбл
ші Лѣдовік Германвл, аж кхпрінс
Лотарінгія, ші апъра дрітвріз
ледвітблей кліроном, аменінцінд
кб блестем пе тоці Епіскопії ші

Прінції, карій спріжніссе пе єхріпаторі. Кѣ кіпъл чел маї дефімъторі ѿ фост сіліт се прімеаскъ ѡмпътъріле лѣ Хінкмар де Раімс, към къ нѣ аре дріт а хотърж асеміне прічінї, ші къ пѣтереа кеілор черіклей ар фі датъ деопотрівъ ші Епіскопілор ка ші Папе. Войнд ѹніръ а міжлочі пентръ Хінкмар, Епіскоп де Лоан, кареле ера скос дін постъл се ѿ пентръ неаскълтареа кътъ ѹнкюл се ѿ, Архіепіскопъл де Раімс, ші кътъ Країл Франціе, амжидой ачещіа с'аў скълат асбіпра лѣ къ аша аспріме, днкът Адріан с'аў възът невоіт а се съпънел а тоате, нѣмаї спре а потолі мжнія Країл. Пъцін днайнтеа морпциі сале аў фост аместекат ѹнірте къ бісеріка ръсърітъл, дар аў мэріт ла 872 днайнте де а се кърма ачесте прічінї. 3) Адріан III, нѣскът ла Рома, с'аў фъкѣт ла 884 Папъ, ші аў мэріт дѣпъ ѹніръ анші патръ лїні. 4) Адріан IV, ѹніръ Енглез, аў фост Папъ де ла 1154 пън ла 1159. Днкъєржнідъсъ ѹніръ Вільхелм I Країл Січіліе, аў фост невоіт а днкъе ѿчеса та честа ла 1156. Ампъратъл Фрідерік I Барбароса се афла атънче ѹніръ Італіа, спре а рестаторнічі дрітъріле маї де tot ѿтате а Ампърапцілор Германі. Ел с'аў сокотіт атакат, пентръ къ с'аў днкъєт пачеа фъръ днкъєвінцареа са, ші днитълніндъсъ къ Папа ла Сетрі, пъцін де нѣ іаў декларат ресбоі. Ампъратъл н'аў воіт се ціе Папеі скара ла днкълекаре пе кал, ші нѣмаї дѣпъ мѣлтъ рѣгъмінте а прієтінілор се ѿ, с'аў днідѣплекат ла ачеаста, ші апої с'аў днікоронат ла 18 Іюніе 1155. О скрісоаре пілінъ де ѹнгъмфаре а Папеї, ші деклараціа легацілор се ѿ, към къ тоате пѣтереа Ампъратълі атжрнъ де ла Папа, аў днітъртат фоарте мжнія лѣ Фріде-

рік ші а Епіскопілор, ші нѣмаї прін моартеа са де ла 1 Сентемвріе 1159 аў скъпат де ѹрмъріле неплъкъте а ачелей скрісі. 5) Адріан V, болнав фінд ѹн времеа алецереї сале, аў мэріт ла 1276 днайнте де а се съї пе трон. 6) Адріан VI, с'аў нѣскът дін пърінї неднсемнаці, дар пентръ дмвъцътъра са чеа маре, с'аў кемат де кътъ Ампъратъл Максіміліан ла 1507 а фі дмвъцъторі фінълі се ѿ Карол V. Дѣпъ че аў фост ла 1515 амбасадор лїнгъ къртеа Іспаніе, ла 1516 Епіскоп ла Тортоза, ші ла 1517 Кардінал, с'аў фъкѣт апої ла 1522 Папъ, дѣпъ моартеа лѣ Лео X. Аспрімеа че аў днітървінціат ла десфінцареа катархісърілор днръдъчінате днтре преоці ші асбіпра реформаторілор, л'аў фъкѣт ла тоці ѹржт, фъръ а фі фост дні старе де а іспръві чевва. Дѣпъ че аў міжлочіт о алеанціе днтре Карол V ші днтре Англія асбіпра Франціе, аў мэріт днівенінат ла 1523. 4.

Адріан, Софіст, с'аў нѣскът ѹн Тір, ші вінд де тжнър ла Атена аў дмвъцът Реторіка съв Ерродес Атікъл, кърсія іаў фост ѹрмъторі. Марк Абрел л'аў кемат ла Рома, ѹнде аў мэріт съв домнія лѣ Комодъс. Кжтева фрагменте де а ле сале ле аў пъблікат Лео Алаціс ѹн картеа днітітълать: Excerpta varia Graecorum sophistarum ac rhetorum. Рома 1641. 5.

Адріан Ампъратъл, дін Севіла. Дѣпъ моартеа патронълі се ѿ Траіан, ла 117 дѣпъ Д. Хс. прін днішеларе ші мітвіре ацѣнсь а фі Ампърат а Романілор. Ел ера ѹн върбат фоарте дмвъцът ші кълтівіт, ші пъстра пачеа днтре по-порвл се ѿ, маї къ самъ прін ачееа, къ се мърціні ѹн хотаръле сале челе векі. Кѣ тоате къ днідеобіщіе ера адорат, днсъ авеа

Зн карактер слав, ші прігонеа фоарте не крещій. Де ла 120 пін ла 131 аў къльторіт прін тоатъ Імперіа са, ші претѣтідене не Ѹнде мерцеа, се Ѹнгружі пентрѣ кълтарь ші днфремъссеца ре. Ел зіді дін ноў Герсалімъ, дар тогодать адіць ші о революціе а Іздеілор прін фачереа ѿнії темпль ідололатръ, ші апої дѣпъ тречере де дої ані, ѹнвінгжид пе Іздеі, наў алѣнгат дін Палестіна. Спре а фмпіедека ѹн кърцереа варварілор аў пъс а се стріка подѣл чел файмос, каріле с'аў фост дѣрат де Траіан песте Дніпъреа. Ел аў мѣріт ла 138 ѹн вірстъ де 62 ані. 5.

Адріатіка маре, везі мареа Адріатікъ. 5.

Адрітѣра, ѹн лімба францеэзъ adroiture, се нѣмеше ѹн негоцъ о тріметере деадрептъ, кънд мърфіре нѣ се маў дескаркъ ла Ѹн ал триле лок. 5.

Адрогаціе, сеаў арогаціе, се нѣмеше кънд чінева прімінд ѿн копіл, жл сокотеше ка пе ал сеъ. (Вез Аффіре). 5.

Адрометѣм сеаў Хадриметѣм, векеа капіталъ а Бізанціблі (вез ачест артікъ), ера зідіть де кътъ Фенічені, пентрѣ каре лъкіторії еї с'аў нѣміт Ліві-Фенічені, съб Траіан къпъть о колоніе романъ. 5.

Адспірант, ачел че се сілеще а къпъта, вре ѿн лъкраб. 5.

Адълар, о піатръ къратъ ка ана, сеаў верзіе, алѣстріе ші алѣ-гълбіе, лъчеще кжте одать ка седефъл, ші се гъсеще ѹн Свішера, Тірол, Сієрія, Елва, Гренланда, &. Адъларкъл къ лъстрѣ ка де седеф се ѹнтревінцазъ ла по-доаве. 4.

Адъле, політіе лжигъ мареа Рошіе, резіденціа Наївлі де Мосьах, вестітъ дін векіме ка ѿн лок днісъмнат пентрѣ негоцъл Троглодіцілор ші а Етіопенілор.

Ди скріеріле аўторілор векі адесе орі се помененце ачеастъ по-літіе пентрѣ монументъл нѣміт Мармора Адълітанъ, пе каре се афль о інскріпціе, че с'аў фъкѣт Ѻноскѣтъ маў ѹнтыѣ ѹн скріереа: topographia christiana а лѣї Космъс Індікоплебестес ѹн съта а шеса. Ачеастъ інскріпціе къпрінде о днісъмнаре хронологікъ а къчерірілор лѣї Птоломеў Евергетъл. Енглезъл Салт ѹн Travels of Lord Valentia вре а арата къса с'ар алкътві дін дозъ пърш, дін каре чеа дінтъї се ръпоартъ асъпра лѣї Птоломеў, іаръ чеа де а доза къпрінде о днісъмнаре де нѣмеле ѿнор попоаре, пе каре маў тързі ѿн домніторъл ал Авісініе ле аў съвінгат. 5.

Адълтеріе, вершэніе. 5.

Адълтъс ші Адълта, нѣмеше дате де Романі лѣї Жою ші Женеї ѹн тімпъл сървъреі нѣнцілор. 5.

Адъмбріре, асе адъпості ѿн-дева де кълдбръ. 5.

Адънаре, есте ѹнтрѣніреа а маў мѣлтор кжтімі сеаў персоане. Адънареа сеаў адіціа арітмєтікъ, есте ачеа ѹнтыѣ регблъ прін каре се адаог дозъ сеаў маў мѣлте нѣмере. Адънареа політікъ есте ѹнтрѣніреа а челор алеші де націе къ тітлѣ де Депітаци спре трактациа інтересэрілор статблъ. Ачеастъ сістімъ есте дін челе маў векі а попоарелор ші дніфінцатъ ѹн маў мѣлте цері. Асемене адънаре ѹн Франціа се нѣмеше Камеръ, ѹн Англія Парламент, ѹн Ўнгарія Дієтъ, ѹн Іспанія Кортес, ѹн Сvezia Сторінг, ѹн Германія Констітюціональ, Ландстенде (Landstände). Молдова ші цара Ромънеаскъ аў дѣпре Регбламентъл Органік дозъ фелікі де адънърі політіче: Генералніка Овічнізітъ Адънаре, ші Адънареа Екстра-ордінаръ. Ачеа ѹнтыѣ се ѹн-

трынеше регълат дн тот анзл, центръ трактация интересърълор къренте, кар чеа адоза пентръ ачеле екстраординаре. Адънаре е социалъ сеау асамълеоа, есте фитръніреа персоанелор къ скоп де воюасъ петречере. 1.

Адънаре де портретъръ цистиніаніче, лнтемееть де Маркізъл Цистиніан дн Рома пе ла сферштгел веакълѣ ал 16го, с'ау афлат кътва тимп дн ёнъл дн челе маи марі палатърі а Роме; ла, 1807 с'ау адъс ла Пари ёнде ле ау къмпърат Д. де Бонмензон, кареле апої ла 1815 ле ау въндѣт Краулът Прѣсіе, ші ачеста ау фитръніт адънареа алкътѣтъ дн 170 кадре къ мъзевъл чел ноу дн Берлін. Ачеастъ галеріе аре маре преп пентръ історіа артей, де време че чай маи гівачі зъграві векі, симіндъссе адъдаторіці кътъръ фамиліа Цистиніанілор, ші хъръзеа челе маи але се кадре. 4.

А дър, се нѣмеще дн мъзикъ ачел тон, а кърсіа базіс есте Ала ал шеселе град діатонік, ші дн каре тоннріле f, g, c, се пре фак дн fis, gis ші cis, 5.

Адъксіе, (вез атрацере). 5.

Адъпаре, се нѣмеще ръвър-сареа ёней апе, кареа адъче прін ѿмезалъ ші слім адъестълъ матеріе хрънітоаре пъмжнілѣ ші плънителор.

5.

Адънікт, ёни архътъторъ а ёней дрегътъторъ. 5.

Адътант, ёни офицер дат спре архътъоръ дн слъжва ёней шеф. Адътанцій ау де даторіе а пъне дн лъкрапе къ деамънѣтълъ по рончіле маи марілор лор. Генералъ-адътанці аре пъмай монархъл ші командантъл де къпітеніе. Адътанці де дівізіе ші де брігадъ ау пъмай генералі де дівізіе ші де брігадъ. Афаръ де ачеща маи сънт адътанці де регімент, де баталіон ші де команделе пеацелор. 5.

Аеа, о політіе дн Колхіс лнн-гъ рівл Фазіо. 5.

Аедон, Аідона, Фіка лві Пандареъс ші союза лві Зетос. Дн зелъзіа че авеа асъпра къмнатея сале Ніобе, кареа ера мъмъ а шесе фій, ау войт а ёчіде не че лмай маре дннтре й. Ачеста дор-мінд о дать тот фитрън пат къ Итілос, ёнкъл фіш а Аідонеї, с'ау фитъмплат, къ къпітъл о-моржторік ау стръпънс пе Итілос. Де ачееа Аідона фитрістать ау ръгат пе Жое, съ о префакъ фитръо пасере. 5.

Аер, се зіче юлъл пре кареле се фиткіпъеще фитормжнтареа Домнълът Христос, ші ачесте юлълъре епітафіче сънт де добъ феллрі, ёнбл маи маре, къ кареле дн вінереа ші съмъбъта Пащелор про ѡщнерѣт дн бісерікъ се ќжитъ епітафъл фитормжнтьреа Домнълът, ѿръ алтъл маи мік, къ кареле се акопере Сфінтеle васе ла літъргіе. Се зіче Аер пентръ къ фиткіпъеще елементъл аерълѣ, прін кареле фитерій с'ау пъртат ші се поартъ дн феръл ёнор асеміне містерії, ші къ тоате стіхіile сервеск фъкътърълѣ лор, ші спре сіміліреа сімволълѣ, ённд се четеще кре зъл дн бісерікъ, атънчча преотъл редікъ де престе Сфінтеle васе Аеръл, ёнъл мішкъ аерінд деа съпра просфореї. 2.

Аер, се зіче ші елементъл дн кареле не мішкъм, віецжім ші ръвъсфълъм, ші есте о аместекътъръ де маи мълте газе ші алте матерій, дн каре 2 газе сънт прінчіпале, ёнбл нѣміт оксічен, есте ёни фелъл де газ че јрдѣ сеау маи віне а зіче че днлеснеше ардереа ші ві-ецеіреа фінцелор; ѿръ алтъл а-зот, дн кареле въгжнд лъмънареа апрінсь, се стінде ші днеакъ ві-ецеіреа фінцелор. Тоате ачесте ла ёни лок не дъ аеръл чел нѣмім атмосферік, дн кареле пе лжигъ алте аместекътъръ фитръо сътъ

мъсбрі волюмінале, се кэпрынд 21 мъсбрі оксіцен ші 79 азот. Аерэл ка ші алте трэпэрі авжнд греэтатеа са, се дндеась неконтеніт спре фаца пъмжнтель, адекъ пътереа атрактів а пъмжнтель жл траце пэррреа спре чендрэл сеъ. Де аіче өрмеазъ, къ ел апась пе орі че фінцъ къ о греэтате днсьмнътоаре. Прін барометръ с'аў афлат, къ апъсареа лбі дн апрапіереа мъреї, стъ дн кэмпънъ къ о колонъ де арцінт віў налть ка де 28 палмаче де Паріс, сеаў $22 \frac{2}{5}$ палмаче домнеші, юръ де аль де 32 палме, аша дар о колонъ де арцінт-віў де ачасть днълціме, ші де о вазъ де 1 палмак патрат, апась къ о греэтате ка де $5 \frac{1}{2}$ окъ, дрепт каре апъсареа аерэлъ аспрапаны ом де міжлок, акърхеа съпра-фацъ се поате сокоті де 15 пічоаре патратіче, есте де $272 \frac{1}{4}$ кжнтаре, юръ апъсареа аерэлъ пе тоате фаца пъмжнтель, сеаў пондэлъ абсолют(греотатеа) ал днтречей атмосфере віне ка ла 96,480 вілюане де кжнтаре. Фінд - къ тоате трэпэріле прін кълдэръ се днтынд, юръ прін фріг се дндеась; де ачеса аерэл кжндеў щермаре се паре къ вре съ не днече ші нѣ не пэтем ръсфла лесне, дар съндѣнс пе вмрфэрі де мэнці днналці сімцім о деосевітъ префачере дн ної. 6.

Аеріані, се нѣмеск үрмътрый лбі Аеріс, ын кълэгъ семіаранік дін Понт, кареле пе ла 350 ера преот ла Севастеа дн Арменія. Ел пердэ спангелма са вржнд а да нозъ үмвъцтэрі, адекъ къ нѣ есте. нічі о деосевіре днтре пътереа преоцаскъ ші архіереаскъ, ръгъчънеа ші жъртва нѣ пот фаче нічі пе ын ом ферічіт, постэріле сжит де пріосос, ші къ крещінії нѣ мънжнъ меллъ пащілор, фінд къ Хс. есте ачеста. Прін ачесте үмвъцтэрі

рътъчіте, аў трас аспрапъші үрціа епіскопълуй Евстатіе. Үрмъторій ачестор үмвъцтэрі с'аў алэнгат де прін вісерічій, ші днкэржннд с'аў пердэт. 5.

Аеробапі, къльторі прін а-ер, нѣме дефымътор, дат лбі Аристофан ші філософілор времеі сале. 5.

Аеродінамікъ, ачеса парте а Механічей дналте, кареа үмваци деспре леціле трэпэрілор експансівіле ші кэргътоаре. 5.

Аероколоанъ, се нѣмеше аерэл атмосферік афльтор престе о съпрафацъ хотържть. Се днцильде фіреще, къ ачесасть експресіе есте нѣмай ідеаль. 4.

Аероліте, вѣкъці де шатръ че пікъ дін аер, каре днтр'адевър сжит проджктэрі атмосферіче. 5.

Аеромантіе, mestешжбл де а презіче дін феноменіле аерэлъ лжкбрі вітоаре. 5.

Аерометріе, се нѣмеше къпріндереа тѣтэрор үмвъцтэрілор деспре днсшіріле аерэлъ ші анжме: леціле аместекъреі, мішкъреі ші еквілібріе аерэлъ. Леціле Еквілібріе се днделінеск прін о алтъ үмвъцтэръ нѣмітъ газометріе, юръ резултатэріле челоралалте, де ші се пот лза нѣмай дін аерэл атмосферік, се аплікъ центръ тоате фліделе експансівіле. 4.

Аеронафтікъ, щінца пльтиреі дн аер. 4.

Аеростат, балон аерік, се нѣмеше о машінъ, кареа есте менітъ де а се сі дн със, пентръ къ а ей спеціфікъ греэтате, есте маі ышоаръ дект аерэл. Чеа житъ черкаре аў фъкто Стеван Монтголфіер ла 1782. Ачеста лжжнд дн бъгаре де самъ съіреа фэмблей дн със, жі вені дн мінте, къ прін апрайдереа ынор хъртій днтр'ян мік балон де матась се събіе аерэл, ші се үмпѣцінеазъ спеціфіка греэтате.

Черкареа с'аў німеріт, ші балонбл
се сі пынь ла сэфібл касеі.
Дэпль ачеаста дмпреснъ кё Фра-
теле с'ё Йосеф Монтголфіер, ұн-
чепс май кё ржвнъ а фаче чер-
кырі афаръ ла аер, әндэ і с'аў
німеріт а ръдіка ән балон май ма-
ре ла о дынліціме де 70 палме.
Ачеці дой фраці аў фост афль-
торій Монтголфіерілор, каре
ди қаржид с'аў фъкэт аша де
марі, әнкът ші оамені аў ұнчеп-
ст а се ръдіка ди сес кё дын-
селе. Балонеле аеріне нэміте
Шарліере, аў нэмеле лор де ла
професорыл Шарл дін Паріс, ка-
реле әмпле балонбл к'юн газз
ідроцен фоарте әшор. О гре-
жтате афльтоаре ди фэндбл
мъреі май әшоръ де кът апа,
преком лемнбл де плютъ, тре-
бъе негрешіт аша де мълт съ се
ръдіче ди сес, пынь че ән афын-
це пе сэпрафаца апей. Фінд къ
аербл че не әнкънциръ нэ есте
алтъ де кът о апъ, дысь мълт
май съпіре ші май әшоръ, апоі
пентръ ачеаста ән лекръ, каре-
ле прін әмплерае кё ән аер май
съпіре, се фаче май әшор, тре-
бъе съ се ръдіче дэпль прінципія
қыноскътъ, къ о әмезаль спепі-
фікъ май әшоръ, се ръдікъ ди
ачеа май греа пынь че афынде
деасыпра еї, преком әнтделемнбл
ди апъ.

5.

Аеростатікъ, әмвъцътбра
деспере лециле әквілібріе аер-
лай.

4.

Аеротрацер, се нэмеше о
пэтернікъ мішкаре а аербл
спре ән лок хотържт, са се на-
ще қанд әнтрън лок кё аер съпі-
ре, се словоаде ән аер май
грэй. Аеротрацерае прічинзеще
омжліві кънд есте әнферемнитат
гэтенар ші ревматісмъ.

5.

Аерофіте, (вез Метеорофи-
те).

5.

Аеродевіа (trachea), се нэм-
еше каналбл, кареле де ла ка-

пътбл гжтіцеі, дэче аербл атмо-
сферік прін афторбл пльмнелор
ди лънтръ, ші прін ръсфларе
жл дъ қаръші афаръ. Еа се ал-
кътбеще дін състанції свиркоа-
се ші піелоасе әнавәціте кё ба-
ле, пентръ каре аре ші о мәлді-
ме де гіндіре вълоасе. Дақъ це-
віа аерікъ дін лънтръ се дмп-
ноеазъ, атжнчі се наще офтіга.

5.

Аерожнкълзіре, се фаче
прін барекаре ңевій, че се афль
прін қыммрі, ші каре әмпръщі ән
аер фервінте лжат дін қолтіорбл
әнкълзіт а қыммріе де әнкълзіт.
Прін П. Т. Маиснер дін Віена се
аджъс ачеаста әнкълзіре ла о
май маре десъвършире, са ікономі-
сісеще мәлте лемніе ші әмпръ-
щие қылдара әнтрън кіп потрі-
віт.

5.

Аесон, пърнителе ләй Іасон
қыпітенія Аргонаүцілор, ші рігъ де
Іолкос ди Тесаліа, се ръстэрнъ
де пе трон де кътры прівігнбл
сез фрате Пеліас, дысь прін но-
рочіта әнтэрнаре әндеръпт а ләй
Іасон се ашезъ әаръші ди а ләй
вредніchie. Дәдре скріеріле әнора,
ар фі мэріг адънат къ сәніце де
боу пе каре іл деді Пеліас. Іа-
ръ дыпре алці, прін въттарі Фер-
мекътоаре дате ләй де Медеа, се
префъкъ әнтрън ом де 40 де
ані.

5.

Аетіон, ән зәграв грек. Та-
блобл ачествеа әнфъшопітор а-
морхлай Роксанеі кё Александр-
чел-маре адажнідбсъ ди үіокб-
ріле олімпіче, аў къщігат аша де
мълт пльчере а презідентълі а-
честор үіокбръ, әнкът іаў дат ән-
тръ әнсоціре пе фіка са.

5.

Аетіт, нэміт ші шатра въл-
тэрбл. Чий векі кредеа къ ар-
авеа о пэтере афтьтоаре ла дес-
грекърі греле.

5.

Аетон, нэмеле вълтэрбл, ка-
реле родеа фікатбл легатбл
де стжникъ Промітей, пынь че л'аў
әнчіс Еркбл.

5.

Аеціе, 1) Фи генерал роман, кареле съб Димпърапій Оноріе ші Валенціан, бътъ фи къмпій Каталоніей пе Атіла фи фрікоштъл домініторъ ал Хенілор ла 451 д. Д. Хс. Валенціан III дін пісмъ 'л єчісъ къ дисъш мжна са ла 454. 2) Фи атеїст фи съта а патра дін Антіохія, аў фост маї фитъш віеръ, апої кърпітор де кълдърі, дєпъ ачеаста арцінтар, маї търаіш дофтор де ръні ші фи-сфжшіт аў фамвъцат діалектіка ла Александрия. Ел нѣскочі о мѣлціме де адаосѣрі фи релігіе, ръзъмате маї къ самъ пе софіс-ме, фъкжидесь діакон се дісхі-ротонісі ші се съргачні де кътъ Констанціе ла Чілічіа, маї тързій се фъкъ архіереѣ, ші ла 366 мѣрі фи Константінополі. 3) Фи доф-тор дін Аміда фи Месопотамія, кареле пе ла фи чепѣтъл сътей а шеса аў лъсат о карте де Меді-цинь нѣмітъ Тетрабіблос, че есте о адѣнаре німерітъ де кънощін-целе медіцінале а времей де а-тѣнче.

5.

А жър, ла късстѣрі се нѣме-ще тівітъра къ феліріте ворті-челе, іаръ ла жъваердій фи пре-цѣрареа ѣніе петре нѣмай пе мар-цине, фи кътъ съ фіе словод ші фаца ші доссл.

4.

Азабі, (Азай), солдаці тѣр-чещі, карій се нѣмек ші Моселем сеау словозі, центръ къ еі не-плътінд нічі о даре, фак нѣмай слѣжке мілітаре.

5.

Азазел, (Саммаел сеау Са-міел), есте ла Іідеї ші Махоме-даній маї мареле діаволілор, жи-тъгул фи шъльтор а оаменілор.

4.

Азапі, Піонері тѣрчещі. 4.
Азара, Іосеф Ніколо, кава-лер, нѣскот ла 1731 фи Арагонія, аў съвършіт ст҃дійле фи фи-нверсітѣціле де Хеска ші Саламанка. Фи времеа петречерей са-ле ла Рома, ѣнде аў фост трі-мес ла 1765 ка амбасадор а Кра-

иблѣ де Іспанія, аў въдіт ді-пломатіка са щінць фи мѣлте фи-тъмпльрі фи съмнътоаре. Ля 1796 аў фост трімес Азара ла Бонапарте, ші аў міжлочіт паче. Ля 1798 аў мерс къ фи сърчинрі діпломатіче ла Паріс, ші аў мѣ-ріт аколо ла 26 Ген. 1804, дѣ-пъ че де маї мѣлте орі піердѣсь фаворъл кърпей сале. Центръ нѣ-реа че аве Азара асѣпра щінцелор ші мъестрійлор, мъртвріеск ві-ліотіка ші колекція са де кадре ші антічіе.

4.

Азекі, се нѣмеше сълтана фав-орітъ, каре наще сълтанчлѣ-чій, майка челобі фитъш фін се нѣмеше Бѣгък - Азекі.

5.

Азеле - Лапмарк, чеа маї съдікъ провінціе а Лапоніе, къ 1,200 лъкѣтъре пе 150 міле па-тарате.

4.

АЗЕН, фи Мітолоціа нордікъ зеи: Одін, Тор, Балдър, Ніерд, Фріер, Хаімдал, Брага, Хедер, А-лер, Відар, Валі, Форсате, Локі (Tip).

5.

Азіл, фи лок сѣнніт, лок де скъпаре ѣнде чеї прігоніці афла сігѣранціе. Фи тімпѣріле векі се сокотеа де ачест феліт де локѣрі тоате темплѣріле, алтарсле, ста-тъеле зеілор &, ші съв Теодосіе пън ші тоате локѣріле, гръдінеле ші каселе вісерічілор, іаръ фи тімпѣріле маї ноњъ слѣжea де а-зіл ші палатѣріле амбасадорілор.

4.

Азільт, фи къважит а Кавалеї Ісаэлітене, чел маї спірітъос кіп а Дѣмнезеещей продѣчері.

5.

Азіміці, де ла азімъ, адекъ пжне недоспітъ, ѣн нѣме че се да Католічілор спре деосевіре де крещій ортодоксі, фінд къ чій дінтъш фи тървѣнца ла чіна чеа де тайнъ пжне недоспітъ.

4.

Азімѣт, де ла аръвеще, се паре а фи съмнъ ѣн лок пе чеъ. Азімѣтъ ѣніе стеле, есте аркъл дін орізон къпрінс фи тре чеъ

вертикаль а ачелей стеле, ші дынtre мерідіаныл обсерваторылжі. Обсерважнд стеаذا днаінте де кәлмінаціе, азіметтәл се нәмеше остік, тар дн мінёттәл кәлмінаціе ші дәпіл ачеста обсервовать, есте — О сеај вестік. 6.

Азіолі, Боніаціо, нұскет ла 1769 да Корецио ғи Модена, аү фост профессор де мәзікъ ші компаніст Файмос. Ел аү дынтемеет дн ачеса політіе о схоаль де мәзікъ, ші аү мәріт ла 18 Mai 1832. Де дисемнат есте ывражыл сеү нәміт схоала де клавір ғи трій томбры: L'allievo al cembalo. 4.

Азімер, Азімір, о провінціе дн Індіа, кб чінчі міліоане лъкшіторі ші кб капитала де асеміне нәміре, дн еа есте резіденція сұлтанылжі. 4.

Азов, політіе ші четате дн губерніа росіанъ Екатерінослав, кб 3,000 лък. да гура Денблей, аү фост майнанте а Генезізор, де ла карій аү лжато Тімбр Ленг ла 1392. Дись ачеста каръш аү піердәто ла 1471 лжатъ Фінд де кътъръ Тарчі, ші токма ла 1774 дәпіл че аү фост пе ржид дн стъпніреа тарчеаскъ ші росіанъ, аү ръмас пентръ тотдағына а Rocioi. Мареа Азовъ, есте ын голф а мъреі Негре, ші се нәмеа одінеоаръ Палес Меотіс. 4.

Азолені, Іоан Бернардин, аү фъкѣт ла Рома днкъ дн анжл 1618, фігері фоарте мъестрите дін чеаръ. 4.

Азоліні, дої поеці Италіені; 1) Дечіо, нұскет дн Фермо ла 1623, ші морт дн Рома ла 1669. 2) Лоренцо, епіскоп дн Нарні, аү мәріт ла 1632. 4.

Азопес, нәмелек а маі мәлітор ріӘрі дн Гречіа веке. Зінбл ріӘлжі Азопес с'аҗ лжптат кб Жое, кареле пріфъкѣт дн вълтэр аү воіт съ'ї фәре пе фіка са, дар с'аҗ ышіс де ын фәлліпер. 4.

Азорат, есте ла Мохамедані адоха карте дәпіл Коран. 4.

Азоре, нәмелек ынені грэле де інсөле а Портгезізор, дынре А-Фіріа ші Амеріка, 9 да нәмър, кб 200,000 лъкшіторі, чеа маі маре парте Портгезі пе 52 $\frac{1}{2}$ міле патрате. Ачесте інсөле сұнит: 1) Сан-Мігел кб 85,000; 2) Санта-Марія кб 5,000; 3) Тер-Пеіра кб 29,000; 4) Граціоза кб 7,500; 5) С. Георгіе кб 11,000; 6) Піко кб 25,000; 7) Фаял кб 24,000; 8) Флорес кб 13,000; ші 9) Корво кб 600 лъкшіторі. Діши ачесте інсөле сұнит вълканіче, ші адесеорі чертате де кәтрембре, тотыш пъмжитълор чең мененос есте фоарте родіторі. Чел маі маре меніте есте Піко, дналт де 8,000 әрме, яръ кліма есте дндеошіе сънънтоасъ. 4.

Азот, есте о парте газоасъ а аерблей атмосферік, дн 100 де мъсірі волемінале кәпірінде 79. Арзжид ын трап дынтр'зи вас дынкіс ел ръмжие, къчі нәмаі оксіценжл че'й аместекат кб джиссл дылеснінд ардереа се місткіші, дәпіл каре траппел се стжыце, къчі азотбл сінгір из дылеснішіе нічі ардереа нічі ръсфлареа. Дн пърциле че-ле компюсе анималіче се афъ дн маре күтіме, яр дн илжіте, афаръ де върещі, чева маі пъ-цин. Өніт хемік кб оксіцен дынформъ дынчел маі дналт град де оксідаціе акріме нітрікъ, кб і-дрофен дъ газбл амоніакал, яр кб кърбжне чіанбл, кареле'й база чеа маі веніноасъ а акріме нәміте чіаніче. Греэтатеа специфікъ а Азотблей есте O, 976. 6.

Азотоксід, ші Азотоксід-бл, сұнірі де оксіцен кб азот. Еле ні се дынфълошазъ ка газжрі фъръ колор, дись чел дін-тър кәпірінде о маі маре күтіме

де оксіцен де кіт ачест дін ҳрмъ.
6.

Азот-оксід, есте ғаз фъръ колор, нічі арде нічі се поа-
те ръсфла ғн тржисбл; пе ма-
теріле анимале ле колореазъ
галъян, ғн контакт қа аерәл ат-
мосферік ғнформъ азәрі порто-
калій ғнкіші, ші се префаче ғн
акріме нітрасть. Ел се капъть
солвінд арғын-вії сеаү арамъ
ғн акріме нітрікъ ла қылдаңъ.
6.

Азот-оксідәл, есте ғаз
фъръ колор, аре ғн гъст дәлчіү
ші ғн мірос плъкѣт, не пәтем ръ-
сфла ғн тржисбл ғнделәнг фъръ¹
вътъмаре, ба ғнкъ продуше
ғн нои атение о аменцаль плъкѣтъ,
дрепт каре се нәмеше ші аер
де плъчере. ғнкіжид ғнтржин-
сбл вр'ян анимал, моаре ғнсфир-
шіт де некхрмателе фъптәрі а
ле аменцелей. ғнтр'о температъ-
рь ғнсъмнатъ ард ғн азот-оксі-
дбл тржіріле арзівіле. Ел се
поате аместека қа апъ, алкохол,
етер ші олоіш, ші се капъть сол-
вінд цінк ғн акріме нітрікъ и-
кончентратъ, сеаү ғнфіржин-
тжид нітрат де амоніак ғнтр'ян
апарат пнеуматік ші прімінд га-
збл пе саламбръ кончентратъ.
6.

Азжеро, ғн профессор, аү фост
пърташ ла конжєраціа асъпра ві-
цеі леі Болівар, ші с'аү педеп-
сіт қа моарте ла Богота. 4.

Азжланғс, ғн тіпограф, еді-
торъл Септагінтеі, (траджереса
тестаментъләй векій ғн лімба
гречеаскъ, везі ачест артікол),
ші сокр леі Алдес-Манжіс.
4.

Азжр, 1) колорбл чел алва-
стръ а чериулы; 2) Азжрпатръ
се нәмеше о піатръ қа колор
алвастръ ка чериул ші 3) ғл-
трамарінбл. 4.

Аі, ғн лімба індіанъ ғнсъм-
неазъ стръбенбл. 5.

Аі, о стжнкъ вароасъ ғн Ва-
тланд, каре се ғналицъ 7,070
әрме престе фаца мъреі. 5.

Аіа, 1) ғнтыя гъвернантъ а
прінцілор кръещі дін Спанія, 2)
ғн шагъ фіешікаре гъвернантъ.
5.

Аіакс, 1) Локріанбл (дін Ло-
кріс), сеаү чел мік дін протива
ләі Аіакс Теламоніанбл, аү фост
ғінж рігті Оілеңс дін Локріс. Ел
аү фост прічиніторицл ненорочі-
реі Греchілор ғн ғнтрнарае лор
де ла Троя, къчі прін аса нер-
шннатъ фаптъ фъкѣтъ ғн темпілбл
Мінервеі дін Атена, аү ғнтртат
мжай ачестей зіне. 2) Теламоніанбл (нәміт аша де ла пърін-
теле съү Теламон ріга де Салам-
міс), сеаү чел маре нәміт аша
пентръ мърімека тржпблей съү,
ғінд къ нічі ғн ероў, дін кжі се
афла ғн ръсбоңл Троадеі, нә се-
ра ғн старе се поарте скжтбл
сез. Ғәпъ моартеа ләі Ахіл къ-
пътжид армеле ачестія Одісей
ші нә ел, къз ғнтр'о фэріе ғн
каре сінгір се оморж. Омір аү
кънтат фаптеле сале, каръ Со-
фоклес фэріа са, 5.

Аіакъхо, о політіе ғн ре-
пюбліка Перу дін Амеріка, қено-
скѣтъ прін вътъліа ғрматъ ако-
ло ла 9 Декемвріе 1824 ғнтре
6,000 Спаніолі ші ғнтре ғн нә-
мър май мік де Сөд-Амерікані,
съб генералбл Сінкре, прін каре
с'аү хотържт соарта репюблічеі
Перу. Бірғінца с'аү хотържт ғн
партеа патріоцилор, дәпъ о ләптъ
ғнкрвнатъ де ғн чес, ғн каре
Амерікані аү авт 370 морці ші
609 ръніці; каръ дәшмані 1,400
морці. ғн ачеса зі ғн ғрмареа ка-
пітълациеі аү треъкіт се депе ар-
міле 16 генерал, пе атжыа коло-
нелі, 68 суб-колонелі, 484 оффіцер
ші 3,200 солдаці де ржнд. 4.

Аіала, Педро Лопец де, нъ-
скѣт ла 1342, аү фост маре кан-
целер ғн Кастіліа, ші автор лъб-

дат; ел аўт фоарте маре дніріпіре сэб Петръ чел крэд, Іохан I, Енрік II ші III. Аіала аў мэріт ла 1407. 4.

Аіан, сеаў Ашан, о царь дні Африка ла пермэріле очеанълі Індік, аре о житіндере де 550 міле спаніоле, де ла промонторія Гвардафі пынь ла ржэл Мадагашо. 5.

Аіачіо, капитала інсулей Корсіка, кё бын порт днісъмнат ші 6,600 лъкбіторі. Аіачіо есте локал нащерей лёй Наполеон ші а фрацілор лёй. 5.

Аіаш Іахіах, (Бен-Аіаш, Бен-Салем-ал-Асіді, сеаў Аббевієр Шаабах) бын тэрук літерат, кареле дэпъ спіннереа Мэсслманілор аў четіт Коранбл де 24,000 де орі, ші а кърбіа піеле архіка разе. Ел аў мэріт ла 709. 5.

Аівлер Госсеф, бын вестіт компоніст вісеріческ, нъскют ла 1765 дні політія Аўстріань Швехат. Дні ал 6-ле ан ал вікстей кхінтъ дні клавір бын концерт фоарте греў, ші апоі дмвъцъ дні семінаріл Віене ла вестітбл Альбрехтсвергер. Дэпъ десфінциарае семінаріллі ла 1782 аў хотыржт а дмвъца леціле, ші трэбэлі пентрэ аші агонісі челе де невое съ дее лекцій де мэзікъ. Дніржнд дні маі де апроапе реалії кё Хайден ші Моцарт, Фъкъ днісемнітоаре днінітірі дні карпіера че апъкасе майнайнте, ші ла 1793 ацэнсь а фі діректор коржблі дні вісеріка Скоцілор, ла 1801 професор де мэзіка вокаль, ла 1804 віце капел-маістэр, ші ла 1824 ёрмътор лёй Саліері. Днінте маі мэтле компъніері асале марі ші мічі, бын реквіем (кхітаре ла поменірі) есте чеса маі вестітъ. 5.

Аівале, сеаў Кідоніес, о по-літіе гречеаскъ дні Анадолія, кё 36,000 де лъкбіторі, аў фост дэпре леціле републікане окър-

мітъ де кхітъ бын кадіў тэрческ, ла 1821 с'аў дъръмат дін темеліе. Днікъ дні анэл 1747 ера нэмай бын сат недисъмніторі. 5.

Аігълф, нъскют дні Блоа ла 630, аў фост бын кълбгър евла-віос венедіктін, абате ла Флеріе Лоара, ші пе ёрмъ дні мона-стіреа Сан Оноре де ла 661. Да анэл 673 бын новіл ацётторат де Аркадіе ші Колбмвъ, кълбгърі дін монастіреа са, л'аў прінс дм-презънъ кё топі партізанії сей, ші л'аў чокъртіт ла окі ші ла лімъ, дэкъндэл маі днітъ бын інсюла Капарія, ші доі ані маі тързій дні Корсіка, бынде варварі наў ръ-піт віаца. Аігълф ш'аў прегътіт ачеасть трістъ соартъ маі алес прін дісціліна са чеса аспръ де монастіре. 4.

Аіданъс, Аідъс, Мандог, Методъс, фігул стелей, нъмелे бынѣ фъкъторіх де мінені, нъскют дні Ірланда пе інсюла Ініе Брегай. Ел аў мэріт ла днічепутбл суеті а шептэа, ші пентрэ лъкбръріле сале с'аў ашезат днінте Сфіні. 5.

Аідіа, дні філософія Індіенілор се нэмеше натэра мораль а оа-менілор. 5.

Аідін-Гэсэлісар, бын ці-нэт дні Натолія. Дні анэл 1829 лъкбіторі не маі пэтжнд супері дмпілъріле Агы де аколо, аў ке-мат днірэ ацётторі асупра лёй пе Кол-Алі, къштеніа оставшілор мэнтені Зеібеч. Ачеста кё 3,000 оамені венінд днірэ ацётторілор, с'аў днініс лжнгъ сатэл Байнедір де ковършітоареа пъ-тере а лёй Ібраім Паша де Ро-досто, дэпъ каре тръгжнідэсь дні мэнці, ёрмъ маі департе ре-сюнл. 5.

Аідонеъс, 1) бын рігъ а Молошілор дні Епір. Кхнеле лёй нэміт Чербер аў оморжт пе Ші-тоъс, ші аў прінс пе Тезеъ, карий

аў воіт а ръпі де ла джнсбл пе Просерпіна, фйка Чересеі. 2) Ӯн ріў лжнгъ Троіа Ӯн Фріціа. 5.

Аідонія, сеаў Парамітіа, Ӯн лок Ӯн Теспроціа де майнайнте, нэ де парте де лакбл Ахербзіа Ӯн Санџакатбл тэрческ Ганіна.

5.

Аідос, сеаў Ідос, Ӯн лок днсемнат Ӯн Санџакатбл Сілістріе Ӯнtre Константінонолі ші Сілістріа. Ӯн аирапіреа ачестъеа се афль Ӯн ісвор калд, престе кареле Сълтанзбл Съллейман аў порончіт а се фаче о болть маре.

5.

Аік, Хъбертъс ші Іоан, доў зэтграві вестіці, нъсквці ла Масаік пе ла міжлокбл веакблбл ал 13-ле, аў мерс амжнде ла Браге, ші апоі де аколо ла Гент, Ӯнде аў зэтгръвіт кадрбл чел міжнат: Ӯнкіна реа міелблбл, пе каре се афль песте 300 фігблр. Маі алес Іоан Аік се поате нэмі афльторук зэтгръвелей кб олох. Філіп де Бэрғэнд л'аў нэміт консілер ал сеў. Трэпбл лбі Хъберт се афль днорможнат Ӯн катедрала дін Гент, іар а лбі Іоан Ӯн вісеріка Сф. Донац дін Брюгге. 4.

Аікардо, Іоан, Ӯн архітект дін Кънео Ӯн Шіемонт, аў мэрт ла Генча Ӯн анбл 1625. Ел аў дніченют аколо Ӯнбл дін челе маі марі апеджкбрі, пе каре дэпль моартеа са л'аў съвършіт фінбл съў Іакопо. 4.

Аікенс, вестіт зэтграв історік, нъсквт ла 1600 Ӯн Анверса, іар анбл морцеі лбі нэ есте кънос-кет. 4.

Аікін, Іоан, нъсквт Ӯн Іар-мэт ла 1746, аў ֆмвьцат Меді-цина ші Хірбрія, ші аў трыйт а-поі ка дофтор ла Іармэт, Нор-фелк ші Стоке Невінгтон. Ӯн ҳрмъ с'аў днделетнічіт нэмай кб лжкрърі літераре, ші аў фост Ӯн кбрс де маі мблці ані едітор га-

зетей Monthly Magazine. Дін скрі-еріе лбі вредніче де днсъмнат смнт: Général Biographie (10 том. Ӯн 4⁰), ші о скріере деспре аплі-карез історіі натэрале ла пое-зіе, Ліпска 1779. 5.

Аікінс, (Лбчі), о дамъ енгле-зъ, че аре маі мблте скріері фоарте прецбліе, ші се афль Ӯн-къ Ӯн віацъ. 5.

Аілаў, о політіе Ӯн пінётбл Кенігсберг кб 2,100 лъкбіторі, днсъмнат прін вѣтъліа ҳрматъ аіче ла 7 ші 8 Февр. 1807, Ӯнтрэ ӯніта арміе росіанъ ші пра-сіанъ кб ачеха Францезъ. Бенінгсен ғъкъсъ о мішкарэ кътър Вітъла пентрэ а скоате дін мж-на дышманблбл четъціле Гра-денц, Колберг ші Данциг, ші кътър сфърштбл лбі Ганзаріе 1807 Наполеон пърсінд Варсавіа, дэ-пъ маі мблте ловірі Ӯн каре пердэ о мблціме де солдаці, кэпрінсь політіа ла 7 Февржаріе. Діміна-ца Ӯн 8 Февр. се днічепж дін ноў лжпта кб Росіеніі пе каре ел жі ръспінсесе, ші Наполеон нъ-вълі асюпра центрблбл лор Фъръ а фаче вре о ісправъ. Маршалбл ав-реепінсе аріпа стжнгъ а Росіен-лор ші невоі ші пе центрэ а фа-че о мішкарэ ретръгътоаре. Ӯн ачест мінэт Лесток алергжнід кб ай сеў Прэсіені Ӯнтрэ ажэтор, статорнічі іаръші еквілібріа. Росіеніі с'аў трас Ӯндъръпт, дар нічі Наполеон нэші афънсь скоп-бл лжкрърілор сале де а лба Кенігсбергбл, ші аша амъндось пърціле жші днсъшea вірбінца. Росіеніі аў лгат 13 вэлтблрі ші 6 стеагблрі; нэмърбл морцілор лор се съеа ла 7,000, іаръ дэпль алціј ла 12,000; Францезъ се зі-че а фі пердэт ла 42,000, кэ тоате къ ей аратъ а фі маі пъ-цині. 5.

Аіленспігел, Тіл, къноску-бл авантюріер герман, с'аў нъ-сквт пе ла сфърштбл веакблбл

ал 13-е ла Кнайтлінген лінгъ Шененстед дн Брюнсвіг сеаъ дн сатэл Пампаў дін Лаўенбюрг. Ел нэмаі дін драгостеа че авеа кътъ авантюре, аў չмблат прін Саксонія де дос, Полонія, Вестфалія ші аў ацинис днсфіршт пънь ла Рома. Ля 1350 аў мэріт ла Мелн лінгъ Ліхбек, энде днкъ се афль піатра мормжніцэлі съч къ о огліндъ ші о бухнъ пе джиса. 5.

Аілер, 1) Леонхард, чел маі вестіт математік а веакълі трекът, с'аў нэскэт ла 1707 дн Basel, аў ڇмвъцат ла вестітэл Юан Бернблі, ла 1727 кемат фінід аў мэріт ла Петерсбург ші ла 1741 Фрідеріх-чел-маре пофтіндель ла Берлін, аў парадосіт аколо ла Академія пънь ла 1766, ші апої днітерніндэсь ла Петерсбург, аў мэріт дн 7 Септ. 1783 ка діректор щінцелор математіче ла Академіе. Дінтре фелікіріте-ле днавъцірі пентрэ каре есте математіка датоаре а мэлпъ-мі ачестій бърбат, ноі вом дн-съмна нэмаі теоріа са чеа ноў деспре лэмінъ. Ел аў скріс 45 де ڇвражжрі марі ші 681 де ал-кътцірі маі мічі. 2) Йоан Ал-брехт, фінл челкъ дінтъй нэскэт ла 27 Ноемв. 1734 дн Петерсбург, аў мэріт ка консіліер де Стат дн 6 Септ. 1800. Ел с'аў днсъмнат прін маі мэлте тратаций математіче, дінтре каре 7 съніт ڪونоскете де бъне, арътміндэсь вреднік ڇрмътор ڇнгі асеміне вестіт пърінте. 5.

Аілерт, Рэлеман Фрідеріх, архіерэй а бісерічей Евангеліче дн статэріле Прэсіе, нэскэт ла 5 Апріл 1770 ла Хам дн комітатэл Марк. Дэпъ съвършіреа ڪرسрілор Теологіче дн Хале, аў фост предікатор дн Хам, ла 1816 предікатор де ڪورте ші де гар-нізон дн Потсдам, ла 1818 архіерэй а бісерічей Евангеліче, мъ-

дэлар Сфатэлі де Стат, а мі-ністеріеи треілор бісерічеші ші а ڇнвъцьтэрілор پъбліче. Дінтре скріеріле сале челе маі дн-съмнате съніт: Прівірі ас়пра а-девърірілор крешінътъцій ла ді-спърціреа бісерічей Евангеліче де чеа Католікъ. Деспре віюшіа дэхълі ші лініщеа ڪیуетэлі дн предічій, ш. а. 5.

Аілі Петрэ, (Ailly Peter, Petrus de Alliaco), эхоластік ші Теолог, нэскэт ла 1350 дн Компінгне, ші морт ла 1425, аў фост профессор ші канцеларія ла ڇنіверсітатае де Паріс, епіскоп де Камбре ші кардінал. Ел аў апърат земісліреа прін дэхъл Сфінкт а ф. Фечоареи Маріе. Контімپраній сеі л'аў нэміт вэлтэргл Франціе ші ڇоканбл ръڻ-کر-دінчошіلор. 5.

Аілі д'Анері (Ailly d'Anne-гу, Філіп, Канцеларія де, аў мэріт ка генерал-лейтенант ла 1766. Ел с'аў деосебіт прін ڪراожжл сеј дн маі мэлте експедіцій де ресбоӣ, یар маі کъ самъ дн ڄپ-теле де ла Фонтеноа ші لавфелд, де асеміне ші ла асалтэл де ماستріخت. 5.

Аілхажд, 1) Йоан, Барон де Каствелет, нэскэт ла 1674 ші морт ла 1756, аў фост хірэрг ші доктор де Медіцинъ, ші аў афлат правэл аша нэніт аілхаждік, кареле се сокотеа ка дофторіе ڇنیверسаль. 2) Йоан, Каспар, фінл челкъ дінтъй, аў фост дофтор алес, ші аў мэріт ла 1800. 4.

Аімо, ла Лапонезі се нэмеце локъл петречерей ڦفлетелор. 5.

Аімон, Хаймон, Прінцэл Арденілор. Дэпъ کэм се зіче, ел аў фост контімپран کъ Карол-чел-маре, ші пърінте а челор патрэ фий ветежі а лэй Хаймон, карій аў лзат ڪالбл чел мінѣнат а лэй Баіард. Чел маі маре дінтре джинший, нэміт Ренó сеаъ Pi-

налд аў сёферіт моарте де мартир, ші дн чінстеа лмі с'аў зідіт дн Колоні о вісерікъ нэміт а Сф. Ренó.

5.

Аінавахті, ён санцакат турческ, че се ціне де ачел а інслелор, кш 50,000 лъкіторі, чеа маі маре парте Гречі, пе о днітіндре де 66 міле патрате. 5.

Аінард, банкіер дн Генф (Ченевра дн Свіцера), ёнкл дін чій маі новілі ші маі днцьлепці філеліні, нъскют ла 28 Септ. 1775 дн Ліон, аў фэйт дн времеа революціей кш фаміліа са дін Франція ла Генф, ші аў днтемеет дн Ченга ла 1795 о кась де негоц. Кш ачелааш ероісмъ, кш каре майнайтэ с'аў лъптаат ла апърареа Ліонблі, се лъпть дн ֆрмъ ші аіче дншірбріле коменданте де Масена. Де ла 1810 днсоціт кш фрмоаса ші днцьлеалта Лбліна, аў петрекът лініштіт, іар ла 1814 с'аў трімес ла конгресбл де Віена ка депэтат а републічей Генф, ші апої ла 1818 де кътъ мареле Дукъ де Тосканы ла ачел дін Аахен. Дн амбл 1820 се фъкъ новіл де Тосканы, ші се нэмі консіліер де кърте. Дін ачаасть време кш чеа маі маре статорнічіе аў дмбръкошт партіла Гречілор, че се афла дн о трістъ позішіе, аў фъкът дн фаворбл лор маі мэлте къльторі ла Лондра, Париші Рома, ші аў фост прічіна чеа де къпітеніе, къ дн амбл 1826, 27 ші 28 с'аў трімес дн Гречія днсемнътоаре соме де бані.

5.

Аінімлі, ён цінкт турческ лжнгъ ісворбл різлі Арпатшай.

5.

Аінос, нэмеле челор днты лъкіторі а інслелор Кэріле.

5.

Аінтав, о політіе дн Сіріа, вестіт пентръ сафтіанэріле бънне, че се фак аколо.

Аіпіс фръ, нэмеле ёнкі сойде нъпіркъ веніноась дн Оланда ноўбъ.

5.

Аір, дн комітат дн Скоція кш 127,300 лъкіторі пе 28 міле патрате; капітала сіонімъ, аре 7,500 де лъкіторі.

5.

Аірас, ёрзіторіял Аіранілор-сеаў Аіраністілор, ёнкі секте дін сэта а патра, кареа тъгъджеа, къ Сф. Дых дн треіме ар фі деопотрівъ кш Татъл ші кш Фінл, пентръ каре с'аў афбрісіт де кътъ Папа Ліберіе.

5.

Аіренхоф, Корнеліе де, нъскют дн Віена ла 1734, с'аў фъкът дн ֆрмъ Фелдмаршал ші поет, ші аў фост маре протівік лж Шакспір ші імітаторілор сеі. Аіренхоф аў мэріт ла 1819, іар компаніеріле лж с'аў пэвлікат ла 1789, 1803 ші 1817 дн Віена.

5.

Аіріс, Іоан Баптіста, вестіт маі кш самъ прін дареа ла лъмінъ а маі мэлтор днсемнътоаре воужбрі, днтрэ каре се деосевеще: Abrégés des voyages maritimes depuis 1780 jusque à nos jours (1822—24). Ел с'аў нъскют дн Марсілія ла 1767, аў трыйт мэлтъ време дн Европа нордікъ, іар де ла 1803 дн Париш.

5.

Аісé, Мадемоазель, нъскют ла 1695 дн Чіркасія. Дн вірстъ де патръ ані с'аў кампірят дн Константінополі кш прец де 1,500 ліvre де кътъ амбасадорбл францез контеле де Феріол, ші с'аў адс дн Франція. Съб прівігереа Мадамеі де Феріол, камнатеі контелі, с'аў днтребжінцат тоате міжлоачеле пётінчоасе, спре а да чеа маі ёнъ едъкаціе, днсь с'аў негріжіт десевъліреа сімірілор морале. Дін даторія мэлцъміреі са с'аў сёпъс дорінцелор контелі Феріол, рефзінд стрълчітеле пропнінері а Дукъ де Орлеан. Днтрэ нъ-

мерошій ей дынкінъторі, кавалерэл малтез д'Аіді аў ўціт а къщіга ныбіреа ей, ші спре а фі пэрэре кё джиса, аў воіт а се лепъда де тагма са, дысь са с'аў дым-протівіт ла ачеастъ хотъріре, ші с'аў мэлціміт нэмаі де а се нэмі пріетіна лэй. Родъл ачестей ныбірі аў фост о фікъ, не кареа аў нэскъто дн Англія, ші съб нэме де Mic Блак аў ашезато дынтр'о монастіре. Фрмъріле лехб-сіеі ыніте кё о къінцъ амаръ, аў архікато дынтр'о боаль, кареа ла 1733 наў ръпъе віаца дн ал 38-^{ле} ан ал вірстей. Епістолеле ей сжыт вредніче де дысемнат атхт дн прівіреа псіхологікъ, кём ші пен-тры барекаре ідеі деспре кътева персоане трытоаре не атэнчє. Ачесте епістоле с'аў пъвлікат маі дытья сінг'єре де кътъръ Волтер (Паріс 1787), ші апоі дымрэзнь кё епістолеле дамелор Вілар, Лайфайт ші Тенсін. Паріс 1806, трій томърі.

5.

Аітелваін, Іоан Альбрехт, професор де Філософіе ші архітект дн Берлін, нэскът ла 1764 дн Франкфорт пе Маін, аў скріс о карте деспре Механікъ ші І-драолікъ (Берлін 1801), ші алла деспре перспективе (1810).

5.

Аітон. Віліам ын ботанік вестіт енглез, нэскът ла 1731 дн Контатбл Ланарк, ші морт ла 1793, аў фост едіторэл кърцеі Hortus Kewensis (3 томърі Лондра 1789 дн 8⁰). Тэнберг дн чінства лэй аў нэміт до пілжніт Аітонія.

5.

Аізга, о політіе комерціалъ дн Індостан.

5.

Аізл, (Bradypus tridactilus; der Ni; Unaū,) ын анімал де союл брадіподелор сеаў анімалелор тржидаве, тръеще дн Амеріка сэдікъ, есте сэп-мохоржт, ші аре трій геаре.

4.

Аізс Локбціс, о зейтате

ла Романі, къріа Камілбэс дэпъ къчеріреа Ромеі де кътъръ Галі, аў пороніт а і се зіді ын алтар, пентрэ кё са неконтеніт сфътэ-ісъ а се дытокаі зідэріле. 5.

Аіхах, о політіе мікъ лжнъ рібл Пар, шесе часасрі депъртать де Аэгебэрг, кё 1,500 лък-кітірі. Дн апрапіере се афла четъцзеа Вітэлевах.

4.

Аіхер, Патер Ото, професор де реторікъ дн Салцбэрг, аў мэріт аколо ла 1705, ші аў лъсат маі мэлте ывражжрі антікваріче ші філологіче.

4.

Аіхепалт, Петръ, нэміт ші Аспелт сеаў Раіхспалт, с'аў нэскът ла Тріер пе ла міжлокъл веаклбл аў 13-^{ле}, ші аў мэріт дн 5 Іюніe 1320. Дн тінерецеле сале аў фост невоіт аші къщіга храна са кё кънтареа пе ышліце, дар дн ышрь с'аў фъкът дофтор де къртеа дынпіратабл Рэдолф I, Епіскоп дн Базел ла 1296, ші дын-сфършт Архіепіскоп дн Маінц. Ел аў дынкоронат пе Енрік де Лэксембэрг дн Прага ла 1311.

4.

Аішах, фіїка лэй Абзекрэ, ші а трія соціе а лэй Мэхамед. Дынтрэ пъртініторій Ісламблі авеа са дн челе реліциоасе о азторітате фоарте маре, ші пентрэ ачеса адесеорі се нэмеа Новіах, адекъ Профітъ. Дынтрэ соціле лэй Мэхамед нэмаі са аў фост фечоаръ кънд с'аў късъторіт кё джисбл, ші пентрэ ачеаста татъл ей с'аў нэміт Абдалах Абзекрэ, адекъ пърінтале фечоаре. Еа аў мэріт дн ал 58-^{ле} ан ал ецірэ.

5.

Аіана, о політіе дн Аравія, вреднікъ де дысемнат ка локъл нащерей лэй Вехаб.

4.

Акъ, ын інстрэмент мік де оцелъ, кълт, політ (лъстрэйт), ла ын капът асквіт ші ла алтбл а-вжнд о бортъ лэнгъреацъ, нэмітъ ышке. Ачест інстрэмент се дын-тревбінцазъ пентрэ акоасъ сеаў

а рікама (а фаче тапісерії). Акъл се фаче дін ын фел де фіръ сеаъ сірмъ де оцелъ, каре прін машіні се тае ын лінііме де доъ аче. Фабрікантъл аскътє деодатъ ла юмъеле капете вр'о 50 де ачесте въкъці ротіндъл къ децетъл престе о кътє рътжидъ, пе кънд ачеаста се днвъртеше, въкъциле ла амъндюбъ капетіл се тае пе ла міжлок спре а се фаче доъ аче; апои се търтеск ла ын капть къ чіоканжл ші къ алт оцелъ аскътіл лі се фаче хрекеа. Дѣль ачееса о кътіме се днфіерхнитъ ын къптиоръ ші се аржнкъ ын апъ рече ка съ се кълеаскъ, ын бръмъ се лъстржеск де зече орі. Варварій днтревжнцазъ пънъ астъзі ын лок де акъ осъ де пеще с'аъ спінъ. Афлареа акълъ есте фоарте вске, ші Мітолоџіа о атрівъщі зінені Белопа. Челе маі въне аче се фабрікъ ын Англія.

1.

Акъл магнетік, се нъмеше ла въсюль о плакъ металікъ днгъстъ, ын асемънареа ынкъ акъ, къріеа с'аъ дмпъртъшіт пътереа магнетікъ прін фрекаре сеаъ прін армаре (вез магнетъл). Асемене акъ, пъс фінд пе ын фэсішор аскътіт, ші словод де орі че фрекаре ціне о позіціе орізонталь. Днсюшімеа ачестій акъ есте а се дндрепта къ ын капть ла полъл нордік (меазъ-ноапте), еар къ алтъл ла чел абстраг (меазъ-зі). С'аъ обсерват ынсе, къ акъл магнетік се авате де ла пънктъл адевърат а полълъ ші ачеастъ аватере се нъмеше Деклінаціе вез арт. Аватереа ырмезъ ынері спре ръсьріт, алтеорі спре апъс, ші есте неасемънатъ ла феліріт локърі а пъмжнтулъ. Ачеастъ аватере аў споріт де 150 ані де ла норд спре ост; акъма ынсе аў пъсбіт. Алт феномен нъма пънін інтересант ынфъциозазъ Інклінаціа (пле-

кареа) вез арт. акълъ магнетік, адекъ къ ынбл дін върфбріле а-кълъл орі кът де еквілірал (де о-потрівъ греэтате) ар фі се плеакъ кътъръ оріон. Къ кът марінаръл се апропіе де полъл до меазъ-ноапте, полъл нордік а-кълъл се плеакъ кътъръ оріон, еар ачел съдік се ръдікъ ын със, кънд апрошіндюбъ се полъл де меазъ-зі, полъл съдік се плеакъ, еар ачел нордік се ръдікъ ын със. Ачест феномен фізічій жл детраг де ла пътереа магнетікъ а пъмжнтулъ. Спре а пътраніде ачесте вредніче де міраре фено-мене, каре ын аплікаціа пъттріре аў аша де маре днрізріре, дъ-пре пропенерае файмосжлъ дмвъцат Барон Хэмболд, де къшіва ані се фак обсерваци магнетіче ын мълте локърі пе тоатъ фаца пъмжнтулъ, пентръ каре гъверніріле хъръзеск марі соме. 1.

Академіе. Академіе се нъ-меа ла Атена каса лъї Академъс, ын каре Платон парадосеа Філософія. Академіа днсемна ші феліріtele секте, каре пародосеа ын къпрындереа ачелор зідіръ дмвъцътбріле лор; ын астъ дн-цълецеру се ворбеще де академіа днгътса, а доъа, а треа, адекъ де сектеле академіче ырмътоаре ына дѣль алта, а кърора ырзіторій аў фост Платон, Аргесілаус ші Ларідес сеаъ Карнеадес. Ачест нъмє се дъдъ маі ын бръмъ ынені днтрнірі де дмвъцаци ші артісті, а къріа скопъ есте прін дмпъртъшіреа қънощінцелор а се днгінта ла ын град де о маі дн-алтъ днделініре. ын ачеастъ днп-лелцеру, се статорнічі днгінтеа Д. Хс ла Александрия, о Академіе ынде дін дърнічіса дмпъранілор Штоломей се днтрні о нъмероасъ адънаре де дмвъцаци, карій ынсе нъ тързій се авътэръ де ла скопъл лор, деджндусе маі къ самъ ын събістъці граматікале. 2.

аіче Іздей чї ұмвъцаї се депрінсеръ пе ла ұнкеереа анблж 100 а өрзі Академій ұн політіле: Ефрат, Сора, Нехардеа ші Пэнсеведіта. Де ла ачещіа ұн анбл 600 се депрінсеръ Несторіеній а преджі ұмвъцьтэріле а кърора гъст аўтрекют ла каліфі Арабі: Алмансор, Харбн-ал-Рашід ші Алмамэм, карій ұнтемееръ Академій де ла Кордова ұн Испанія пънъла депъртата Бокара ұн Асіа. Алкейн ұмвъцьторыл ләй Карол чсл маре аў өрзіт ла 800 о Академіе, а къріа мъдѣларік аў фост ұнсаш ұмпъратэл. Сөбіңгындысь Константінополел, мәлді ұмвъцаї фәръ невоіц а фәрі ұн Italіа къ асеміна оказіе. Дѣка Лоренцо де Медічі ұнтемеес ла Фіоренца чеа ұнты Академіе гречеасъ, а къріа мъдѣларі ера: Аргіропло, Теодор Газі ші Халкоконділас. Дѣпъ ачеаста май мәлте Академій ұнченбъръ а се өрзі прін Italіа пънъ ла 550, шіде аіче трекъръ ұн алте статтарі але Европеі. Карактержл ачеастор Академій нѣ есть ұмвъцьттара тінерімей, нічі мәлдіміта бънеасъ, чи ұнтрәнреа бървацилор ұмвъцаї пентрж ұнайтіреа щінцелор ші артелор. La 1666 се өрзі ұн Parіс: *Académie royale des sciences*, ұмпъріцтъ ұн 4 класе: мъдѣларі онорарі, актталі, асоцијі ші елеві. Атж гѣверибл кът ші ұнавәцијі партікъларі дънхіръ ачеастей Академій соме ұнсемнітоаре, дін каре пе тот анбл съ да премій пентрж челе май фолосітоаре ағльрі нөбъ. Фредерік I өрзі la 1700 ұн Берлін о Академіе де щінцел ші арте. Ачеа де Мінкен се өрзі ла 1759. Ачеа де С. Петерсберг се ұнтемеес ұнкъ де Петрж чел маре, ші прін сіргенца мъдѣлърілор спорі фоарте мәлт қыноңцелор ші се ресижндіръ ұн імперіе; венітжл еї

чел анжал ера де 60,000 ғәвле арцінт. Әндре челе вредніче де ләзареамінте се пот нәмъра Академійде Бologna, де Стокхолм, де Копенхага, де Дублін, де Лісауона ші ачеа де ла Бостон ұн Амеріка. Афаръ де ұн маре нәмър де Академій Европіене де ачест фел, май сәнти Академій пентрж Медіцинъ ші Хірбрюе, прекъм ачеа Іосефінъ дін Віена, ачеа де Хірбрюе дін Паріс ші де Теолоџіе дін Бologna ші Kiev. Асть дін ұрмъ саў өрзіт ла 1638 де преа ұмвъцатжл ші преа ферітжл ұнтрж адъчереамінте, Мітрополітжл Прінц Петрж Мовіла, фрателе Домніторжл Молдовеі, а кърбәа вінефачері се прецжеск ші астъз ұн Rocia. Вреднік де ұнсемнат есте, къ домніторжл Молдовеі, Ioan Деспота, бърват ұмвъцат, аў өрзіт ла 1562 ұн Котнарж о Академіе а къріа мъдѣларі фәръ ұмвъцаї Каспар Пезцер, цінеріле ләй Меланхтон, ші математікжл Йокім Ретік. Нестаторнічіле політіче а Молдовеі фоарте ұнрізіръ асуспра соартей ачестей ашезъмжит, а кърбәа контінгаціе се поате сокоті ачел дін Iаші, өрзіт ла 1640 де Васіле Водь, кареле дѣпре докъментеле ачестей домн саў ұнзестрат къ авері немішкътоаре, ұнтрер каре се нәмърь мошіле: Ръкітеній, Тъмышений ші Ієганий дін цінжатжл Романжл. Ректор ачестей акаадемій аў фост ұмвъцатжл Софоніе дін Kiev. Дін ачеа Академіе ешіръ пе атънче мәлді Молдовені ұнсемнажл прін ердіңіа ші кариера лор політікъ. Дѣпъ о вреднікъ де тънгәре ұнтреремпера, ұн каре діастімъ, Молдовені се ліпсіръ де вінефачеріле ұнай ұмвъцьттарі национале, тот одатъ къ къщігареа дрітәрілор політіче а патриє, Преа ұнължатжл Домні Mіхаіл Стәрза Воевод өрзі

ла 1835 о нозъ Академіе де щін-
ць ші арте, каре поартъ нэмеле
стръмчітблї ей фундатор. Афарь
де Академіile де щінце маі схит
ші звръмтоареле маі дисемнате: А-
кадеміа Археологікъ дін Кротона,
де Фупала, ачеа дін Паріс нэмітъ:
Académie des inscriptions, зрзітъ.
де Колберт ла 1663. Пентръ лімвъ
се зрзі ла 1582 дн Фіорен-
ца: Academia della Crusca, каре
се дисъмнъ прін фачереа ачел-
лій днтьїх лексікон академік а
лімвей Италіене, ші прін девата-
ціїле філологіче асъпра лвї Тасо.
Дзпре ачест модел се днфінцъ дн
Паріс ла 1629 ші Академіа пен-
тръ лімва францезъ, нэмітъ Аса-
démie française, каре ла 1694 пъ-
влікъ чел днтьїх лексікон а лімвей.
Сжит мълте алте соціетці дмвъ-
цате каре діші нз поартъ нэміе де
Академіе, тотвщ днделетнічріле
лор сжит конформе къ ачелора.
Дін Европа трекъръ асемене дн-
трънірі, днвъцате ші дн алте
пърці алъмей. Дн Асіа ла Бата-
віа Оландезъ ші ла Калкета дн
Бенгалія, се афль о соціетате
де щінци, каре ръспъндісъ мъл-
те лъмні асъпра Індієй. 1.

Академіile де фръмо асе-
ле арте сжит інстітутбръ днка-
ре тінері дмвашъ гібачіа технікъ
атжт дн ачеа че прівеще окул
ші лъміна, кжт ші дн тоате челе
чепот дісвълі талентбл артіст-
лї. Дн асемене інстітутбръ се
афль адънате нэмороасе капо-
допере, оріцінале сеаў моделе не-
апърате пентръ перфекціа артіс-
тлї, ші каре дн партікларъ
нз' поате днделтьна.

Академіile се събдмпърдек дн
челе де ззгръвіе, де скълпітбръ
(чіоплітбръ), де архітектбръ ші
де поезіе. Академіile де
мъзікъ се нэмеск ші консерва-
торбръ (Вез арт). Чеа маі веке
Академіе де ззгръвіе фз а Сф:
Лєка, зрзітъ ла 1345 дн Ве-

неціа. Ачеа дін Рома ла 1593, дін
Паріс 1648, дін Віена 1726 ші
чев дін Лондра ла 1768.

Академіе; нэмеск днкъ зб-
гравії фігэріле десінате днпре
натэръ.

Академіе, дисемнеазъ дн з-
неле пърці а Германіе ачеа, че ші
звіверсітате (вез артікбл).

Академіе, вез Платон ші
НоўПлатоніч. 1.

Академіе де кавалері, се
нэмеше дн ашезъмжнт, дн каре
тінері новіл дмвашъ ші се пре-
гътеск пентръ слъжба мілітаръ
ші де стат. Де асемене Академі
се афль дн Віена, Лѣневѣрг,
Брандемѣрг, &c. 4.

Академіс, дн четъцану дн
Атена, дн акъръза касъ се дн-
тродбъсъ де Платон парадосіле
Філософіей. Ел віецкі дн зіле-
ле лвї Тезеї. 2.

Акадіа, нэмеле чел векій а
Скоції нозъ ші а Брънсвігблї
ноў дн Норд-Амеріка енглезъ.
Акадіа се нэмеше акъм дн контат
дін Ноў-Орлеан дн Норд-Амеріка
къ 6,180 лъккіторї. 4.

Акадіне сеаў Делес, о-
фънтынъ дн Січіліа. Аіче се скрі-
еа къвінтеле днб' цнръмжнт по
о въкъцікъ де хъртіе, ші ліпін-
дбъсъ не о скъндеръ, се слово-
зед дн Фънтынъ. Дакъ се акъ-
фънда скъндеръ, атвиче цнръ-
мжнтул се сокотеа а фі стржмв,
карла де 'нпротів' аdevърат. 4.

Аказіс, о фікъ а лвї Мінос,
къ каре Аполон нъскъ дої ко-
пій. 4.

Акакаліс, фіка лвї Мінос,
кракъл де Крета. Еа нъскъ къ
Аполон пе Мілет ші 'л аскенсь
де Фріка пърінтелї ей днтр'о пъ-
дэр. Аполон ржнду аколо а
се алъита де лъпі, пънъ кмнд
се афль де ніще пъсторї, ка-
рій жл лъпъръ шіл крескъръ. 4.

Акакія, 1) Мартін, (адевъ-
рател сеаў нэміе, пе каре 'л

тълмъчі гречеще, ера Sans manuscrit), ён доктор Файмос, се фъкъ ла 1526 доктор дн Париш, ші дн ہрмъ де къртеа лві Франсоа I. 2) Мармін, фігул челей дінтъх, нъскът ла 1539, фю професор де Хібрардіе дн колеїл Крълск, ші ал доіле доктор де кърте а лві Енрік III де Франція. Ел стътъ пе атънчеха доктор Файмос ші мбрі ла 1588.

4.

Акалантіс, ёна дін челе нохъ Шіеріде, каре се ріваліза къ Мэзеле пентръ прецъл кънтьръ.

4.

Акалефе, се нъмекъ анімалеле де класъл ал III-хе а зоофітлер. Тръпъл лор есте оцесетъръ фіброасъ, днсе адесорі алкътът дін о матеріе клеоасъ ші къ віне. Форма лор есте фоарте сімпъл ші сжит де маі мълте фелкърі, прекъм: акалефе ідростатиче сеаў бешічі де маре, медвзіне ші цестоідее сеаў лімбрічі, дін каріи се днсемнеазъ маі алес ботрікефалъл лат сеаў солітеръл лат, че се гъсеще дн мацеле оаменілор, днсе рареорі ла Германі, ші фоарте адесорі ла Полоні, Пръсіені, Росіені ші ла лъккіторій дін Франція съдікъ, фъкъндъсь лънг пънъ ла 60 коці; ші солітеръл днгъст, карелс се гъсеще маі алес ла Германі ші Романі.

4.

Акальс, иенот лві Дедал, афътъоръл фіерестълъл ші а компасълът. Дін пісмъ пентръ ачеаста, Дедал ѡл архнъл Ѳос де пе ён търн, днсе Мінерва ѡл мжнѣи де моарте, префъкъндъл днтр'о пътърніке.

4.

Акалантік сеаў Акхалцік, очетате а імперіе Търчещі, каре дъпъ че се къпрінссесе де Росіені дн еарна анблі 1829, дн ноаптеа де 4 спре 5 Мартіе се аседіль де кътъ Търчі, дар прін ветежіа үнералълі Бебстоф се а-

штръ пънъ ла 16 Мартіе, кънд о мжнѣи алте тръпе Росіене, веніте днтръ архіторъ.

4.

Акамапіцін, днтькл днтрат а Мексіканілор де ла 1332 пънъ ла 1389, а кърхіа крълс се алкътъа дін бордеіле челе мізера-віле а політіе Мексіко.

4.

Акамас, 1) нъмеле ёніа дін ерої Гречі де ла Троіа, аї фост ён фін а лві Тезеў ші а Федреі. Вірілл ѡл нъмеще Атамас. 2) ён фін а лві Антенор вестіт пен-тръ ероісмъл сеў.

4.

Акаматос, къвмът греческъ. Днпре пропріеа сігніфікацие дн-семнеазъ: необосіт, іар дн стілъл съблім: чел маі днделлініт ші маі фръмос тръп.

4.

Акамбъ, Аквамбъ, Адампі сеаў Лампі, ён рігат днавътіт пе цермъл де Гвінеа дн Афріка. Лъккіторій сжит мжнѣи ші съ-мені, де ші кранъл есте немър-дініт. Оландезій стължеск аіче четъцъба Еміна, Енглезій Кап-Коаст, ші Данімарказій Хрісті-ансъврг.

4.

Акангі, се нъмекъ волінтий търчещі, карій слѣжеск Фърълеафъ, днсе пентръ ачеаста Фъръ ші прадъ днпре пълчере.

4.

Аканас, ён попор дін Норд-Амеріка.

4.

Акантіс, о вергъръ (феноарь) файмоса одіеноаре дн Гречіа, пентръ фръмъсеса еї. Фрателі еї Ан-тъс се съвшіе де каї пърнеліт еї.

4.

Акантон, дн Мітолоџіе майка соарелъ, ал патръле дін векіме, сокотіндъсь а фі чінчі сорі, фіеш-кареле дін деосевіц пърніци.

4.

Акантоптерігій, се нъмекъ дн історіа натъралъ пешии къ а-ріпіоаре гімпосе, прекъм сжит: Костръшій, Скъмбрійе ш. а.

4.

Акантъс, 1) дн Мітолоџіе ён тънъръ, кареле се префъкъ дн-тр'о пасере. 2) о політіе дн Мачедонія.

4.

Акапаремент, (франц: де ла кважнтуль латін афрагате, претътре, квемпъраре), се нэмеше квемпърареа де гръне, спре а ле вінде ла време де ліпсъ къ ѿн препъ маі маре. Акапарер се нэмеше ѿн квемпъръторѣ де гръне, прекъпецъ. 4.

А Капела, (A Capella), о експресіе мэзікаль, че дисемиазъ о деопотрівъ пъшире а мэзічей вокале ші інструментале, сеаў арътюнд, къ тактъл аре а фі маі репеде декжт дн мэзіка де хоръ. 4.

Акапалко, о політіе цермъралъ а Іспаніе нозъ де ла Мексіко, аре 4,000 лъкъторі ші ѿн порт фоарте ван, дн кареле дн-кан кътева съте де вассе. Кліма есте аіче къ тотъл несънътоасъ, ші холера о боаль обічнътъ. Центръ де а ръкорі аеръл чел фіервінте, с'аў сферъръмат деспре ост ѿн шір де стжнчі, спре а словозі пінтуре джиселе вжнтел де не маре. Аіче се фаче дисемиаторѣ негонъ. 4.

Акарії, (Акарізі, Акарізъс) Альбрехт, нъскет ла Ченто лжнгъ Ферара; жш агонісі марі меріте пентръ ортографіа ші лексіографіа лімбей італіене. Ел скрісъ: *Vocabulario, grammatica ed ortografia &*, 1543. 4.

Акарнаніа, о провінціе ла вестъл Гречіе, се хотъръще ла норд къ Епіръл, ла вест ші съд къ мареа Іонікъ ші ла ост къ Етолія. Лъкъторі еі депъ че се лъптиръ днделнгат тімп къ Етоліеній, се ѿнръ апої къ джншій а-съпра Мачедоненімор ші дисфършіт а-съпра Ромеі. ІІ детраг нъмелі лор де ла Акарнан, фінл леі Алкмеон. — Къ ачест нъме се маі афла о провінціе дн Епіпет ші о політіе лжнгъ Сіракузза, дн каре ера ѿн темплъ хъръзіт леі Жое Олімпікъл. 4.

Акаръс Сіро, ѿ анімал де

класъл пайжнілор, есте мік, алвіш, къ пічоаре кастаній, ші тръеще дн бржнъ веке Ѿскать, не кареа о префаче дн фынъ. 4.

Акас, Акаш, ера джпре сокотінца філософілор Індіені ѿнел дін челе чінчі елементе, дін каре есте алкътвіт омбл. Ачесте сънт: пъмжнтуль (матеріа вмртоасъ), апа (матеріа флжіль), фокъл (кълдэр віцеі), (вжнтел съфлареа) ші локъл че ел къпрінде, нъміт Акас сеаў Акам. 4.

Акаста, о німфъ, фіїка Очанжлші ші а Тетеі. 4.

Акастъс, (дн Мітолоціе), ѿн вмнъторѣ фамос, фінл леі Пелліас, краунлі Тезаліе. Джпре днdemнареа соціе сале черкъ а вътъма ла вмнат пе Пелевс, днсе Чентасръл Хірон жл а-пъръ ші Пелевс жш ресъмъ. 4.

Акаталепсіе, непрічепере. Джпре дмвъцътъра Скептічілор, тоате лъкърріле сънт акаталептіче, адекъ непрічепате. 4.

Акатолічі, ссаў некатолічі се нъмеск ачї, карій нх сънт де реліція католікъ. 4.

Акакъсар, се нъмеа дін векіме о педеапсь пентръ чї дес-фрънаці ші клеветіторй. Ачещі віноваці се пънеа днтр'юн панер, ші се акбънда де маі мълте орі дн апъ ръче. 4.

Акацезішс, Акацетъс, ера ла Гречі ѿн предікат а леі Меркъріе, де ла ḥ ші κακος, кареле німік ръч не фаче. 4.

Акаціа, (вез Салкжм). 4.

Акаціані, о сектъ де крещіні дін веакъл ал патръле. Дмвъцъторіл еї, Акаціе, скрісъ ла анбл 359 сімболъл крещінці сале ші а холерілор сеі, кареле есте маі днтокмаі къ ачел а Ариенілор, 4.

Акаціе (чел къ ѿн окіш), ѿн літерат маре ші Патріарх де

Константінополі, мәрі ла 366. Ел фә схолеріш ләі Евсевіе, кързяї брмъ ші дн дретъоріе де епіскоп дн Цезареа, де ла 325 пънь ла 340. Ел ашешъ әмпротіва Аріенілор әмвъпътара: къ фінл ләі Дамнезеў ар фі де асемене пърітелі, не дәпре фінцъ, чі дәпре воинцъ, прекъм есте о копіе кътъръ орігінал. Ел аўльсат май мәлте скріер.

4.

Акаістла, ән портъ а очеанъләй Пачнік, дн статъл де Сан-Салвадор дн Амеріка міжлочіе.

4.

Аквава, се нәмеше ла Тэрчи пасерес Грифбл.

4.

Аквар, Мохамед, домніторыл імперіей марелї Могул дн Індіа, чел май маре домнітор, че стътъ вреодінеоарз дн Асіа, се нъскѣ ла 1542 дн Амеркет, ші се сї пе тронъл пърітелї се ў Хәмаізн ла анъл 1555, фінл дн вмрстъ де 13 ан. Съб окърміреа ләі аңынсь пътереа монголікъ ла чел май маре град а стрълчіреі сале. Әнкъ съпт епітропія міністръләй се ў Беірам фінд, әнфрынъ пе револтанцій чй марі а церей, әнтре карій ера ші Беірам, ші къчері тот Індостанъл. Окърміреа са се днсемнезъ прін челе май пътерніче мъсэрі ші о непілдәйтъ вәнътате, әнделетнічіндәсь тотовате ші къ щінцеле. Ел оржиді а се адъна әннінцері статистіче дәспре імперія са, кареле се алкътір де кътъ міністрълсеў, Авл Флац, әнтр'о карте әнтиплати: Айн Аквері, дн трій томәрі, каре тълмъчіндәсь дн лімба енглэзъ, се тілпір ла Калкета, ші апої май тързій дн Лондра. Аквар аў мәріт ла 1605 дәпъ о окърміре де 49 ан. Әнпъ джессл брмъ фінл се ў Селім съпт нәме де Діхангір,

кареле пәнін әнайтес морцеў бэнбләй се ў пърінте се револтась асъпра ләі, дар әнкържид се әнфрынъ. Дн апропіереа резіденциі сале Агра се веде ші акъм стрълчітъл се ў моржит къ ачестү әнскріс сімплъ:

Аквар.

4.

Акве, гөвернаторъл Каліфләй Іезід, къчері Африка нордікъ.

4.

Аквамарін, се нәмеше колоръл верде а мъреі, де асемене ші топазъл чел верде.

4.

Акварела, се нәмеше ән фелій де зәгръвеаль пе хъртіе къ колорърі апоасе, дн каре алвъл хъртіе әнформеазъ әмәреле.

1.

Акварі, сеа ў Апарі, о сектъ дін сюта а трія, каре әнтребінца ла чина чеа де тайнъ апъ дн лок де він.

4.

Аква тінта, есте ән метод а халко-графієй, адекъ а съльреі дн арамъ, прін каре фоарте вінс се імітеазъ дессенбріле фъккете дн пепсо къ негреалъ хінезъ (тәш), Сепіа, Бістра &c. 1.

Аква тофана, (Aqua tofana), ән фелій де отравъ, каре се афъл дн Неаполі пе ла сұръшітъл веакъләй ал 17-е де кътър о Січіліанъ нәмітъ Тофана. Дәпре әнній се зіче, къ с'ар фі зәгръмат дн темніцъ ла 1709, әар дәпре алцій къ әнкъ ла 1730 тръеа tot дн темніцъ. Деспре пърциле алкътітоаре, ші прегътіреа ачестей отръві нә се ѡші німік хотържт. Әнній о сокот а фі ачід борзсік сеа ў ідрочіанік.

4.

Акві, о політіе дн Сардинія, къ апе мінерале ші 6,000 лъкътір.

4.

Аквіла, 1) Понтікъл, ән Іздей, нъскѣт ла Сіонопе ші контимпран ләі Адріан. Әмбъръцошінд леңеа крещінеаскъ, се дн віновъці пентрф Астролоціе ші

се дъдъ афаръ дін соціетатеа крепшнілор, дъпъ каре апої на-
рьш фмбръдошь Ієдаіемъл ші традесъ тестаментъл ноў дн
лімва гречеаскъ. 2) Каспар, нъ-
скът ла 1488, ші пентръ пър-
тінреа фмвъцътэрілор лѣ Летер
съфері фнкісоаре. La 1528
тръеа ка ценерал-съперінтендан-
тн Салфелд, энде ші мсрі ла
1560. 4.

Аквіла, одінеоаръ Амітернъм,
капіала провінціе італіене А-
бръдо къ 10,000 лъквіторі, аре
о четъцъе, каре ла 1815 ші 1821
се къчері де Ахстріені. Аіче
есте локбл нащереі лѣ Сал-
стібс. 4.

Аквілеа, о політіе де негоцъ
фоарте фнавѣдітъ ші фнфлорітоа-
ре дн епоха фмпърацілор ро-
мані, ашезать лїнгъ мареа А-
дріатікъ, се пъстіе ла 452 де
кътъръ Атіла, кар акм есте о
політіе недисемнатъ къ 1,400
лъквіторі, карій се хрънеск маі
алес къ пъсквіреа. Фн ані 381,
558, 698 ші 1184, се фъкъ аіче
кончлій, ші се афль акм лнкъ
антіче романе. 4.

Аквіліс, 1) Манліс, консул
роман ла 101 фнайнтеа Д. Хс.
ел фъкъ капът ресбоуклі скла-
вілор дін Січіліа. 2) Галіс, фн
Ієріст фнсемнат, контімпран,
ші ка претор колегъ лѣ Ціцеро.

4.

Аквіно, Томас де, нъскът ла
Рокаіка, дн рігатбл де Неаполі,
чел маі файмос філософ а веакъ-
лі ал 13-ле, пентръ каре се
нэмі ші доктор ѣніверсал, се
фъкъ ла 1243 кълтгър доміні-
кан, ші ѣмблъ пе ла Рома, Па-
ріс, Колоніа, ші фнсфършіт се
днтарнъ карьш ла мънъстіреа
са дін Неаполі. Скріеріле сале
се пъблікъръ съпът тітлъ: *Thomae
Aquitanis opera omnia, studio et
cura Vinc. Iustiniani et Thom. Man-*

riquez. (Рома 1570—1571, 17
томбрі дн фоліо). 4.

Аквіт, се нэмеше квітанціа
че се дъ кжид поліца плътітъ
се съвскріе къ: *reg acquit.* 4.

Аквітаніа, провінціе романъ
дн Галіа, фнтінзіндесъ де ла рів
Гарона пънъ ла Шрене, се мъ-
рі де кътъ Альвест пънъ ла Лоа-
ра, ші ера лъквітъ де Арморікі,
карій фъчea негоцъ пе маре. La
412 Вестгоціі статорнічръ а-
коло о кръе, каре се съртъ де
кътъ Клодовік. Карол чел ма-
ре карьш о пріфъкъ ла 778 фн-
т'р'о кръе, ші о дърті фінзлі
се ѿ Ледовік. La 1137 о къль-
тъ Ледовік, де Франціа; ла 1150
Енрік II, де Англія, ші апої
ла 1483 се фмпрезнъ карьш
къ Франціа, нэміндесъ акм
Гвіена. 4.

Акезеў, (везі Ацезеўс). 4.

Акемеці, неадорміці, се нэм-
меа о сектъ де кълтгър, ка-
рій кжита ші се фнкіна фъръ
фнчетаре зіоа ші ноалтеа. Фн-
темеіторибл ачестеі секте Алекс-
андръ, фн грек, зіді ла фн-
чептвл веакълі ал 5-ле о мо-
настірелїнгъ Ефрат, а деба ла
425 дн Константінополі, ші а
тріа ла 430 лїнгъ мареа Неа-
гръ, энде ші мсрі. Фн веакъл
ал 6-ле се афірсі Акемеці, пен-
тръ къ зічеа, къ Маріа из се
кжвіне а се нэмі майка лѣ Дз-
мнезеў. 4.

Акенсід, нъскът ла Нефка-
стел 1721, афінсь а фі мъд-
ларъ соціетъцеі кръещі пентръ
щінре дн Лондра, энде ші мсрі
ла 1770. Ел тръі кжтва тімп
ка доктор дн чеа маі маре
ліпсь ла Нортхамптон, Хам-
стед ші Лондра, днделетнічін-
десъ къ поезіа лірікъ ші дідак-
тікъ. Прін ѣвражбл се ѿ: *Pleas-
ures of imagination,* комплес
дн вжрстъ де 23 ані, се нъдъж-

дзеа фоарте мэлт де ла джисбл, днисе нэ се дмпліні. 4.

Акервлад, Іоан, Давід, се-
кретар де амбасадъ сведезъ ла
Кэртае де Константінополі, се-
джисемнъ прін література са чea
маре ші щинцъ де лімі оріента-
ле. Анакъ дін фрацедъ вірст
фъкъ кълъторій прін оріент. Дзпъ
че фу ла 1800 дн Гетінга ші
дн үрмъ шаржé д'афер дн Париc,
мерсь ла Рома, энде ші мэрі ла
1819. Дінтрے скріеріле сале се
джисемнеазъ: *Lettre à M. Sylvestre de Sacy sur l'écriture cursive copte (Mag. encycl. 1801). Lettre à M. de S. sur l'inscription égyptienne de Rosette. Notice sur deux inscriptions en caractères runiques &c.*. 4.

Акерман, сеаў Четатеа-Альбъ
дн Бесарабія, се нэмеа де Ро-
мані, Алъаукліа, еар де Гречі Ок-
сія пі Моккастрон. Еа есте ла гўра
Ністрюлі, каре аічі днформеазъ
ші маре лак, нэміт ші лакъл лбі
Овідіес, каре, дыре традіції; ар-
фі нънътат ачест нэме де ла
фаімосбл поета латін, Овідіес,
че се дісперъ де Ампъратул
Август. Ръмъшіеле энхі зідъ
дін піetre марі къ племя дн-
търіте, ші каре астъзі се днтинд
ка о цымътате міль дн маре,
мъртвірісек векімеа ачестей че-
тьш, пе кареа Росіеній о днтирі-
ръ дзпре сістема мілітаръ. Еа
аре 13,000 лъкміторі ші мэлте
лакърі сътрате дін каре прін ді-
стілаціе се скоате саре. Ампред-
ніримеа есте фръмоась, вінбл де
Акерман есте фоарте плькът. А-
керман ера четатеа де пе марцинеа
Молдовеі че се повъцзеа де лого-
фъбл чел маре. Ля анхл 1538
Сулайман II, фолосіндъсъ де діс-
бінъріле Молдовенілор, лі дъдъ
де Доми пе къмпілітбл Щефан
Лекъстъ, ші ашезъ дн Акерман
гарнізон Тэрческ, фъкънд дін

ачел цінѣт о раé. Ачест лок се
фаче днсемнат прін Сфінтубл
Іоан Ноў де ла Съчеава, кар-
реле съв Ампърації Тэрчі прімі
аічі моарте де мартир, ші апоі
де Домій евлавіоші се адъсъ ла
Іаші, де энде краял Іоан Со-
біевскі, ла 1686 жл ржпі ла
Жолкев дн Полонія ші де аічі
Ампъратул Іосеф жл днтирнъ
ла Съчеава.

Політія Акерман есте файмоась
пентръ конвенціа де Акерман,
днкіеть ла Октомвріе 1826 де
контеле Воронцов дін партеа Ро-
сіеі, ші де мзрахашій: Саід-Мех-
мет, Хаці Ефенді ші Саід Ібраім
Іфел Ефенді дін партеа Тэрчіеі,
прін кареа се кърмъ дісбінърі-
ле днтире добъ Імперій. Аче-
астъ конвенціе се компонеа дін
артікбліле адіціонале кътъръ па-
ччаа де Бекбрещі, прін кареа Росіа
къщігъ словаа плятіре пе ма-
реа Неагръ, Молдова ші Цара
Ромънеаскъ Домій пъмінтені ші
домніе де шеите ані. 1.

Акерман, 1) Конрад, дн ак-
торъ вестіт дн комедіе. Германіа
жі мэлцъмеше пентръ днтиеа къл-
търъ фъкътъ де джисбл дн асе-
мене цок пе спенъ. Дн анхл 1767,
ера діректор ла театръл дін
Хамбург, энде ші мэрі. Тоать
мъестрія лбі се арътъ май къ
самъ дн комедіе, ші соціа са
Софія Шарлота ера асемене ак-
трыць файмоась. 2) Акерман,
Рэдолф, нъскът ла 1764 дн
Саксонія ші анхме дн Шнеберг,
стътъ дн Лондра лібреръ ші не-
глітіоръ днсемнат, десосебіндъсъ
тотодать прін віртві касніче
ші фачері де біне, каре нэл
лъсъ съ'ші үтє патріа, чіл дн-
демнъ май алес дн анхл 1813
а да аціторбрі фоарте днсем-
нътоаре ненорочіцілор сеі ком-
патріоці. Спре рекъношінцъ пен-
тръ нъбіреа са де оамені ші
патріотісмъ, краял Саксоніеі

жі хъръзі кръчea де кавалер ордінблей де мерітe. Ел фз ладнчепт къръларій дн Паріс, апои дн Бръксела, де ёнде мерсь ла Лондра ші азинсь а фічетъцан. Аіче дескісъ о дѣгeanъ де лъкбръ модерне, къ каре къщігъ атжта авере, фнкът фз дн старе а дескіде дн соціетате къ фінл сеъ чел май маре о асеміне негбціторіе ші лібръріе дн Мексіко. 3) Акerman Ioan, віеці пе ла лнчептбл веакбл ал 16го ла Цвікаў, ші есте авторбл а дозъ комедії вівліче исплькъте, съв тіллріле: фінл чел шіердэт ші Товія. 4.

Акефале, се нъмеки дн Історія Натэраль віетъпіледе класъл V а Молъсчелор. Еле аў нъмай органе де піпът, фъръкан ведерат, ші скот овъ адесеорі кътева мій днтр'шн чес. Челе май мълте тръеск дн мъріле деосевітелор зоне, ші алтеле дн апе дѣлч, дн избрі ші рібр. Фунеле союрі слъжеск пентръ храна оаменілор, кар алтеле фак мъргърітарыл, че есте днсемнъторій артікл де ногоцъ. 4.

Акефалі, фъръ кан, нъмел ебні секте де преоці дін Еціпет, карій дн анхл 483 нъ воіръ се къноаскъ пштереа лециштоаре а фмпъратблей Зено, ші апои дн өрмъ незпіндже днтре сіне, се деспъріръ дн трій деосевіте секте шіші алеасе кътє о къпітєни. 4.

Аківа, ён рабін вестіт, кареле тръі дн веакбл днтьій дѣпъ Д. Хс. Ел фз дін лнчепт пъсторій, ші се сокотеще а фі ісводіторыл Філософіеі кавалістічe, прекъм ші авторыл չвражблей: Іезіра, (liber creationis, картеа фачерей). Вез: Liber Jezirah translatus a Rittangelo, Амстердам 1642. 4.

Акім, ён стат де негрі пе цермбл аэрлебі дн Гвінеа. 4.

Акірікоміс, дн лімба гречеаскъ ён предікат алжі Аполон, се тълмъчеще нетэнс, дела жеаеу а тънде ші жомъл пърбл. 4.

Ак-Ісаар, о політіе дн Натолія къ 50,000 лъкбліорі. 4.

Аклімацие, ші Акліматізіре, се нъмеше депріндереа на тэре къвакбл кліма сеаў днсешіріле фізиче а вре ёнлі лок. 4.

Ако, Акра ші Акре, сеаў Сан-Жан-д'Акре, одінеоаръ нъмітъ Птоломеа; есте о політіе, порт ші четате ла цермбл Сіріеі. Еа аў трас асжпрыші овощеаска лъвареамінте прін май мѣлте днтжмилърі де ресвоій дін тімпъріле векі ші дін челе нозъ. Еа есте кашталія Пашалжкбл десемене нъміре, че аре о дн-тіндере де 251 міле патрате ші 420,000 лъкбліорі. Політія днсанш нъмър 16,000 лъкбліорі. Днтімбл кънд дэпъ лъпта днтре Апъсені ші Ръсьрітені с'аў днфіннат Левантбл, Акре аў фост чел май днсемнат порт де десъркаре а Кръчіашлор, кар дэпъ къдереа Іеръсалімблей с'аў ашезат аіче кавалерії нъміці а спіталблей Сf. Ioan. Кънд дэпъ къчеріреа Іеръсалімблей прін Саладін ла 1187 с'аў німічіт скопъріле Крещінлор, ші ачещія ла 1189 аў дескіс а тріеа кръчіадь, аў сосіт май дн өрмъ Філіп Ағгъст де Франціа ші Рішард нъміт: інімъ де ле ї, ал Англіеі ла 1191 десъркънд дн Сірія ла Сан Жан д'Акре. — Ачестъ четате аседіатъ фінд апроапе де доі ані, авеа акъм а се атька къ аспріме, кънд краіл Філіп, че сосісъ ла 13 Апріл, аў хотържт а ащента сосіреа фостблі сеу джшман, кар акъм соцъ де арме Рішард. Ачеста аў сосіт ла 8 Іеніе дн тавъръ, ші ла 13 а лъ-

нег війтоаре Ізліе с'аў лжат къ асалт четатеа Сан Жан д'Акре. Дюка де Абстрія ші де Стірія Леопольд VI нэміт віртэосбл, Фъ-кіндэссь дэпъ моартеа думпъратэлі Фредерік I дн арміе комендант де къпітеніе а Германілор, аў фост чел днтых, кареле с'аў сэйт къ аі сей не зідрэле четьціе ші аў шлінгат пе ён тэрн стеагбл сеў. Краіл Рішард со-сінд май тжрзіў аколо, аў порон-чіт а се рдіка ачел стеаг ші а сепнне дн лок пе ал сеў. Дюка Леопольд днтырніндэссь дн тавъръ, аў порончіт а се днълца дн локбл стеагблі страіл сеў чел де тот въпсіт къ синіце ші нѣ-маі сэпт днчнгътоаре ръмас аль, а кързеа колорбрі аль ші рошъ де атэнче смыт але Абстріей. Еле аў флетврат дн тоате ре-боаеле пентр пъстрапеа дреп-тэлі ші а чівілізаціе, а къро-ра кжмпі с'аў стръмётат де аіче дн алте локбрі. Цезер Паша, кареле пе ла днкесереа веакблі трекът ші пе ла днчнептбл а-честій де аком, окърмбса къ маре крэзіме ші аспріме Паша-лібл хъръзіт пърітелі сеў, аў днфрэмбсецат Сан Жан д'Акре къ палатбрі марі ші аў днтыріто дэ-пре требвінцъ. Ачаасть четате атакатъ ла 1799 де кътъ Фран-цизі сэпт ценералбл Бонарапарте, аў фост ставіла бірбінцелор сале дн Левант, ші аў німіт плань-ріле асъпра оріентэлі. Ля 18 Мартіе а ачелі ан с'аў днфъцашт днаінте де Сан Жан д'Акре Це-зер Паша, ачіторат де васеле енглезе сэпт Сір Сідней Сміт, ші іаў арътат о дмпротівіре неащеп-татъ. Дэпъ о неспэсъціе піердере де осташи, иш іаў ръмас съмечіе лѣ алтъ, декът а стріка ръмъшіца амнініе де арме прін ён зъдарнік бомбардамент, каре аў сфъръмат май тоате зідірілелі Цезер Паша. Днсфършіт дэпъ

61 зіле Францезії с'аў трас дн-дъртит прін пэстік чертаці де чікъмъ ші деалэнгбл цермэрілор бомбардэці де кътъ Енглезі, дндрентэндэссе спре Егіпет. Дін ачел тімпъ ші пънъ ла 1832, Сан Жан д'Акре аў фост теа-трэл домніе тіране а ёні Пашъ ревелъ, кжнд атэнче дін ноў аў днтрат дн фінца політічෑ европ-шнене. Дэпъ о аседіе де опт лжні къ о арміе нэмороасъ, прекъм се зіче де 40,000 солдаці, Мех-мед Алі Паша де Егіпет, аў лжат търіле ші четатеа лѣ Це-зер Паша. Авжнд дн стъпжніре ачаасть кеіе а дмпъръціе търчеші дін Асіа асъпра Егіпетблі, с'аў днфъцашт дн къпрынсбл політі-чей фантомбл ёні імперіи арабі-ко-егіптене, каре съ фіе дн ло-кбл челей османе, адъканд дн фаптъ пе ачаасть дін ёрмъ ла марцинеа къдерей, ші днфосіндэо а фі цыкъріа ёнелтірілор політіче. Днайніреа лѣ Ібраім Паша, (фіукл лѣ Мехмед Алі) пънъ ла Кк-таксіа, аў адъс трэпе росіене ла Скэтарі ші флотеле жмбелор пэ-тері маріне ла Дарданеле. Спра а да сфършіт ачестіе асъп-ри-тоаре ші прімеждіоасе позіці, аў ёрмат о днцълещере днтре Поар-ть ші днтре пэтеріле европіене. Трактатбл де Лондра дін 15 Іе-ліе 1840 аў днсъмнат хотареле дн къпрынсбл кърова с'аў пърэт потрівіт екістенціа Пашей до-рігоріі де паче къ ачаа а дмпъ-ръціе търчеші. Кондіціле Сэл-танблі, де ай да Егіпетбл къ клірономіе ші Сан Жан д'Акре пе віацъ, иш с'аў пріміт де Мехмед Алі, а кързіа арміи пэрбрэа аме-нінца Константінополбл, прекъм се ворбэа дн Франціа. Флота англо-отоманъ авжнд пе коверть 5,000 солдаці, трэпе търчеші де ёскат, с'аў днфъцашт дн 29 Август ла цермбл Сіріеі. О лжнъ де зіле де ла десбъркареа

ла Цінніех, п'инь ла лъареа Байратблей фэ индестбл, спре а фінімічі орвіреа п'ятереі егіптене ші а мжніві дмппорареа мэннілор Сіріеі де сілніка домніе егіптеанъ. **Дн 22 Октомвріе 1840** се атъкъ Сан Жан д'Акре де кътъръ флета алеатъ тэрчеаскъ, енглезъ ші а-эстрианъ, ші кеіа чеа днітърітъ къ тоате міжлоачеле, не каре о апъра сюте де тэнбрі, се лъз дэпъ ён бомъбардамент де З чеасрі, ші соарта воі, ка о дівізіе славъ де солдаці де марінъ А-эстриені, коменданці де Архідака Фредерік, фігул вестітблей ценерал де къпътеніе дін ресбоаеле де 20 ані а революції, се днітре маі днітърі читате, съ се сюе не зіднірі, ші се плжнітезъ аколо стеагбл Селтанблей, ші лжнъ ачеста бандеріле А-эстриєі ші а Англіеі, каре **дн 23** ла ръсъртбл соарелбл вестіръ днітрецеі флоте лъареа четъцеі, че се ѿръ къ салве де артілеріе. **4.**

Аколадъ, днігрэмъзаре адекъ дмбръцошере, се нэмеше дн Англіа актбл нэміреі ёнбі кавалер, фінд къ кавалерікл ноў се дмбръцоша де кътъръ краул. **4.**

Аколадті, Франческо, къносскът ші суб нэмме де Аретіно, дін Фіюренца, прописъ пе ла 1409 дн маі мәлте академій лецил, ші се нэмі де контімпраній сей прінцбл Ієрістілор. **4.**

Аколадт, Аколіт ші Аколадтос, се нэмеше ла католічі ён сервіторій а вісерічей, кареле дъ аңтторій преотблей ла севърширеа літъргіеі. **4.**

Акомак, ён цінніт дн Вірцініа дін Амеріка къ 16,000 лъкіторі ші къ капітала Дръмонд. **4.**

Акомодаціе, 1) потрівіреа ёнбі лъкірб кътъръ алтбл. 2) дні-токміреа ёнбі фапте потрівіт къ пльчереа ші дорінцеле алтбл. 3) Потрівіреа парадосблей дэпре п'ятеріле сколерілор. **4**

Акомпанімент, дн мәсікъ се нэмеше аңтторікл каре дъ ѿнній сюнені Соло (сінгэр латорій) сюнареа клавірблей, а алтор інстрименте сеау а май мәлтор глас-сюрі. Акомпаніеа се зіче а аңттора дн асфелік приі мәсікъ.

1.

Аконітін, нэмеле адевъратълой Алкалойд, афлат днітъеа оаръ де кътъръ Пешіер днітр'о плжнть. **4.**

Аконціс, Іакоб, нъскът ла Трідент дн веакъл ал 16-е, аў фост ѿнтеолог вестіт, кареле аў дмбръцошат реліціа протестантъ ші мергжид дн Англіа, се пріїмі къ мәлтъ чіністі де къръеаса Елісавета. Ел дъдѣ ла лъмінъ о колекціе а стратігемілор Сатанеі, дэпъ а къріа нъблікаре ла 1565 дн Basel, днідатъ аў ші мэріт. **4.**

Акор, акрімеа гъстблей. **4.**

Акордъ Италіан, акордаре (accordare) де ла хорда (стрінь), дн зэгръвіе ші дн мәзікъ днісемнеазъ армонія днітре въпсесле сеау днітре тонбрі, деспре каре дн мәзікъ днідекъ ѡрекеа еар дн зэгръвіе окікл, ші каре армоніе с'аў акорд плаче сімпірілор ноастре. **1.**

Акорд, дн віапа коменій днісемнеазъ о днівоіре де а фаче деспре о парте оарекаре лъкірб еар деспре алта а да о хотържть мәлціміре вънеаскъ. **1.**

Акордезъ, (вез Акорд). **1.**

Акоста, 1) Андреі дін Піаченца, фэ нэміт пентръ ріторіеа са ла 1658 предікатор італіан дн Цэрхі, ші нъдъждінд днінайніре гравнікъ, дэпре сфътзіреа Іезвіцілор дін Лъцерна, ёнде ера секретар де амбасадъ, дмбръцошъ реліціа католікъ. **Днісе възмідесъ амъціт дн ашептъріле сале, ші днітврнжндысь ла Цэрхі, спре а мътврнсі іаръш дмвъцътэра лоі Калвін, се**

прінесь, ші пріндзеъ дн обезі, фу неноіт а скріе о рефтаціе (німічіре) а скріерілор сале де маїнаїте калвіністіче. 2) Акоста Фріел, ѿн новіл портєгез, ніскот дін пірінці Ієді, карій сіліці фінд а фмеръюша релігія католікъ, жл крескъ ші пе джисъл дн ачеасть леце сьпти німе де Гавріл. Прін адеса четіре а Біліе се фндшлекъ а креде, къ адевърати мжнітіре се поать афла німаі прін релігія евреааскъ, дін каре прічинъ мерсь къ фрапії сеї ші къ маїка са ла Амстердам, ѿнде се тъе фмпрецір ші пріїмі німелі фріел. Спре а апъра Саджкеїсмъл сеў, прін кареле, къщігасе мжлці джшмані дінтріе Ієді, скрісъ ла 1624 картеа фнтітілать: Exameu das tradiçõens Phariseas conferidas con à ley escripta, днсе рабінії фмвіновъціндбл, къ ар фі атеіст, се педенсі ні німаі къ пердереа фнтрецей сале авері, дар днкъ се ші ексіль пе 15 ані. Ел реклъмъ скріеріле сале, дар дн брмъ фнвіновъціт фінд дін ноў, каръш се ексіль пе 7 ані ші се педенсі къ 39 ловітері де біче, джпъ каре фу неноіт а се фнтінде пе прагжл сінагоцеї, ка съ треакъ тої Ієді песте джисъл. Фнсфършіт джпъ о черкаре, че ні і се німері де а фмпешка пе ѿнкіл сеў прічиншіторіл ненорочірілор сале, се сінечісъ дн анвл 1647. 4.

Акра, Акре, Сан Жанд'Акре. Везі Ако. 4.

Акраніон, німелі арабік а ментелі Голгота, пе кареле, иреком съ зіче, с'ар афла мормонітібл лзі Адам, 4.

Акраон, Агрон, ѿн доктор дін Агрігент, че трыі пе ла анвл 473 днайнте де Д: Хс. Съ зіче къ ел ар фі афльторіл емпірісмълі, ші сокотеа пе ачел доктор а фі маї бен, кареле вор-

ве маї пшціц. Ел фу чел днтькъ, кареле черкъ дн тімпъл ѡней чине стърнітоаре а къръц аерзл прін фбм. 4.

Акрасіе, съ зіче некомпътареа фнтр фнтревънцареа мжнкърілор ші а веэтарілор. 4.

Акратіе, се німеше ліпса пштері сеаў фидъмънъреі де а се мішка. 4.

Акратофорс, ѿн предікат а лзі Бахс, дътъторіл вінблд кърат. 4.

Акре, 1) Дн Англія о въкатель де пъмжит де 5,253 палме патрате де Молдова. 2) О фаміліе новіль дн Іспанія, дін каре есте фмвілатъл Петръ Санхең де Акре. 3) Сан Жан д'Акре. Вез Ако. 4.

Акрае, ші Акребс, 1) Дн Мітолоџіе предікатъл Вінереі ші а лзі Жоеа, фндеошіе а тѣтъор зеілор, карій се адора пе мжнці ші пе локбрі днълцате, де ла къважитъл греческ Ѿжоос фнталт. 2) Акрае, фїка лзі Астеріон, алпнтьтоареі Жъней

4.

Акредітез, съ зіче кънд фмпштерніческ пе чінева а днкее вре ѿн інтерес, ші пріїмеск фнкізешліріе пентр флекръріле сале, фнтр кът ні есть дін къпріндерепа фмпштернічіреі. Де аіче съ зіче а кредитіаа амбасадорілор, а вре ѿні комі (скріттор) де негоду &. 4.

Акресценціе, адекъ споріре. 4.

Акрефіс, ѿн предікат а лзі Аполон. 4.

Акрідофагі, мжнкъторі де лъкъсте. 4.

Акрізіс, ал патръле краї дін неамъл Данайілор дн Аргос, съ зіче а фі фнтемеіторіл трієфналблі Амфікціонілор. Фінд къ і се презісь, къ фінл фічей сале Даная, жл ва ёчіде, апої о днкісъ фнтр'н тѣри, ѿнде ніскъ лзі Жое, кареле

вінеа ла дінна сея форма з-
ней цлої де аэр, пе Перзей. А-
крізіс жа архікъ дн маре,
дар скыпъ къ віапа, ші зчісъ
пе ваннл сея дн грешаль ла
шюокері де лапте, прін каре се
дмпліні презічера оракблблі.

4.

Акріме сеа ючід, 1) дн Хі-
міе се нэмеше дн ценерал вініре
де оксіден къ він алт трєп нэміт
радікал, кареле есте дн старе
се прімеаскъ атжта оксічен, ід-
роцен сеа ю алт трєп, днкіт съ
аціце він гэст акр, съ рошаскъ
тінтэрі де соареа соареллі, карь
къ базе се днформе сері. Маі
тоате акрімел се топеск дн аль-
ші пот дісверзі албастрл чел
скімбат прін алкалій. Днтр'о акрі-
ме, радікалл еі поате фі сім-
плі, прекъм дн акрімеа солфірі-
къ, ші компесь, прекъм дн а-
акрімеа ідрочанікъ, дн нареа дн-
формъторіл еі есте ідроцен, кар
радікалл есте азот ші кървуне.
Дечі днпре днформъторіл ші раді-
кал жші капть дн ценерал ші
акрімеа віміреа са, д: п: акріме
нітрікъ, акріме ідрохлорікъ &.
2) Акріме дн віапа комань се
нэмеше днсшімеа орі кърже лж-
кър акр, прекъм мере пъдерре-
не ш. а.

6.

Акріме де лапте, acidum
lacticum, есте ачеа, че се алеце
дін лапте днпь деспірциреа пър-
цілор челов. днкегате. Еа се
дескопері де Scheele.

6.

Акріме ідрохлорікъ, acidum
hydrochloricum, сеа ю acidum muria-
ticum, дн Хіміе есте він газ днн-
дншіторі, ші він флгід де він гэст
ацер акрі, ші де він лонд спеціфік
1,252; ел се прегътеше феліріт,
днтр'е алтеле дестілжид о амес-
текътэр'е де солфат де фер (къ-
лькан) ші саре де вікіате, ші
днкінд дн аль газл, че се іс-
къ дн транса; гар маі вінс ші
маі кърат се капть аместекжид

ла він лон 1½ пърці акріме сол-
фірікъ, З пърці саре, 2 пърці
манган супероксід, ті дестілжид-
бле ла кълдбръ мъсіратъ, маі
алес ацітат де він апарат вілфік.
Ка газ къпрайнде 97,27 пърці хлор
ші 2, 73 ідроцен. 6.

Акріме нітрікъ, (acidum ni-
tricum) есте а патра треаптъ де
оксідаціе а азотблл сеа ю нітро-
ценблл, ші къпрайнде днтр'о сея
26, 17 пърці азот, карь 73, 83
оксічен. Дн натэръ се афль тот-
деазна вініт къ базе, ші нж се
поате спіне словодъ де tot де
аль.

4.

Акріме пептікъ, днпре хі-
мікл Браконот. Annal de Chimie;
F. II, есте о акріме весетавіль,
че се скоате дін цероте ші алте
ацемене ръдчіні, каре аместек-
кate къ феліріт днкегатъ, се
днтревінцазъ пентръ чи днс-
нътшішіц, ші се нэмеше ші акрі-
ме де кааг; еа се днтревішіц дн-
се къ оарекаре греєтън. 6.

Акріме солфірікъ, де пъ-
чоасъ сеа ю де вітріл (acidum
sulphuricum,) есте о вініре де
солфіръ къ оксічен дн чеа маі
маре кътіме пе а патра треаптъ
де оксідаціе. Дн натэръ се афль
маі алес дн вініре къ алкалій,
пъмжтэр'е ші метале оксідате.
Мъестріт се капть дн маре кътіме
ші днпре кімл фабрікър'е еі
се десовесек днвъ соняр чеа де
Нордхаізер ші чеа енглезъ. А-
чеасть дін өрмъ се іскъ арзінд
дн къмърі де пльмъ пъчоасъ къ
сжліръ, ші лъсжнід прін камаръ
ауэрі де аль. Акріме солфірікъ
се днтревінцазъ фоарте
млт дн спіцерій, лабораторій хі-
міче ші техніче. 6.

Акріме солтсольфірікъ,
солфіроасъ ші солтсоль-
фіроасъ, сжн днпре ачест шир
маі мічі трепте де оксідаціе а
солфірій. 6.

Акріме тартарікъ, (aci-

dum tartaricum), ѿн міжлок ліні-
щіторік ші рекоріторік де сінце,
че се каптъ дісфъккінд тартра-
тбл де він прін карбонат де вар
ші дінь ачеса лікъ одать дісфъ-
ккінд лінформатбл тартрат де вар
къ акріме селфбрікъ. 6.

Акріtos, німеле ѿнії про-
монторій дн Бітініа. 4.

Акроаматік, 1) аксюс, та-
нік, ретрас. 2) Міжлок ұнлесні-
торік де лъмбріреа граіклв. 3.

Акро болісті, сенімек ск-
ильторій гречеш. 4.

Акрокорінт, се німела че-
тьцбаса чеа дінтьрітъ а Корінт-
лай ашезат не ѿн мәнте дналт,
ші чеа май сігірь търіе дн тоа-
тъ Греция. 4.

Акроліте, се німек ск-
тбле, а кърора троپ есте де
лемн, іар мжніле ші пічоареле
де неатръ. 4.

Акрои, дн Агрігент, ұрзіто-
рік схоалеі методіче сеаү імпі-
річе де Медецинъ дн веакбріле дн-
ты дінь Д. Хс. 4.

Акрополіс, дн Атена, че-
тьцбаса чеа веке а лії Чекропс;
дн тімпэріле майнось се фъкъ іар
файмоась прін ветеаза еї апъраре
де кътръ Фавіер. 4.

Акрополіта, Георгіе, нъск-
бт ла анн 1220 дн Констан-
тінополі, ші крескбт ла Нічеа
дн къртеа ұмпъратблей Іоан Д-
кас. Ел есте ѿнбл дн аєторій
історіеі візантіне, ші фінд дн
вжрстъ де 21 ані цінъ о ді-
спінть маре днайнтеа ұмпърат-
блей къ медікбл Ніколас деспре
дінчнечімеа соаредлй. 3.

Акростіхон, ѿн верс, а къ-
рзія літере де ла діченіст а-
ратъ вре ѿн німем, сеаү вре ѿн
днцълес. Асемене верс есте ұр-
мъторік алкътбл дн лімба фран-
цеэ, ші адресат Демоазеле Розе,
іар днчea ромжнъ кътръ Еленко:
Bien ne résiste à ta beauté;
On te cède à l'envi les armes,

Ne défendrait-on de tes charmes?
En te voyant on perd la liberté.

Шарба тәфей де 'шаскэнде
Мазда ѿней віореле,
Ша модестъ тот ръсэнде
Шемеле'ї прін міроселе.
Шеар аша а та віртәте
О 'нкеноск харәрі нъскбт. 1.

Акротерій, постаментбл пе
акоперемінте, спре а ашеза д-
аспра лор статве. 4.

Акрофовіе, фрікъ де апъ.
4,

Ақса, німеле фійчей чеңей
Фромоасе алб' Калев, кареа хо-
тържъ фінд ка прецъ къчеріторік-
лай політіеі Кіріат-Сефер, се къ-
шігъ де кътръ Отніел, фінл лб'
Кенас. 4.

Акселсон, 1) Еріх, нъскбт-
дн Данемарка, аў фост гъвер-
натор де Стокхолм. Ел аук-
тъ мѣлт де а се ашеза іаръш
краї къмнатбл сеў Карол Кнуд-
сон, ші мәрі ла 1480. 2) Олаф, фрателе чеңл де май
наінте, мерсь дн поронка лб'
Христіан I де Данемарка къ о
флотъ ла Готланд, спре а о къ-
чері, каре і се ші німері, пе-
треккінд аколо пънъ ла моартеа
са. 3) Івер, ѿн Данімаркеэй, ді-
нь днівъ че се късъторі дн Свезіа
къ фіика країклей Карол, се въ-
зз невоіт а тръда Готланда Да-
німарчеі, ші мәрі ка ѿн но-
віл сърак. 4.

Аксініт, о пеатръ де орді-
нбл чеорор преціоасе, есте пре-
възвіе, де колор віолет, кастаній
сеаү ченжшіу, ші се гъсеше дн
стжнчі де гнаіс ші амфібол дн
Франціа ші Саксонія, 4.

Аксіомъ, о прінципіе дндеов-
щиє къноскуль, каре ні май аре
тревбінцъ де алте довезі. Фіешіка-
ре щінцъ сістематікъ требжъ съ
се раземе пе асемене аксіоме. 4.

Аксіоністіе, дреаптъ кре-
дінцъ а сғінтеі скріптбл. 4.

Акстм, векеа капіталъ а Е-
тіопії, чеа дінтья політіе де не-
гоцѣ къ Арабіа ші резіденціа кра-
їлор Абісінії, доведеше векімеа
еі ші мърімеа де майнанте прін май
мълте монументе, дінтрѣ каре че-
ле май вредніче де дінесемнат сжит
грѣпеле алкътѣіе дін 40 обелі-
скѣрі ші пеатра афлатъ де Салт,
къноскѹтъ съв нѣме де мармбръ
аксесмітікъ.

4.

Акт, 1) се нѣмеше дімпърі-
реа де къпітеніе дінтрѣ піесь те-
атраль. 2) Дн мъестрійе фръ-
моасе дінесемнеазъ моделъ, че
се пъне дн ачеса позіціе, дін ка-
ре се і съ поать фаче імітаціа.
3) Акт, Акте сеаѣ Актѣрі се зік:
a) дн Англіа тоате хотърхіле
парламентаре, каре дѣпъ днке-
реа сесійор стржнгхнде дн-
тр'ян докъмент, алкътѣск ста-
тѣtele; b) дн Франціа докъ-
ментаеле ші тестімонійе сеаѣ
мъртѣріле де скрісопі сеаѣ фап-
те. Ачесте сжит юаръш: a) прі-
вате (*actis sous seing privé*), каре
дін атѣнческіе, пънъ кънд
се къноск де аша фелік де
кътъръ пърциле прівате; b) пъв-
лічесеаѣ атѣнческіе, каре де ші
нѣ се вор къноаше де кътъръ пър-
циле прівате, тотѣш вор авеа пъ-
тере пънъ атѣнческіе, пънъ кънд
се ва доведі иадевъръл; y) екsekюторіе (*executoires*), каре
де ші нѣ с'ар къноаше, се адѣк
дінтрѣ дімплініре, авжнду пътере
лецѣтъ, пънъ че нѣ се ва аръ-
та дін противъ; c) дн Германіа
се нѣмеше делла сеаѣ адѣнареа
скрітелор атїнгътоаре де вре о
лѣкрапе сеаѣ тратацие.

3.

Акт де навігацие, съв дом-
ніа Кръесей Елісаветей де Ан-
гліа, Кромвел дорінд а къщі-
га о дінесемнътоаре ковършіе
комерцілѣї Англіеї пе аль, трі-
месь о соліе ла статріле це-
нерале а Оландей, каре дісе из
фу прімітъ дѣпре кѣвінцъ. Асе-

мене атак къэтажид Кромвел ал
ресъвна, се сіргві а дімпіеде-
ка дінтинасл негоцѣ, че фъчеа О-
ланда къ Англіа ші къ колонійле
еї, пентрѣ каре скоп ші алкъ-
тѣіе ла 1651 ачест акт де на-
вігацие, прін каре мърцінінд
фоарте мълт пе стреїн че авеа
комерцѣ къ Англіа ші колонійле
еї, аў днапоет къ totбл негоцѣл
Оланdezілор. Ачест акт де на-
вігацие се дноі ла 1660 де
кътър Карол II дінтрѣ челе че
прівеа пе Оланdezі, тар пентрѣ
політійе Хамъзр, Лебек, Бре-
мен ші Данциг, жл десфінцъ,
каре десфінцаре ла 1689 се
дінтрѣ ші де кътър парламент.
Ачест акт дъдь май тѣрзій прі-
леж пътерілор стреїне а се ръ-
діка асѣпрыл къ Фелкър де тѣн-
гзірі. Норд-Амеріка фъкъ ѹн а-
семене акт де навігацие
ла 1817, кареле дісе фу пъ-
цін дінесемнъторій. Дн тімпел
дін єрмъ ші Англіа дімпѣцінъ
мъсбріле челе аспре а комер-
цілѣї ші єрмъ дѣпре прінціпійе
неноціале а лѣї Хаскісон.

5.

Акта Ердіторм, *Acta E-
ruditorum*, нѣмеле аналелор че-
лор дінты літераре а Герма-
нії, каре се дінтемееръ дн Ліп-
ска ла анѣл 1682 де професор-
ръл Ото Менке, съв редакціа
професорълї Бел. Де ла 1754
дінченѣ ачесте анале а перде
фоарте мълт дін кѣпіріндерей-
лор, ші ла анѣл 1782 дін-
четьръкъ totбл. Адѣнареа ачестор
скріері се съе ла 117 томбрѣ
дн кварто.

3.

Актөон, дн Мітолоџіе, ѹн вж-
нъторій, кареле пжнди одатъ ші ас-
кълтъ ворбеле Діанеї ші а Німфел-
лор еї, кънд ачесте се скълда, пен-
трѣ каре фаптъ фінд префъкѣт дн
черб, се съышіе де дінесш кънеле
съе.

3.

Актівітате, ші пасівіта-

те, се нәмеше әрмәреа ләкрътоаре сеаў пътмітоаре, а къро-
га речірочітате есте кондіціа-
төтөрор фінцелор. Актів, съ-
зіче ші деспре ғы ом фоарте
мәлт ләкръторкі.

4.

Актініа роше, есте ғы соң
де поліп фоарте фрәмос рош,
че се гъсеще ғы мареа медите-
рань.

4.

Актітісті, о сектъ дә кре-
шіні, карій нә сокот тәспел Длбі
Хе а фі фінци.

4.

Актоң, Йосеф, кавалер, се-
ньська ла 1 Октомвріе 1737 ғы
Безансон, ші фә мәлтъ вре-
ме ғынтынл міністръ де стат съб
Фердінанд II де Неаполі, пърін-
теле сей ғы варонет ірландез,
нәміт Едвард Хактон, пе каре
нәмем Йосеф жл скімвъ ғы әр-
мъ, трый де ла 1735 қа док-
тор ғы Безансон, ші дъдб фі-
нклей сей о едѣкәціе венъ, дисе
къ пәнін резултат. Актоң ғын-
тры ғы слѣжба марінъ а Фран-
цией, ші аіче дін прічіна ғынпіль-
рілор ші а ғынапоерілор че съ-
фері, прінес о ғыръ къмплітъ
асъпра Францезілор, каре ғы
ғыръ авә ғынрішіре асъпра че-
лор маі мәлтъ фапте а сале. Ел
пъръсі Франция ші ғынтржид ка-
къпітан де фрегатъ ғы слѣж-
ба Мареллі Дэкъ Леопольд де
Тоскана, се ғынпіртъші ла 1772
де експедиціа краюлай Карол
III де Испания асъпра Алдір-
лай. Аіче се німері а мәнтаі
віаца а 4,000 Снаніолі, пен-
тры каре бравъръ краул де Не-
аполі жл пофті а ғынтра ғы слѣж-
ба са. Фаворбл краулай жл ғын-
нълцізла ранг де адмірал, а
поі жл нәмі Міністръ де рес-
боі ші дәпъ ачееа Міністръ де
Фінанцъ, ла каре прілеж ғын-
лесні пе кръеаса Maria Каролі-
на, де а се аместека фоарте
мәлт ғы тревіле статблей. Әра-

асъпра Францезілор ғынчепж а-
към а се въді ла мәлтъ пріле-
жжр. Аша ел опрі експортация
лемнблей де дәрат дін Неаполі
ла Франция, съб претекст,
къ маріна неаполітанъ аре
ғынаш тревінцъ де ғынесл.
Ли време қынд а (лъкайторії
дін Калаврі) се съръчісе къ-
тотыл прін ғы кътремэр де пъ-
ммінт, гәвернбл францез лі трі-
мъсъ қытева васе ғынкъркатае
къ провант, дисе ел порончі а
нә ле прімі, ші алть датъ пъ-
съ съ се үчідь ғы къріер фран-
цез, спре аі прінде хъртіле.
Ли анбл 1792 аменінцать фінд
къріа де Неаполі де о ескадръ
францезъ, Актоң се възж не-
войт а прімі кондіціле пропхсе,
дар спре а се рёсвъна, міжло-
чі де а нә се прімі амбасадо-
ръл францез ла поарта отома-
нъ. Тот ғын ачеет ғынкіе
ғы трактат къ міністръл Енглез
Хамілтон, ші черкъ а ғынтрж-
ні пе тоатъ Италія ғынтр'о алеа-
ціе асъпра Франция, дисе ачеа-
ста нә і се німері. Әра че
пірта асъпра Францезілор жл
ғындеңін а арғынка ғын арест
ші а үчіде пе мәлтъ невіновані
съпт къвмінт, къ арғыпіртініторі
Францией. Прін ғынтродбчерае към-
плітей інквізіціи де стат, нәмітъ
Giunta di stato, ғынтрътъ асъ-
пиръші пе тоші чй драпці къце-
таторі. ғын ғыръ і се німері
а ғынтръта дін ноў пе краул а-
съпра Францезілор, ші се ләптъ
алтътуре къ краул ғы весті-
та експедиціе съб генералъл Мак.
Ел авеа слъбічинеа де а се о-
кърміл де кътъръ съпшій сей, че'л
ғынкънцера, ші аша де мәлт се-
тимеа пентръ віаца са, ғынкът
ғы палатъл сей авеа 12 оды де-
дорміт, ші німене нә щіса, ғын-
каре ел се кълкъ. La 1802 ғын-
жид ғын дісграцие ші ла 1804
депъттат фінд деля күрте, мә-

рі ла 1808 дн Січліа, ұржт ші діспрецбіт де тоці. 5.

Актор, фем. Актріцъ, 1) қарелे ләкреазъ чева, 2) Персоана де къпітеніе. 3) Әмпрезінь-фътшторыл. 4) Драматікл пе-сценъ. 3.

Актор, ұн днцълессл ұнтынс се нәмеше жълтіторыл, іар ұн днцълессл стржис окърмейторыл ләкрәрілор вре әнені персоане сеаү корпорацій, кърора ңе се днгъдә а фътші ұн нәмелек лор, чі нәмаі прін міжлочіреа быні е-пітроп сеаү дретъторыл, преком сжит де пілдь: копій невржстніч, корпораційле &c. Акторие (Actorium) се нәмеше векілімеаоа әнкей асемене Актор. 5.

Актвалітате, ачеа че ұнтын-тә адевър фінцъще. 5.

Актваріос, ән доғтор грек ұн сюта а 13^а, аў аналізат ұнтыя датъ міжлоачеле челе дәлчі көршітоаре. 5.

Актвар, франц. grossier, енглэз. Clerk, се нәмекі дретъторій ръепмизъторі пентрә адевърата скріре а черчетъілор, пентрә пъстрарса кондічілор ші регі-стараре актелор. 5.

Актвл пентрә té (чеаі), ачест актү с'аү ұнкебіннат ла 1770 дбре пропънереа ші стъ-рәнца лордзлбі Норт, прін қаре нәмаі компаніе англо-остін-діче се дѣ дретъл де аекспор-та тә фърт, вамъ, іар колон-нийле норд-амерікане се айбъ а пльті о вамъ хотържть. Ачеас-ть мъсәръ прічині ұн Амеріка марі немәлцімір, ші се сокоаге а фі әнбл дн мотівеле прінципале а революціей amerікане. 4.

Актловісік, цермбл дн партеа де със а бъеі нәміте Ба-ғін, ұнтре 75° 44', лъціме нордікъ, ші ұнтре 66°, 53' лън-циме вестікъ. Аіче дескопе-рі капитансл Рос ла 1818 ән

попор некъноскют. Ачест цермұ есте де тот акоперіт қб геаң, ңе аре нічі ән фелік де лемн, дар ғоарте мәлці қыні де маре. 3.

Акшлхәү, ән попор Норд-А-мерікан, дін қареле чеа маі ма-ре парте, пърсінд лъкбінца са дін провінція Текаколхбакан, аў еміграт прі ла міжлокбл сүтей а 12-а сәпт повъзғіреа а трій франці Акшлхәаціш, Хіконквантлі ші Чонтекоматл дін фаміліа чеа әнсемнат а Ҙтінілор, ші се а-шезээръ ұн цара Анахбас. 4.

Акэм, Фрідерік, ән хімік файмос дін Вестфаліа, ләкъръ ғоарте мәлт әміреңін қб негъ-ціторыл Акерман дін Лондра, спре а ұнтродбече аколо ләміна-реа қб газъ. 4.

Акэмблаціе, адбнътбръ, ән ієстісіе әнсемнеазъ әнфъшошареа а маі мәлтор жалобе ұнтр'о сін-ғэръ прічині. 4.

Акшпинктбръ, се нәмеше ұн Медецинъ методбл, прін қареле се чеаркъ а се віндека ба-рекаре баоле ревматіче ші колі-коасе, іаръ маі алес баоле де оқі прін әмпэнчереа қб аче де метал. Ачест метод, че се зіче къ с'ар фі афлат де Хінезі ші Іапонезі, с'аү ұнтродбес ші с'аү лъціт ұн Германіа де кътры Енгельберт Кемпфер ші Вілхелм тен Ріен ұн веакбл ал шептеле. 4.

Акбр, Сір Віліам (вез Хай-тессырі).

Акбрзіс, Акорзо, сколер албі Азо ші күріст файмос дін Болоніа, әнде аў парадосіт лециле. Се зіче, къ ел токма ұн ал 40-ле аңу а вмресте сале аў әнчепёт а әмвіца щінцеле күрідіче. Аны нащерей сале есте фъръ җидоа-ль 1182, іар ачел а морцеі каде ұнтре 1259 ші 1263. Ел аў лъсат ағзій марі ші ән палат фримос ұн Болоніа. 4.

Акстікъ, се нәмеше әм-

въцьтѣра деспре сънет. Маї найп-те ачеастъ парте а фізічѣ се трѣта дні ѡмвъцьтѣра деспре а-ер, каре днєе иж ера пре потрі-віт, пентрѣ къ аерѣ есте ижмаї обічнійт кондѣктор ал сонблї, шї орї че матеріе солідъ сеаў флїдъ асемене поате се ръсънс сеаў днисашї, сеаў се кондѣктъ сънетѣл алтор трѣпѣрї. Аша дар акустіка есте маї віне о парте дін дінамікъ. Тоатъ мішкareа е-стѣ сеаў пропъштоаре (дреаптъ днайнте), чіркѣларь сеаў ос-чільтоаре (трембрътоаре). Ачест фелїкъ де мішкare дін ѿрмъ фїнд пїтернікъ шї днестбл де ръпе-де пентрѣ а пїтѣ фїльтві ас-пира органелор аззблї, (ла каре се чер чел пїцін 30 осчілациї пе секундъ), се ижмеще сонї. Щи сонї че се поате хотърж, се иж-меще сънет, іар репециїна ос-чілацийlor се кеамъ тонї. Пыр-ціле де къпітеніе але акустічѣ сънт: 1) ѡмвъцьтѣра деспре со-нѣрї, дні кареа се ворбеще ижмаї деспре репециїнеле челе або сол-те шї релатіве а осчілацийlor шї ажме днтьї деспре рапортърі-ле лор челе прімітіве, апої дес-пре префачеріле челе мічї дн а-честе рапортърї неапърате де фїкѣт ла днтревбінцареа практі-къ, ижмітъ стїмпъраре. 2) ѡм-въцьтѣра деспре іскареа съне-тѣлї шї деспре леціле осчілацийlor трѣпѣрілор сънътоаре. Дн тоате трѣпѣріле сънътоаре ела-стітатеа се прївеще де пїтереа мішкътоаре. Щи трѣп сънътоорї се поате фаче еластїк: a) прїн дн-тїндере, прекъм стрїче, дово шї тамвѣре; b) прїн апъсареа аерѣлї, прекъм інстрѣменте де съ-флат дн трїнселе; c) прїн він-жошіе днльбнтрікъ, прекъм тоате сонріле де бене дрепте шї стрїмбє, клопоте шї фелїкїте васе. 3) ѡмвъцьтѣра деспре дн-найтіреа сънетблї атж прїн а-

ер шї флїдіде аероасе, кът шї прїн матерії соліде сеаў ліквідо-се, шї деспре ехо. Тоате трѣп-пїріле еластіче кондѣк прїн сїнс сънетѣл маї департе; ёнеле маї репеде дектът аерѣл. 4) ѡмвъ-цьтѣра деспре імпресіа че фаче сънетѣл асپира органісмблї о-менеск шї анімал, шї деспре кон-ст्रѣкціа шї фїнкціїле ачестор органе. Днкъ чїй векї черкъръ а адѣче акустіка ла деплініре прекът се поате. Бакон шї Нев-тон о трѣтърї къ теорї матема-тиче. Челе маї віне черкъръ дес-пре репециїна сонблї аў фї-кѣт Лаплас шї резултате алесе афльм дн акустіка лї Ф. Ф. Хладні датъ дн Ліпска 1802, шї дн адаосріле лї ла акустікъ дін 1817 шї 1822. 6.

Акѣстічї, се ижмеа дн схоя-ла пїтагорікъ сколерї, карї и-маї аскѣлта. 4.

Акѣт, къ вїрв, аскѣшїт; ак-цент акѣт есте ачела, каре дн-спреце сілава, (').

Акѣфїндаре, сеаў днтраре сънт апъ, есте ла ѡмвъцареа mesteshbglї де а дннота, маї totdeazna чеа днтьїа днделет-нічіре, іар пе васе се днтревб-інцазъ ёнє орї ка педеапсь пе-нтрѣ марінарї неаскѣлтъторї. 4

Акѣшеріе, мошітѣл есте єн рам а Медецинѣ практіче, шї аж-ме mesteshbgl де а днлеснї фе-мeeлор днгрекате нащереа ко-пїлблї прїн операці механіче шї дінаміче. Днкъ челе маї векї по-поаре а оріентблї днтревбінца ачест mesteshbgl, шї Ипократ пре-към шї Илатон аратъ деспре дн-тревбінцареа лї ла Гречї, де ла карї с'аў лїціт апої ла Аравї. Дн анбл 20 днпъ Д. Хс. Целзес прїн ѡмвъцьтѣріле сале аў дн-тродїс днтревбінцареа клещелор, кїрлїцелор ї. Веакъл де між-лок ръмъсъсъ днтрѣ ачеастъ щі-інцъ маї мѣлт дннапої, пентрѣ

жъ се пънеа дн лѣкрапе нѣмайде кътъръ Кълѣгъръ, карій аѣ прѣфектъ о днтръ церемоніе суперстїюасъ. Алвертъс Магнусъ, Епіскоп дн Регенсбург аѣ скріла 1282 днтьеа карте маѣ вънъ деспре ачеастъ щінцъ, пе каре ѣніверсітъціе аѣ днмбръшатъ, ші аѣ продѣ дн зърмъ върбаци, прекъм аѣ фост Евстахіе Неслін, кареле ла 1513 аѣ датла лѣмінъ картеа днтітѣлатъ: „Принципиє Акшеріе.“ Дн веакъ трекът с'аѣ днсъмнат дн Германія ка десъвѣріторі Акшеріе: Калтшмід, Іанке, Мор, Мекел, Редерер ші алцій, іар дн тімпбріле маї нөвъ: Старк, Осіандер, Сіболд, Віганд, Негеле, Боер, Іерг, Форіеп ші алцій. Без картеа леї Осіандръ деспре Акшеріе, I том. Гетінга 1799. 4.

Акцензі, се нѣмеа шервітогрій трівѣналелор дн Рома, карій авеа де даторіе а пѣбліка чесаѣріле пе бліпъ. Акцензій пэртъ дн рескоае арме ѿшоаре ші слѣжea пе Декріоні ші Центріоні. 4.

Акцент, адікъ днтоніре, есте де дозъ фелнрі: 1) Акцентъл ораторік есте ачеа рѣдікаре сеаѣ коворжре а гласълъ, прін каре ворба се фаче плькътъ ші дннцълеасъ. 2) Акцентъл граматікал, се нѣмеше днтоніреа сілавей де къпітеніе а ѣнѣ къважит дн овічніта фіреаскъ пронїнцие, ші есте адесеорі спре десосевіреа днцълесълъ, прекъм алта есте: пѣтѣ, ші алта пѣте. 4.

Акцептант, се нѣмеше ачел че днкеноаще ші прїмеше о поліцъ цітарісіть асѣпра лѣї, ші прін іскълітъра са се дндареще а пльті ла термінъл днсемнат дн поліцъ. 4.

Акцептацие, прїміреа ѣней поліце цітарісіте асѣпра акцептантълъ. 4.

Акцептез, адекъ прїмеск о поліцъ цітарісіть асѣпра меа, дндаріондѣмъ а пльті ла термінъл хотържт. Без Акцептант. 4.

Акцептє, Епіскоп дн Фріаѣл, се ѱніновъці днсъш пѣржидѣсь пентръ оарекаре фаптे ръле, спре а нѣ се фаче Епіскоп; ел віецѣ пе ла днкесреа сїтѣ а патра. 4.

Акцесіе, споріреа ѣней пърдіде лок прін мжліре. 4.

Акцесіт, се нѣмеше ал доіле прецъ пентръ деслегареа проблемелор че се даѣ ла ексамен спре деслегаре, адікъ пентръ чеа адоа маї вънъ дѣпъ чеа днты. 4.

Акцесорії, адаос, анексъ. 4.

Акціе, о парте де къщіг ла каре аре чінева дріт дн аналоюа ванілор че дѣ пентръ о днтрепріндеренблікъ. Асемене се нѣмеше сінетъл прїміт дн локъл ванілор че се дѣ ка поліцъ, іар акціонарі се зік ачій че аѣ ачел фелнрі де сінет.

Акціїле днтьеадатъ се бріръ дн Франція ші Англія ла 1720. Мѣлте днтрепріндерѣ фолосітоаре, каре чеर марі соме, непѣтѣндѣсе днтїмпіна де ѣн сінгбр омъ с'аѣ фѣкет прін міжлокъл акціilor. Акціе се нѣмеше юнд маї мѣлці оамені се днтренек дн о соціатате ші фіешікаре дѣкъте о сомъ хотържть прїмінд ѣн вілет нѣміт акціе, кѣ ачеастъ сомъ се адѣче днтрепріндереа днтръ днплініре ші фолосъл се днппарте ка о довоѣнѣ днтре акціонарі. Де нѣ се німереще днтрепріндереа, апої акціонарі, пентръ а нѣ піерде тотъл, маї адаогъ алте соме. Акціїле слѣжеск де монедъ ші се спекълеазъ кѣ къщіг с'аѣ кѣ пердере, къчі валора лор се сїе сеаѣ скаде дѣпре към се німереще днтрепріндерса. Негоцъл кѣ Акції пе мѣлці наѣ днавѣціт, дар нѣ пе пѣції наѣ фѣкет чершіторі.

Дрэмбріле фіер, фаврічеле че-
ле марі ші алте днтрепріндері
небыліче ші фолосітоаре се фак
прін акцій.

1.

Акціе, се нѣмеше ла ора-
торії днфъшаре ышні ідеі сеаў
фапте прін мішнаре трыпесакъ,
ші се днтревінца з маі алес де
акторі сеаў пантомімі чи днрепре-
зентациі театрале, спре а экспрі-
ма ачееа, че квдеть сеаў сім-
песек. Без. Мімікъ.

4.

Акцізъ сеаў Октрза, есте о
таксіс, кътъ Гевверн, пентр
оарекаре мърфбрі сеаў лѣкбрі
де мжнкаре ші вѣттарь, че се
імпортеазъ дн політіе спре кон-
самаціе, ші каре вані се днтр-
вінца з спре фолоскл пѣвлік а
ачеі політії: дн днфрэмбеседареа
еі сеаў спре цінереа а вре ышні
ашезъмінт де вінефачере.

1.

Акціюм (акюм се нѣмеше А-
цію), о політіе ашезать не партеа
дреант а голфклзі Амбрацік ла
нордзл Акарнаніе, есте файмоасе
пентр лѣкта марінъ дн 2 Сеп-
темвріе къ 31 ані днайніте де
Д. Хс. дн каре Октавіе аў ві-
рзіт ие Антоніе че ера ацнто-
рат де Клеопатра, ші аша с'аў
фъктъ донніторі імперіе Ро-
мане. Антоніе аў фъктъ къ а-
мореза са ла Егішет, ышде с'аў
сінбісіе. Спре адъчераамінте де
ачеасть вірбінцъ, Афгаст аў
зідіт дн прежма де Акціюм полі-
тія Нікополіс (політія вірбінцъ,
акюм Превеза), ші аў мъріт тем-
пляя чел вестіт алі Аполон, че
ера зідіт де Аргонавті пе днве-
чината промонторіе Акціюм (акюм
Фігало), ышде аў пороніт а се
ашеза трофееле ші а се фаче дн
тоці ані сербърі де вірбінцъ.

4.

Акціюс, 1) Літніс, ышні тра-
пік латін, аў віецзіт пе ла анзл
де ла зідіреа Ромеі 583, аў скріс
ші аналеле історіе Романе дн
версбрі. 2) Акціюс (Зэхос), ышні
поета італіан, аў скріс дн веакбл

ал 16-ле парафразе а фабблілор
есопіче дн сонете італіене 4.

Акціенсер, дн фелік де Мор-
оні, Stoer, Esturgeon, пеще де
ордінзл III. Ачестіа аў лянгъ как
ккте овранчіе къ а еі капак. Гбра
есте мікъ дндрептатъ дн ціос ші
фърь днці. Трэблор есте оарече
дн мѣкі ші акоперіт къ рэндері
де сквте осоасе, окі ші нѣріле
сънт пе де алътбреа капблі ші
маі тост деазна аў провобосцідъ
сеаў ржт. Іі сънт пещі марі къ
карне вѣнъ, ші прімъвара есь дн
рібрі спре а сквоте овъ. Без Мор-
оні.

1.

Акчіденталі, о сектъ де
крешні контрапіе съвстанціалі-
лор; чиі дн тъ сокотеа пъкатбл
стръмошескъ ка ыш ръч кліроном-
ісіт дела Адам, нар чиі дн брмъ
ка ыш лѣкбрі де сінє ръч ші афль-
торіј дн омъ, кареле треббе а се
сквоте прін сѣмтбл ботез.

Ал, (аръвеше) артікл хотъ-
ржторіј де гензл върбътеск.

Ала сеаў Алах, (аръвеше)
къвхт компбс дн Ал ші Елах,
вреднік де днкінаре, есте нѣмелё
марелбл Дѣмнезеѣ, деспре кареле
днвъца Махомет. Ел есте
пѣнктбл централ дн кареле тоа-
те се ышнек, Домнзл лѣмей трап-
пеші ші съфлетещі, зідіторіј ші
окърмжіторіј, кареле къ немър-
циніреа са ышпле лѣміа. Лис-
шіріле Дѣмнезеещі дн нѣмър де
99 ла ыш лок, ші къ Ала дм-
пліннд о сѣтъ, алкътбеск мета-
ніиile Махометанілор.

4.

Алабанда, політія дн Каріа,
акъріеа лъкітіорі аў декларат по-
літія Рома де змнъ, ші наў зідіт
темплірі. Аіче с'аў нѣскот Мен-
неклес, Хіероклес ші Аполоніс
Молон.

4.

Алабандісмъ, шърлътъніе
дн вре о артъ.

4.

Алабастер, Віліам, ышні те-
олог енглез, файмос, нѣскот ла
Хадлеіг пе ла днкеереа веакбл-

лѣй ал 16го, аѣ фъкѣт стѣдїле сале ла Камбріе, ші аѣ днисоіт пе контеле Есеке дн експедиціа спре Кадіс. Дн кѣрсѣл петречерей сале дн Испаніа с'аѣ фъкѣт католік, днсе ла днгврнареа са дн патріе аѣ трекѣт на ла вісепріка англіканъ ші с'аѣ фъкѣт ігъмен вісерічей Сф. Павел дн Лондра. Ел аѣ традыс сф. скріптаръ дѣпре методбл рабіно-кавалістік, ші аѣ мѣріт ла 1640. 4.

Алабастръ, чеа маї фінъ ші маї вѣртоасть піеатръ де іпсос кѣ фелнріте колорѣр, дене каре се нѣмеше: Оніхіт, Алабастріт ченешій Ѹ. Алабастръл се поате чіоплі ші нетезі. Піетрърій мъноасе де алабастръ аѣ днченѣт а се прелѣкра дн Молдова пе мовшіа Кългъгъра цінѣтл Бакъз.

4.

Алава, Мігел Рікардо де, ценерал Іспаніол, нѣскѣт дн Віторіа ла 1771, дѣпъ паретесіреа касеї Барбон аѣ іскъліт ша мъдѣлар адѣнъреї ла Баіона до-къмнѣтл ноў де констітѣціе, че с'аѣ дат де Франціа. Дѣпъ че аѣ мерс ла Віторіа, спре а пріїмі пе Країл Іосіф, пюцин днайнтеа лѣптеї де ла Альбера 1811, аѣ трекѣт ла арміа індепенденцілор; Велінгтон л'аѣ пріїміт адѣтант ал сеъ, ші дѣпъ лѣпта де ла Віторіа л'аѣ нѣміт ценерал. La днтоарчереа са дн Испаніа адѣкънідѣші амінгте Країл Фердинанд VI де ипродосіа лѣй де маї наінте, л'аѣ пюс ла днкіссааре, днсе дѣпъ стърѣнцеле лѣй Велінгтон наѣ дат ярьш слобозеніе ші маї дн ѿрмъ л'аѣ ржндеіт амбасадор ла къртеа оландезъ. La 1819 кемат фінд днапой, дѣпъ ісѣкѣнреа революціеи ноў дн анбл 1820, аѣ фост алес де кътръ провінціа са депѣтат адѣнъреї кортезілор, ші аѣ апърат прінціпіле ексалтацілор. Дн 7. Іюліе 1822 с'аѣ лѣптат ел пентръ констітѣціа ноў

съпт ценералії Мѣріло ші Балестерос дн револія протівнічілор констітѣціеї. Дн времеа аседіеї де Кадіс де кътръ Францезі аѣ фост тримес ла Дѣка де Англіем, днсе трактациіл сале н'аѣ авѣт резултат фаворіторъ. Дѣпъ тръдареа політіеї аѣ мерс кѣ маї мѣлці кортезі ла інсѣла Леон, ші де аколо ла Гібралтар ші Англіа.

4.

Алава, нѣмеле ѣней провінції норд-остіче а Іспаніеї кѣ 72,000 лъккіторѣ. Каїтала еї есте Віторіа. 4.

Ала Даг, дн рамѣ а мѣнтельї Балкан, песте кареле дѣпъ че аѣ трекѣт ла 1829 дн пашъ кѣ 9,000 солдаці де імфантеріе ші 5,000 де кавалеріе, аѣ ре-спінс авангвардіа росіанъ, ші аѣ атъкат четъціїа Бајазет. 4.

Алаївей, се нѣмеше коменданціл де къпітеніе а кълърімеї власалілор тѣрчещі. 4

Алаїрак, Ніколай, компітіоръ францез де опера, нѣскѣт ла 1753 дн Мѣрет, аѣ ръпосат ла 1809. Ел есте файмос пентръ оперіле: Імбій Савоаарз; Алексіе, Адолф Клара ші Гуїлістан. Дн тімі де 28 анї аѣ компѣс 60 де опера. Днітрънтьї аѣ фост адѣвокат, апої солдат ші дн сїмршіт с'аѣ днделетнічіт нѣмай кѣ мѣзіка сък Ланглѣ дн Паріс. 4.

Алаї-Чаїш, нѣмеле сложіторілор де ла драгуторійле тѣрчещі. 4.

Алаї, 1) парадъ пѣвлікъ ла Тѣрчі. 2) Нѣмеле ржндеіторілор алаїклі. 4.

Алакок, Маргарета, нѣскѣт дн 22 Іюліе 1647 ла Лотеккер лжнгъ Аѣтбл, мѣрі ла 1690, есте кѣносѣтъ пентръ фантасіїле еї небжнатіче ші пентръ о карте: La dévotion au сœur de Jésus. Біографіа еї с'аѣ пѣвлікат ла 1729 де кътръ Лангет (Паріс

4) ші күпірінде епістоле ші скріпте де але ей. 4.

Аламані, Лбіці, ұн поета італіан файмос, с'аў ныскэт ла 1495 ғы Флоренца, ші есте күносқэт пентрэ поема са: La coltivazione, ші поема ероікъ ла 24 қынтырь: Girona il cortese. Ел аў мәріт ғы анбл 1556 ла Амбоазе. 4.

Аламвік, ұн аппарат(кълдаре) дедестілат с'аў дегрефъкёт спірттері. 1.

Аламбра, ссаў Алхамбрар, ұн цінект ғынтыріт дін Гренада, спре норд де ла політія деасемене нәміре пе о ғынълціме, авшанд ғынпречікүр зідік грос де 18 палме, пе каре стаў ғынкъ өндіде ші өнде оаре каре тәрнәрі рәінате. Цінектел се алкътшеше дін о парохіе къ 200 касе, дін ұн палат ғынкъ негата а лей Карол ал V ші дін о монастіре. 4.

Аламбро-саре, 1) о композіціе дін саре ші салміак, се ғынтревънцазъ маі алес ла десфачера металарапор. 2) ғы Алхіміе се нәмеше сареа філософілор. 4.

Аламос, Балтазар, файмос літерат Спаніол ші дрегъторій де стат ғын зілеле лей Філіп ал II, аў фост архікат ғын ғынкісаре, өндіде аў траджес пе Тацитс. 4.

Аламос, о політіе ғын статтәл Окчідент (Сонора) ғын Мексіко, къ 6,000 лъккіторій, ші къ міне ғиаваціте де арцінт. 4.

Аламъ, ұн метал аместекат дін арамъ топітші цінк, че се алкътшеше дін 70 пърці арамъ ші 30 де цінк, ші есте де колор галвън, вмртос, аре сънет, се поате ғынтынде прін чокъніре ші прімеше лесне політкара. 4.

Аламъ корінтікъ сеаў бронз, ұн метал, че сеамынъ къ ала ма, ші се сокотса маі наінте а фі о аместекъттаръ де аэр, арцінт ші арамъ. Се зіче къ с'ар фі комплес

дитъя оаръ де Моміе ла пъс-тиреа Корінтікъ, іар акэм се сокотеше а фі африкалкъл (ала ма сеаў тәмбакъл де астьз) дескрай де Плініе. 4.

Алан, де Рісел, Alanus ab insulis, нәміт ші доктор ғынверсал, поета ші філософ схоластік, ныскэт ла 1114, аў фост кължър цістерциан ла Клерво, ші аў воіт се ғынтемесез кредитінца крещінеаскъ філософічеще прін метод математік. Кърціле лей с'аў тіппіріт ла 1653 ғы Анверса сөбітілб: Alaniopp. Ел аў мәріт ла 1203. 4.

Алан, Давід, ғынесннат зеңграв історік дін Скоція ші схолерій албі Фовл, аў петренкет ла 1793 ғы Рома ші ла 1796 аў мәріт ғы Едімбъерг ка діректор Академіе де щінцъ ші де арте. 4.

Аланд, нәмелек грэпей де інсекле ғынтыре Фінланда ші Сvezia ла ғынтрареа ғын голфбл Ботнік. 4.

Аланда, ұн фльбіт лъттералник а Ельбей ғын кръіеа де Хановер. 4.

Алані, ұн неам маре де Скіті, аў лъккіт одінеаре лънгъ ма-реа Неагръ ші деалынгъл Ніпроблбі. ғын веакъл ал V-ле с'аў ғыніт къ Вандалій ла Рін, спре а къчері Галія, ші аў трекът де аїчі ғын Портugalія ші Іспанія. Ріцимір یаў вірбіт ла анбл 464 лънгъ Бергамо. 4.

Аланіт, ұн фосіл металік дін Гренланда, де қолор кастаній ғынкіс, ші күпірінде ғын сіне оксід де Церісм, фіер ші пъмжит прендоц. 4.

Алансон, ұн хірбрг францеэ, файмос пентрэ методыл сөү де ампътацие сеаў ғынтыреа мъдъльрілор. 4.

Алансон, о фаміле францеэ джакаль, а къріеа стръбэн аў фост Шарл де Валоа, фрателе Крахълбі Філіп де Валоа, контеле де Алансон, ші каре с'аў стынис ла

1525 къ Карол IV Дѣка де Алансон. 4.

Алансон, капитала департаментълѣ француз Орн лѣжъ Сартъ къ 14,500 лѣкѣторѣ, о бісерікъ вреднікъ де днсемнат пентрѣ фръмояселе зѣгръвеле пе стекль ші бы порталъ мърецъ, нѣмітъ ші Нотре-Дам, о вѣвлютекъ пѣблікъ ші фабрічѣ де вѣмбак, ін ші хорботе, каре ачесте дн ѣрмъ ера маі найнте фоарте вестите сантъ нѣме де: points d'Alençon. 4.

Алантін, о състанціе а рѣдъчніе де Алант (Inula Helenіum). 4.

Алард, 1) Марцелін, нѣскѣтъ ла Форец, аў фост чел днтьй, кареле аў пѣблікат о газетъ французъ політікъ ла 1605. 2) Алард Гбі, нѣскѣтъ бы Дофине, ші презідентъ ла Гренобл, аў мѣрітъ ла 1716, ші се днсемнеазъ пентрѣ скріеріле сале челе політіче, нѣрідіче ші історіче. 4.

Аларі, се нѣмае трѣпеле аж-кіліаре а Романілор, де ла кв-внитъл латін ala, аріпа, пентрѣ къ днформа аріпеле арміе. 4.

Аларік, 1) Краул Вестгоцілор дн неамъл Балцілор. Щіндѣсь къ ощілѣ лѣ Тедосіе чел маре, аў пастітъ ла 395 днпъ Д. Х. провінціїл візантіне ші маі алес Гречія. Дѣпъ ачееа аў кѣчеріт ші аў прѣдат Рома ла 410, каре пънъ атѣнче нічі одать нѣ фбесъсъ вірѣйтъ де дншмані. Ел аў мѣрітъ ла Козенца ші с'аў днформінгат де попорбл сеу бы стратъл ржелѣ Бзен-то, пе каре л'аў авѣтът, ші аної ѿарьші л'аў словозіт песте мормінгатъл лѣ. 2) Аларік II, Краул Вестгоцілор, ѣрмъ днпъ пѣрінтеле сеу бы дн домніа Іспаніе ла анѣл 484, фб вѣтът ші ѿніс де кѣтъ Кловіс. 4.

Аларсон, Фердинанд, ценерал файмос а лѣ Карол V. 4.

Аласка, о пеінісълъ росіанъ бы Амеріка нордікъ. 4.

Аласко, Іоан, аў фост Епіскоп романъ бы Польша ші ѿнікъ Крауклѣ; маі бы ѣрмъ аў тре-кѣтъ ла протестантісъ ші ла 1550 с'аў фѣкѣт предікаторъ ѿнії овщи протестантѣ бы Ембден, къ каре апої аў фѣкѣт ла Лон-дра. Сіліт Фінд де Кръаса瑪-рія а пѣрсі Англія, с'аў днтар-натъ бы Польша, ѿнде аў мѣ-рітъ ла 1560. Ел ера фоарте пре-дѣтъ де Меланхтон ші Ерасмъс.

4.

Аластор, 1) юнбл дн кай лѣ Платон. 2) бы фін алѣ Нестор. 3) бы компаніон алѣ Сарпедон, пе кареле Одісей л'аў ѿнісъ ла Троєа. 4) бы демон резебніторъ. 4.

Алата, бы сат бы Егіпет, бы а кързіа апрапіере се афль бы катаракт а Нілълѣ. 4.

Алатамаха, бы ріў маре бы Амеріка нордікъ, кареле деснѣр-цъше Цеорціа де Флоріда. 4.

Алатрім, о політіе а Хер-нікілор векі, днкенінгратъ къ бы зідѣ фѣкѣт нѣмаі дн пістре марі, фѣръ тенкѣаль. 4.

Алахабад, о провінціе Ан-гло-індікъ бы Калкхта къ 7 мі-ліоане лѣкѣторѣ. бы ѿнігнл че се формеазъ прін днпрезнареа рієрілор Гангес ші Індѧс, се а-фль капитала къ де асемене нѣ-міре, каре днпре традіціа Індіе-нілор се зіче къ ар фі фост лѣ-кѣнца оаменілор челор дн тѣ. Продѣктеле ачестеі провінції съніт: діамантър, сжлітъ, опі, захар, індіго ші вѣмбак. 4.

Алах Екъер, днтья рѣгъ-чине а Персілор ла сербареа лор чеа дѣмнезеаскъ. 4.

Алачън, бы шес фоарте роди-торъ бы Флоріда дн Амеріка. 4.

Алаша, сеаў Алашер, Філа-делфіа челор векі. 4.

Альба, о провінціє дні Піемонт кш 95,000 лъкіторі. 4.

Альба, Фердинандо Алвареց්, дѣкъ де Толедо, фінъл адміралтѣлѣ Гарсіас де Толедо, нѣскієт ла 1508 дін єна дін членії фамілії але Іспаніеї, с'аў лѣптиат с'єп Карол V ла Павіа, дні Фнгаріа, ла Теніс, Алцір, іар май алес аў арътат бравэръ ла апърапреа де Перпініан, дні Навара ші Каталоніа. Кш тоа-те ачесте іс іс'аў німеріт а лн-сфла Амп'яратблѣ о сокотінць фаворітоаре деспра талентеле сале челе мілітаре, ші пентрѣ лнай-треа са аре а мѣлцьмі май мѣлт фортѣней, декжт вреднічілор сале. С'єпърат пентрѣ ачеастъ лнапоере неїнвренітъ, мжн-дріа са л'аў лндемнат ла фант, іаре дні вечі нѣ вор фі ютате дні історіе. Лѣї аре а мулцьмі Карол пентрѣ бірбінца дні лѣпта де ла Мнлберг 1547 асбпра лѣї Іоан Фрідерік електорѣт де Саксоніа, ші прін с'єтбіріле сале се лндусплекъ а іскълі декретѣл де моарте а електорѣл, іар май дні єрмъ кълкъ Фъгъдзінца да-ть маркіонблѣ Філіп де Хеса, іареле ка прінс се дъдсь с'єп а пърапреа Амп'яратблѣ. Де ла с'єреа пе трон а лѣї Філіп II, се лнчепе епоха фаптелор лнкрай-тате а лѣї Альба, ші Церіле-де-ціос са аре меніт а фі ненорочітвл лор театрѣ. Лнзъстрат кш п'є-тере немърцінітъ аў фост трій-мес спре а къчері Церіле-де-ціос че се револтасе. Лндатъ дѣпъ с'єпъреа са дні Фландріа ла 1566, аў ашезат трійналѣ інквізіцієї с'єпъ повъціреа кредитнічосблѣ с'єї Іоан де Варгас, де кътъръ іаре се осмідеа орі чіне, іаре-ле са аре кш преп'єс пентрѣ деос-віреа сокотінці. Мѣлте мії, лн-тре іаре іпі прінцѣл де Ораніа аў пъръсіт цара. Опгспрезече-мії де оамені с'аў фъкѣт жертвъ

крезімей сале, лн-тре іарі ші кон-теле де Егмонт ші Хорн, іарі лнкрайзіндѣссе дні невіновъціа лор ръмъсесе пе лок. Дѣпъ че аў фост с'єл Прінцѣл де Ораніа а се траце лндульръпт дні Герма-ніа кш о оасти лнсъмнътоаре, аў лн-трапт Альба дн 22 Декемвріе 1568 кш тріомф лн Брюксела. Пана іаў хъръзіт о пълъріе ші о спадъ, о чінєте іаре май наінте се фъчea нѣмаї домніторілор. Прін ачеаста лнгжмфаре лѣї аў споріт ла єн аша де маре град, дн кжт ла Анверса аў ашезат о статъ кш кіпъл с'єї, іаре къл-ка кш пічоареле добъ фігбрі о-менещї, адекъ пе новлеса ші по-порфл Церілор-де-ціос. Нѣмаї О-ланда ші Зеланда ера провінції, че 'л лнтімпіна кш къраж нен-днвінс. Дѣпъ че с'аў с'єрмат ші о флотъ порнітъ дін поронка лѣї, апої тіама неднтемееть де а піерде фаворѣл Країлѣ, л'аў лндемнат а чере демісіе, іаре Філіп лндатъ аў лнво-іт, нѣдъждѣнд, къ кш мъсбрі въміде май лесне ва ациніе скоп-пл с'єї. Дѣпъ днисбл аў бр-мат Лндовік де Зніга ші Реке-зан ла 1573. Альба с'їнгбр се лъзда, къ дні времеа петречерей сале дні Церіле-де-ціос, аў юніс 18,000 оамені ші аў апрынс єн ресбої, іареле аў цінѣт 68 ані ші аў костісіт пе Іспаніа 800 міліоане де талері. Да 1580, ке-мат фінд іаръш дн дрегъторіе, с'аў п'єс дн фрінтеа арміеі іаре ера хотържть а къщіга Іспаніеї тро-ннел вакант а Портгаліеї. Лн ачест ресбої де асемене аў фъ-кѣт крэзімі ші пръдъчнї. Ел аў мѣріт ла Лісабона дн 11 Декемвріе 1582. 4.

Альба Лонга, о колоніе ші політіе лнтемееть де Асканіе, фінъл лѣї Енеас дн Лайсім векѣ, спре с'єд-ост dela мѣнтеле Альбан (mons Albanus) лънгъ Рома. 4.

Албан, ѿн сфернит, днтьнкл мъченік а бісерічей Крестінне дн Мареа-Брітаніе, с'аў нѣскот ла Верзлам дн ал З-ле веак, аў слжійт шелте ані дн армія лві Дюокліціан ші аў піердёт віана прін савіе дні поронка губернаторблі Роман ла анбл 303. 4.

Албан езї, вез арнъєці, лъккітіорій Албаніе. Асемене се нѣмеск Гречії, карії с'аў ашезат дн Калавріа, ші аў пъстрат патріотічіле лор днесшірі. Дела 1821 лі есте опріт сълт педеапсь демоарте а пѣрта страеле лор челе націонале ші арме. 4.

Албанензї, еретічій веакблі ал оптѣле дн провінція Албанія. ІІ се потрівеа кѣ Маніхей дн дмвъцьтеріле прінципіале. 4.

Албані, о фаміліе файмоась італіанъ, лъккітоаре дн Фрбіно, ші Бергамо, с'аў деспъріт дн һрмъ дн лінія һрбінікъ ші бергамікъ. Дн лінія бергамікъ есте: 1) Ҷіован Шіроломо, нѣскот дн Бергамо ла 1504, ші морт ла 25 Апріл 1591. Ачеста днпъ че аў окѣпат дн Бергамъ чел маї налт пост де дрегъторіе, с'аў фъкет ла 1570 кардінал, ші днпъ моартеа лві Григоріе XIII н'аў ліпсіт мѣлт де а фі алес Папъ, дакъ нѣ іар фі ръмас копії днін късъторіа са де маї наінте. Ел с'аў фъкет файмос пентръ щінца дрітблі роман ші четъщенеск. 2) Теодор ші Іоан тот де ачеса лініе, днсемнаці пентръ літератэръ. Дн лінія һрбінікъ: 1) Ҷіовані Франческо, с'аў нѣміт Папъ ла анбл 1700 съп нѣме де Клемент XI. 2) Анібал, непот челві днтьн, нѣскот ла Фрбіно дн 15 Август 1682 ші морт ла 21 Септ. 1757. Ел аў фост дн анбл 1709 нѣнці єкстраордінар дн Віена, ла 1711 с'аў фъкет кардінал шіла 1719 шамвелан а бісерічей романе. Албані нѣ нѣмаї къ авеа маре днрі-шріре асзыра треблор пъбліче, чі

ера днкъ ші чінстіторій ші проектор щінцелор. Де ла днсемл аў ръмас мѣлте скріері. 3) Александр, фрателе челві де маї наінте, нѣскот ла 1692 ші морт ла 1777. Ел аў фост ла 1720 нѣнці дн Віена, ла 1721 с'аў фъкет кардінал, ші ка партізан җи-фокат а Іезвіціор, дн днсемшіме де мъдблар а колециі сғінте, де протектор дн Сардиніа ші дн тоате статбріле җи-пърътеші, с'аў днпърътъшіт мѣлт де тоате чертеле, дн каре ера днбкркатъ къртеа Папей. Ел есте маї алес днсемнат пентръ ӈуїреа че авеа кътъ арте ші щінце, прекъм ведереазъ віла са Албані дн Рома, ѿнде се афла челе маї раре шімай преціоасе одоаре археологіче. 4) Ҷіовані Франческо, нѣскот ла 26 Февр. 1720 ші морт ла 1803, непот а лві Клемент XI, с'аў фъкет кардінал фінд днкъ дн вхрѣсть де 27 ані. Прін днріріреа ачестія с'аў фъкет Папъ, Піс VII. 5) Прінцэл Йосіф, непот челві де маї наінте, нѣскот дн Рома ла 13 Септем. 1750, с'аў фъкет кардінал ла 1801, ші есте акъм 旣ліотікар бісерічей сғінте. 4.

Албані, Франц, зъграв файмос ла Болоніа, нѣскот ла 1578 ші морт ла 1660, схолерій а лві Діонісіе Калварт ші Карабі, аў днтребінцат де модел пе соціа са ші пе 12 копії аї сей, дні каре прічинъ се веде ӈнформітате дн зъгръвелеле сале. 4.

Албані, о колоніе дн Амеріка нордікъ лжнгъ Хбдсон, днтемееть де Оландезі днкъ ла анбл 1614. Албані есте капітала ші резіденца окърмїреї статблі Невіорк, аре 16,000 лъккітіорі кѣ мѣлте зідірі фрѣмоасе, прекъм: палатъл окърмїреї, академія, каштолбл ш. а. Аїче се фаче негоцъ днсемніторъ кѣ блане. 4.

Албані, Лейза, Марія, Каро-

ліна, контесъ ла 1753, фійка прінцэлжі Г'єстав Адолф ші а прінцесе Елісавета Філіппіна де Столберг-Гелдерн, с'аў късъторіт ла 1772 кб Карол Едуард Л'юдовік, непот лві Іаков II, ші с'аў нэміт контеаса Албані. Трътіа чеа аспръ че съферен дін прічіна бешіе соцблей еї, аў неовоіо а къста скъпаре ғн о монастіре ла 1780. Дэпъ моартеа лві ғнітхмплать ла 1788 аў мерс ла Флоренца, ғнде аў фъкѣт қъношнцъ кб поетбл італіан Алфіері, ші аў щіт пентръ тотдеана а ферека ініма лві кътъръ джнса. Ea аў мэріт ғн Флоренца ла 29 Ген. 1824. ғн мормажт қъпрінде ръмъшнціле мэрітоаре а Контесеі ші а лві Алфіері ғн вісеріка Сф. Крбч дін Флоренца, ғнтре Макіавелі ші ғнтре Мікел Андело. 4.

Албаніа, търчеще Арнаэт, векеа Іліріе гречеаскъ ші Епірэл, ғн провінціа търчеаскъ Арнаэт-Вілаіеті лжнгъ цермъл мъреі Адріатіче ші Іоніче, есте о царъ мэнтиеноась, лжнгъ ка де 30 ші лать ка де 20 міле кб 100,000 лъкбіторі. Кліма есте ғн парте фръмоась, маі алес пе лжнгъ цермърі. Дін проджкте се ғнсъмнеазъ: він, ғнтделеми, тхтгун, бъмбак ші леми ғн. Пін-тре лъкбіторій Албанезі, Арнъзі търчещі, тръеск Търчі, Гречі ші Жідові. Релігіа есте гречеаскъ ші мохаметанъ. Цара се ғнмпър-щеще ғн трій санџакатбрі: Ескадар сеаў Скътарі, Авлон сеаў Валона ші Іаніна. ғн політія де асемене нэміре окърмъеа ғннінтеа революціе дін 1821 Алі Паша ка тіран. 4.

Албано, політіе веке ғн стат-тбл Ромеі, лжнгъ лакбл Албано, че есте файмос пентръ каналбл съблъмінтеан лжнг цюмътате де міль (чесас), акъм нэміт: Лаго ді Кастело. ғн ғнмпреднримеа де

Албано се афъ мэлте антіквітці, ғнтре алтеле ғн мајсолеў пе цюмътате сърпат, деспре а къріа хотъріе ғрмееазъ ғнкъ ғндоасаль. Аіче се аратъ ші мор-мажтбл лві Асканіс. 4.

Албаніс, Франц, нъскют ла Ванген ғн Пфальц, аў фост ла 1635 предікатор ла Іоахімстал ғн Божемія, ші аў пъвлікат ө сатіръ ғнтітблать: Немінтіосвле Асіно-кълбгър романо-католік, Вітемберг 1637. Ел аў мэріт ла 1639. 4.

Албаразін, політіе а Арагоніе ғн Іспаніа, резіденца ғнві епіскоп, ші файмоась пентръ оі кб лжнг фінъ. 4.

Алватеніш, (Мехамет Бен Сенан Абб Абдалах), астрономъ Араб, кареле аў трыйт пе ла съфірштбл веакблей ал ножле ші аў мэріт ла 928. ғннцеле саля деспре Астрономіе ғн агонісіт нэмеле де Птоломеял арабік. Картеа са чеа маі ғнсъмнатъ аре тілъ: Деспре ѡйнца стелелор (de scientia stellarum), тіпъріт ла 1537. 4.

Алватера, політіе а Валенціе ғн Іспаніа кб 5,000 лъкбіторі, есте ғнсъмнатъ пентръ проджкіа мътасей. 4.

Алватрос, о пасъре ғнотъ-тоаре лжнгъ де $1\frac{1}{2}$ палме, ғар кб аріпіле ғнтінсе лать де 13. Аріпіле сънг негре, пліскбл есте лжнг, галън ші таре, ғар пічоареле роші; се хрънеще кб пещі ші тръеще ғн очеанбл Съдблі. Францезій о нэмеск: Mouton du Cap. 4.

Альберіх, де Раймс, схоластік ал веакблей ал доіспрезечеле; схолерії сеі се нэмса де пе ғннсъл Албрікані. 4.

Альбероні, Ҵібліо, нъскют ла 31 Mai 1664, ші морт ла 26 Іюніе 1752, аў фост фінъ ғнві гръдніар, ші дін клопотар ал бі-серічей катедрале дін Шіаченца,

аѣ ацѣнс а фі кардінал ші днть-
юл міністръ а лўї Філіп V, ѹн
каре пост шаў агонісіт марі ме-
ріте пентръ Іспанія. Ел аў фост
эрзіторыл марінѣ іспаніоле, ші
прін о організаціе ноўз а арміе
аў адес ачест рігат ла о пе-
тере ѹнсъмнатъ. Спре а Ѹмплі-
ні скоперіле сале атінгътоаре
де стат, аў днкъркат пе Іспанія
ѹн маў мэлте ресбоаге. Кондіці-
іле пъчей ресбоюлѣ дін ѹрмъ къ
Франція, череа неміжлочіт скоа-
тереа дін слъжъ а кардіналъ-
лѣй. Прігоніт Фінд де мэлці днш-
мані, дінтре карі Папа Клемент
XI ера ёнбл дін чї маў ѹнсъм-
наці, аў пъръсіт Мадрід ѹн 20
Декемвріе 1720 ші аў ѿмлат
мэлт тімп рътъчінд къ нэмеле
ші страеле скімвате, пънъ ќні-
дэпъ черчетъріле Папеі Клемент
XI ші а Країлѣ Іспаніеі с'аў
фост прінс дн къпрынсъл де Ге-
ніа, ѹнсе дн кържид аў ќыш-
гат словозеніе де ла Геновезі.
Дэпъ моартеа лўї Клемент XI,
ѹрмашъл ачестъіа Іночент XIII
кар л'аў ашезат ѹн дрітъріле са-
ле де кардінал ла 1723. Ел аў
мэріт ѹн вѣрстъ де 87 ані. Істо-
рия жл нэмеше ёнбл дін чї
маў марі вѣрбаці де стат. 4.

Алберт, 1) Албрехт кон-
те де Болстед, нэміт чел маре,
Albertus Magnus, Grotus, Teuto-
nicus, нѣскот ла Лазінген ѹн
Свабія ла 1193, (ўні зік ла
1205), ші аў мэріт ѹн Колоні ла
1280. Ел аў фост ѿхоластік ші
партізан алзі Томас де Аквіно
(Томіст) ші антагоніст Скотістілор
(Дэнс скотес), аў днформат о се-
кть деосевіт а Албертінілор. La
1223 аў днтрат ѹн ордінбл Домі-
ніканілор ла Колоні ші ла 1254 с'аў
Фъкѣт провінціал ордінбл сеў,
дэпъ че парадосіс ѹн ѿхолале-
де Хілдесхайм, Регенсърг, Колоні
ші Паріс. La 1260 Папа Але-
ксандр IV аў хързіт Епіскопа-

тѣл де Регенсърг, ѹнсе ла а-
нбл 1262 кар с'аў днторе ѹн
монастіреа са, ші с'аў днделет-
нічіт къ ѡїнцеле пънъ ла ѿм-
шітъл віецеі сале. Чea маў маре
глоріе аў дэвжнідіт ел прін къ-
нощінцеле сале челе ѿкстраорді-
наре пентръ тімбл де атѣнче
дін Хіміе ші Механікъ, каре ѡї
агонісіт нёме де: върват Фъкъ-
торіш де мінені. Днтре міненіле
сале се ѹнсъмнеазъ: пржизъл фер-
мъкъторіш ѹн монастіреа Домі-
ніканілор дін Колоні ла 1254, ка-
пъл чел ворбіторіш, ла кареле аў
лекърат 32 ані, префачереа гръ-
дінѣ монастіреј ѹн тімп де гар-
нь ѹн гръдічъ плінъ къ родбрі
де варъ ш. а. Кърціле сале
с'аў дат ла лемінъ де кътъръ Пе-
търъ Іамі ѹн Лайден ла 1651, ѹн
21 томбрі. 2) Алберт, Ал-
брехт, мархіон де Брандем-
ърг, нэміт: ѿсъл ші чел
Фромос, фінл Контелѣ Ото че-
лѣй ѹнавъдіт де Асканія, аў окър-
міт де ла 1156—70. Дэпъ моар-
теа лўї Лотар, каріле іаў фост
опріт клірономіа са, ла 1143
Конрад каръш л'аў пѣс дн стъ-
пъніреа мархіонатъл де Норд
ші де Ост, ѹнсе нэмай къ път-
реа армелор аў фост ѹн старе
а се цінеа ѹн ачесте цері, ші
Іацко прінцъл Вензілор, каріле
къпрынсъсь мархіонатъл, л'аў не-
войт а пърта резвої неконтеніт
пънъ ла анбл 1156. Щи ачест анъ
аў къпрынс ел Брандемъргъл, ші
днпъратъл Фрідерік Барбароса
іаў хъръзіт мархіонатъл де Норд
пентръ джинсъл ші клірономіі сей.
Резвоул, а кърсіа скоп аў фост
адѣчереа Вензілор ла христіа-
нісмъ, аў цінѣт песте 100 ані,
дін каре прічінъ аў ръмас нэмай
пътні лъкътіорі. Христіанісмъл
се лъцісъ претѣтідене, ші боте-
заціі де ноў с'аў ашезат ѹн по-
літійле Берлін, Стендал, Спандай,
Франкфорт пе Одер, Бернаў ш. а.

дэпъ каре Альберт ла 1158 аў къльторіт ла сямнадцат моржынг ші апоі дэпъ ён ан с'аў фунтэрнат къ кавалерії Темпіларі ші Іоаніці, карій с'аў ашезат ла Мінхенеरг ші Вербен. Альберт аў дакніет глоріоса, дар ші ненорочіта са віаць ла Баленстед лн анэл 1170. 3) Альберт, Альбрехт II фінл чел маі мік ачелей де маі наінте, аў окърмейт де ла 1205-20, ші аў фост екзілат де кътры Рудольф Архіепіскопэл де Магдебург, пентрэ къ лбась партіда лві Ото IV асвіра лві Фрідерік ал II, кърбія дэпъ паретісіреа лві Ото аў ръмас фоарте кредитічос. 4) Альберт, Альбрехт, Ахілл, електор де Брандемберг, ал тріле фін аллі Фрідерік I дін фамілія Хохенцолер, пэцін днаінтеа морцеі пырінтелі сеў аў къпітат партіа са Айспах, ера ёнбл дін чій маі гівачі върбаці де стат ші чел маі ветеаз кавалер, пентрэ каре с'аў нэміт Ахілл. Лн лэптеле кавалерілор німене нэл пэтеа вірёі, ші ёнеорі се лэпта фърь зале къ кавалері де плін дызелаці. Ла аседіа політіеі Грефемберг, ел сінгёр аў съріт де пе зід лн політіе ші се апъра ръзъмат къ спетеле де ён аръоре. Ел ар фі фост вірбіт де ковършіторіл нэмър а дэшманілор, дакъ кавалерії сеў нэ ар фі лжат къ асалт політіа пе де алтъ партіе, ші н'ар фі веніт дынтрэ апъторіл сеў. Фінд къ депріндеріле Брандембергэзілор нэй пльчеа, ка ёнеле че ера дыкъ варваре, апоі пентрэ ачееа нэмаі ла днімпльрі неапърате се аръта дні електоратэл сеў, лн кареле ла 1476 аў ашезат гэвернатор пе фінл сеў чел маі маре Іоан нэміт ші Ціцеро. 5) Альберт, Альбрехт, нэскэт ла 1490 ші морт ла 1545, фінл чел маі мік а електорэл Іоан Ціцеро де Бран-

демберг, с'аў фъкэт ла 1513 архіепіскоп де Магдебург ші адміністратор де Хальверстад, іар ла 1514 архіепіскоп де Маінц. Ла алецерае лві с'аў червт, ка ел стыші факъ дін авереса са паліл (Мантія), ла каре требжіа о сомъ де 50,000 галіні. Кёніскэт Тецел іаў аукнат а адена ачea сомъ. Фінд къ Альберт аў прыміт къ ён прец ефтін дывойре де ла папа, де а словозі білетэрі пентрэ ертареа пъкателор, апоі Тецел прін віклешбэл сеў аў ўіст а ле вінде къ пречэрі вене. Ка ён протівнік енергік а лві Летер, с'аў фъкэт ла 1518 кардинал, дар маі лн фримъ і с'аў дымпцінат дэшмънія. Ел аў дындродэс ордінэл Іезуітэлор лн Германія. 6) Альберт, Альбрехт, нэскэт ла 1490, фінл мэрхіонэлі Фрідерік, днітыял джэкъ а Прэсіеі де ла 1525—68, іар де ла 1511—25 с'аў нэміт къпітенія ордінэлі герман лн Прэсіа. Ачест ордін фінд асб-пріт де кътры Польшча, аў сокотіт, къ Альберт ва авеа дысшіріле червте спре а опрі къдереа вреднічіе сале. Не тронэл Польшча ера Сігісмунд, ёнкэл лві Альберт дін партіа маічай сале. Альбрехт с'аў дымпратівіт ал фі васал, діші де ла пачеа де Тори ордінэл аў требжіт се дымпърца-скъ цара къ краюл Польшчи ші а і се сэпъне. Лэпта аў фост дыделэнгатъ, ші Сігісмунд с'аў възят невоіт а къщіга дрептэл сеў къ арма лн мжнъ. Ла 1519 аў веніт ел пънъ ла Кенігсберг, ші Альберт, дэпъ че аў дыкеет армістіціе (1521), аў мере ла Ніремберг ла дымпъратэл ші ла прінції, карій ера аколо аденаці пентрэ требіле реформаціе, дысе аў афлат пэцін с-fat ші апъторіл. Дэпъ декларація краюл Сігісмунд, къ нічі де кэм иб вошё а сэфери ордінэл чel прі-

междюс лянгъ сіне, апої с'аў днкеет ла 1525 ён трактат ла Краковія, ды пэтереа кърсія Алберт аў къпътат Пресія къ дріт де клірономіе. Марка са ера ён вэлтэр сімплъ дыкоронат къ ён S (Сігісманд) пе пієт. Алберт ші мэлці Франці а ордінблей с'аў фъкот реформаці. **Ла 1544** аў днтемеет ел ёніверсітатеа дін Кенігсберг. **7)** Алберт Фрідерік, нъскот ла 1553, філ лёі Альбрехт. Дэпъ че і с'аў хъръзіт де кътъръ дымпъратбл Сігісманд ла 1569 дэкатбл де Пресія, о смініре а мініці л'аў фъкот невреднік а о-кърмбі, ші дэкатбл аў веніт сэв адміністрація мархіонблей Георг Фрідерік де ла 1577—1605, апої сэв а Електорблей Іоакім Фрідерік де ла 1605—1609, ші ды сэфжршіт сэв а електорблей Іоан Сігісманд, кареле прымінд дывестіттара дэкатблей, л'аў адвес за лініе мощенітоаре. **8)** Алберт, край ал Свезіе де ла 1363—1388, філ а дэкі Альбрехт де Меклембэрг ші а Ефеміе, сора дэтронатблей край Магнус Сmek. **Ла 1388** крънаса Маргарета де Данімарка л'аў лбат прінс, ші дэпъ че л'аў цінёт дыкіс шептэ ані ды четъція Лінхолм, іаў дат апої словозеніе сэв кондіціе, ка съ се лепеде де трон, дэпъ каре аў маі трыйт ды Меклембэрг п'янь ла 1412. **9)** Алберт де Апелдерн, нэміт фінд ла 1199 епіскоп де Ліфландія, аў фъкот о къльторіе къ 23 васе ші къ мэлці пелеріні, спре а лъці ако-ло христіанісм. **Ла 1200** аў дыффінцат ордінбл фрацілор мілі-ціе лёі Хе, (fratres militiae Christi), ржндбіндбле а пэрта о мантіе алъ къ кръче ші спадъ, ші тот ды ачел ані аў днтемеет лянгъ мэнтеле Ріге, політія Ріга. **10)** Алберт, Казімір, овічніт нэміт дэка де Саксен-Тешен, фі-на краинблей Польшча III,

нъскот ла 1738; прін късьто-рія са къ архідукеса Марія Хрістіна, філка дымпъратблей Франціс, аў къпътат ел прінціпатбл Тешен дін Сілезія аэстріанъ, с'аў дэпътат пентрэ Аэстріенъ ды Бран-вант, ла 1792, аў комендзіт армія де асадіе ла Ліл, ші дэпъ лэпта де ла Цемапе, дін прічіна вътрынці сале, с'аў ретрас ла Віена, ёнде ды сэвбрэл Марія Хілф аў зідіт ён апедзк. Ды палатбл сеў се афль о колекціе дэ кадре дымпъреи къ мэлте лу-къррі оріціале а челор маі вестіці артісті. **Он** маўсолеў пре фрэмос, фъкот де Канова ші п'ясе ды віс-ріка Аэгастінілор чінствіце ад-череамінте а соцій сале. **11)** Ал-берт, Карол, край Сардиніе, нъскот ды 2 Окт. 1798, с'аў късь-торіт ла 1817 къ сора марелбл дэкъ де Тосканана Тереза. **4.**

Албертіні, Іоан Баптіст, нъскот ла 1767 ды Наївід, мъдблар конференціе де ёнітате а соці-етылор де Франці, есте фъръ ды-доаля чел маі інченіос предіка-тор а лор. Ораціле лёі с'аў ті-пъріт адова оаръ ла 1725 ды Гнадаў. **4.**

Албертъс, Лафренціс, нэ-міт ші Острофранк, аў трыйт ла Віцебэрг, ші есте аўторбл челей маі векі граматічі германе, че с'аў тішъріт ла Аўгсбург 1573. **4.**

Албертъс, Ерасмъс, (Албер), нъскот ла Ветераў, аў дымвъцат ла 1520 ші 1521 Теолоція ла Вітембэрг, с'аў фъкот ла 1525 професор схоалеі Сф: Фрэсле дін Майнц, аў дындродзс ла Драіаіхен дымвъціттара евангелікъ, ші аў мэріт ла 1553 ка ценерал-съ-перінтэндант де Наїбрандембэрг ды провінція Меклембэрг. **Ла** ёніверсітатеа де Вітембэрг жші къщігасъ прінца ші пріетештвіл лёі Літер. Дэхбл ачестві бър-ват нэ аў ръмас некіноскот ды

сатіріле сале челе къ істеціме, прін каре аў атакат пе къльгърій католічі ші пе Папа. Дін скріеріле лві се днесьмнеазь: Къльгърбл дескблц Айленспігел ші Алкоран къ о преквінтаре Фъкѣтъ де Летар.

5.

Албі, капітала департаментълві Францез Тарн пе малбл стжнг а ріблві Тарн пе **11,000** лъккіторі. Албі аў фост одінеоаръ капітала цінѣтблі Албіжо ші де пе джиса с'аў нѣміт Албігензії прігоніці де Папа (вез Албігензі). Політія есте ұмпредікірать де о променадъ фоарте фрбмоасъ, аре о вісерікъ катедраль ші ғн палат архієпіскопал.

4.

Албіа апеі, се нѣмеше скапа сеаў патбл, престе каре dealэнгбл трече о аль къргътоаре.

4.

Албігензі, Албіензі, (Албігей) се нѣміа пе ла днкеерea веакблі ал доіспрезечеле ачеле партіде (маіалес Катарій ші Валдензії) ғн Франція сюдікъ ұмпредікірбл де Тблъза ші Албі, каре се днтрнісе спре асе ұмпротіві Домніе преоцілор Католічі ші а рестаторнічі сімплічітатеа оріціналь а Христіанісмлві. Дѣпъ че аў афлат ії мѣлці партізані дінтріе чій марі а Франція, апоі Папа Іночент III аў предікат ла **1209** о қрѣціадъ асупра лор, лвінд де претекст ұчідерека Легатблі Петръ де Каствелнаў, кареле ера днсьрчынат къ стірпіреа еретічілор, къ скоп де а рѣпі церіле Контельлві Раймонд VI де Тблъза, апъртторбл Албігензілор, ғн а кърія къпрінс ғрmasъ ұчідерека. Нічі о смереніе дін партеа коцтельлі н'аў фост ғн старе а аліна мжніа Папеі, ші легацій Арнольд, Авателе де Ціто ші Міло аў лвіат къ асалт Безіер, капітала непотблі сеў Рогер, ші аў ұчіс 60,000 лъккіторі. Асемене аў ғр-

мат дн маі мѣлте локбрі дін къ-прінесл церей лві Раймонд. Дн-тр'о лвітъ къ Сімон де Монт-форт, аліатбл Папеі ші коменданбл арміеі де қрѣціадъ лжнгъ Мэрет **1213**, аў піердѣт віаца ші Петръ I де Арагон аліатбл лві Раймонд, ғар Рогер аў мэріт дн темніцъ. ғн сінод де ла Монпеліе аў хъръзіт крбблві Сімон де Монтфорт церіле къчеріте; ғнсе ла асалтбл де Тблъза **1218** ачеста с'аў ұчіс де о ловітбръ де піатръ. Раймонд VII аў мэріт дн ексілбл вісеріческ ла **1222**, ші фінл сеў Раймонд VII аў черкат а ғрма лвірбл ғнчепѣт де пърінтеле сеў.

Дѣпъ че аў дѣрбіт Папа Оно-ріе III церіле къчеріте лві Лѣдовік VIII де Франція, аў ғнчепѣт ші ачеста резвој асупра стржмторатблі Раймонд, ші пачеа с'аў днкіст токма ла анбл **1229**. Раймонд аў фост невоіт а приімі челе маі аспре кондіцій, а пльти Папеі соме фоарте марі, а тръда лві Лѣдовік IX (Лѣдовік VIII мэрісъ ғн ачел резвој), Нарвона ұмпредінъ къ маі мѣлте мошій, ғар пре цінереле сеў, ғн фрате а лві Лѣдовік ал ашеза кліроном челоралалте а сале цері. Ръмъшіце Албігензілор аў фыніт парте ғн мѣнциї Піемонтблі ші а Ломбардіе, ші парте аў къззэт ғн мжніле Домініканілор ші а інквізіціей, каре іаў арс пе тоці.

4.

Албін, ғн платонік ал веакблі ал доіле дѣпъ Д. Хс. ші ұмвъпторій а лві Бален ғн філософіе.

4.

Албіна, латін. *Apis mellifica*, 1) есте о інсектъ стржнгътоаре де міере ші де чеаръ. Еа тръеще ғн соцітате къ алте мѣлте де фелінл сеў, алкътблінд ғн тотвл ғн роіш, къ ғн нѣмър де **20,000** де алвіне лвірътоаре ші къ **1,600** де тражиторі сеаў алвіне де

картеа вървътеаскъ. Ронл тръеще днитро лъквицъ нымітъ стопши се гъвериазъ де о маткъ сеа ѹмпъртеасъ. 2) Албіна есте ші нымеле зни е стеле де амеазъ зі,aproше де Камелеон. 3) Ля Египтені ера ѹерогліфъл остинелей ші а пътереї имперіале, нар астъз есте симболъл сирғвінцѣ. 1.

Албіні, Франц, Іосіф, барон де, ѣн політік файмос, нъскът ла 1748 дн Сан Гоар, с'а ѹ фъкът ла 1774 ассесор камереї цнде-къторещі ші ла 1787 референ-дар де тайнъ а електорблѣ Фрі-дерік Карол Іосіф дін Майнц, ѣнде ла 1789 ймпъратбл Іосіф II іа ѹ днкредінцат маї мълте дн-сърчінрі екстраордінаре ла кж-тева кърці дін Германія. Днпъ къпріндерае четъцеї Майнц де кътръ Францезі (1792) а ѹ фост мъдблар ла днкеерреа пънктурі-лор де тръдаре (22 Іюліс 1793), ші днпъ днсърчінареа електорблѣ с'а ѹ ймпъртъшіт де тръта-ціле пъчеї де Растан ла 1797. Фінд комендант тръбелор дін Майнц а ѹ фъкът марі браво, пентръ каре ла 1801 а ѹ къпът-таде ла електорбл о савіе фоарте пречіоасъ. Ля 1802 мърінд електорбл, Албіні ка діректор е-лекторатблї де Майнц, а ѹ кърмбіт ка ші маї наінте требіле статблї. Дн ѡрмъ а ѹ днитрат дн слъжба Аєстріеї, ші ера хотърят а мер-це ка міністър ймпътернічіт а йм-пъратблї ла діета конфедералъ дін Франкфорт, днсе моартеа ла ѹ ръпіт тімпърій дн віацъ дн 8 Генаріе 1816. 4.

Албініак, Лбі Александер барон де, нъскът ла Арігас 1739, ѣн ценерал вестіт а лбі Наполеон, кареле дн вмрстъ де 16 ані а ѹ арътат браво, ла Мінорка, а ѹ комендбіт ла 1792 арміа де Алпі ші с'а ѹ фъкът ла 1814 командір ордінблї лбі Лбдовік. Де атънче тръеще дн лініще ретрас. 4.

Албінос, се нъмеск ѣн фелѣ де оamenі лжнчезі, а ктврора піеле ші пърбл сънт ліпсіте де матеріа въпсітоаре. Фаца лор есте пърре палідъ (гълвіе) ші де о алвеацъ матъ. Нърбл ѣн форма кълцілор, іар іріс (лбміна окн-лбі) есте съріе сеа ѹ рошіе, пентръ каре къвжит іи ню пот приіві ла лбмінъ, че маї біне въд ноаптеа. Мінтеа лор ка ші тръбл есте мърцінітъ. Челе маї адесе орі іи сънт нептнічоші дн прокреаціе. Де ачест фелѣ се афль маї дес днитре оамені къ піеле днкісь прекбл ла Іава, ѣнеорі дн Еврона де амеазъ. Спаніолі і нъмеск *Albinos* (Албій), Францезій *Blafards* (Вестежіцї), Германій *Käferlaken*. Асемене се нъмеск Албінос патръпеділе ші пасеріле че сънт съпссе а се фаче албіе. 1.

Албінъс, 1) нъскът Афрі-кан, с'а ѹ прокламат ймпърат де кътръ легіоанеле брітаніче днпъ ѡчідереа лбі Пертінакс, ші маї тжрзій днпъ че легіоанеле лігз-річе а ѹ алес де ймпърат пе Сев-веръс, с'а ѹ прінс ші с'а ѹ тъет дн поронка ачествіа, ла 198 днпъ Д. Хс. 2) Албінъс, Бернард Сігфрід, нъскът ла Франкфорт пе Одер дн 24 Февр. 1696, ѡбл дін чй маї марі анатомі, а ѹ дн-въцат ла пърнителе се ѹ къно-скъбл Бернард, ші днпъ съвър-ширеа стжділор ла Лайден, а ѹ трекът ла 1718 дн Франциа, нар ла 1719 с'а ѹ фъкът лектор ѣн Лайден ші ѡрмаш лбі Рау дн по-стъл професоратблї де Анатоміе ші Хібрідіе. Ел а ѹ фост чел днтькъ, кареле а ѹ рекомендбіт стждіа къ де амънблї а тжт-рори пърцілор тръблї дндеосебі. Днитре скріеріле лбі сънт дн-съмнате: *Index supellectilis ana-tomicae Ravianaæ; de ossibus cor-poris humani ші Historia musculo-rum hominis.* 4.

Албіон, 1) *Britania major*,

А'λоутов нэмеле векій а Англіей ші Скоціей. 2) Дека Саксоніей. Вез Вітекінд.

4.

Альбоін, Країл Лонговарзілор, аў ֆрмат ды окърмэіре дэпъ пърінтеле сеў Абдоін, ші аў домніт престе Норікэм ші Панонія. Ел аў дндрептат окій сеў асъпра Італіе, с'аў порніт аколо ла 568 кё 20,000 Саксоні, ші аў къчеріт о марте царте а церей. Нарзес, џенералл лей Іастішан, кареле ера ғнсърчнат а апъра цара, ғнадінс аў ғъкэт лей Альбоін пъціне ғмпіедектр, дін прічіна ресбънърэй пентр ѿ немълцыміре че аў съферіт де ла къртеа са, ші ды ачест кіп Альбоін аў қёприне ші Павіа дэпъ о аседіе де трій ані. Альбоін аў піердют віаца са дэпре ғнdemнареа соціеі сале Розамбна, фіка лей Кенімбна, країл Гепізілор, пе карелл ջчісьсь ғн лептъ ла 566. Кажд Альбоін одат амеціт фінд де въстэрь аў презентат соціеі сале тідва пърінтеле еї плінъ қбвін, Розамбна аў ғнdemнат пе Хемхеіс, аморезэл ей, ка съл ջчідь. Ачеасть ғнтжиларе с'аў прелжрат ды трацедііле Розамбна дё кътры Ръчелай ші Алфіері, ші ды Альбоін де кътры Фюк, (Берлін 1830 ла Навк).

4.

Альбоін, Паэл дін Болонія, зъграв файмос, аў мэріт ла анбл 1730.

4.

Альборді, ла Персіені мэнтеле стръвекій, місзл пъмжнтылл, пе кареле Ормэз л'аў зідіт дін ғнчепэт, ші дін кареле пе ғнчет с'аў ғнформат пъмжнтылл.

4.

Альреда, о колоніе франце-зъ ды Сенегамыя, кё ғнсат лъквіт дё 7,000 Негрі.

4.

Альбрехт. 1) Альбрехт I дека де А'лстрия, ші ды ғрмъ ғмпърат Германіе, фігул лей Рудольф де Хаусберг, нъскэт ла

1248. Дэпъ моартеа пърінтеле сеў аў қъпътат ел о парте а імперіе, іар чеелалтъ невржнікбл сеў непот Іоан. Дэпъ че аў алінат Альбрехт тэльбэрріле іскате ды Віена ші Стірія, пе каре ле ғнdemна Венцел країл Божеміе, с'аў сіргсіт а қъпъта корона ғмпърътэаскъ ші аў րъпіт інсігніле ғмпъръціе, дін каре прічіні прінці електорі аў алес пе Адолф де Насау; днсе ачеста тръгжид асъпры'ші овъщеска немълцыміре, дэпре с'фътхіреа а патрі прінці електорі ла ғнкоронареа лей Венцел ды Прага ды анбл 1298, аў ғост ғнндіт а се ғнфъцоша ды Майнц ла діета імперіаль, днсе ел нё с'аў ғнфъцошат ші аша корона аў րъмас асъпра лей Альбрехт. Арміле лей Альбрехт ші аллі Адолф с'аўднтьлініт лжнгъ Гелхайм дытре Спаіер ші Вормс; Альбрехт аў вірбіт ші аў ջчіс пе Адолф кё ғнсочш мжна са. Альбрехт не воінд ка корона съ фіе кё п'тере ляты, с'аў ғнкоронат дін ноў ла Ахен ды Август 1298. Ачеасть а доба епохъ а віцеі сале де асемене аў ғост ғнсоцітъ де ресвоае; останелеле сале де а къщіга Оланда, Фрісланда ші Зеланда, аў ғост зъдарніче. Чел маі п'тернік ал сеў дэшман ера Папа Боніфацие VIII, кареле н'аў ғнк'вінцат прінціллор електорі дрітбл алецерей, аў ғнвіновъціт пе Альбрехт пентр ջчідерса лей Адолф, ші аў ғнтревбінцат аціторицл прінцілор де Рін, іар маі алес а архіепіско-п'єллі де Майнц асъпра лей Альбрехт, дін каре прічінъ Альбрехт аў порніт ресвоі асъпра архіепіско-п'єллі де Майнц ші аў сіліт пе Папа а се ғмпъка, ды ғрмъ къріеа ғмпъкърі аў тресвіт се стріче легътбра кё сокръл сеў чел дін тън, Філіп чел фръмос де Франція, ші се ғнгъдбеаскъ ка Папа се ғрціаскъ пе Філіп,

жнсе Філіп аў ўшіт а кচері пе Папа. Дэпъ ачеса войнд Венцел краял Бохеміе а ръші корона Ծнгаріе, Альбрехт ұндемнат де Папа с'аў ръдікат асэпры; Венцел аў мэріт, ші фінл сеў Венцел III, дні вжрстъ де 17 ані аў трэбхіт съ ұнвоесаскъ тоате, ші съ тръдэіе корона лёй Рэдолф, фінл лёй Альбрехт, дэпъ а кързіа моарте с'аў іскат нөсь тэльберър. Ресбоаеле лёй Альбрехт асэпра Маісен ші Тэрніген аў фост ненорочіте. Сфіцера пе каре де асемене аў воіт съ о къчереаскъ, с'аў скылат асэпра лёй, ші қынд се гътэа а порні резвой асэпра еї, с'аў ұчіс ла 1 Маі 1308 де кътръ непотыл сеў Іоан де Швабен, кареле адесе-орі черьсъ ұнзъдар қъвеніта са клірономіе де Швабен, пе каре жнсе Ƚмпъратръю іо опреа, ші де кътръ агнітъторії сеў Валтер де Ешембах, Рэдолф де Варт, Рэдолф де Палм ші Конрад де Тегерфелд ла о къльторіе спре Райнфельд, ші аў мэріт дні брацеле ұній чершітоаре, че шъдеа лжыгъ драм. Чинч аі сеў фій аў мещеніт атхт церіле челе де клірономіе, қыт ші челе къчеріте. 2) Альбрехт II, Ƚукъ де Аэстрія, фінл Ƚмпъратръ лёй Альбрехт I, նьскют ла 1298, ші ұнкъ невржнік ла моартеа пърнителі сеў. Фрацій лёй аў мэріт ұнайтета са, ұнбл дэпъ алтэл, ші нәмаі қытва тімп аў о кърмбіт Ƚмпърэжнъ къ фрателе сеў Ото. Ел н'аў воіт съ при-меаскъ корона Ƚмпърътетаскъ че і съ хъръзеа де кътръ Папа Іоан XXII ші аў мэріт ла Віена дні 16 Август 1358. Отрава че і с'аў фост дат маі найнте, іаў стрынчнінат сънътатеа, ші сэпъ-ръріле пентръ ненемеріреа Ƚн-трэпіндерілор сале асэпра Сфі-циерей (ұнвіцераа съферітъ ла Маргартен), іаў сфършіт віаца. Ел се нәмеше Альбрехт чел дні-

делепт ші аў фост чел дін тъж кареле аў черккат а сігіріпсі дрі-тэріле ұнтылор նъскэні ғи церіле мещенітоаре а касеі де Аэстрія, ші де ла Максімілан I с'аў пъзіт ачест дріт. 3) Альбрехт II (ка Архідэкъ Альбрехт V 1404—1439) ұнікл фіў а лёй Альбрехт IV. Ƚн времеа окърмбірэй челор доі франц: Леопольд ші Ернест, ештрапій невржнік-лёй Альбрехт, Аэстрія с'аў чертат де партіде, ші аў съферіт мълт, пънъ қынд дэпъ моартеа лёй Леопольд аў ұнтрат дні окърмбірэй Альбрехт V, ші с'аў рэстаторнічіт пачеа ші өзна оржандеа. Ƚн вжрстъ де 25 ані с'аў қъсъторіт къ Елісавета Фі-ка лёй Сігісмунд. Қыцетъріле рэлігіосе, каре пе атчынче ұнчеллісе а се ұнтемеіе дін зі дні зі ұн Европа, (Хъс с'аў аре, ші дэпъ ұн анү прієтенъл сеў Іеронім дін Прага) аў прічиніт тэльберър ұнтрае Бохеміені, карій съпт ко-манда лёй Прокоп аў ңъвъліт дні Аэстрія, ші токма ла 1434 с'аў вірбіт де тот ші с'аў ізгоніт. Лә 1438 аў мэріт Ƚмпъратръ Сігі-смунд ші аў ашезат кліроном пе Ƚека. Ƚн Ծнгарія ші Бохемія с'аў нәміт ел қрай, ші дні өрмъ аў фост алес де Ƚмпърат. Ƚнсе дні Бохемія аў трэбхіт съ ұнвінгъ пе Владіслаў де Полонія, фрателе лёй Казімір, пе кареле партіда ҳәсіцілор җл ашезасъ қрай. Ƚн сғәршіт аў піртат ресбоа а-сэпра лёй Амбрэт, кареле черкась а ръші Ծнгарія. Боялеле ұнсе аў стърпіт арміле, ші ел ұн-саш аў мэріт ла Несміл дні 27 Октомвріе 1439. Лә 1440 іаў նьскют соціа са пе Ладіслаў Постомү.

4.

Альбрехт де Халверстад, ұн поет, кареле аў трыт пе ла 1212 дні четыціа Цехенвах ші аў скріс ұн զвраж прелжкрат де пе а лёй Овід, Metamorph: Lib: XV,

традъс дн лімба германъ де Алберт де Хальверстад, ші тіпърітла 1545 дн Майнц, каре днсе маі тұрзій с'ау дндрептат де Георг Вікрам де Колмар, Майнц 1551, ші де алтъ персоанъ анонимъ, Майнц 1609. 4.

Алвріх, (Альберік, Оверон), аў фост дәпре традіціле векі ріга наанілор. 4.

Альбера, ұн сат дн Естрамадбра, файмос пентрэ ләпта дін 16 Маі 1811, дн резбоңлде ла 1809 пінь ла 1813, днтре маршалбл енглезъ Бересфорд ші маршалбл Францез Солт. Дәпъ дноржндіреа ләй Велінгтон, арміа спаніоль, портгезъ ші енглезъ пърсында аседіа де Бадаюц, аў мерс спре Альбера асспра маршалблай Солт, ші аіче аў өрмат о ләпти де патрэ оаре (чесарі), дн каре алеацій аў піердют 6,000, тар Францезій 9,000 солдаці. 4.

Альбекерк, 1) Алфонзо де, нәміт чел маре ші Марс чел портгез, віце-краій де Індія, нъскет ла Лісабона 1463. Віаца са аў өрмат дн періодбл чел личітор а патріеі сале, кжид Португалія нә нәмаі къ ш'ау сәпжес о парте маре а цермблей вестік дін Африка, чі аў ші днченект а'ші днтінде стължніреа са песте мъріле ші поноареле Індіеі. Нәміт фінд віце-краій а поссейлор нозе, аў десъєркат Альбекерк дн 26 Септ. 1503 не цермвл де Малавар, аў сәпжес стължніреі сале ачаасті інсель ғимреңнъ къ Цейлон, інсельіе Сандіче ті пенінсъла Малака. Лә 1507 адоза оаръ аў фост трімес аколо, дәпъ че къщігасе патріеі сале ненъмърате одоаре, аў кәпрінс інсельла Сокотра, локблріле цермэрале а голфблей персік, ші ләнгъ інсъла Ормъс къ 7 васе ші 500 солдаці аў віржіт песте 400 васе къ 30,000 солдаці. Кора-

жъл сеү ші діеціпліна чеа аспръ дн арміа са, іаү къщігат пріїнца попоарелор індіене ші а прінцілор, ші днкъ дәпъ моартеа са мерцеа ла мормжнбл сеү спре ал ръга пентрэ апъраре, дн против аварварілор сеї өрмаші. Соллор рігъи Персіеі, карі череа де ла джнесбл трієт пентрэ інсъла Ормъс, лі аў пос днайнте глонцбл ші савій, зікжид: „ачесте сәжт монетеле, къ каре пътеше Португалія трієтбл сеү.“ Інтригіле фъктые де үній, аў дндашпекат иекраңл атрымете пе Лопец Соареа дн локбл сеү, кареле ера үн дншман персонал албі Альбекерк. Ел аў съферіт ачеасть немълдъміре къ маре дәррере, ші н'аў пріиміт проиннереа Шахълай Персіеі Ісмаіл, кареле іаү фъгъдәйт ал арнатора къ пәтере асспра ноғлай сеү өрмаш. Ел аў мәріт ла 16 Септемвріе 1515 ші с'ау днормжннат ла Гоа. Днкъ днайнтеа морцеі аў рекомендәйт пе фінл сеү краңлай Еманжіл, кареле л'аү ашезат ли челе маі марі драгътторий. 2) Альбекерк Алфонс, үн генерал спаніоль файмос, кареле ла 1810 къ 4,000 солдаці аў апърлат къ чеа маі маре бърбъшіе четатеа Кадікс дн против Маршалблей Солт. 4

Альбла, 1) мәнте дн Сфіциера, дналт де 6,560 палме песте сәпрафана мъреі, къ үн вжрф алкътєйт дін дөвъ днълцімі стжнкоасе, үна де граніт ші алта де вар пістрос. 2) Нәмелеке векій а різлай Тібр. 3) Альбле акве, нәмелеке векій а Солфатареі де лжигъ Тіволі. 4

Альбм, се нәміа ла Романі о табль алъ, тар маі къ самъ ачеа пе каре о днтребінца понтифічій ші преторій спре днсъмнареа аналелор Романе ші а едіктелор. Акъм се нәміеск къ ачеаст нәміе матріклеле ші таблеле негре де пе ла үніверсітъці, пре-

към ші орі че карте пентръ а-
дъчереамінте. 4.

Альбус, ван алб, о монедъ де
арпінт, днитродъсъ не ла анъл
1360 дн Германія вестікъ, къ
прецъ де 30 парале, каре ші акъм
шмель дн Хеса електораль. 4.

Альбера, ён лак маре лжигъ
Валенціа дн Іспанія, кареле
се дмпрезнеазъ къ мареа прін о
гарь, че се поате лесне днкіде.
Лакъл аре фоаре мълт иеще, маі
алес фъсарі. Варасе ёсъкъ ші дм-
пестілеазъ аеръл дмпрецъримсъ.
Дела ачест лак аў къпътат цене-
ралъл францез Сюше нъмелое ё-
нві Дѣкъ де Альбера дѣпъ
пріндереа ценералъл Іспаніол
Блаке ші дѣпъ лъзареа Валенціе.
4.

Альбіе, ён рітор дн Навара,
схолерік алв Ціцеро, тръеа
ла Рома, ші дн прічина несъф-
рітелор дъррі а ённе ране, дн
деснъдъждъре аў хотържт а се
щіде къ фоаме. 4.

Альвардт, 1) Хр. Вілхелм,
професор дн Грайфсвалд, нъскот
ла 1769 ші морт ла 1832, аў
традъс сатіріле лві Аристо ші
вередріле лві Осіан дн орігіна-
лъл гелік, Ліпска 1811. 2) Пе-
тръ, нъскот дн Грайфсвалд ла
1710 ші морт ла 1791, аў фост
професор де Логікъ ші Метафі-
зікъ ла ёніверсітатеа де аколо,
ші пентръ віртъціле сале ші дн-
въпцътъръ ера фоарте пречіт. Ел
есте днтемеіторијл ордінълі А-
белішлор. 5.

Альварецъ, 1) Еманюл, Йозеф
іт, нъскот не інсюла Мадера ла
1526 ші морт ла 1582, аў фост
файмос граматік латін. 2) Ма-
ріано, аў апърат дн анъл 1809
Церона къ непілдѣйт ветежіе дн
кърс де шепте лъні дн протіва
Францілор, ші дѣпъ ачеа аў мъ-
ріт ка прінс де резвої ла Фі-
гъзрас. 4.

Альвѣ, дисемнеазъ ла лъкъ-

іторій дн Хілі ён дъх дмпіеде-
къторік вінелѣ ші фаворіторік ръ-
влі. 4.

Альвелд, Альгастін дн Хіл-
десхайм, ён протівнік дисемнаг
а реформаціей ші а лві Летер.
4.

Альвенслебен, ён неам но-
віл дн Германія нордікъ, къ-
носкот днкъ дн веакъл ал 12 ле,
каре се дмпарте дн лінія неаг-
тргъ ші чеа албъ, ші аре дн
Алтмарк маі мълте четъці. Мі-
ністръл де кавінет прѣсіан, Фі-
ліп Карол ші деканъл де кате-
дралъ, Іоан Альгаст Ернст, с'аў
днълцат ла 1800 ла ранг де
Конге. Кавалеріјл Фрідерік II
аў днфінцат ші о а тріа лініе,
нъмітъ чеа рошіе. Філіп Карол
конте де Альвенслебен аў певлі-
кат анонім днтжмпілъріле де рез-
воае де ла пачеа де Міністер
пънъ ла ачеа де Хэбертсберг дн
проспект тавеларік. 4

Альверніа, о політіе мікъ нъ
департе де Арацо, ёнде съхнітъл
Франціскъ дн зілеле челе де пе
фрмъ а віцеі сале аў зідіт мо-
настіреа Францісканілор рефор-
маци. 4

Альвінчі, Йозеф де, нъскот
ла 1735 ші морт ла 1810, аў
фост фелдмаршал аўстріан ші
кавалер кръчей чеј марі а орді-
нълі С. Леополд; ел аў дат
деосевіте довезі де ветежіе дн
резвоїл де шепте ані, ші маі
тхрзій дн чел пентръ съкчесіа
Баваріе. 4

Алгарве, чеа маі съдікъ ші
маі мікъ провінціе а Португаліе,
аре 127,615 лъкътіорі дн 4 по-
літій марі, 14 маі міч, 65 сате
ші 71 парохії. Санхо I, аў лбат
ла 1212 четъціа Сілвес къ а-
салт, ші ш'аў дат тітлє ёнві краї
де Алгарве. La 1253 Алфонс
III, непотъл сеу, аў днитроіт про
вінціа Алгарве ка о деосевіть
Кръе къ корона Португаліе, дн

каре тімп нәмелे ші марка де Алгарве се ағль дн тілші ші марка краілор ачестей цері. 4

Алгарді, (Александро), скълптор, ныскот 1598 ла Бologna дін о фаміліе днсъмнатт. Ла 1618 аў веніт елла Мантса, үндес се ғиделетнічеа къ фачереа де моделлрі. Прін рекомендация дѣкъде Мантса аў веніт ла 1625 ла Рома, ші аў фъкѣт қыноңць къ кардиналл Ледовізү, непотл Папе Григоріе ал XV, кареле прін тұжиссл аў пѣс а се фаче ләкәрәгі векі де мармарь. Статба Сf: Магдалене фъкѣтъ де дниссл аў въдіт деосевітл сеў талент, ыар маі вреднікъ де днсъмнат есте історія Сf: Лео къ Атила, ын бареліф дн мармарь къ фігурі де мъріме натэраль, че се ағль дн вісеріка Сf: Петръ асъпра алтарылай Сf: Лео. Папа Іночентіе X аў пъттіг пентръ ачест ләкәр 10,000 талері ші аў хъръзіт артісттлай ордінл Д: Христос. Алгарді аў мәріт дн 10 Іюніе 1654 дн върстъ де 52 ані. 4.

Алгароті, (Францеско конте де), ныскот ла Венециа дн 11 Декемвріе 1712, аў мәріт ла Піза 1764, ын автор італіан файмос, аў скріс днкъ дн върстъ де 21 ані ла Паріс чеа маі маре парте а кърцеи сале „Neutonianismo per le donne“ 1737, каре аў днтемает глоріа са. Респекттів фінд де Фрідерік чел маре, кареле жл қыноңца дн перебанъ, аў фост днълцат ла ранг де конте, ші дн үрмъ де кътъ Азгъст III країл Полоніе чінстіт къ карактеръл ынзі консіліер де тайнъ. Дѣпъ че аў кълъторіт прін Франциа, Росіа, Англіа, Германія, Сфіцера ші пін челе маі днсъмнате політій а Италіе, са ғитбрннат ла 1754 дн патріа са, ші аў трът ла Піза пънъ ла моарте, че се днтымпль 1764. Фрі-

дерік II нау ашезат пе цінтерімеа Кампо-санто ын монумент дѣпре днсъш проектеллай Алгароті. О колекціе а скріерілор сале дн 17 томбрі са ғыблікат ла Венециа 1791—94. 4.

Алгацалі сеа ғыблікат ла Алгацел, (Абб Хамед Мәхамед Ебы Мәхамед Ебы Ахмед ал Гацалі сеа ғазал) ныскот ла Тос, о політіе дн Асіа, аў трът дн веакъл ал 11 ші 12-ле. Дѣпъ че шағ аговісіт ла Багдад файмъ прін днвъцътэріле сале, аў ғымпъріт авеера са сераçилор, аў кълъторіт ла Мека, днъл ачеса ла Сіріа ші Египет, аў аскъллат ла Александрия пе файмосл Теолог махомедан Ефартозі ші аў мәріт дн патріа са ла 1127 дн върстъ де 55 ані. Дн үрмъ сокотінцей іскатае ла Махомедані, къ чеа маі үнін тажкіріе а үнені скрісори неплъкътє, сар фаче прін фок, мәлтє дн скріеріле сале аў авѣт соарта де а фі арсе. 4

Алгаціл, се нәмеше дн Испания ын слѣжіторій де політіе. 4.

Алге, се нәмекк ылжителе че креск пе стажчі, пе коажа арборілор, дн пърье ші дн маре. 4.

Алгевра, Алгебра, нәме Арабік, үйнць математікъ че дѣпре Арабі са ғыбліат ле Мохамед-Бен Мәса. Алгевра есте о парте а Математечеи пъре сеа маі віне зікжид а Арітметічей, каре днвацъ үйнца а хотърі методік ші а афла кътімі некъносқтє дн кътімі дате. Пентръ ачел скоп се днтревенцазъ літере, аным пентръ днсъмнареа кътімілор үнен-рале, алфавітл чел мік, дн каре маі къ самъ х, сеа ғыблі де смыт маі мәлтє кътімі некъносқтє, се днтревенцазъ ші літере: и, т, у, z. Ціфра днайнтеа літере днсъмнеазъ кътіміа де атътіа орі ләтть кътімі аре а чеа үіфърь. Де екземпль: 5b, чінчі орі b, дечі прецвінд һ атжата че ші 5, апоі

5b—25 (секвал сеаෂ дитокма). Діофантес дін Александрия аෂ скріс ہвражъл греческ чел май векий асѣпра Алгевреї, іар чеа маї веке Алгевръ тіпърітъ есте а лзі Лжка дін Борго дін Венеція 1494. Ачасть щінцъ аෂ фъкът дін тімпъріле нозъ марі пропышірі прін چеніа математічілор: Ферсос Кардано, Віста, Картезіус, Невтон Лайбніцъ, Ламбарт, Айлер &c. Дін лімба Ромжнааскъ с'аෂ скріс ші с'аෂ тръдат дитъеа оарь дін Іаші де Г. Асакі ла 1814, каре карте с'аෂ тіпъріт ла 1836. 1.

Алгев, Алгаї ші Алпгаї, се нэмеше цартеа сәдікъ а Свабіє. 4.

Алгері, о політіе дитърітъ дін Сардинія лжнгъ Каю ді Сасаро, кю 4,000 лъкъіторі ші дінсъмънтоаре пъсквірі демъргърінтар. 4.

Алгесхайм, о політіе дін маріле Дюкат Хесен, дін провінція Раніхесен кю 1,600 лъкъіторі ші о бесерікъ веке вреднікъ дін дінсемнат. 4.

Алгечірас, о політіе лжнгъ голфъл ді Гівралтар дін Іспанія, кю ہн портү ші 4,500 лъкъіторі дін прежма ді Гівралтар. Маєрі аෂ кеірінсо маї дитъкъ ші аෂ стълпніто пънъ ла 1344. 4.

Ал-Гіергі, о політіе мікъ дін Комітатъ Хѣніад дін Трансильванія, есте ді дінсемнат пен-тре ісвоаре ді пъчоась. 4.

Алгінекічі мәнци, се нэмеше контіндаціа остікъ а мән-ділор Фралі. 4.

Алгонквіні, о семінціе дін Норд-Амеріка dealэнгъл лакълълічелей маре дін Канада дін Канада дін. 4.

Алгорітмъ, сеаෂ Алгарітмъ, се нэмеск челе патръ специ а А-рітметічі, прекъм ші сістема декадъ а нэмерілор. 4.

Алгос, (дін Мітологіе), фінтри-стареа, фінка діскордіе ші не-поать а нопцей. 4.

Алдеберт, ہн фанатік дін

Франціа дін съта а опта, зічеа, къ аре о скрісааре ді ла Д. Хс. каре ар фі къзэт дін чеरкъ ші і с'ар фі адес ді кътърь архангелъл Міхайл, центръ каре с'аෂ а-фірісіт ді сіноаделе дін 743 ші 745. 4.

Алдегонде, (Сан Філіп де Марнікс, стъпні ді Монт Сан Алдегонде), нъскют ла 1538 дін Брѣксела ші морт ла 1598 ка профессор ді Теологіе дін Лайден; ел аෂ іскъліт дімпрезиі къ контеле Ледовік ді Насаї ші къ Енрік ді Бредероде (1565) актъл ді компроміс алкътвіт ді джисъл спре пъстрареа словозе-нійлор оландезе. Дєль че аෂ вен-ніт Алва, Сан Алдегонде аෂ фъ-ціт къ Ораніеній дін Германія, с'аෂ лъват прінс ді кътърь Іспаніолі лжнгъ рібл Мас 1573, ші апої аෂ арътат вреднічіе ла апърареа четьцеі Анверса. Сан Алдегонде аෂ дімпрезиі лъкрат ді літнем-сереа зінверсітъцеі ді Лайден. 4.

Алдегревеर, Енрік, сеаෂ Ал-деграф, нэміт ші Албрехт ді Вестфаліа, нъскют ла 1502 дін Падерборн ші морт ла 1556 дін Соест, аෂ фост ہн зъграв ші скълптор дін скоала лзі Діктер, ді ла карсле се афль ші акъм маї мълте кадре дін галеріле дін Мінхен ші Віена. Баханалійс, съвершіт ла 1551 се нэмърь дінtre челе маї ہнне зъгръвеле а тімпълълі сеј. 4.

Алденховен, політіе пръсіа-нъ дін цінзтвл Ахен, къноско-тъ пентръ лъпта ہрматъ аколо дінтре Австріеній ші Францезі ла 1 Март 1793, прін каре с'аෂ ұнчепт ресбоуіл анблей ачелвіа. Дєль че Австріеній ші Пръсіеній дін ہрма лъптеі ді ла Іемапе б Ноімвріе 1792 аෂ фост сіліці а се ретраце дін Белціа, Дюмэрієп аменінца ла 1793 а нъвълі дін О-ланда. Тоате церіле Германіей декларасе Франціе ресбоі, ші

А́эстріеній съп команда Прінцэллі де Кобург а́х трекут різл Ройер дн 1 Мартіе км 40,000 солдаці дн доўзь колоне, дін каре чеа дынтеа съп команда архідкы Карол ші а фелдмаршал-леітенантэллі прінц де Віртемберг а́х Фелькэт асалт асъпра търілор. 4.

А́лдерамін, (дн Астрономіе) о стеа де а тріа мъріме дн констелация Цефес. 4.

А́лдерман, нэмеле англосаксонік а маі мареллі фіешкьріа ѿшій дн Англія, днене акым се дынтревэнціазъ нэмай ла дрегъторій мэнніціпале а ёнші квартал, а кърора шеф есте маіорбл, іар дн Лондра лорд-маіорбл. 4.

А́лдерней (Aurigny), о інсэль дін членормане, сант $15^{\circ}30'$ а лёніміе остіче ші $49^{\circ}43'$ а лъпіміе нордічে, аре 77 міле патрате ші есте деспъріцъ де ве-кат прін строжтоареа прімежді-оась: Ras de Blanchart сеаў Race of Alderney. Дн депътаре де 5 пъттаре де міль се афль стаж-челе нэміте: the caskets, къ трой тэрнэрі лэмінътоаре. 4.

А́лдіне, се нэмеск кърціле тіпъріте дн тіпографіа фаміліе Манжі, ші се дынсьмнеазъ прін ексацтеца лор чеа рапъ ші фрэму-оепа хъртіе ші а тіпаріллі. Шър-рінтале ачестей фамілії, нэміт Алдо, авеа дн Венециа днкъ ла 1595 нох фелікі дтіпарфі гре-чещі ші 14 латіне, къ каре с'аў тіпъріт нэмай кърці класіче. 4.

А́лдіні, 1) Антоніо, неськотла Болонга 1756, ші морт дн 5 Окт: 1826 ла Павіа; ел а́х фост професор де леді дн Болонга, ші ла 1805 с'аў Фъкът міністрэ де стат італіан ші конте. О четьціе де о фрэму-оепа екстраордінаръ, пе каре а́х зідіто дн паркъл де Монтморенсі лжн-гъ Паріс, с'аў пъстает ла 1815. 2) Щюрціо, фрателесеў професор де Фізікъ дн Болонга, ассесор де

стат ші кавалер, а́х скріс маі мэлте дынсьмнірі деспіре галва-нісмъ ш. а. 4.

А́лдіоні, Алдіер, шерві, дн веќкл де міжлок ера дынтра робі ші дынтра чій ertcaj, къ днадато-рірі маі ѿшоаре. 4.

А́лдобрандіні, о фаміліе де прінц дн Рома, къноскотъ де пе о зэгръвеаль а фреско, че авеа, къ нэмеле де: нэнта алдобрандінъ. Ачеаста с'аў афлат дн апроніере де Санта Марія Маціоре, пе локъл ёнде одіночаре ера гръднеле лві Меченас. Вінкелман зіче, къ зэгръвеала дын-кінеше нэнта лві Пелеэс ші а Тетеі, іаръ контеле Бонді адев-вереазъ, къ ар фі а лві Манліе ші а Івліе. Дін фаміліа ачеаста се дынсьмнеазъ маі мэлці літераці, прекъм: Сілвестрші Томас, карій а́х трыйт дн веќкл ал 16-ле. 4.

А́лдізій, о парте а Шіріней-лор дн Навара спаніоль. 4.

Але, се нэмеше ён фелік де ве-ре ёнглезъ. 4.

А́ле (Alais), політіе дн Фран-ціа, дн департаментбл Дн-Град, ла поалеле мэнцілор Севені къ Фавріч де мътъсъріе, 1,800 ка-се ші 10,250 лъкътіорі. 4.

А́леа, 1) ён ціок де хазард, каре ла Романі ера ертат нэмай дн времеа Сатэрналілор. 2) ён лок файмос дн Аркадіа къ маі мэлте темплері. 4.

А́легані, ён комітат а Пен-сілваніе дынтра Алегані ші Мононгахела дінколо де мэнцій Альбастрі, къ 25,317 лъкътіорі. А́легані есте комітатбл чел маі ве-стік дін челе 43 а Пенсілваніе. 4.

А́легат, се зіче ціатаіа ё-ні лецимірі сеаў а ёні пропознері темеініче. Лат. Allegatus, франц. Allegation. 1.

А́легаціе, сеаў регула А́лега-ціеї дн Арітметікъ (regula alliga-

tionis), прін каре операціе дін май мэлте събстанції деметал афльм кхтімеа, че аре асе лъза, спре а къпъта о аместекътврь де ён преп' хотърхт. Д. е. дін арцінт де пръба 10 ші 15, съ се факъ арцінт де пръба 13; атънче лъзм З пърци арцінт де пръба 15 ші 2 пърци де пръба 10. 4.

Алегоріе (греч. *de la ἄλλος* ші *ἀγορᾶ*), днсемнеазъ ростіреа ёні ідеі прін семне, каре не лжнгъ ачеа къноскѣтъ аў днкъ ші о алтъ днцълецере; дечі фіеш-каре зічере че днфъщозъ ён об'єктъ прін ён алтъл днкът се къноаше ші чел днтькъ, се нъмеше о алегоріе. Еа се днтревънцазъ дн тоате артеле фримоасе, афарь де Мэзікъ ші Архітектбрь. Тоате Мітолоїле се разъмъ не алегорій, прін каре се дн-персонеазъ ідеіле ші п'ятеріле ка нище зеімъ. 1.

Алегріа де Джаланчі, о політіе дн мэнції Шіріней къ о фабрікъ де пъще ші ён пас де трекът дін Франціа ла Біская. 4.

Алегро, (італіан. віоі, інте,) днсемнеазъ маі алес віошіа сънъреі де мэзікъ ші тоате комп'єн-реа мэзікаль се нъмеше Алегро. Еа требъе а се съна сеаў а се кънта маі віоі, дакъ ла днчеп'тъл нотелор се афль Алегро. Алегрето есте чева маі пъцін віоі. 1.

Ал'е (Францз. *allée* мерце-ре), есте о кале трекътоаре дн-тре доъз зідірі сеаў днтрекопачи аў тъфе днадінс плжнтане дн лініе дреантъ сеаў стржмъ. (Італ. *viale*). 1.

Ал'еж, о машинъ пентръ ръ-дікареа васелор асъпра апеі. 4.

Алезіа, капітала Мандубій-лор, ён попор векъ галік дн Бергэндл де астъзі, ера не времіле де атънче о політіе фоарте днтріріть, ші аў дат лъз Цезар

прілеж де а'ші днкорона глоріа са, де време че ел къ 60,000 оставш аў аседіат дн Алезіа 80,000 Галі съпт команда лъз Вірпнгеторікс. Ел діші аў фост атакат дін ёрмъ де 330,000 дэшмані, тотш аў ръмас віреторікъ. Ла анъл 864 с'аў п'єстіт де кътър Нормані. Нелокъ ёнде ера ачеасть політіе, лжнгъ са-тъл Алізе, дн денартаментъл Кот д'Ор, се афль днкъ мэлте анті-вітъц. 4.

Алезіа (Марко Переє), ён се-хастръ дескъллат дін Палермо, аў мэріт ла 1600 ші аў лъсат май мэлте ікоане віне фъкъте, че се афль дн вісеріка тагмей дескъл-цапілор дн Рома. 4.

Алезі'ч (Alexander ab Ales), ён теолог протестант файмос ші пріетін лъз Меланхтон, с'аў нъ-скѣт дн Едімъврт ла 1500, ші аў мэріт ка професор де Теоло-гіе дн Ліпска ла 1565. 4.

Алез'з, (Географіа віке), ён флбвіч дн Сіціліа, нъміт адесе-орі де кътър поепі. 4.

Алеіма, ёнгъл де лемн сеаў міръл пентръ ёнцере ла чиї вікі. 4.

Алеін, Едвард, нъскът ла 1566, аў фост ён актор файмос маі алес дн ролбріле дін піесе-ле лъз Шакспір, а къреіа авере днсемнътоаре дэлъ моартеа са с'аў днтревънцат пентръ скоп-пірі де вінечачере. 4.

Алеіпперіон, се нъміа камара хотържтъ пентръ ёнцере дн фередеоле челор вікі. 4.

Алеісон, (гречеще), ён пахар лъкрат къ флорі ръдікате. 4.

Алеіус Камп'з, дн Гео-графіа віке, о парте де лок лжн-гъ хотаръл Сіріе ші а Ціліції. 4.

Алеконер, ён дретъторік ен-глез, днсърчніат къ прівігера асъпра пітарілор ші берарілор. 4.

Александерсбад, сеаъ федеъл лѣї Александрѣ, се афль дн апрапіереа політії баварезъ Венсідел, днтр'юн лок десфътъторії. Пѣтереа лѣї чеа віндекътоа-ре с'аў дескоперіт дін днтьмпларе де кѣтъръ ён църан ла 1734. Апа аре о температбръ де 7 граде ші ён гѣст де фіерші де аїд карбонат. Мархіонъл Фрідерік де Баіраіт аў зідіт аїчѣ ла 1751 ён фередеъ дін піетре чіопліте де граніт. 4.

Александреї, о сектѣ де Аристотелістї, партізані лѣї Александрѣ дін Афродізіа. 4.

Александрия, (тѣрч. Іскандерън), капітала Егіпетъллї, зідітъ ла анъл 331 днайніе де Д. Хс. де Александрѣ чел маре, ші кіар нѣмаї прін позіціа чеа фіреаскъ есте потрівітъ пентръ че-тате. Ашезать фінд пе ён істомъ ші днквнціратъ де мареа Меді-теранъ ші де лакъл Mariotis, нѣ-маї пе добъ дрѣмбрі се пютса днтра дн трунса. Ён Брѣхізм, чеа маї фрѣмоась парте а полі-тиї, се афла пе лмнгъ Сема (*Σῆμα*) локъл днімормжнтьре Ітоломеїлор ші ён мззей, дн ка-реле мѣлці днвъцанї, карі авеа лъквнцъ ші хранъ, цінеа па-досярї, асемене ші о парте а ві-бліотечеї де 400,000 томбрі, ка-ре прін віновьціа солдацілор лѣї Цезар аў арс, дар апої юръш с'аў пѣс лок де Клеопатра, ші дн сфершіт с'аў піердѣт де tot сюпокърмбіреа лѣї Адре-ліан. Політіа авеа патръ пор-тэрї нѣміте: ёнъл чел маре ші алтъл Енностос, амжидовъ дн-презнате кѣ інсъла Фарос, кѣно-скѣтъ пентръ тѣрнъл еї чел ламі-нторії, апої портъл чел тайнік сеаъ днкіс, хотърхт нѣмаї иен-тре краї, ші портъл Кіботовс. Лъккіторії се днімърцеа дн Александрии, солдаці ші Егіптенї; нѣмъръл лор ера де 300,000. Серанеъл ера ён темпилѣ а лѣї

Серапіс дн сюввѣргвл Ракотіс, ка-реле с'аў дъръмат дн анъл 389 днѣлъ Д. Хс. де о чеатъ де хри-стіані фанатіч, ла каре днпре-циуаре с'аў піердѣт ші вібліотека де 300,000 томбрі, че се афла аколо. La anъл 640 с'аў кѣпрінс Александриа де Араві, ші ла 868 аў къзэт дн стъпніреа Тэрчілор. Де ла анъл 1517 се афль не-контеніт сюп домніа тѣрчеаскъ. Дін політіа веке се маї афль ён шір де колоане дн апрапіереа порцеї, че дѣчу спре Розета. Ам-фітеатръл сюдік, обеліскъл Кле-опатріе греѣ де 400,000 фнцї, (есте дѣрѣт де кѣтъръ Паша кра-кълї Англії), ші колона лѣї Пом-пней фналтъ де 88 фриме, зідітъ дін чел маї фрѣмос ші маї вір-тос граніт. Політіа де аїм, ка-ре нѣ стъ пе локъл челеї векї, аре дозъ четъції ші дозъ пор-тэрї, 15,000 лъккіторії (одіне-оаре 800,000), о схояль меде-ци-наль, ёна францезъ ші ён па-тріарх. 4.

Александрине версбрї, се нѣмескѣ дн механісмъл поезіе францезъ, версжріле Гамвіче де доѣтспрѣзъче сілаве, кѫнд вер-съл е маскълінъ, ші де трїспрѣ-зъче кѫнд е феменінъ. Ачест верс се компоне дін дозъ емі-стіхбрї, че се деспарт де цезарь, адікъ де кѣрмътоаре, аколо ёнде гласъл чере пѣцінъ репаос; емі-стіхъл днсе требъє съ кѣпрінъдъ о констракціе ші днцеленцере де-плінъ. Де ек.

Je chante ce héros — qui régna sur la France.
Ше ероїл еї кѫнт — че домні песте Франца.
Онї дін Ромжнй модернї, аў дн-тре-бінцат дн компонеріле лор версбрї Александрине, дар лімба ноастръ нѣ сесте днкъ де аїунс прелѣкратъ ші кончісъ, ка ён верс де ачест нѣмър де сілаве съ поать рості деплінъ о ідее.
Де ачеса маї кѣ самъ пентръ версъл ероїкъ се днтревѣнцазъ

ла Ромжні 16 сілаве дін добъ
емістхѣрі, ші каре версбрі се
нѣмескѣ Мартеліане. (Везі ар-
тікъл). Версбріле Александри-
не саў нѣміт, сеаў дыпре афль-
торюл лор Александръ. Бер-
наї, сеаў дыпре о хронікѣ ріма-
ть дні кареа саў афлат ачест
фел де версбрі скрісе аспра лѣї
Александръ чел маре. Епопеа ші
драма францезілор къпріндѣ нѣ-
маі ачест фел де версбрі, каре
де джншій се нѣмескѣ ші ероіче.
Дні тімпѣріле май нозъ романти-
чий францезі аў днімліці, дыпре
воеа лор, реглеле челе аспре а
ачестор версбрі.

1.

Александрина філософіе,
схоалъ ші тімп. Дѣпъ моар-
теа лѣї Александръ чел ма-
ре ла 323 днайните де Д. Хс.
спірітзала кълтаръ дні Гречіа дн-
чевъ а да кѣ тотэл днапої, дн-
се ші гѣді ноу адъпост ла А-
лександрия дн Егіпет, съб домні-
торі діші дн алте прівірі фъкъ-
ръ днестъле ръѣтъці дн епоха
стъпніреі лор, тотэш дн прівіреа
щінцелор ші а артелор аў фост
чий май марі патроні ші фаворі-
торі, адънжид дн Александрия о
мѣлціме де днвъцаци. Прін аук-
торюл ачестора, щінцеле гречещі,
прекъм Поезіа ші Філософіа къ-
пътъръ ён ноу звор, каре діші нѣ
аў фост аша маре прекъм ачел
дін Елада, тотэш дн мѣлте прі-
вірі аў къпътат днсемнътоаре
дмвънътъцірі. Дн Поезіе аў стръ-
лочіт Калімах ші Теокріт. Пен-
трул Філософіе се днтемеé аіче
де кътъръ Амоніс Сакас о днадін-
съ схоалъ нѣмітъ Александринь-
Нео-Платонъ, каре прін про-
гресбріле еї ацѣнись а домні пре-
сте тоате схоалеле де атънче,
ші прінципійле че се днвъца, а-
цѣнисе дн сфершіт а фі foарте
фаворітоаре лъкіреі Христіанісмъ-
лѣї. Тестаментъл веку дыпре дн-

ормнідкіреа лѣї Птоломеї Філа-
делф се тълмъчі дн лімба грека-
ськъ де кътъръ 72 Раіні. Тоа-
те ачел, че пѣтєа съ фавореа-
ськъ о екзістенціе плькътъ ші о
петречере ферічітъ пентрул пър-
тініторі ўннцелор, прекъм ші
тоате челе де невое пентрул днайн-
тіреа днвъцътърілор ші а мъ-
стріелор, се днтемееръ де кътъръ
Птоломеї, прекъм: о бібліотекъ
маре, ён мѣзей днсъмнъторі,
май мѣлте салоане де днвъцътъ-
ръ кѣ катедреле лор, преъмблъръ
съб портіче колонате, сале об-
щещі пентрул мжнкаре ші а. А-
девътата днфлоріе а схоалеї А-
лександрие аў фост дн съта а
тріа дѣпъ Д. Хс. Пентрул а дес-
скріе фелікіріеле євражѣрі єші-
те де аіче нѣ не іартъ скопъл
кътъръ каре цітім; четіторюл дн-
се воінд а'ші днестъла ачеастъ
къріозітате, май кѣ самъ дн прі-
віреа Філософії Александрие,
четеаскъ: історіа Філософії де
Раіхолд; іар дн прівіреа прогре-
сълѣї тэтърор днвъцътърілор дн
ачеастъ схоаль, євражѣл дн
лімба францезъ: Essai sur l'école
d'Alexandrie, Паріс 1819, 2 то-
мэрі.

5.

Александринъл Кодік, е-
сте ён днсъмнъторі манж-
кріпт а С. скріптърі ші епістот-
ліеле Епіконълѣ Клементіе дн
лімба греческъ дін съта а щеса,
ён дар а Патріархълѣ де Кон-
стантінополі, Кіріл Лѣкаріс, къ-
търъ Карол I Ріга Англіе. Ачест
манжкріпт аў фост а бібліоте-
чей патріархале дін Александрия,
іар акъм се афль дн мѣзебл
врітанік.

4.

Александръ, 1) чел ма-
ре, фігул лѣї Філіп, ріга Маче-
доніеі ші а Олімпіеі, фіка лѣї
Неоптолемеї дін Епір, нѣскѣт ла
356 дн. Д. Хс. Ел фінд днкъ
копіл, дісвълі осевіте таленте,
істернічіе ші тукіре де славъ,

ші дѣпъ че аꙗнисъ ла вѣрстъ бѣрбѣтеасъ, къѣта а ле пїне ші дн лѣкрапе. Сынърат де вірбн-целе пѣрітелѣ сеѣ Філіп, Александър стрігъ днтр'єна дін зіле: „пѣрітеле меѹ нѣм'ї ва май лъса міе німік де фѣкѣт.“ Філіп аꙗ дат фінлѣ сеѣ де днвтьторі ші крескъторі пре Леонідас, Лісімах ші пре маріле філософ Арістотел, а кърбіа днвьцьтврі фолосітоаре аꙗ авѣт чеа май де къпітеніе днрізріе асѣпра кѣлтівріе ші а формъріе карактерълѣ сеѣ. Дн време кжид ѡл цінеа дѣпъртат де ла кѣрте, се сіргѣи де ал дн-зестра кѣ тоате Ѣїнцеле морале, че дмподовеск пе ён домніторѣ, днкът аꙗ скріс сінгѣр ён ѣвраж деспре модѣл окърмѣрі, кареле днсе с'аꙗ піердѣт. Спре а дешеп-та дн сколеръл сеѣ ші віртъці ресвойніче, іаꙗ рекомендѣт четіреа Еліадеї, пе каре о сокотеа фоарте потрівітъ пентрѣ асемене скоп. Александър днкъннат де ерої зеїскълѣ поет, нічї днтр'о саръ нѣ се кълка май наінте, пънъ а нѣ четі кжтева філе дін ачел ѣвраж, че аꙗнисъ а фі чел май нѣйт ал сеѹ. Дн анбл 338 кжид аꙗ днвінс пе Тебані дн рез-воюл сїжнт лжнгъ Херонеа, Філіп, пѣрітеле сеѣ жі зісъ: „Фінлѣ! каѣтъці алть імперіе, къчї ачеаста пе каре ц'о лас, нѣ есте дн-дестель пентрѣ тіне.“ Філіп аморат де Клеопатра, алжнгъ де ла сїне пе Олімпіа, ші Александър лжид сїпт иротекія са пе маїка са, аꙗ требѣт съ фѣгъ дн Епір, де ёнде днсе дндать се днтоарсъ къпътжид ертаре де ла пѣрітеле сеѣ. Дѣпъ ачеаста днтовтърші пе Філіп дн резбо-юл кѣ Трібалії шії мжитѣ віа-ца дін мжніле дѣшманілор. Філіп че се алесьсь де комендант де къпітеніе а Гречілор дн протіва Персілор ші се гътіа де резбо, мбрі ла 336 дн. Д. Х. лъсжид

а се сї пе трон Александър, кареле днкъ нѣ ера дн вірсгъ де 20 анї. Революціе варварілор ші а Гречілор л'аꙗ дмпресжрат деодать дін тоате пѣріле, ел днсе стїнгжидѣлє дн прінь, аꙗ мерс пе Пелопонезъ спре а фїп-тї нѣм'їреа са де комендант а Гречілор дн протіва Персілор. Да днтріареа са де аколо вѣтъ пе Ілір ші пе Трібалії револтацї, дескізіндѣш дн ачест кіп ён дрѣм прип Трачіа. Тебані аꙗ апѣкат армеле, ші днайнте де а се пѣтѣ ёні кѣ Атіней інтеції де Демос-тен, Александър се днфъцошъ днайнтеа порціор Тебеї, о сѣр-мъ дін темеліе, крѣпінд нѣм'ї каса ші фаміліа поетълѣ Піндар, ёнісъ 6,000 лъквіторі ші дѣсъ 30,000 дн робіе. Де ла Аті-ней аꙗ черѣт нѣм'ї екзілареа лжі Хармідес. Да ѿрма ачестора днкредінцъ лжі Антіатр ѿкър-мїреа статълѣ сеѣ дін Европа, яр ел кѣ 30,000 педестріме ші 5,000 кълъріме трекъ дн Асіа, спре а єфърма імперіа Персілор. Дінколо держъл Гранік, Сатрапій Персіеї ѡл ащента кѣ 20,000 педестріме ші тот пе атжта къ-лъріме. Александър трекъ ре-педе ржъл, ёнісъ кѣ днсюш мж-на са пе Мітрідат ші къщігъ вірбніца, лжид прінай песте 2,000 Персі. Дѣпъ ачеаста аꙗ петрекѣт кѣ арміа са тоатъ Асіа мікъ, ші аꙗ кѣчеріто. Да Гордіжм афлжидѣсь, аꙗ мерс спре а дізлега нодъл гордіан, че авеа інскріпціа: „Чїне ва діслега но-дъл, ва сїпнє дмпъръціа ръсъ-рітълѣ.“ Александър непѣтжн-дѣл дізлега кѣ мжна, скъасъ савіа шіл тъе зікжид: „кѣ пасъ кѣм с'аꙗ дізлегат.“ Да тре-череа престе ржъл Чіднос, скъл-джидѣсь дн апеле лжі, се кѣпрын-сь де обоаль гре. Дофторъл сеѣ гътіндей о вѣтъръ, Парменіон л'аꙗ днщінцат, кѣ ар фі днвені-

натъ. Александру лъжннд днтр'о мжнъ васвл къ дофториа, днтиисъ къ чеалалтъ нэмітвлвтъ дофтор скрісоареа зікжндбъ: „воеск маі въкърос съ мор де ачеастъ бътъръ, декът непрімінд'о, съ мъ арът фрікос,“ днпъ каре дн три зіле се фъкъ сънътос. Днайнтіндъсъ спре Чілічіа, юnde Даріе жл ащепта къ о арміе нэмороасъ, жл днвінсь пе ачеаста дн бътъліа де лжнгъ Ісъс, ші фаміліа дншъратвлв Персіей, днпребнъ къ тоате вістеріле сале, аў къзт дн мжніле днвінгътторнлв, іар Даріе днсъш аў фъціт кътъръ Езфрат. Днпъ ачеастъ вірбінъ къпрінсь Дамаскъ, къчері днпъ тречере де шенте лнні Тірл, жші съпъсъ Палестіна ші База, ші апої трекжид дн Егінет, се прімі аіче ка юн мжнітіорій ачестора де цнгъл Персілор, днтемеінд спре вечніка са адъчере амінте політіа Александриа. Днпъ о експедіціе, че фъкъ прін нэстінріле Лівіе, пентръ а чере с-fat де ла оракълл лні Жое Амоніе, днтарнжидъсъ дндъръпът, бътъ армія персіанъ ла Газгамелла, ші съврмжнд аіче къ то-тъл пътереа ачестей імперіи, капітала еї Персеполіс жі дескісъ порціле. Карактерл лні Александру, кареле днпъ бътъліа де лжнгъ Ісъс, лнасъ о дірекціе прімеждіоясъ, се скімъсъ къ то-тъл. Ел, кареле маі наінте авеа де чеа маі маре лафъ ка съші стъпінеасъкъ патіміле, се фъкъ ажъмъ чеа маі къмпліт склавъ а лор, ші дн локъл зманітъдеі де маі наінте, се къпрінсь де чеа маі маре крзіме. La прілежбл юні днвінътъръ, пентръ пльчераea юнітъръ сале Таіс, аў порончіт а се да фок помпоасеі капіталій Персеполіс. Де кътъръ оракълл лні Жое Амоніе, прокльмжидъсъ де зеъ, депъртъ юмілітеле черері а лні Даріе. Ачеаста адънъ днкъ

одать оші дн провінціле нордічесъ. Александру се порні спре ал днтімпіна, днсе Бесъс, сатрапъл де Бактріана прінзінд пе Даріе, жл юнісъ, ші еровл Мачедоніеі афлжид тренчъл ачествіе, порончі днпре ценероітатеа са де маі наінте, а і съ фаче о дннормжнтаре фоарте помпоасъ. Днпъ ачеаста къчері Хіркавіа, пара Марзілор, Бактріана, ші се прокльмъ дн сфершіт де рігъ ал Асіеі. Дн време кжннд ел се днделетнічеса къ челе маі марѣ планэрі, крзімеа лні треъзі съ дещепте асшпры нэмвлцъмірі ші комілотэрі, фннд къ ажъм нж маі крѣца нічі пе прієтіні нічі пе віне фъкътотрі сей. Філософъ Калістен, прієтінбл сеі Парменіон, ші фнчл ачествіа Філота, се фъкъръ жертвъ крзімеа сале. Днпъ че Агіс ріга Спартеі, кареле къ о арміе де 30,000 воев а скватора цнгъл Мачедоніеі, се днвінсь де Антіпатръ, Александру дн міжлокъл іернєі вені пнъзла мареа Каспікъ, юnde крзімеа ші пофта де къчерірі нж аў крѣват нічі пе днсъш сълватічеле оарде а Считілор. Дн днтарнреа са де аіче, ла о вецие, юнісъ пе Клітъс, кареле жі мжніті віаца кжннд ера съ се дннече дн апеле ржжлв Гранік. Днпъ къчеріреа Согдіанеі се днсопі къ Роксана, фнкъ лні Оксартес, комендантъл дншманілор. Де аіче днтоарсь прівіріле сале спре Індіа, трекъ престе рібл Індъс, ші днкіе о аліаціе къ прінцъл Таксілъс, де ла кареле къпътъ о арміе ажътътоаре ші 300 елефанці, къ каре апої днтр'о сжнцероасъ бътъліе днвінсь пе пътернікъл Поръ. Дн юрма ачестей днвінцері ашезъ аіче о колоніе гре-ческъ, ші днпре адеверіреа лні Платарх днтемеіе ка ла 70 по-літій, днтр'е каре пе юна о нэмі Бечефаліа (днпре Бечефал, ка-

лъл сеъ, ючіс ла Хіаспіс), ші апої се днайні пънъ ла Хсіфазіе. Оъщеаска немълцъміре а арміе сале жл невоі а се днітърна днідъръп. Ля а са днітърнаре а-седінд капітала Оксідракілор, ел, аў фост чел днітъж, кареле аў съріт дні четате престе зідкърі, ші аіче ера апроапе де а фі ючіс, къ тоате ачесте скъль фоарте греъ ръніт. Неархъс комендува флота дні мареа Персіе, іар Александър къ чесалалтъ парте а арміе сале трекъ прін пъстінріле Бабілонълві, юnde а-віе къ а патра парте а арміе сале аў ацнис. Авжнде де скопка съ юнесакъ пе Персі къ Мачедонені, се фнсопі дні Съза къ доъзъ прінцесе персіене ші фавореа пре тоці ачій, че Ѿрма пілдеи лж. Днайните де а днітра дні Бабілон, се фъкъ лж Александър де кътъръ Магі оарекаре дмпшътъръ, пре каре ел нѣ ле лж дні въгаре де самъ. Дні време кжннд ел се днделетнічеа къ мърещл план, ка дні Бабілон съ окърмъясъкъ тоате церіле съ-прафецеі пъмжнтулві юноскуте пе атънче, жл ръші моартеа ла 323 дні Д. Х. дні ал 32-ле анъ ал върстеі, днпъ оокърмъріе де 12 ані ші 8 лнні. Днпъ моартеа лж, соціа са Роксана въскъ пе Александър (Егес). Ачеста ші Філіп Арідеч, юн фікъ а лж Філіп ші а дннцштоареі Філіна се нѣміръ де ѿръторі лж Александър. Птолемеу аў пъс тръпъл лж днітън сектрікъ де азр, ші днкжндул ла Александър, л'аў днімормжнат. Саркофагъ лж се афль де ла 1802 дні мъзезл врітанік. 2) Александър де Фере дні Тесаліа, файмос прін кръзімеле сале. Пре Нелопіда, дні протіва дрептълві попоарелор, л'аў арънкат дні днкісоаре. Десфтареа са чеа май пълкътъ ера де а коасъ оамені

ди піеі де довітоаче, ші амъцжннд кжнй асъпра лор, съ прівеасъ към жл съльшиеа. Соціа са Тева прін фрапі еі Тісіфон, Лікофон ші Штолаев л'аў ючіс днікамера де dormіт ла 356 дн. X. 3) Александър Северъ, дмпшътъл Романілор, нъскът ла 208 днпъ Д. Х. дні політіа Сіріеі Арце, аў къпътат де ла маіка са Ізіла Мамеа, чеа май вънъ крещере. Днпре черереа Сенатълві де ла дмпшътъл Еліогавал, къ кареле маіка са ера деа проапе днрѣдіть, се днфіе де ачеста ла анъл 220, шіла 222 днпъ моартеа лж се съ пе трон. Времеа де 14 ані аокърмъріе сале аў фост пентръстатъл роман чеа май віне фъкътоаре. Аскължннд съфатъріле дннцшлпіті сале маіче ші кънцітрат де прієтні кредінчоті ші дннцшлпіті, прекъм ера Павел ші Флпіан, се сіргбз аоарте мълт а стърпі а-въззріле ші а днікредінца дретътъріле статълві ла върбації чїл май вреднічі. Пентръ ікономіа са чеа песте мъсъръ, се фъкъ ѿржт днайнтеа солдацілор, карій дні фінца лж аў ючіс пе прієтнбл сеъ Флпіан, іар алте тръпе аў алес юн алт дмпшърат, нѣміт Овідібс Камілъс. Блжндеца лж Александър префъкъ пе ачеста дні чел май кредінчос ал сеъ прієтні. Днпъ вірбінца че пъртъ ла 231 днпъ Д. Х. асъпра лж Артаксеркс, ріга Персілор, нъвълріле Германілор дні Галіа жл невоі де а мѣрце аколо. Солдації карій нѣ пътєа съфері аспра діспілінъ а дмпшъратълві, се револтъръ асъпры, днпре днідемнареа лж Максімінъс, ші л'оморж дмпшънъ къ маіка са днітън сат Сіціла, астъзі нѣміт Сіклінген лжигъ Майнц, 235 днпъ Д. Х. 4) Александър, (опт папі, че аў авут ачест нѣме). Александър I. де ла 109 пънъ ла 119, се зіче а фі дніто-

дзе агіазма. А л е к с а н д ръ II
дела 1061—1073, ньскот дн Мілан. Кардіналі ші май къ самъ
Хілдевранд, дн зрмъ, Папъ сеят
наме дн Григоріе VII, л'а ѿ алес
де Папъ дн протива воінці Ім-
піратблі Германіє, центръ ка-
рея сінодбл дн Базел номіндъ-
сь контра-папъ Оноріе II, л'а ѿ
аленгат дн Рома; днсе прін а-
вторікл джкі Готфрід де Тос-
кана ѿ днвінс пе Оноріе ші
а ѿ днтрат іаръш дн Рома ла
1063. Дн времеа лії с'а ѿ фъ-
кет май мълт хотъркі дн тре-
біле вісерічещі ші с'а ѿ днченпэт
чертеле къ Імпіратбл Германі-
є Енрік IV, а кърора де къпі-
теніе прічиніторкі требе а се
сокоті Хілдевранд, де кътръ ка-
реле фоарте мълт ера стъпніт
Александръ. Вез Григоріе VII.
А л е к с а н д ръ III, днла 1159
—1181, а ѿ фост ёнбл дн чи
май марі Папі, кърсіа авторіта-
теа папаль аре аі мълцьмі а еї
днтемеере дн чеа май маре пар-
те. Прін армелі лії Фрідерік I,
акърбіа партідъ а ѿ алес ён алт
контра-папъ пе Віктор III, с'а ѿ
аленгат дн Рома ла 1161, ші
а ѿ петрект дн Сенс пънъ днпъ
моартеа ачестіяла 1164, кмід
апої ла 1165 іаръш с'а ѿ кемат
дннапої ла Рома. Прін алецереа
дн ню а ёнбл контра-папъ ан-
ме Пашаліс III, іаръш с'а ѿ ален-
гат дн Рома ші а ѿ мэрт дн Лом-
бардіа, къ каре май наїніте дн-
кієс о алеаціе. Спре а се апъра
дн протива лії Фрідерік, с'а ѿ зійт
четатеа Александрия ла 1168,
ші Пашаліс III а ѿ мэрт. Гро-
ссл Калікстъ ал III-лє с'а ѿ алес
де контра-папъ, ші Фрідерік I
днвінгандъс ла 1177 дн кътръ
Лонгобарзі лінгъ Лігнано, с'а ѿ
Імпікат апої къ Александрия ші
а ѿ днкіет къ ел паче дн Вене-
ціа. А л е к с а н д ръ а ѿ днтрат дн-
пъ ачеаста къ тріемф дн Рома,

ші Калікстъ III а ѿ дат демісіа
са. Дн челе дн афаръ днкъ
а ѿ ѡїт Александрия а днтемеї
авторітатеа са, преком се веде дн
чесата че а ѿ авт къ Енрік II
ріга Англії, центръ оморожреа
Архіепіскопбл Томас Бекер. Пе
Портгаліа о фъкѣ трієтаръ
tronблі папал прін хързіреа
коронеї рігale лії Алфонс II-лє,
ші не ріга Скоції жл педепсі
прін ёнла афірісітоаре че трімі-
сь асвпры. А л е к с а н д ръ IV,
днла 1254—1261. Прін чер-
телье Гвелфілор ші а Цібелінілор,
Італіа аїкісъ днтр'о старе крі-
тікъ, ші патерна папаль къ-
зесь къ тотвл. А л е к с а н д ръ чер-
къ де а о рестаторнічі, днсе ню
і съ німері а аїкінде ла скоп.
А л е к с а н д ръ V, днла 1409—
1410, ньскот дн Кандіа, а ѿ
фост май наїнте ён монах чер-
шіторкі. Ел стьтъ чел май кел-
тіторкі Папъ, ші а ѿ авт пе Гри-
горіе XII ші пе Венедікт XIII дн
контра-папі. Ел а ѿ кемат дн-
наїнтеа са ла цнукатъ пе Іоан
Хес ші а ѿ афірісіт пе Вінклєф ші
цнвнцітблі лії. А л е к с а н д ръ
а ѿ мэрт дн Бологна, преком се
паре, днвенінат дн кардіналъ
Коса. А л е к с а н д ръ VI, днла
1492—1503. Къ аневое сжит
де крезэт тоате мжршавеле фап-
те, че се днсъшеск ачесті Пап-
пъ. Ел днзъстрат къ челе май
внне таленте натрале, ш'а ѿ
трас асвпрыш дефымаре прін
челе май марі неледнірі ші фап-
те неквійноасе. Ньскот дн фай-
моаса фаміліе ал лії Ленціолі дн
Валенціа, ш'а ѿ пъс, днпре номі-
ле майчей сале, че ера соръ лії
Калікстъ ал III-лє номеле дн
Борціа. Калікстъ жл фъкѣ ла
1455 Кардінал ші жі дндбл Ар-
хіепіскопбл дн Валенціа дн Ісп-
аніа. Днпъ ачеаста пъсъ тоа-
те дн мішкаре спре а се пётэ сї
пе тронбл сжит, ші прін мітвірі

се сіржеса де а'ші къпъта парті-
зані дн Конклав. Адннгжнд ла-
дорінца са, дн днчепт се а-
ръта фоарте бложнд, днсе аче-
аста нс цінс мэлт, ші днндатъ
а'ш дісвълт адевъратъл се'й ка-
рактер. П'етере са о днтревъ-
інц спре а къщіга днсемнътоа-
ре посесії пентръ чінчі фії а'ї се',
ч'ї авеа фъкцї к'є о дамъ ро-
манъ. Спре а дндестла капрі-
ціле фінкл'ї се'й челб'ї ал доіле,
Цезар, ші а Лѣкредіе фічей са-
ле, кълкъ съпт пічоаре тоате
лещіле днмнзеещі ші оменеш'.
Дн чеарта, че ѿрма днтръ Пор-
тагаліа ші Кастиліа, адннгжнд а
фі арвітр, десп'єрц ла 1494 по-
сесіїле лор прін олініе де 360 мі-
ле, трасъ спре аиц дела інсчліле
АЗоре. Кътъ Карол VIII ріга
Франціе ші кътъ Фрідерік де
Неаполі се п'єртъ к'є кіп'їл чел
ма'ї нечінсіт ші кръд. Чінс іш'ї
ера лз'ї плъкет, се'й ворбеса дн-
протіва нервінателор фалте а-
лз'ї, требъзеса се моаръ. Да'къ ар
фі де крезът днщінцеріле де а-
тънче, апо'ї моартеа ачестзі Па-
пъ а'ш фост потрівітъ д'єпре кі-
п'їл к'є каре ел а'ш віенціт. Це-
зар фінкл'ї се'й ла ѿн осп'ї ла ка-
ре ера ші Александръ де Фацъ,
войнд а днвеніна пе Кардіналъл
Адріан де Корнето прін ѿн шіп
к'є він, дн каре ера аместекат
ші венін, дн грешаль с'а'ї дат
ші лз'ї Александръ де а'ш бъзт,
ші дн ачеаста і съ трасъ моар-
теа. Александръ VII де ла
1655—1667. Ачеста дннаінте
де а се с'ї пе тронъл с'їнжт,
съпт іїме де Кардіналъл Хігі,
ера днсемнат прін евлавіа са,
дн брмъ днсе аїнс' а фі склав
патімілор сале. Ел авеа мэлці
д'єшмані, карій дн времеа окж-
м'єріе лз'ї, іа'ї ациат ненжм'ра-
те черте. Чій ма'ї де къпітене
д'єшмані сра Мазаріні ші Лѣдо-
вік XIV. Александръ фінл дн

ведератъ чеартъ к'є Іансеністії,
требъзеса се прівеаскъ к'є днрере,
к'єм Мазаріні неконтеніт ші дн-
тържта ас'їп'ї. Діші а'ї аф'їрсіт
ел челе чінчі прінціпії ал'ї Іансеніе
Азгастінъл (вез Іансен), тот'єш
прін ачеаста а'ї ациат о чеартъ
льтьраль ма'ї прімеждіоась, каре
авеа де скоп мърдінреа п'етер
напале ші днтрод'черае ѿнії кон-
стітюції препрезентатіве пентръ
бесерікъ. К'є ачещі днпротівіторі
се ѿні Сорбона ші Парламентъл;
ші Лѣдовік XIV, пентръ атакъл,
че се фъкъ амбасадоръл'ї фран-
цез', д'єкъї де Крекі, деклъръ
резбо'ї папеї ла 1663. Александр
д'єкъ че а'ї п'єрдют Авіг-
нонъл ші Венесен, а'ї фост дн
с'їнріштіт нево'ї а днк'ї ла Піза
о паче днціосітоаре. Александр
VIII, Петръ Отовані, де ла
1689—1691. Ачеста дндусплекъ
пе Лѣдовік XIV ка с'ї деф дн-
дъръп'їт Авігнонъл ші Венесенъл,
д'єкъ ациаторі Венеціенілор дн
протіва Тврчілор, аф'їрсіт прін-
ціпія Іезвіцілор деспре п'їкатъл
філософік, фмпрезнь к'є 31 дн-
въцьт'ї а Іансеністілор ші Фа-
ворі дн чел ма'ї маре град не-
потісмъл. Ел а'ї днм'їлціт ві-
бліотека Ватіканъл'ї прін къщі-
гареа ал'їнъреї де кърці а реці-
неї Крістіна де Сvezia.
Дн Молдова а'ї стътът 12 Домні
к'є іїме де Александръ:
1) Александръ 1-їй чел маре се'й
чел вънч, а'ї фосту фінл лз'ї Ро-
ман 1-їй. Прін лъбдате днсч-
шірі, тжнър днк'ї, с'а'ї днълцат
ла 1401 пе тронъ. Молдова е-
ра п'їнъ атънче с'їнчиматъ де
деаса скімбаре а Домніторілор,
ші днк'їнть де дізвінърі нъ-
ск'єті дн сетеа домніреї а мэл-
тор претендаторі. Талентъл ші
п'етереа лз'ї Александръ се
адевъреазъ прін лініщеа ші въ-
на оржид'еаль, че а'ї рестатор-
нічіт дн лъбнтръл церей, ші прін

жаре аў пэтэт пъзі пе дін афаръ о кэвеннітъ кампенеалъ днтрэ ве-чіні, карій адесеорі се днчерка де а'ші днсбші асбпра Молдовей о протекціе, днкмтнічі ўнгэрі, нічі Полонії, вічі рівалій лор Літвани, дн кэрасбл днделбнгатеі домніі а лёі Александръ, іх аў днрібріт а-сбира інтересблі церей къ препе-тернічія лор. Дэнь че с'аў асіграт май днайніте де Полонія, цнрэнд дн персоанъ рігы Іагелон алеа-ціе ші кредінцъ, Александръ аў днтъріт мадніле церей къ че-тъці ші къ оасте, аў дат о ноўзь організаціе, аў днтродбс леці дн-цълепте, пентрэ каре аў адбс де ла Константінополі леціле Васі-лікале, аў ашезат цндеце, ші Ворнічі пентрэ цара де със ші чеа де ціос, асемене аў фъкт Хатманъ ал бастеі ші дн четатеа Хотінъ Паркалае спре а цндека процес-селе днтрэ Молдовені ші Полонія. Іерархія вісерічі аў днълцато ла севас кэвенніт, днтемеінд епіскопі-іле де Романъ ші де Ръдъ зци; аў зідіт мэлте вісерічі ші челе маі фромоасе монастірі, прекам сжнт Молдовіца ші Бістрі-ца, днзъстржнідсле къ днсемнъ-тоаре авері, спре лафда лёі Дэмнезеў, ші спре а фі темпле де евлавіе ші де адъпост съріманілор ші непётнічошілор, каре фапте евлавіоасе ші днцълепте іаў аго-нісіт днтрэ пъмінтені ші днтрэ стрейні нэмеле де Бэні. Прін лжкрапе мінелор ші тъереа мон-ністей, се веде къ аў адбс фі-нанцеле церей дн о старе днфло-рітъ, днкмт аў пэтэт днтымпіна фоарте днсемнътоаре келтвеле. Епоха домніреі лёі Александръ ар фі фост дін челе маі фе-річе пентрэ царъ, де іх с'ар фі тэръбрат де доі претендаторі. ў-нѣл дін ачестіа аў фост Романъ II-ле кареле, се сіргвеа де а рекъпта домніа, днпъртъ-шіндбсъ де са дн парте, дэнь

че скъпъ дін днкісоареа лёі Сфі-дрігайлі, дэка Літваниі, че ера фрате лёі Іагелон, ші кареле днпъста лёі Романъ, къ ар фі ё-чіе пе Іэга, чеі ера днфаміліет. Дэнь моартеа ачестіі Романъ, ёрматъ ла 1407, аўіе се днтрэ-ні тоатъ Молдова съп ти сінгэр гэверн, ші се днфъцошь ти алтъ претендаторъ дн персоана лёі Стефанъ, кареле домнісь май днайніте съп ти мэе де ал IV. А-честа воінд а ръпі тоатъ цара, се съпбсъ съб съзернітатеа а-пъртоаре а Полоніі, лепъджн-дбсъ ші де дрітъл асбпра Пок-цісі, че ера атънчє къ Молдова ёніть. Къ тоате ачесте, політика лёі Александръ щі а днпъка пе Стефанъ къ оаре каре мон-шій. La anбл 1411 Александръ аў днкіет ти ноў трактат де алеаціе къ Іагелон, къ-рія спре акоперіреа келтвеле-лор дн ръзбоюл къ ўнгэрі, аў днпърмбтат 1,000 талері ар-цінт, сомъ, пе атънчє фоарте днсемнатъ. Дрепт каре ачестў рігъ аў дат лёі Александръ дн іпотекъ політіле: Сніатін, Коломеа ші тоатъ Пок-ціа, дін каре с'аў прілежіт май дн ёрмъ резбоасе днделбнгате днтрэ Молдова ші Полонія. Трактатъ де ла Лѣблаў, днкіет ла 1412 днтрэ днпъратъл Сігісмунд ші Полонія, аў асігбрат неатърнареа Молдовей деспре ачесте дозъ дн-вечінате пэтері; дар днкэрцері-ле, че Тэрчія днчепбсе а фаче дн цара Ромжнеаскъ, невоіръ пе Александръ, а се днтылні ла 1415 ла Сніатін пе марціна це-реі, къ Іагелон ші дноіндэй цн-ріреа де кредінцъ, аў днкіет къ Полоніа о алеаціе оfenзівъ ші дефензівъ. Ачесасть легътъръ с'аў май днтъріт днтрэ жмбелі нації, лжннд Александръ ла 1421, дн а доза кёншпіе, пе прінцеса Рінгала, сора лёі Іа-

гелон, къріеа, къ двоіреа фінклі сеу Іліешү, дін днітьеа інженіе, дъдѣ де ішволонў політія Сіретў ші Роткъєці къ 600 галвені пе аиу, іар Іліешү се днісоці къ Маріа Фіка прінцэлі Андреі ші сора Софіеі, че ера а патра соціе а лѣ Іагелон. Дні ачеасть епохъ авѣръ Молдовеній прілежѣ де а пірта армеле лорла цермѣрі депртате, дні ресбоукл че авеа Іагелон къ кавалерії крѣчіері дін Ирсія. Александр, трімісъ ла 1423 пънъ ла мarea Балтікъ ён корпос де къльріме алеасъ, каре атжт прін а еі бравѣръ, кът ші прін о нөвъ тактікъ, че дезвълі лінгъ чата-теа Маріенбург, днівісъ пе кавалері, ші къ лаѣде се днітернъ дні патріе, адъкънд прадъ молтъ де стеагѣръ ші арме, де кънд се веда днітродѣсь дні Молдова зеаоа германъ нѣмітъ Панцер, дніфор-мнідѣсь аіче къ астфел де арме ён корпос де оасте нѣмітъ пан-цирі. Ля 1425 днітернідѣсь дін Фнгарія тѣнърл Ioan Пале-ологъ, кънд къста ла апъс а-щаторѣ дні контра Тарчілор, карій стржмторісе пънъ ші Константі-ноподѣл, аѣ трекѣт прін Молдова, ёнде л'аѣ трас файма де пітереа ші вреднічіеа лѣ Іоан Палеологъ. Дні ачеасть петречере Домнѣл евлавіос аѣ трѣтат къ тоасть стръ-лочіреа ші респектъл къвенітъ пе фінл ші конрегентъл Ампърат-тлѣ Еманоіл, ші днісъш л'аѣ кон-дѣс пънъ ла портбл Кіліеі. Мол-довеній нѣ аѣ стрълочіт нѣмай дні арме, чі ші днілѣнта чеа пізматікъ че ёрма пе атѣнчі днітере вісеріче-ле ръсърітлѣш ші аапъсълѣ. А-пъскріселе церсі зік къ Александр, прін міжлочіреа Амбасадор-лѣ сеу, ші а Мітрополітлѣ, ла адѣнареа вісерічеасъ аѣ апъ-рат догмеле релігіе ортодоксе ён резълтат атжт де Ферічіт, дні-кът Ампъратъл Ioan Палеологъ

спре семнѣ а прецѣрѣй ші аре-къношінцій сале кътъ ён бърват вреднік, домнѣ шітернікъ, евлавіос ші неатжрнат, прін днадінс ам-басадор, іау трімес дмпрезиъ къ тітлѣл де деспот, корона ші хламіда рігалъ. Атѣнчі Мі-трополітл Теоктіт, че ера де націе Българъ, спре а дмпедека пе тінері де а четі кърціле Латінілор, аѣ днідѣплекат пе Александр а днітервѣнца ла скріптѣръ літеріле кірідіене, дні локъл человор латіне, каре, дніре пѣцінареа скріптелор ші а къртѣрапіор де атѣнчі, нѣ се пъреа а фі фост лъкъръ греу, маї алес къ маї тоці вісеріка-ші ера де націе Славі. Исторічій церсі адаог, къ Александр аѣ організат атѣнчі іерархія воєрі-дор ші трентеле къртѣзенілор Домніеі, дніре моделъ человор де ла Візантіеа. Ел аѣ адѣс къ маре келтѣааль ші помпъ де ла Трапезінда дні Молдова, релік-віlle (моащеле) Сф. Ioan ноу, пе каре ле ашъзъръ днічетатеа ре-зіденціей Съчеава.

Дні ресбоукл че аѣ деклърат Польонії Сфідрігайл, дніль моартеа лѣ Вітолд ла 1430, де ла ка-реле мощені Літваніа, с'ау дні-вітат о дезвінаре днітере Александр ші днітере Польні, маї а-лес ціурѣндѣсь Сфідрігайл, с'ї асігerezъ пе тоддеаѣна Пок-ціа. Дні ачеа епохъ аѣ фъкѣт Польонія пасъл некъмпеніт ші пе-рікѣлос пентрѣ тоці кемжнід дні адѣнторѣ асѣпра лѣ Сфідрігайл ші асѣпра Молдовеі пе Татарії де ла Волга, карій пънъ атѣнчі нѣ кътезасе а трече ачестѣ ріу. Александр, спре апърареа церсі, дескісъ ресбоук, оастеа лѣ съ-пъсъ ші прѣдъ четъціле Снеа-тін, Халічі ші Каменіці; апої спре а се дмпъка къ Іагелон, нѣ тързії се днітернъ асѣпра Та-тарілор ші къ марі пердері де

НУМЕДИ ИН КАРАХТЕРИСТИКА КОЛАБОРАНЦИОР АЧЕСТІ АЛЕКСІОН.

-
- D. Г. Асані (1)
 - D. Нах. Г. Севлески (2)
 - D. Dr. Камінськ П. Къмпенс (3)
 - D. Сард. Савіл Волезато (4)
 - D. Столи. І. Алъменз. (5)
 - D. Dr. Т. Стапаті. (6)
 - D. Іанінерія. Бостнаскі. (7)
-

Допълнителната информация за автора на коміндерса ачесті лексіон, аса тицьоре сак редчицята къ тоаът енерца. Непрѣдъ де а флесон Дзор премъмеранді, четире ачесті выраж. интереса, панре пана автор асемене л. съ вор хитърци пе рънд броши-
риле каре вор брата фърът хитървщере пъпъ ла denlina хикеере а лт-
кралъ. Спра архима ачесті хитърцире, прїміре юспіктъя вро-
штуре се ва дисемна de статтори ил вълетка словозит de Редактие,
същъ се ва прїмі de ла респективи D.D. премъмеранді адекверицъ де
прїміре брошире.

**ПРЕДІЛ ПЕНТРЪ АЧІ ЧЕ САБ АЛСКРІС ИН АБ ПЛЪТІТ ЕСТЬ
20 ЛЕІ ТОМЪЛ, ІАР АЧІ ЧЕ ВОР ВОІ А СЕ АБОНА ДЕ АКЈМ
ДУАИНТЕ, ВОР ЦЛЪТІ і ГАЛЬБН ТОМЪЛ.**

Пренъмераціа се фаче ли Іани ла Інст. Алъней; іар ла
Пинатарі пе ла Д. Д. Боеці че ажъ биновойт а се лъсърчна
къ ачестата. Ли Бзъхрещі ла Коледжъ С. Саваша ла Д.
І. Романов. Ли Трансіланіа ла Д. Редакторъ Г. Баріц.

